Jaarrekening 2020
Gemeente Lingewaard

Inhoud

Samenvatting **4**
Inleiding en leeswijzer 4
2020 in één oogopslag 6
Hoe staan we er financieel voor? 15
Programma's **19**
1. Veiligheid 19
2. Verkeer, vervoer en waterstaat 25
3. Economie 31
4. Onderwijs 40
5. Sport, cultuur en recreatie 48
6. Sociaal domein 57
7. Volksgezondheid en milieu 79
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 89
9. Bestuur en ondersteuning 98
Paragrafen **110**
Paragraaf 1 Lokale heffingen 110
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 122
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen 135
Paragraaf 4 Financiering 142
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering 147
Paragraaf 6 Verbonden partijen 158
Paragraaf 7 Grondbeleid 170
Paragraaf 8 Duurzaamheid 181
Paragraaf 9 COVID-19 187
Jaarrekening **195**
Balans met toelichting 195
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 227
Toelichting op het overzicht van baten en lasten 228
Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien 242
Overhead 246
Taakvelden baten en lasten 247
SiSa bijlage voor specifieke uitkeringen 249
Bijlagen **265**
Samenstelling gemeentebestuur 265
Kerngegevens 267

Overzicht personele sterkte en personeelslasten 268
Overzicht van vaste activa 269
Overzicht lopende investeringsprojecten 270
Toelichting grondexploitaties 293

Samenvatting

Inleiding en leeswijzer

Het college legt in het jaarverslag en in de jaarrekening (jaarstukken) verantwoording af over de uitvoering van het door de gemeenteraad vastgestelde beleid.

In de Begroting 2020 hebben de programma's een nieuwe indeling gekregen. In overleg met u is aansluiting gezocht bij de taakvelden zoals deze in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn opgenomen. De indeling van jaarverslag en jaarrekening 2020 is daardoor ook gewijzigd. Aan de hand van de 3 W-vragen lichten we hierna de belangrijkste wijzigingen toe.

In deze jaarstukken hebben we overigens ook een nieuwe paragraaf toegevoegd. In paragraaf 9 geven wij u een samenvattend overzicht van de in deze jaarstukken opgenomen informatie met betrekking tot COVID-19.

De 1e W-vraag: Wat hebben we bereikt?
In de begroting hebben we de doelen voor 2020 benoemd en genummerd. In het jaarverslag leggen we over die doelen verantwoording af.
U treft bij dit onderdeel ook de tabel met (veelal verplichte) indicatoren aan. Veel van de informatie over de indicatoren is afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. We constateerden de afgelopen jaren en ook nu weer dat veel van de informatie op deze website niet actueel is. Wanneer informatie voor het jaarverslag niet beschikbaar is, hebben wij dat – conform de richtlijn van het BBV hierover – aangegeven in de tabel. In sommige gevallen is dan onder de tabel de meest recente informatie opgenomen.

De 2e W-vraag: Wat hebben we gedaan?
In de begroting hebben we per doel de activiteiten puntsgewijs beschreven. In het jaarverslag leggen we over die activiteiten puntsgewijs verantwoording af. In sommige gevallen leggen we verantwoording af over activiteiten die niet expliciet in de begroting waren opgenomen. In dat geval hebben we dat als extra punten toegevoegd en de tekst *cursief* afgedrukt.

De 3e W-vraag: Wat heeft het gekost?
Ten opzichte van de begroting presenteren we in het jaarverslag/de jaarrekening de informatie in een andere volgorde.
We starten bij ieder programma met het financiële resultaat. Wat was het uiteindelijke voor- of nadeel op het programma. Het gaat dan om het verschil tussen begroot en werkelijk.
Vervolgens lichten we per taakveld de belangrijkste verschillen tussen begroot en werkelijk toe. We hanteren daarbij een ondergrens van € 50.000. Zijn er op een bepaald taakveld geen belangrijke verschillen te verklaren, dan is dat taakveld niet meer in het pdf-document van de jaarstukken 2020 opgenomen. Op de website van de jaarstukken kan die informatie niet worden verwijderd en is voor het betreffende taakveld de standaardtekst opgenomen "Geen significante afwijkingen op deze budgetten." Daarnaast zijn alle baten met een positief bedrag weergegeven en alle lasten met een negatief bedrag.
Na de toelichting op de belangrijkste verschillen tussen begroot en werkelijk is de tabel van lasten en baten van het programma opgenomen. Onder die tabel worden dan de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves gespecificeerd en is het overzicht personele inzet opgenomen.

Jaarrekening 2020 t.b.v. accountantscontrole

In de jaarstukken 2019 was de tabel "Wat mag het kosten" zowel in het jaarverslag als in de jaarrekening opgenomen. Om zoveel mogelijk te voorkomen dat dezelfde informatie op verschillende plaatsen in de jaarstukken wordt opgenomen, hebben we dit in de jaarstukken 2020 aangepast.
De jaarrekening 2020 t.b.v. accountantscontrole bestaat uit:

- de balans met toelichting
- het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien
- het overzicht overhead
- het overzicht taakvelden baten en lasten
- de SiSa-bijlagen
- en de bij de programma's opgenomen toelichtingen bij de 3e W-vraag "Wat heeft het gekost?".

2020 in één oogopslag

Voorwoord wethouder Financiën

Wat een bewogen jaar was 2020! Door de coronapandemie liep heel veel anders dan gepland en gedacht. De zorg en steun voor onze inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties stond én staat nog steeds voorop. Daarnaast hebben we ondanks de invloed van de coronacrisis veel bereikt. Samen met inwoners hebben we Lingewaard mooier, veiliger en groener gemaakt. Hiervoor werkten we, vooral digitaal, samen met inwoners of ondernemers aan ruim 60 inwonersinitiatieven. En de Zilverkamp in Huissen kreeg van het Rijk een proeftuinbijdrage van € 4,15 miljoen om verder stappen te zetten richting aardgasvrij. Er werden ruim 200 nieuwe woningen opgeleverd. We willen echter nog meer versnellen. De behoefte aan woningen in Lingewaard blijft onverminderd groot.

Het overschot over 2020 is € 79.000. We kregen veel incidentele middelen vanuit het Rijk voor corona. De stijgende vraag naar zorg en ondersteuning in het sociaal domein blijft echter een onzekere factor. De leningenportefeuille bouwden we verder af.

In deze samenvatting geven we een overzicht van 2020. Daarbij weten we dat een jaarverslag en jaarrekening zich niet makkelijk laten samenvatten. Leest u deze samenvatting en 2020 in één oogopslag dus vooral om een globaal beeld te krijgen. Waarbij wij u voor nuances, details en toelichtingen graag verwijzen naar de overige paragrafen en programma's.

Waar ging het geld naartoe?

	Programma	Uitgaven	% van totaal
1	Veiligheid	-3.752.925	2,9%
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	-5.515.587	4,2%
3	Economie	-10.364.079	8,0%
4	Onderwijs	-4.078.931	3,1%
5	Sport, cultuur en recreatie	-8.503.489	6,5%
6	Sociaal domein	-53.570.076	41,1%
7	Volksgezondheid en milieu	-11.583.862	8,9%
8	Volkshuisv.,RO en Stedelijke vernieuwing	-6.487.573	5,0%
9	Bestuur en ondersteuning	-26.394.082	20,3%
	Totaal van de programma's	-130.250.604	100,0%

In Lingewaard is het goed wonen

Woningbouw
Het aantal opgeleverde woningen is van 91 in 2019 meer dan verdubbeld naar 208 in 2020. Het bouwen van voldoende woningen in Lingewaard was ook in 2020 geen eenvoudige opgave. We zaten nog steeds met de gevolgen van de stikstofcrisis en PFAS. Daarnaast blijft de behoefte aan woningen onverminderd groot. We probeerden op meerdere manieren om projecten te versnellen. Via lobby en diverse gesprekken droegen we meerdere projecten bij provincie en rijk aan voor ondersteuning.

We gingen verder met de ontwikkeling van verschillende woningbouwprojecten. Zoals Vleumingen-west en Markt 20-24 in Gendt, de Zandsestraat en ‘t Wapen in Bemmel, Blauwe Hoek / Groenestraat in Doornenburg, Hof van Klein Baal in Haalderen, De Poel in Angeren en de Aloysiuslocatie, Polseweg en Driegaarden in Huissen. De Plaksewei in Bemmel krijgt steeds meer vorm als eerste aardgasloze nieuwbouwwijk.

Samenwerking met partners

Ook zetten we flinke stappen in ons beleid rondom wonen. We rondden de nota Wonen af die we samen met partners maakten. Deze nota is ook de basis van de prestatieafspraken die we weer met corporaties gemaakt hebben. Hierin is o.a. vastgelegd dat we de voorraad huurwoningen de komende jaren willen laten toenemen. Met de regio, provincie en rijk zijn woningbouwafspraken gemaakt die vastgelegd zijn in een Woondeal. Insteek van deze deal is o.a. ondersteuning te bieden het versnellen maar ook realiseren van de kwaliteit en betaalbaarheid van de woningbouw. De laatste huizen in het buitengebied werden aangesloten op glasvezel. Hiermee heeft nu 97% in Lingewaard de mogelijkheid om aan te sluiten op glasvezel. Zeker in een tijd van thuiswerken en thuisschool een voordeel voor inwoners én ondernemers.

Buiten spelen

We controleerden alle speeltoestellen vier keer. Het Slingerbos in Huissen kreeg een nieuw voetbalveldje met een kunstgras ondergrond. Van het voetbalveldje aan de Lootakkers in Gendt verbeterden we de ondergrond. Een aantal scholen stelde hun schoolplein open voor spelen buiten schooltijd. Dit zijn in Bemmel: Pius X en Donatushof, in Huissen: Abacus en ’t Holthuus en de Marang in Angeren. De gemaakte afspraken hierover liggen vast in een convenant. In de Zilverkamp en in Bemmel (Tuinlaan) startten we met de uitwerking van het speelruimteplan. We legden nieuwe speelplekken aan bij de Sportdreef, de Dullert, de Kolk en het Mariaplein in Huissen.

Klimaatadaptatie

We voerden klimaatgesprekken en haalden informatie op voor onze Lokale Klimaatadaptatie Strategie (LAS). Dit moeten we doen volgens het Deltaplan Ruimtelijk Adaptatie. Het project Operatie Steenbreek Lingewaard startte en daarmee vervangen we de komende jaren veel (particuliere) verharding door groen. Regenwater verdwijnt niet meer via de bestrating in het riool, maar in de bodem: “verharding verdwijnt en groen verschijnt.” Bij veel projecten en reconstructies scheidden we regen- en huishoudelijk afvalwater van elkaar. Waar mogelijk koppelden we het regenwater direct bij de nieuwbouw al af en voerden dit af naar sloten, vijvers of de bodem.

Afval

In de zomermaanden zamelden we wekelijks GFT in. Hierdoor verminderde de stankoverlast en nam de kwaliteit en de hoeveelheid GFT fors toe met gemiddeld 27 kilo per inwoner. Inwoners konden hun luiers en incontinentiemateriaal kwijt op 22 locaties in de gemeente. Onder meer bij kinderdagverblijven van de Skar, de Linge en op de milieustraten. Elf bovengrondse afvalcontainers vervingen we door ondergrondse containers. Ook de PBD werd meer gescheiden aangeboden, zo’n 7 kilo per inwoner. Daarnaast haalde we ook nog 2 kilo PBD uit het restafval door na scheiding. Onze doelstelling was in 2020 maximaal 100 kg restafval per inwoner in te zamelen. De hoeveelheid restafval daalde met 22%, 25 kilo per inwoner. Hierdoor kwamen we uit op 85 kg restafval per inwoner. We blijven werken aan de doelstelling van 30 kg restafval per inwoner in 2025. Omdat we veel minder restafval inzamelden dan we hadden verwacht, hebben we ook minder opbrengsten uit de ledigingen van de restafval containers gehad. Verder zorgde onder andere corona voor extra uitgaven en minder opbrengsten. Alles samen heeft gezorgd voor een tekort van € 871.600,-. Wij houden er rekening mee dat er ook in 2021 een tekort optreedt.

Veilig wonen
We gaven voorlichting over onder meer woninginbraken en babbeltrucs. Tijdens de donkere maanden organiseerden we verschillende acties om inwoners opmerkzaam te maken op woninginbraken. Om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan bezochten we samen met de veiligheidspartners diverse 'verdachte bedrijven'. Daarbij controleerden we op milieu-, bouweisen en overige wet- en regelgeving.

Lingewaard is goed en veilig bereikbaar

Mobiliteit
Verbetering van de bereikbaarheid en verkeersveiligheid heeft prioriteit in Lingewaard. Op basis van het gemeentelijk mobiliteitsplan voerden we verschillende projecten uit. Zo zorgen we voor een betere bereikbaarheid van onze woonkernen en bedrijventerreinen, meer verkeersveiligheid, minder hinder van doorgaand verkeer in de vorm van geluid en luchtverontreiniging en meer gebruik van OV en fiets. Dit deden we onder meer door een start te maken met de reconstructie van de Nijmeegsestraat in Gendt. De provincie voerde de reconstructie van de Karstraat N839 (tussen Huissen en de A15) uit waarbij ook een breed fietspad werd aangelegd. Uitstel was er voor de nieuwe aansluiting van de Houtakker II op de Karstraat in Bemmel en het aanpassen van het kruispunt Karstraat – Zandsedwarsstraat in Huissen. Er startte een elektrisch deelauto-project in Bemmel en Huissen. En we voerden gesprekken met onder meer wijkplatforms en ondernemersverenigingen over uitbreiding van fietsparkeervoorzieningen en fietsoplaadpalen. Ook werden er diverse verkeersstudies voorbereid of uitgevoerd. Zoals de studie naar varianten voor het verleggen van het RijnWaalpad bij Ressen. We kregen subsidie voor het verbeteren van de kruising Nielant-Wagenweg in Huissen en de kruising Kapelstraat-Hegsestraat in Gendt. Met de uitvoering hiervan starten we in 2021.

Regionale samenwerking
Mobiliteit houdt niet op bij de gemeentegrens. Daarom werken we intensief en nauw samen met buurgemeenten, provincie en regio. Dat doen we bij het zoeken naar oplossingen voor een goede verkeersafwikkeling en doorstroming rondom bijvoorbeeld de A325, de toekomstige A15 of Dorpensingel. We startten met de verkeersstudie naar een mogelijke aansluiting van Huissen op de A325 of Arnhem. En maakten ontwerpen voor de Vossenhol en Dorpensingel.

Verbeteren wegen
We verbeterden onze wegen. Zo vervingen we de deklaag van vier rotondes in Huissen en herstraatten we trottoirs in onder meer de Dorpsstraat in Gendt en de Duisterestraat in Huissen. Bij groot onderhoud beperken we de overlast voor inwoners tot een minimum. Dat doen we door het vervangen van de riolering zo veel mogelijk te combineren met het groot onderhoud aan wegen. Dit deden we onder meer bij de revitalisering in de Zilverkamp in Huissen en rioolwerkzaamheden in Bemmel, Huissen en Gendt. Het werk in de wijk 't Zand in Huissen en de Nijmeegsestraat in Gendt is in uitvoering. De riolering vervangen we in combinatie met groot wegonderhoud en de aanleg van een regenwaterstelsel.
Ook plaatsten we een nieuwe keerwand bij de Kloostergracht en vervingen een houten brug aan de Blauwenburcht in Huissen.

Lingewaard is in 2050 energie neutraal

Energietransitie
Het beleidskader energietransitie is vastgesteld. We werken volgens drie pijlers: pijler 1 energiebesparing, pijler 2 duurzame opwek en pijler 3 warmtetransitie ('hoe gaan we van het aardgas af'). Ook hebben we duidelijker gedefinieerd welke thema's onder duurzaamheid vallen: energietransitie, klimaatadaptatie, circulariteit, leefomgeving, mobiliteit en wonen. We hebben een unieke proef gedaan om te kijken of Hoge Temperatuur Opslag mogelijk is in Lingewaard. We deden onderzoek naar de mogelijkheden van aquathermie in Lingewaard. Op basis van de 14 potentiële

mogelijkheden hebben we verdiepend onderzoek gedaan naar de realisatie in de Zilverkamp en Doornenburg. De raad heeft unaniem ingestemd met de ontwerpvergunningen en verklaring van geen bedenkingen voor windpark Caprice, waardoor deze stukken ter inzage konden. Voor de Zilverkamp verleende het Rijk een proeftuinbijdrage van € 4,15 miljoen om verder stappen te zetten richting aardgasvrij. De bouw startte van de snoeihout gestookte biomassacentrale. In het tweede kwartaal van 2021 is deze klaar.

Energiebesparing
We zijn ook actief bezig geweest met energiebesparing. Zo ging het Energieloket deels digitaal door en zijn er ondanks COVID-19 veel mensen geholpen met advies. Vanuit de Regeling Reductie Energieverbruik (RRE) is onder meer voorlichting in kernen gehouden met de Energiebus. Daarbij spraken de vrijwilligers van het Energieloket 330 huishoudens en ontvingen 675 inwoners een energiebespaarpakket. Voor de Zilverkamp zijn er ruim 100 maatwerkadviezen uitgebracht voor het isoleren en verduurzamen van de woning.

Goede voorbeeld
We vervingen openbare verlichting door LED verlichting. Onder meer aan de ir. Molsweg in Huissen, de N838 in Angeren en hoofdwegen in Bemmel. In Lingewaard is nu ongeveer 40% van de openbare verlichting voorzien van LED. Dit is 11% meer ten opzichte van vorig jaar. Op gemeentelijk vastgoed legden we 3.274 zonnepanelen (maximale opbrengst 971.932 kWh per jaar). We verduurzaamden 15 eigen gebouwen naar tenminste energielabel B. Hierdoor steeg het aantal gemeentelijke accommodaties met 30 % t.o.v. 2019. Nu heeft 86% een energietabel B of is op andere wijze aantoonbaar is verduurzaamd.

Biodiversiteit
We versterkten de biodiversiteit en natuurwaarde samen met agrariërs, inwoners en natuurorganisaties. Veertig erven in het buitengebied deden mee aan ‘Lingewaard in het Groen’ en maakten hun erf groener. Tijdens de boomfeestdag plantten we ruim 4.000 inheemse bomen en planten en zo’n 1.500 meer bij renovaties. Verschillende agrariërs deden mee aan het akkerrandenproject. Via een folder en media-aandacht brachten we de fietsroute onder de aandacht. In de Zilverkamp veranderden we plantvakken naar bloeiende vaste planten en heesterborders en plantten we bloembollen. Een aantal brede wegbermen vormden we om naar ecologisch beheer. Dit jaar vooral bermen met eiken. Zo bestrijden we de eikenprocessierups met natuurlijke vijanden. We startten ook een campagne voor inwoners voor nestkastjes tegen eikenprocessierups. In Park Holthuizen maakten we een bloemenlint door ruim 1.000m2 gazon om te vormen. Samen met inwoners en zadenspecialist Heem zaaiden we deze stroken in. Versterking van de biodiversiteit vond plaats bij het Plaksche Veld in Bemmel en de noordrand van Park Holthuizen in Huissen. Daarvoor werkten we samen met inwoners en natuurorganisaties.

Het ondernemersklimaat is in Lingewaard aantrekkelijk

We verbeterde onze score in de enquête ‘MKB vriendelijkste gemeente’ van een 6,2 in 2018 naar een 6,8. Dit is ruim boven het landelijk gemiddelde van een 6,3. Op alle pijlers zoals opgenomen in de tussentijdse rapportage scoren we hoger dan twee jaar geleden. We verstevigden onze communicatie met een maandelijkse ondernemersnieuwsbrief en een maandelijkse pagina voor ondernemers in het Gemeentenieuws. We investeerden extra op het informeren van ondernemers rondom de coronamaatregelen en regelingen voor ondersteuning. Hiervoor richtten we een Coronaloket op om vragen van ondernemers te beantwoorden.

Steun lokale ondernemers
Er was op verschillende momenten aandacht voor ‘wees loyaal, koop lokaal’. Samen met winkeliers en horeca introduceerden we het Lingewaard 10-tje. Door COVID-19 brachten meer mensen hun (zomer) vakantie door in eigen land. Rond de zomer was er daarom de campagne Groeten uit Lingewaard. Onze campings, het dominicanencentrum en B & B’s waren het hele seizoen (mei – oktober) goed bezet. We stonden meer terrasruimte toe bij horeca. Door tijdig ingrijpen van de beheerstichting Fort Pannerden en steunmaatregelen ontstond er geen exploitatietekort. Voor een recreatief voetveer tussen Bemmel en de Ooijpolder is een intentieovereenkomst met Uiterwaarde en de gemeente Berg en Dal gesloten.

Bedrijventerreinen
De verkoop van kavels op bedrijventerreinen bleef dit jaar achter bij de doelstelling (2,8 ha). We verkochten 1,5 ha kavels. Toch verwachten we op basis van lopende gesprekken over verkoop van in totaal 6 ha, dat we eind 2021 alle bedrijfskavels hebben verkocht. Op De Houtakker legden we meer groen aan en waren er zes aanvragen voor verbetering van gevels en voorterreinen. Daarnaast is de entree naar Houtakker II aangelegd. De samenwerking en organisatiegraad van ondernemers voor een BIZ groeide. Ondernemers op bedrijventerrein Gendt – Bemmel richtten een beheerstichting op. Met een bijdrage van de gemeente realiseerden ze collectieve camerabewaking voor 40 bedrijven. Het verkrijgen van het Keurmerk Veilig Ondernemen is uitgesteld. Om ondernemers en boeren in het buitengebied bewust te maken van het gevaar om zaken te doen met criminelen, namen we deel aan het project Stuwdam. Bezochte ondernemers hebben we samen met de politie geïnformeerd met behulp van informatiebrieven en flyers. Samen met ondernemers-/winkeliersverenigingen inventariseerden we hoe we de centrumgebieden van Bemmel, Gendt en Huissen kunnen versterken. De belangstelling bij ondernemersverenigingen en eigenaren van vastgoed voor centrummanagement groeide. Regionaal zijn we betrokken bij het uitwerken van de regionale agenda voor centrum-/winkelgebieden.

NEXTgarden
Het bestaande programma voor NEXTgarden is verlengd tot eind 2021. In het kader van duurzaamheid deden we onderzoek naar de energiemix voor de toekomst. Zoals hoge temperatuuropslag, thermische zonne-energie en windenergie. Samen met partners namen we het initiatief om te komen tot een businesscase voor een tuinbouw-belevingscentrum met een publieke functie. Op ’t Zand sloten we zeven overeenkomst voor functieverandering. Daarmee gaan we 25 woningen realiseren.

In Lingewaard kijken we naar elkaar om

Participatie
COVID-19 zorgde weliswaar voor een hogere instroom in de bijstand, maar minder dan we eigenlijk verwachtten. Wel verwachten we na afloop van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) meer bijstandsaanvragen. In totaal ontvingen we 900 Tozo aanvragen en bijna 50 voor bedrijfskredieten. Vijftig inwoners met een bijstandsuitkering vonden een baan of startten met een opleiding. We communiceerden meer over hulp bij schulden. Ondanks corona waren er minder aanmeldingen voor schuldhulpverleningstrajecten. Dat is overigens in lijn met de landelijke cijfers. Bijna 900 mensen maakten gebruik van de 'Meedoenregeling' en 442 werd het 'Kindpakket aangevraagd. We maakte weliswaar een inhaalslag bij het huisvesten van nieuwkomers (39), het was echter onvoldoende om aan de volledige taakstelling te voldoen.

Jeugd
Het aantal jeugdigen met zorgindicatie verblijf daalde licht en ambulante zorg nam toe. De uitgaven voor jeugdzorg waren bijna € 1.100.000 hoger dan begroot. Vooral de uitgaven voor individuele voorzieningen zijn toegenomen. Dat komt niet doordat het aantal jeugdigen dat een individuele voorziening had toenam, maar vooral omdat de kosten voor zorg per jongere hoger zijn. We versterkten de overlegstructuur en besloten de gedragswetenschapper bij team toegang te continueren. We organiseerden een succesvolle startbijeenkomst Coalitie Kansrijke Start. Hier werken zorgprofessionals en gemeente samen voor een betere start voor alle baby's en gezinnen. Het bewustzijn over gevaar van alcohol en drugs bij jongeren én hun ouders/verzorgers is vergroot. Door het geven van aandacht aan landelijke campagnes (alcohol/drugs) bereikten we naast jeugd ook volwassenen. Ook stelden we een vernieuwend preventie- en handhavingsplan alcohol 2021-2024 vast. Dat sluit aan op de ambities van het Nationaal Preventieakkoord.

Wmo
Meer mensen maakten gebruik van Wmo voorzieningen. De vraag naar thuisondersteuning steeg sterk door de vergrijzing en de invoering van het abonnementstarief in 2019. Vanwege COVID-19 waren er minder indicaties voor dagactiviteiten. Veel ontmoetingsplekken werden gesloten. Dit vergrootte het risico op eenzaamheid. We troffen voorbereidingen voor de pilots De Minkhof en 't Blauwe Huukske om te komen tot laagdrempelige ontmoetingsplekken voor ouderen in elke kern.

Beleid en taskforce
We gingen samen met onze partners aan de slag met de vijf coalities, die we in het kader van het beleidsplan Sociaal Domein vormden. Samen met maatschappelijke organisaties en vrijwilligers zetten we ons in om mantelzorgers beter te ondersteunen. We intensiveerden de communicatie rondom het mantelzorgcompliment. Hierdoor steeg het aantal aanvragen van 758 in 2019 naar 837. We versterkten onze lokale zorg- en ondersteuningsstructuur en gaven uitvoering aan de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz). We zetten stappen in het uitvoeren van de taskforce maatregelen. We willen goede zorg blijven leveren en tegelijkertijd de kosten onder controle houden.

Inwonersinitiatieven
Lingewaard Doet was ook dit jaar een succes. In totaal gebruikten inwoners uit Doornenburg en Huissen 4.245 van de 9.830 verstuurde waardecheques om initiatieven te ondersteunen. Alle 43 aangemelde initiatieven haalden het streefbedrag op. Daarnaast startte in elke kern minimaal één maatschappelijk initiatief. Van de 38 initiatieven realiseerden we er 15. Waaronder meer groen in de Homoetstraat in Doornenburg en de Zwaanse buurtkraam en het Henny Damenplein in Huissen. Voor de totstandkoming en uitvoering van de DOP's en WOP's is het elkaar ontmoeten erg belangrijk. Dit was lastig te organiseren dit jaar, toch werden stappen gezet. Gendt Vooruit bood het dorpsontwikkelingsplan aan bewoners, college en raad aan. In Doornenburg is het dorpsontwikkelplan doorontwikkeld naar 2.0. Duurzaamheid is hierbij een nieuw thema.

Onderwijs
In Lingewaard willen we dat iedereen mee kan doen. Om dat mogelijk te maken geven we specifieke aandacht aan taalondersteuning bij kinderen en laaggeletterdheid bij volwassenen. We intensiveerden de samenwerking tussen kinderopvang, scholen en gemeente en voerden het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) uit. Onder meer met studies voor OBC Bemmel, IKC Het Sterrenbos in Huissen en voorbereidingen hiervoor voor IKC De Vonkenmorgen en IKC De Doornick. We brachten het leerlingenvervoer onder bij de BVO DRAN. We brachten laaggeletterdheid onder de aandacht tijdens de nationale voorleesdagen en de week van lezen & schrijven. In de tijden dat lesgeven niet mogelijk was, bleek contact houden erg belangrijk en gewaardeerd.

Sport, cultuur en recreatie

We zorgen voor een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen zodat inwoners vitaal en gezond blijven. We investeerden in de open club gedachte om meer mensen aan het bewegen en sporten te krijgen. Voorbeelden zijn de opstart van 'walking handbal' en 'Walburgen beweegt'. We stemden de acties uit het sport- en gezondheidsbeleid beter op elkaar af. We startten de voorbereidingen voor het Lokaal Preventieakkoord 'Samen voor een Gezond Lingewaard'. Het aantal deelnemers GO! Gezond Onderweg steeg tot bijna 70 kinderen. In het kader van accommodatiebeleid startten we met een pilot in Huissen en gingen we verder in Gendt. Met Haalderen beginnen we in 2021. We leverden de tijdelijke alternatieve ruimte voor SGS op. Met 'Meer muziek in de klas' stimuleerden we het volgen van cultuureducatie door basisschoolleerlingen. We gaven ca. € 30.000 aan monumentensubsidie en faciliteerden het behoud van de steenoven Polder Gendt en de veldoven Roswaard. We werkten aan de voorbereiding voor de verhuizing van de bibliotheek Gendt naar Sociaal Cultureel Centrum de Leemhof. Met de bibliotheek spraken we af om een verhuizing van de bibliotheek Bemmel pas te starten na afronding van de verhuizing in Gendt. Het ledenbestand van de bibliotheek daalde van 9.734 in 2019 naar 9.250. We informeerden en ondersteunden verenigingen en maatschappelijke organisatie rondom COVID-19. Financieel, maar ook met middelen zoals dranghekken om een goede doorstroom te bevorderen.

Organisatie

De inwoner stond en staat centraal in onze dienstverlening. Daarom stelden we vier beloftes op: we maken duidelijke afspraken, we zijn toegankelijk, we werken samen en we zijn open. We breidden het aanbod van online producten en diensten verder uit. Ook vergrootten we de transparantie in onze communicatie en besluitvorming met als uitgangspunt: openbaar, tenzij. Alleen als een bedrijfsbelang in het geding was, maakten we besluiten niet meteen openbaar. We communiceerden in duidelijke taal. Hiervoor herschreven we ruim 30 veelverstuurde brieven. We namen actief deel in regionale overlegverbanden, onder andere aan de overleggen die leidden tot de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen.

De meeste bezwaren en klachten handelden we informeel af door in gesprek te gaan. De gemiddelde doorlooptijd van de bezwaren was door het lastig kunnen organiseren van fysieke hoorzittingen ruim 18 weken. Dit is ruim zes weken langer dan in 2019.

Op 4 september openden we virtueel het vernieuwde gemeentehuis. Want vanaf maart werkt het merendeel van onze medewerkers vanuit huis. We werken hoofdzakelijk digitaal. Hierbij was er veel aandacht voor duurzame inzetbaarheid en gezond werken. De druk was hoog voor de op 1 januari gestarte ICT samenwerking Lingewaard Overbetuwe.

COVID-19 vraagt ook een andere manier van participatie met onze inwoners. We investeerden extra in digitale participatiemogelijkheden. Op die manier kunnen we onze inwoners, ondanks de beperkte contactmogelijkheden, zo goed mogelijk bij onze planontwikkelingen en besluitvorming betrekken. Voorbeelden hiervan zijn de digitale avonden rondom de klimaatadaptatie, de digitale gesprekken rondom windpark Caprice en online gesprekken met belanghebbenden rondom de Dorpensingel. Om goede online bijeenkomsten te houden, trainden we intern tientallen collega's en schreven we handleidingen voor inwoners hoe ze hieraan deel konden nemen.

Waar kwam het geld vandaan?

	Programma	Inkomsten	% van totaal
1	Veiligheid	84.773	0,1%
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	301.051	0,2%
3	Economie	9.551.678	7,3%
4	Onderwijs	280.210	0,2%
5	Sport, cultuur en recreatie	1.013.174	0,8%
6	Sociaal domein	16.570.871	12,7%
7	Volksgezondheid en milieu	10.371.616	8,0%
8	Volkshuisv.,RO en Stedelijke vernieuwing	4.492.321	3,4%
9	Bestuur en ondersteuning	87.664.323	67,3%
	Totaal van de programma's	130.330.017	100,0%

Wat betaalden inwoners?

Belasting	2017	2018	2019	2020
OZB, gemiddeld per woning	430,52	437,76	446,08	458,00
Rioolheffing, per aansluiting	233,40	227,00	227,00	231,60
Afvalstoffenheffing, vast tarief tarief per lediging	129,50 4,00	114,00 4,00	115,80 4,00	145,80 8,30
Hondenbelasting, per hond	54,84	55,32	56,16	57,24
Toeristenbelasting, per overnachting	1,00	1,00	1,00	1,00

De jaren 2017, 2018 en 2019 zijn overeenkomstig de jaarstukken 2019. Voor 2020 gebruikten we de Atlas Lokale Lasten 2020 van Coelo als uitgangspunt.

Lingewaard in cijfers

In de jaarrekeningen 2018 en 2019 gaven wij aan dat onze gemeente nog steeds groeit, maar dat dit niet het geval was voor het aantal leerlingen in het onderwijs. Dat beeld zet zich ook in 2020 door.

	2018	2019	2020
Inwoners	46.475	46.601	46.836
Leerlingen onderwijs	6.818	6.625	6.453
Oppervlakte (ha)	6.914	6.914	6.914
Openbaar groen (ha)	251	257	259
Woonruimten	19.877	19.906	20.049

Meer kerngegevens vindt u hier.

Hoe staan we er financieel voor?

Resultaat

We hebben in 2020 ongeveer € 79.000 overgehouden. De belangrijkste verschillen tussen begroot en werkelijk gerealiseerd resultaat lichten we hierna voor u toe. Bij ieder programma is onder de 3e W-vraag "Wat heeft het gekost?" voor zover dat van toepassing een meer gedetailleerde toelichting opgenomen.

Toelichting meest omvangrijke financiële nadelen

Programma 1 - Veiligheid

Crisisbeheersing en brandweer

Explosievendetectie en -ruiming € 344.000 nadeel. De declaratie voor het ministerie van BZK is op 4 maart 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. Omdat het besluit niet vóór 31 december 2020 is genomen, kan dit niet in de begroting 2020 worden verwerkt.

Programma 6 - Sociaal domein

Maatwerkdienstverlening 18-

Jeugdhulp (ZIN) € 962.000 nadeel. Er is een toename van de kosten op alle productgroepen, onder andere door de gevolgen van de COVID-19 maatregelen waaronder doorbetaling zorgaanbieders i.v.m. continuïteit zonder verplichting tot het leveren van zorg,

Programma 7 - Volksgezondheid en milieu

Afval

De inzamel- en verwerkingskosten van verschillende (afval)grondstoffen veroorzaken een nadeel van € 216.000.

De hoeveelheid restafval daalde en tegelijk ook het aantal aanbiedingen van de container. Wij rekenden met tien aanbiedingen, maar nu blijkt dat dit er maar zeven zijn geworden. Dit zorgt voor een lagere opbrengst afvalstoffenheffing van € 564.000.

Programma 8 – Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Bouwen – vergunningverlening

Door vertragingen als gevolg van de problematiek rond stikstof en in coronatijd hebben we lagere programmalasten voor de omgevingsdienst gehad. Daar staat tegenover dat ook het aantal vergunningen en de legesinkomsten minder zijn. Behandelde vergunningen zijn daarnaast voornamelijk zogenaamde “kleine aanvragen” geweest waarvoor een klein tarief geldt. Juist de grote aanvragen met veel inkomsten, zijn vertraagd. Dit zorgt voor lagere opbrengst bouwleges van €458.000.

Programma 9 – Bestuur en ondersteuning

Van Werk naar Werk (VWNW)

In de 1e tussentijdse rapportage 2020 hebben wij voorgesteld om ieder jaar in de jaarrekening te verantwoorden hoeveel budget we nodig hebben gehad met betrekking tot WW-verplichtingen en transitievergoedingen bij (onvrijwillig) ontslag van medewerkers. Wij hadden daarbij de verwachting dat het beschikbare budget in 2020 zou worden overschreden met € 350.000. De overschrijding bedraagt uiteindelijk iets meer dan € 400.000.

Afwikkeling btw-claim i.r.t. calamiteit gemeentekantoor
Op verzoek van de accountant hebben wij de wijze waarop in de jaarrekening onze btw-claim in relatie tot de brand in het gemeentehuis was opgenomen aangepast. Deze claim is nu opgenomen onder "niet in de balans opgenomen gebeurtenissen, rechten en verplichtingen".
Deze technische aanpassing zorgt in 2020 voor een incidenteel nadeel. Wij gaan ervan uit dat onze claim in 2021 volledig wordt toegewezen. In dat geval zal € 1,4 miljoen in onze financiële administratie worden opgenomen.

Toelichting meest omvangrijke financiële voordelen
Programma 4 - Onderwijs
Onderwijsbeleid, leerlingzaken en leerlingenvervoer
Als gevolg van COVID-19 is een aantal activiteiten voor het primair onderwijs en de kinderopvang niet uitgevoerd. Ook werden er minder ritten gereden waardoor de kosten van het leerlingenvervoer lager uitvielen. Het totale voordeel bedraagt € 217.000.

Programma 6 - Sociaal domein
Jeugd uitvoeringskosten
Een aantal activiteiten m.b.t. de taskforcemaatregelen werden door COVID-19 niet of vertraagd uitgevoerd. Het voordelig verschil ten opzichte van de begroting bedraagt € 310.000.

BUIG
Het uitkeringsbestand Participatiewet is met 11 uitkeringen gestegen. Dit aantal is achtergebleven ten opzichte van de prognose (504 uitkeringen).
De IOAW/IOAZ is met 7 klanten gedaald. Dit werd vooral veroorzaakt door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.
Het totale voordeel bedraagt € 353.000.

Sociale werkvoorziening
Het voordeel van € 280.000 is ontstaan door:
- Een ontvangst van € 119.000,- vanwege de liquidatie van Presikhaaf Bedrijven;
- Een lagere bijdrage voor de uitvoering van de SW dan verwacht (voordeel van € 161.000,-).

Hulpmiddelen WMO
Met ingang van 1 juli 2020 zijn door het huurcontract met Kersten Hulpmiddelenspecialist nieuwe producten in gebruik. Dit heeft geleid tot een kostenstijging van € 210.000 omdat huren duurder is. De gemeente Lingewaard had hulpmiddelen in eigendom. Deze werden verkocht aan Kersten. De opbrengst hiervan was € 686.000. Dit is lager dan wat we verwachtten zoals vermeld in de 1e Turap (€ 1 mln).

Begeleiding WMO
Als gevolg van COVID-19 zagen we in de tweede helft van het jaar een lagere besteding van zorg in vergelijking met 2019. We zagen een toename van het aantal klanten met begeleiding en een behoorlijke afname bij de dagbesteding. Het voordeel bedraagt € 298.000.

Programma 7 - Volksgezondheid en milieu

Riolering

Bij algemeen rioolbeheer was sprake van hogere perceptiekosten en een hogere verrekening van door te belasten compensabele btw op de overheadkosten. Daarnaast is de opbrengst rioolheffing hoger als gevolg van minder leegstand van woningen en meer opgeleverde nieuwbouw. Het voordeel bedraagt in totaal € 242.000.

Programma 9 - Bestuur en ondersteuning

Gronden algemeen

In 2020 is de aan- en verkoop en afwaardering van een aantal percelen afgewikkeld. Het betreft verwerving/verkoop van percelen in verband met realisatie van het crematorium en percelen rondom Bergerden en de Karstraat te Huissen. Per saldo is er een voordeel van € 300.000.

Kapitaallasten voorgenomen investeringen

Niet alle voorgenomen investeringen zijn in 2020 tot uitvoering gekomen. Daardoor ontstaat een incidenteel voordeel van € 703.000 op de kapitaallasten die voor die investeringen in de begroting zijn opgenomen.

Risico's en weerstandsvermogen

In de Begroting 2021 (peildatum september 2020) bedroeg de benodigde weerstandscapaciteit € 6,6 miljoen voor reguliere risico's en € 4,25 miljoen voor COVID-19 risico's.

De benodigde weerstandscapaciteit is ten opzichte van de Begroting 2021 gedaald. Dit wordt met name veroorzaakt door een aantal veranderingen in de risico’s en het gebruik van een andere methode voor het inschatten van de risico's. De benodigde weerstandscapaciteit voor reguliere risico's is gedaald naar € 5,2 miljoen. Voor COVID-19 risico's bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 2,1 miljoen. Voor een onderbouwing en verder toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De ratio van het weerstandsvermogen bedraagt 2,46. Als de ratio groter is dan 2, is deze uitstekend. In de door de gemeenteraad vastgestelde Nota Risicomanagement & weerstandsvermogen is bepaald dat we streven naar een minimale ratio van 1.

Reserves en voorzieningen

Het eigen vermogen neemt met € 5,5 miljoen toe ten opzichte van vorig jaar. Dit is inclusief het gerealiseerde resultaat over 2020 maar vóór resultaatbestemming.
De voorzieningen zijn met € 760.000 toegenomen ten opzichte van 2019.
Voor een specificatie verwijzen wij u naar de toelichting op de reserves en voorzieningen.

Leningenportefeuille

Er zijn in 2020 geen nieuwe langlopende leningen afgesloten. Op de bestaande langlopende leningen heeft alleen aflossing plaatsgevonden. Dit was ook in 2019 het geval. De leningenportefeuille is daardoor verlaagd van € 55,5 miljoen eind 2019 naar € 52,8 miljoen eind 2020.
Een specificatie van de leningenportefeuille vindt u hier.

Programma's

1. Veiligheid

Onder dit programma vallen taken met betrekking tot toezicht en handhaving van de openbare orde, het tegengaan van georganiseerde criminaliteit en het bevorderen van een veilige woon- en leefomgeving. Via de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) richten we ons ook op brandweerzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Wat hebben we bereikt?

1. **Inwoners, ondernemers en organisaties voelen zich meer verantwoordelijk om zelf een bijdrage te leveren aan de veiligheid in Lingewaard (doel 1).**
   We hebben een bijdrage geleverd aan het vergroten van de gezamenlijke weerbaarheid van onze inwoners en ondernemers tegen criminaliteit. Veiligheid begint met bewustwording. Diverse doelgroepen hebben we via meerdere kanalen geïnformeerd over de gevaren van woninginbraken en andere vormen van veel voorkomende criminaliteit, zoals cybercrime en ondermijning.

2. **We willen zo min mogelijk diefstallen uit woningen en we zetten de indicator op maximaal 2 diefstallen per 1.000 inwoners (doel 2).**
   Het aantal diefstallen uit woningen was met een score van 1,1 per duizend inwoners beduidend lager dan het verwachte resultaat van maximaal 2. De COVID-19 pandemie heeft invloed gehad op deze score. Woninginbrekers zagen veel minder kans om toe te slaan omdat veel mensen thuis hebben gewerkt. Tijdens de donkere maanden hebben de politie en de boa's onze inwoners bewust gemaakt van inbraakgevoelige situaties.

3. **Lingewaard is niet aantrekkelijk voor ondermijnende criminaliteit (doel 3).**
   We hebben een bijdrage geleverd om de wijken, buurten en bedrijventerreinen veiliger en leefbaarder te maken. Dit hebben we gedaan door samen met de veiligheidspartners in te grijpen bij signalen over verdachte panden en voorlichting te geven over cybercrime.

4. **We willen vervuiling, verrommeling en verloedering in het buitengebied zoveel mogelijk voorkomen (doel 4).**
   Door ontvangen meldingen adequaat af te handelen hebben we een bijdrage geleverd om vervuiling, verrommeling en verloedering in het buitengebied te voorkomen.

   We hebben de volksgezondheid beschermd door de verspreiding van het COVID-19 virus zo veel mogelijk tegen te gaan. Onze boa's hebben we ingezet om ervoor te zorgen dat de maatregelen van het kabinet werden nageleefd.

Indicatoren

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	0,5	0,8*
Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2,4	2,4
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners	2,0	1,1*
Verwijzing naar Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar	14	11
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners	3,8	3,8

* De score is rechtstreeks opgevraagd bij de politie. De indicator was op 17-5-2021 niet beschikbaar via de website "waarstaatjegemeente".

Wat hebben we gedaan?

Openbare orde en veiligheid (doel 1 t/m 3)

- We hebben meerdere keren digitaal voorlichting gegeven over woninginbraken en andere vormen van veel voorkomende criminaliteit. Via verschillende berichtjes op social media en in Het Gemeentenieuws hebben we voorbeeldsituaties benoemd en preventietips verspreid. De babbeltrucbijeenkomst voor senioren is vanwege de COVID-19-maatregelen niet doorgegaan. Gezien de doelgroep was ook een digitale bijeenkomst geen optie.
- Vanwege de stijging van het aantal woninginbraken in Bemmel is tijdens de donkere maanden een heterdaadactie georganiseerd waarbij de politie samen met de boa's de wijken in zijn gegaan om auto's en personen staande te houden en te controleren. Ook zijn in Bemmel en Huissen acties georganiseerd waarbij de politie en boa's diverse inwoners op straat bewust hebben gemaakt van inbraakgevoelige situaties. Denk hierbij ook aan de 'autovoeler' in Huissen. Om inwoners meer bewust te maken hebben we preventietips gegeven en folders uitgereikt. Via (social) media is hier uiteraard ook aandacht aan geschonken.
- De tweedaagse "Leerling Alert" op het OBC Huissen is in verband met de COVID-19 maatregelen zowel in maart als november niet doorgegaan. Het doel van deze tweedaagse was om leerlingen, ouders, docenten en inwoners/ondernemers uit het buitengebied bewust te maken van ondermijning en om hen weerbaarder te maken.
- Om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan hebben we samen met de veiligheidspartners diverse 'verdachte bedrijven' bezocht en gecontroleerd op milieu-, bouweisen en overige wet- en regelgeving. Bij een autobedrijf zijn meerdere overtredingen geconstateerd waartegen is

opgetreden. Op dit moment zijn nog verschillende bedrijven in onderzoek. Vijf panden en één in aanbouw zijnde XTC-lab werden gesloten op grond van de Opiumwet.

- Om ondernemers en boeren in het buitengebied bewust te maken van het gevaar om zaken te doen met criminelen, nemen we deel aan het project Stuwdam. Bezochte ondernemers hebben we samen met de politie geïnformeerd met behulp van informatiebrieven en flyers. Als gevolg van de tweede lockdown hebben we de controle voor een bedrijventerrein in december afgelast.
  De in maart 2020 geplande bijeenkomst voor de ondertekening van de intentieverklaring voor het Keurmerk Veilig Ondernemen bij bedrijventerrein Gendt-Bemmel is door de COVID-19 maatregelen niet doorgegaan.
- We hebben meerdere keren digitaal voorlichting gegeven over WhatsApp-fraude en Snapchat afpersing. Dit zijn vormen van cybercrime. Door de lockdown en het sluiten van de scholen hebben we geen gebruik kunnen maken van de aangeschafte hulpmiddelen (Cyber24 koffers en ‘skimming mapjes’).

Handhaving (doel 4)

- De ontvangen meldingen in het buitengebied zijn afgehandeld.
- *Gedurende de zomermaanden zijn coronacoaches ingezet ter controle en voorkoming van samenscholing van groepen jongeren bij het Zwanenbad. Ook werden coronacoaches voorafgaand en tijdens de drukke momenten rondom de feestdagen ingezet. Zij hebben inwoners op een vriendelijke manier aangesproken en verzocht om de COVID-19 maatregelen na te leven. Na het gesprek ontving men een gadget van de gemeente (rolmaatje). Naast de coaches hebben we ook de boa's hoofdzakelijk ingezet om ervoor te zorgen dat de COVID-19 maatregelen werden nageleefd.*

Wat heeft het gekost?

Financieel resultaat

Het programma 'Veiligheid' sluit het jaar 2020 af met een nadeel van € 314.000 ten opzichte van de begroting na wijziging. Voor zover van toepassing zijn bij elk taakveld de grote verschillen toegelicht.

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

	Voordeel	Nadeel	I/S
Explosievendetectie en -ruiming De declaratie voor het ministerie van BZK ad. € 506.844 is door de gemeenteraad vastgesteld op 4 maart 2021. Omdat dit besluit ná 31 december 2020 is genomen, mag dat niet meer in de begroting 2020 verwerkt worden. De bijdrage (68%) ad. € 344.654 wordt ontvangen via de algemene uitkering uit het gemeentefonds (toekenning via de Meicirculaire 2021). Er is dan ook eigenlijk geen sprake van een echt nadeel, maar vanwege onze administratieve voorschriften moeten we dit wel zo presenteren.		€ 344.000	I

In onderstaande tabel zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten van dit programma gerangschikt per taakveld .

1	Veiligheid	Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
1.1	**Crisisbeheersing en brandweer**	**-2.665.083**	**-2.352.664**	**-2.246.284**
60101	Explosievendetectie en -ruiming	-516.600	-196.880	-61.880
60102	Crisisbeheersing en Brandweer	-2.060.490	-2.068.714	-2.099.714
60103	Brandweerposten - Beheer & Onderh.	-87.993	-87.070	-84.690
1.2	**Openbare orde en veiligheid**	**-1.087.843**	**-1.075.261**	**-1.062.461**
60104	Uitvoering APV en Bijz. wetten	-399.395	-388.780	-388.780
60105	Beleid Openbare Orde & Veiligheid	-417.275	-417.562	-404.762
60106	Uitvoering Openbare Orde & Veiligh.	-271.173	-268.919	-268.919
	Totaal lasten	**-3.752.926**	**-3.427.925**	**-3.308.745**
1.1	**Crisisbeheersing en brandweer**	**33.047**	**35.000**	**35.000**
60101	Explosievendetectie en -ruiming	23.922	35.000	35.000
60102	Crisisbeheersing en Brandweer	9.125	0	0
1.2	**Openbare orde en veiligheid**	**36.726**	**23.600**	**36.600**
60104	Uitvoering APV en Bijz. wetten	36.726	23.600	36.600
	Totaal baten	**69.773**	**58.600**	**71.600**
	Saldo baten en lasten	**-3.683.152**	**-3.369.325**	**-3.237.145**
69801	Onttrekkingen reserves	15.000	15.000	15.000
	Toevoegingen	0	0	0
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-3.668.152**	**-3.354.325**	**-3.222.145**

Overzicht personele inzet:

1	Veiligheid	Werkelijk 2020
60101	Explosievendetectie en -ruiming	-11.880
60102	Crisisbeheersing en Brandweer	-56.714
60104	Uitvoering APV en Bijz. wetten	-362.980
60105	Beleid Openbare Orde & Veiligheid	-329.562
60106	Uitvoering Openbare Orde & Veiligh.	-231.498
	totaal lasten	**-992.634**

Specificatie toevoegingen en onttrekkingen reserves

Naam van de reserves	Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primitief	S/I
Toevoegingen aan reserve:					
Er zijn geen toevoegingen gedaan		0	0	0	
		0	**0**	**0**	
Onttrekking aan reserve:					
913006 Opsporing en ruiming niet gesprongen explosieven	Explosievenopruiming	15.000	15.000	15.000	I
		15.000	**15.000**	**15.000**	
		15.000	**15.000**	**15.000**	

Beleidsnota's

- Integraal Veiligheidsplan 2020-2022
- Algemeen Plaatselijke Verordening

Verbonden partijen

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland - Midden (VGGM)

Voortgang	Heeft de VP haar aandeel in de programmabegroting gerealiseerd?	Ja
	Heeft zij dit binnen de financiële kaders gedaan?	Ja
	Heeft de VP haar eigen doelstellingen in 2020 gerealiseerd?	Als gevolg van COVID-19 is een deel van de reguliere werkzaamheden binnen het programma Brandweerzorg op aangepaste wijze uitgevoerd. Om besmettingsrisico's te beperken zijn er wel oefeningen en opleidingen via e-learning gegeven waar dat mogelijk was. Een aantal werkzaamheden hebben geen doorgang kunnen vinden. Zo zijn diverse (vervolg)opleidingen en trainingen niet doorgegaan omdat dit niet mogelijk was online. Ook de oefenavonden voor vrijwilligers moesten worden geannuleerd. In het jaarverslag staat de VGGM uitgebreid stil bij de gevolgen van COVID-19 op de uitvoerende taken. In de voorstellen resultaatbestemming 2020 is € 350.000 opgenomen voor uitgestelde werkzaamheden die in 2021 uitgevoerd gaan worden.
	Heeft de VP haar doelstellingen binnen haar eigen financiële kaders gerealiseerd?	Het resultaat ná resultaatbestemming bedraagt € 1,088 miljoen welke verdeeld wordt over de deelnemende gemeenten.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland - Midden (VGGM)

Ontwikkelingen	Welke relevante ontwikkelingen hebben zich in 2020 voorgedaan?	• Aandacht voor de rechtspositie vrijwilligers brandweer. • Proces rondom besluitvorming over nieuwe verdeelsleutel brandweerzorg.
	Wat heeft dit voor (financiële) gevolgen in 2020 gehad?	Geen.
	Heeft dit (financiële) gevolgen voor de toekomst?	Ja. Het Algemeen Bestuur van de VGGM heeft op 20 januari 2021 besloten om het verdeelmodel “Gemeentefonds, OOV-subcluster brandweer” te hanteren als nieuwe verdeelsleutel voor de financiering van de brandweerzorg per 2022. In de begroting voor 2022 van de VGGM is de besluitvorming over noodzakelijke aanpassing van de brandweerorganisatie (24/7 beroepspost Ede) en de verdeelsleutel brandweer verwerkt. Voor de gemeente Lingewaard betekent dit hogere lasten.

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Onder dit programma vallen de taken die gaan over het aanleggen en onderhouden van de wegenstructuur, inclusief voorzieningen voor fietsers, voetgangers, parkeren, straatinrichting, verkeersborden, straatverlichting, openbaar vervoerhaltes en gemeentelijke watergangen.

Wat hebben we bereikt?

Het jaar 2020 kende beperkingen in verband met de COVID-crisis. Een deel van het jaar is het niet goed mogelijk geweest om voorbereidingen en maatregelen fysiek te bespreken met adviseurs, bewoners en ondernemers. Voor het goed kunnen bespreken van technische ontwerptekeningen is dat wel nodig. Dit heeft tot vertragingen geleid. Ook het verkeer zelf was anders: minder autoverkeer, openbaar vervoer met aangepaste dienstregelingen en meer fietsers en motorgebruik.
Desondanks is met de uitvoering van acties uit het Gemeentelijk Mobiliteitsplan (GMP) en het College Uitvoeringsprogramma (CUP) het volgende bereikt:

1. **Een betere bereikbaarheid van onze woonkernen en bedrijventerreinen (doel 1).**
   Met bestaande projecten (reconstructie Karstraat (N839), uitwerking dorpensingel (Bemmel) en een nog lopende studie aansluiting Huissen – A325/Arnhem) verbetert de ontsluiting op de hoofdwegen. Regionaal groeide ook de aandacht voor toekomstige knelpunten. Het wegennet wordt in de toekomst nóg drukker. Dat vormde de aanleiding voor het gaan opstellen van een strategische mobiliteitsvisie. Die wordt komend jaar afgerond.

2. **Een betere verkeersveiligheid voor alle weggebruikers (doel 2).**
   Met de uitgevoerde verbeteringen van met name oversteekplaatsen en fietspaden is de veiligheid voor de weggebruikers verbeterd. Veilig gedrag van weggebruikers is beïnvloed met specifieke campagnes en het wijzen van inwoners / weggebruikers op die campagnes.

3. **Minder hinder van doorgaand verkeer in de vorm van geluid, luchtverontreiniging en barrièrewerking (doel 3).**
   2020 was door omstandigheden een jaar met minder wegverkeer en daarom minder filevorming en hinder voor aanwonenden. Aanpak van de Papenstraat (Bemmel) is een project dat specifiek verkeersoverlast zal verminderen.

4. **Meer gebruik van OV en fiets (minder verkeersdruk en verduurzaamd mobiliteit) (doel 4).**
   Met de pilot voor elektrische deel-auto's in Huissen en Bemmel en de planvoorbereiding voor ca. tien oplaadpunten voor e-bikes en de fietsparkeervoorzieningen in verschillende dorpscentra wordt elektrisch rijden en fietsen beter gefaciliteerd.

Indicatoren

In de programmabegroting 2020 zijn bij dit programma geen indicatoren opgenomen.

Wat hebben we gedaan?

Bereikbaarheid

- We zijn gestart met de verkeersstudie naar een mogelijke aansluiting van Huissen op de A325 of Arnhem. Hiervoor moet het regionaal verkeersmodel worden geactualiseerd. Dit regionaal verkeersmodel is nodig als basis voor onderzoek en het meten van effecten van maatregelen. De verkeersstudie loopt door in 2021.
- We willen hinder van doorgaand verkeer verminderen, maar ook dure ad-hoc beslissingen vermijden. Daarvoor is inzicht nodig in de relatie tussen verschillende studies / maatregelen zoals een parallelweg langs de A15. Dat gebruiken we om te komen tot een geactualiseerd programma voor de korte en lange termijn. Het korte termijn programma (maatregelenprogramma GMP-plus) ontvangt u t.b.v. de Kadernota 2022. De mobiliteitsvisie voor de lange termijn ronden we daarna af.

Gemeentelijk mobiliteitsplan (GMP)

- De provincie Gelderland heeft de reconstructie van de Karstraat N839 (tussen Huissen en de A15) uitgevoerd. Als onderdeel hiervan is een eenzijdig in twee-richtingen bereden (brom)fietspad aangelegd. Daarbij is de fietsstructuur rondom de rotonde Karstraat-Nijverheidsstraat aangepast en de aansluiting van het Verlaten Land Pad veiliger gemaakt.
- De nieuwe aansluiting van De Houtakker II (Bemmel) op de Karstraat is nog niet uitgevoerd. De uitvoering hiervan wacht op de planologische procedure van de bestemmingsplanwijziging. De uitkomst daarvan is onzeker, bekend is dat er bezwaren bestaan in de omgeving. In verband daarmee is de planprocedure ook vertraagd t.o.v. de verwachting ten tijde van de 2e Turap 2020.
- De uitvoering van de reconstructie van de Nijmeegsestraat in Gendt is gestart en wordt in 2021 afgerond.
- Het aanpassen van het kruispunt Karstraat – Zandsedwarsstraat in Huissen uitgesteld (naar 2021) vanwege vertraging in het rioleringsproject ’t Zand.
- Er is SPV-subsidie (t.b.v. verkeersveiligheid) verworven voor het uitvoeren van maatregelen bij de kruising Nielant-Wagenweg en nabijgelegen oversteekplaatsen. Die maatregelen worden in 2021 uitgevoerd.
- U heeft het Wegencategoriseringsplan vastgesteld. Daarna is gestart met uitvoering van een aantal maatregelen die snel resultaat geven. Zo is o.a. de maximum snelheid op en rond de Touwslagersbaan (Huissen) teruggebracht naar 30 km/u en is een 60 km/uur-zone ingesteld in het buitengebied noordelijk van Doornenburg en in het gebied Flieren bij Gendt.
- Er is er SPV-subsidie verworven voor maatregelen aan de kruising Kapelstraat-Hegsestraat in Gendt. Ook zijn gesprekken gevoerd met omwonenden over grondeigendom. Uitvoering volgt in 2021.
- Vanwege vertraging in het rioleringsproject ’t Zand is de rioolreconstructie Gochsestraat (Huissen) uitgesteld.
- Voor de uitbreiding van fietsparkeervoorzieningen in de dorpscentra van Angeren, Doornenburg en Gendt is een plan besproken met de ondernemersverenigingen en wijkplatforms. Ook voor fietsoplaadpunten is een plan besproken met de platforms en ondernemersverenigingen. Uitvoering van beiden volgt in 2021.
- Door de plannen met betrekking tot het OBC Bemmel is de studie naar tweezijdige ontsluiting Essenpas (Bemmel) uitgesteld naar 2021.
- Gestart is met de verkeersstudie naar een mogelijke aansluiting van Huissen op de A325 of Arnhem. Voor verdere informatie verwijzen wij u naar het kopje Bereikbaarheid.

- De studie naar verkeersveiligheid rotondes is uitgesteld naar 2021. In de 2e Turap 2020 is vermeld dat dit nodig was i.v.m. de prioriteitstelling voor andere projecten.
- Met de evaluatie van het verkeersplan Huissen-centrum is gewacht tot meer tijd tussen de uitvoering en de evaluatie zit. Kort na uitvoering levert een evaluatie weinig resultaat op. Kleine klachten, meldingen en storingen zijn uiteraard wel opgepakt.
- De planvoorbereiding van de herinrichting van de Papenstraat (Bemmel) is vertraagd opgestart. Deze herinrichting is mede afhankelijk van de uitkomst van de procedure voor de aansluiting Houtakker II – Karstraat.
- De voorbereiding voor het fietspad “De Plak” (Bemmel) is gestart. Voor het doortrekken van het fietspad in Park Lingezegen heeft het AB Park Lingezegen in december 2020 een financiële bijdrage van € 320.000 gereserveerd.
- Voor het verleggen van het Rijnwaalpad in Ressen is een variantenstudie uitgevoerd.
- De planvoorbereiding voor de deelprojecten van de Dorpensingel (Bemmel - A325) is verder uitgewerkt. Er zijn ontwerpen gemaakt voor de Vossenhol en de Dorpensingel. En er is een verkeersstudie uitgevoerd naar varianten voor het verleggen van het RijnWaalpad bij Ressen.
- *Op 10 locaties langs drukke ontsluitingswegen zijn dubbelzijdige posterframes geplaatst, die worden ingezet voor verkeersveiligheidscampagnes, waaronder de BOB-campagne en fietsverlichtingscampagne. De respons hierop van inwoners was zeer positief.*
- *In de 2e Turap 2020 is krediet aangevraagd voor het uitvoeren van een capaciteitsonderzoek van rotondes. Dat onderzoek is opgestart.*

Beheer en onderhoud / verduurzaming

- Een oude houten brug (Blauwenburcht Huissen) vervingen we door een duurzamere variant opgebouwd uit een stalen draagconstructie met zowel een brugdek als leuningen van composiet. In plaats van een houten keerwand werd een kunststof uitvoering toegepast aan de Kloosterlaan in Huissen. In beide gevallen wordt de levensduur van het materiaal langer en zijn de onderhoudskosten op lange termijn aanzienlijk lager.
- We vervingen bestaande verlichtingsarmaturen door LED-armaturen. Daardoor steeg het aantal lichtmasten met een LED-lichtbron met 11% ten opzichte van 2019 tot ongeveer 40%. De energiebesparing door deze vervangingen was 97.667 kWh.

Zie verder ook de paragraaf duurzaamheid.

Wat heeft het gekost?

Financieel resultaat

Het programma 'Verkeer, vervoer en waterstaat' sluit het jaar 2020 af met een voordeel van € 84.000 ten opzichte van de begroting na wijzigingen. Voor zover van toepassing zijn bij elk taakveld de grote verschillen toegelicht. Bij dit programma zijn er geen grote verschillen.

In onderstaande tabel zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten van dit programma gerangschikt per taakveld .

2	Verkeer, vervoer en waterstaat	Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
2.1	**Verkeer en vervoer**	**-5.366.328**	**-5.439.401**	**-5.397.958**
60201	Verkeersbeleid	-651.261	-629.022	-543.616
60202	Verkeersveiligheid uitvoering	-6.037	-5.620	-5.620
60203	Verkeersregelinstallaties	-24.538	-30.519	-30.519
60204	Bewegwijzering en bebording	-252.089	-256.927	-256.927
60205	Civieltechnische kunstwerken	-102.535	-92.000	-92.000
60206	Gladheidsbestrijding	-169.785	-178.317	-178.317
60207	Wegen	-2.769.040	-2.880.535	-3.040.998
60208	Openbare verlichting	-695.087	-672.656	-672.656
60209	Schoonhouden infrastructuur	-557.378	-539.805	-489.805
60210	Straatmeubilair	-138.578	-154.000	-87.500
2.2	**Parkeren**	**-40.980**	**-44.239**	**-44.239**
60211	Parkeren	-40.980	-44.239	-44.239
	Totaal lasten	**-5.407.308**	**-5.483.640**	**-5.442.197**
2.1	**Verkeer en vervoer**	**160.744**	**115.400**	**185.400**
60207	Wegen	147.500	80.400	80.400
60208	Openbare verlichting	10.057	13.000	13.000
60210	Straatmeubilair	3.187	22.000	92.000
	Totaal baten	**160.744**	**115.400**	**185.400**
	Saldo baten en lasten	**-5.246.565**	**-5.368.240**	**-5.256.797**
69802	Onttrekkingen reserves	140.307	174.825	88.100
69802	Toevoegingen	-108.278	-104.693	-104.693
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-5.214.536**	**-5.298.108**	**-5.273.390**

Overzicht personele inzet:

2	Verkeer, vervoer en waterstaat	Werkelijk 2020
60201	Verkeersbeleid	-485.724
60202	Verkeersveiligheid uitvoering	-4.220
60203	Verkeersregelinstallaties	-560
60204	Bewegwijzering en bebording	-66.850
60205	Civieltechnische kunstwerken	-22.820
60206	Gladheidsbestrijding	-78.960
60207	Wegen	-325.596
60208	Openbare verlichting	-44.800
60209	Schoonhouden infrastructuur	-84.280
60210	Straatmeubilair	-25.900
60211	Parkeren	-9.400
	totaal lasten	**-1.149.110**

Specificatie toevoegingen en onttrekkingen reserves

Naam van de reserves	Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primitief	S/I
Toevoegingen aan reserve:					
913007 Civieltechnische kunstwerken	Jaarlijkse dotatie	-27.500	-27.500	-27.500	S
913029 Vervanging straatmeubilair	Jaarlijkse dotatie	-20.000	-20.000	-20.000	S
913033 Rehabilitatie wegen	Jaarlijkse dotatie	-60.778	-57.193	-57.193	S
		-108.278	**-104.693**	**-104.693**	
Onttrekking aan reserve:					
911001 Algemene reserve	Uitvoering verkeersbesluiten	66.000	66.000	66.000	I
911001 Algemene reserve	Kwartiermaker dijkversterking	0	22.100	22.100	I
913032 Activiteiten regio Arnhem-Nijmegen	Regionaal mobiliteitsfonds	60.406	60.406	0	I
913008 Revitalisering Zilverkamp	Hart van de Zilverkamp uitvoeren plannen/onderzoek	2.150	26.319	0	I
913033 Rehabilitatie wegen	Dekking uitgaven	3.195	0	0	I
913036 Transitiefonds energie	Dekking tekort nutskosten openbare verlichting	8.556	0	0	I
		140.307	**174.825**	**88.100**	
		32.029	**70.132**	**-16.593**	

Beleidsnota's

- Gemeentelijk Mobiliteitsplan (2017)
- Nota Parkeernormen Lingewaard 2020

Verbonden partijen

Bij dit programma zijn geen verbonden partijen.

3. Economie

Onder dit programma vallen de taken die te maken hebben met economische ontwikkeling en bedrijvigheid, dienstverlening aan ondernemers en economische promotie. Onder bedrijvigheid vallen bedrijventerreinen en andere gebieden met veel bedrijvigheid zoals winkelconcentraties en het glastuinbouwgebied. Ook de economische component van recreatie en toerisme (promotie, toeristenbelasting, e.d.) hoort hierbij. De ruimtelijke component van recreatie zoals bijvoorbeeld het aanleggen van recreatieve routes, valt onder programma 8.

Wat hebben we bereikt?

1. **We willen zoveel mogelijk nog beschikbare bedrijfskavels verkopen (doel 1).**
   De gerealiseerde verkoop (1,5 ha) bleef achter bij de doelstelling (2,8 ha.), vanwege de onzekerheden in verband met de Covid-crisis. Desondanks leiden gerealiseerde verkoop en lopende gesprekken over verkoop tot de verwachting dat we eind 2021 alle bedrijfskavels hebben verkocht.

2. **We streven naar een beter ondernemersklimaat voor het midden- en kleinbedrijf (doel 2).**
   Het ondernemersklimaat voor het MKB hebben we verbeterd. In de enquête ‘MKB vriendelijkste gemeente” scoorden we in 2018 6,2 (met een landelijk gemiddelde van 6,3). In 2020 hebben we de doelstelling gehaald met een score van 6,8. Op alle onderdelen scoren we hoger dan twee jaar geleden.

3. **We stimuleren toekomstbestendige en duurzaam ingerichte bedrijventerreinen en winkellocaties (doel 3).**
   Op De Houtakker zijn maatregelen in het kader van de revitalisering gerealiseerd en is de slaagkans van een bedrijfsinvesteringszone (BIZ) gegroeid. Beiden leiden tot een betere uitstraling van het terrein. Ook voor het terrein Gendt-Bemmel is de organisatiegraad verbeterd met het oprichten van een beheerstichting. In onze winkelcentra is relatief weinig sprake van leegstand.

4. **Uit recreatie en toerisme willen we meer economisch profijt halen (doel 4).**
   2020 was een vreemd jaar vanwege allerlei beperkingen maar toeristisch hebben meer mensen de zomervakantie in eigen land doorgebracht. Onze campings en in mindere mate ook de winkelcentra hebben daarmee economische nadelen van Covid-maatregelen kunnen beperken.

5. **NEXTgarden in 2030 economisch krachtig, energie-neutraal, klimaatbestendig en circulair (doel 5).**
   Door middel van onderzoek is het inzicht gegroeid in effectieve, haalbare en uitvoerbare vormen van verduurzaming voor het glastuinbouwgebied. Daarmee kunnen we ons in de komende jaren richten op efficiëntere inrichting en op energietransitie die aansluit bij de energiebehoefte in het gebied. Dat betekent vooral warmtetransitie, waarin voorzien wordt via innovatie en bijvoorbeeld het gebruikmaken van temperatuuropslag.

Indicatoren

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Vestigingen van bedrijven	Aantal vestigingen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74jr	128	110
Functiemenging	Aantal banen in verhouding* tot aantal woningen	45%	44%

* Bij 50% zijn er net zoveel banen (betaalde arbeidsplaatsen) als woningen. Onder de 50% zijn er minder banen dan woningen.
De gegevens voor het behaalde resultaat zijn van 2019. Gegevens 2020 nog niet beschikbaar.
Het aantal bedrijven per 1.000 inwoners zegt iets over de gemiddelde omvang van bedrijven. Dat de toename kleiner is dan verwacht betekent dat er ook grotere bedrijven zijn bijgekomen (dan is het aantal bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijdscategorie die kunnen werken kleiner dan wanneer vooral kleine bedrijven zich vestigen).

Indicator	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Verkopen bedrijfskavels	Aantal verkochte hectare - Bedrijventerreinen - Bergerden	 2,8 4,2	 1,5 0
Verbeteren ondernemersklimaat	Cijfer rapportage 'MKB-vriendelijkste gemeente' *	6,8	6,8

* Elke twee jaar (2018, 2020, 2022) voert MKB-Nederland het onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland uit, door ondernemers te bevragen in een enquête. Het onderzoek berust op vier pijlers: Tevredenheid van de ondernemers over de eigen gemeente, het imago van de gemeente bij ondernemers buiten de gemeente, communicatie en beleid met betrekking tot het midden- en kleinbedrijf, gevoelswaarde lokale lasten.

Wat hebben we gedaan?

Bedrijfskavels (doel 1)

- Acquisitie heeft plaatsgevonden via verschillende kanalen. Daarover zijn afspraken gemaakt met een marketeer die dat voor ons doet en blijft doen. Er is 1,5 ha bedrijventerrein verkocht. Voor 6 ha lopen gesprekken over verkoop. Waarschijnlijk hebben we na 2021 geen kavels meer beschikbaar. Aan uitbreidingsmogelijkheden wordt gewerkt. In 2020 hebben we hiervoor een inventarisatie van mogelijkheden en behoefte gedaan. Conclusies daarvan worden bij de behandeling van het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) met de raad gedeeld;
- Geïnteresseerde kopers hebben we gedurende en na de verkoop van terrein begeleid in het proces tot aan de oplevering van het bedrijfspand (‘rode loper aanpak’);
- Fysieke evenementen en promotie-activiteiten konden vanwege geldende beperkingen geen doorgang vinden;
- Een ruimer bestemmingsplan (regulier bedrijventerrein) voor Agropark II is onherroepelijk.

Ondernemersklimaat en dienstverlening aan ondernemers (doel 2)

- Fysieke bijeenkomsten en bedrijfsbezoeken konden niet of nauwelijks plaatsvinden. We hebben ondernemers waar mogelijk op afstand ondersteund en daarnaast geplande activiteiten op aangepaste wijze doorgang laten vinden. Het structureel overleg tussen gemeente en de ondernemerscollectieven heeft elke 2 maanden digitaal plaatsgevonden.
- Voor verbeterde communicatie en informatievoorziening is het volgende gedaan:
  - We hebben het gemeentelijk “coronaloket” ingericht om vragen van ondernemers over de maatregelen te beantwoorden. Met een helpdesk voor en door ondernemers is uitleg gegeven over ondersteuningsregelingen;
  - Er is een nieuwe maandelijkse ondernemers-nieuwsbrief gemaakt;
  - Rondom het thema ‘Wees loyaal, koop lokaal’ hebben we een katern uitgebracht in het gemeentenieuws en hebben we samen met de winkeliersverenigingen het ‘Lingewaards 10-tje” geïntroduceerd: een cadeaubon te besteden bij de lokale winkeliers;
  - Ter gelegenheid van de ‘Dag van de Ondernemer’ is samen met winkeliersverenigingen en de Veron een videoboodschap voor ondernemers gemaakt;
  - De jaarlijkse bijeenkomst over inkoop en aanbesteding hebben we vervangen door een online variant “de ondernemers -date- weken”;
- De reclamebelasting vloeit terug naar de ondernemersfondsen. De opbrengst is zoals gebruikelijk besteed aan gezamenlijke initiatieven voor aankleding van de omgeving. In verband met beperkingen vanwege COVID-19 is in 2020 minder besteed aan bijvoorbeeld aankleding in periodes met feestdagen en evenementen.
- Voor de mogelijkheid voor het realiseren van een krachtige economische recreatieve trekker hebben we samenwerking gezocht met de branche-organisatie STOL en marktpartijen uit de tuinbouw en horeca. Ook wordt samenwerking gezocht met Park Lingezegen.
- *We hebben meer terrasruimte bij horeca toegestaan om ondernemers de gelegenheid te bieden om met de geldende beperkingen om te kunnen gaan.*

Bedrijventerreinen en winkellocaties (doel 3)

- Voor energiebesparing en energietransitie zijn activiteiten toegelicht in de paragraaf Duurzaamheid.
  Aan de Stichting Beveiliging Bedrijventerreinen Lingewaard is provinciale subsidie toegekend voor Pannenhuis. Vanwege bestuurswisselingen bij de stichting is de subsidie nog niet besteed. Overleg is opgestart om tot besteding te komen.
- Op De Houtakker zijn revitaliseringsmaatregelen uitgevoerd: er is meer groen aangelegd en er zijn 7 aanvragen voor verbetering van gevels en voorterreinen gehonoreerd en uitgevoerd. Na afhandeling in 2021 van de laatste aanvragen die we in 2020 hebben ontvangen is de revitalisering afgerond. Daarnaast is de entree naar De Houtakker II aangelegd;
- Het voetpad vanaf de bushalte aan de Papenstraat is aangelegd;
- Voor de BIZ op De Houtakker is de samenwerking en organisatiegraad van ondernemers gegroeid. Ook is provinciale subsidie beschikbaar. Zaken waarin geïnvesteerd kan worden zijn geïnventariseerd: dit betreft vooral beheer en onderhoud van groen. Ook voor het terrein Gendt – Bemmel is een beheerstichting van ondernemers opgericht. Met een bijdrage van de gemeente is collectieve camerabewaking gerealiseerd voor 40 bedrijven. Het verkrijgen van het Keurmerk Veilig Ondernemen is vanwege de Covid-crisis uitgesteld;.
- Samen met ondernemers-/winkeliersverenigingen is geïnventariseerd hoe de centrumgebieden van Bemmel, Gendt en Huissen kunnen worden versterkt. Ondernemersverenigingen en eigenaren van vastgoed hebben belangstelling voor het

participeren in centrummanagement. De bevindingen hierover krijgen een plaats in het nieuwe economisch beleidsplan.
Regionaal zijn we betrokken bij het uitwerken van de regionale agenda voor centrum-/winkelgebieden.

Recreatie en toerisme (doel 4)

- Promotie van de gemeente heeft plaatsgevonden met een ansichtkaarten-campagne en een promotiefilm voor sociale media en TV Gelderland. Foldermateriaal is geactualiseerd. Ondernemers in Bemmel en Huissen en bij het Zwanenwater hebben in de zomer meegewerkt aan een monitor voor het kunnen regelen van bezoekersdrukte. Onze campings, het dominicanencentrum en B & B's zijn het hele seizoen (mei – oktober) goed bezet geweest.
- De website Bezoek de Betuwe is steeds beter vindbaar en bezocht.
- Fort Pannerden is vanwege Covid 19 maatregelen zeven maanden gesloten geweest voor publiek. Het aantal bezoekers was daar door beperkt (ca. 7.900, dat is een-derde van het aantal bezoekers in 2019). Door tijdig ingrijpen van de beheerstichting en steunmaatregelen was er desondanks geen exploitatietekort. De toekenning van de nominatie voor de werelderfgoedlijst moest door alle beperkingen worden uitgesteld.
- *Voor een recreatief voetveer tussen Bemmel en de Ooijpolder is een intentieovereenkomst met Uiterwaarde en de gemeente Berg en Dal gesloten. Die wordt uitgewerkt in een samenwerkings-overeenkomst. Een structurele exploitatiebijdrage is al opgenomen in de meerjarenbegroting.*

NEXTgarden (doel 5)

- Het bestaande programma voor NEXTgarden waar ook provinciaal geld in zit, is verlengd tot eind 2021. Vanuit dat programma zijn:
  1. De energietransitie uitgewerkt door invulling te geven aan de energiemix. Dit is gedaan met de unieke proefboring voor hoge temperatuuropslag (HTO), Thermische zonne-energie en de snoeihout-centrale die in aanbouw is en komend jaar in gebruik kan worden genomen. Ook staat NEXTgarden als potentiële regionale energiehub genoemd in de Regionale Energie Strategie. Zie ook programma 7 en de paragraaf duurzaamheid.
  2. Samenwerking gezocht met branche-organisatie STOL en marktpartijen uit tuinbouw en horeca voor het onderzoeken van een businesscase voor een recreatieve trekker. Zie ook onder doel 2.
  3. *Fysieke evenementen en promotie-activiteiten zoals bijvoorbeeld "kom in de kas" zijn in 2020 afgezegd.*

- Intensivering en extensiveringsgebieden:
  1. In het intensiveringsgebied Leutensche Leigraaf zijn verkeerstellingen gehouden i.v.m. de routing van het vrachtverkeer. Daarnaast is de grondverwerving voor het fietspad Hortensialaan – Nieuwe Diep afgerond.
  2. Voorbereid is het opstellen van een nieuwe visie voor heel NEXTgarden. Op basis daarvan kan een uitspraak worden gedaan over de haalbaarheid van intensivering in het gebied De Rietkamp.

3. *In het extensiveringsgebied Het Zand zijn 7 overeenkomsten afgesloten voor functieverandering. Daarmee worden 25 woningen gerealiseerd. In het gebied loopt een pilot (tot april 2021) waarbij meer verschillende typen woningen kunnen ontstaan en de buurt stapsgewijs een groene landelijke woonbuurt wordt. Naast individuele initiatieven voor functieverandering van oud glas naar wonen zijn ook twee wat grotere gebiedsontwikkelingen in uitvoering. Hekwerken in het gebied worden vervangen door hagen.*

NEXTgarden heeft een eigen jaarverslag en jaarplan.

Wat heeft het gekost?

Financieel resultaat

Het programma 'Economie' sluit het jaar 2020 af met een voordeel van € 120.000 ten opzichte van de begroting na wijzigingen. Voor zover van toepassing zijn bij elk taakveld de grote verschillen toegelicht.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Bij de bouwgrondexploitatie vindt budgetbeheer plaats op basis van exploitatiebegrotingen over meerdere jaren. Bij verschuiving in de jaarschijven worden de begrotingen daarom niet bijgesteld. Deze verschuivingen kunnen wel leiden tot verschillen ten opzichte van de begrote baten en lasten. Door de verrekening met de toe- of afname van de boekwaarde is er per saldo geen verschil.
De hier in de jaarrekening opgenomen toelichting is daarom beperkt tot de bouwgrondexploitaties die geen budgettair neutraal saldo hebben voor 2020.
De voortgang van de bouwgrondexploitaties wordt toegelicht in de paragraaf Grondbeleid.

	Voordeel	Nadeel	I/S
Pannenhuis-II, Huissen - verliesvoorziening De verkopen in 2020 en de verkorting van de looptijd met 2 jaren hebben een positief effect op de rente gedurende de looptijd van deze grondexploitatie. Daarnaast zijn er in 2020 minder uren aan het project besteed. De verliesvoorziening kan daardoor naar beneden worden bijgesteld. Het voordeel wordt toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.	€ 297.900		I
Houtakker-II, Bemmel In 2020 is de raming voor het woonrijp maken bijgesteld. Er is een winstneming verwerkt welke wordt toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.	€ 584.498		I
Bergerden Door gesloten koopovereenkomst kan de verliesvoorziening naar beneden worden bijgesteld. Dit ondanks de nadelige bijstelling van de ramingen voor het bouw- en woonrijp maken en de	€ 481.900		I

	Voordeel	Nadeel	I/S
verlenging van de looptijd. Het voordeel wordt toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.			
Extra voorziening bedrijventerreinen Het voornemen van de provincie om de bestemming van de niet verkochte kavels per 1 januari 2021 te wijzigen is vervallen. Dat betekent dat er geen belemmeringen meer zijn om de kavels uit te geven of te ontwikkelen. De bedrijfsbestemming blijft behouden. Met het vervallen van het voornemen kan ook de getroffen verliesvoorziening vervallen.	€ 4.065.900		I

NEXTgarden

Op 7 april 2017 is er door provincie Gelderland een subsidie toegekend van € 3 miljoen voor het programma NEXTgarden. De afspraken over de besteding van deze middelen zijn vastgelegd in de op 12 juni 2017 ondertekende samenwerkingsovereenkomst tussen provincie Gelderland en gemeente Lingewaard. In deze samenwerkingsovereenkomst zijn ook nadere financiële afspraken opgenomen: gemeente en provincie spannen zich in om aanvullend de uit de eerste fase herstructurering glastuinbouw Huissen-Angeren resterende middelen beschikbaar te stellen. Dit is een bedrag van € 1.781.985 aan provinciale middelen en € 700.000 aan gemeentelijke middelen. De gemeenteraad van Lingewaard heeft deze middelen bij besluit van 9 november 2017 toegekend. De provincie heeft middels de aangepaste beschikking van 13 december 2018 laten weten de middelen beschikbaar te stellen. In 2020 hebben gemeente en provincie besloten de samenwerkingsovereenkomst te verlengen met een jaar. Ook de beschikking is hierop aangepast. Voor de uitvoering van het programma NEXTgarden is hiermee in de periode 2017 – 2021 een totaal budget van (afgerond) € 5,5 miljoen beschikbaar.
In 2020 is € 1.025.422 van de € 5,5 miljoen besteed aan het programma NEXTgarden. Hiermee is ruim binnen het budget van € 1.721.380 voor 2020 gebleven. Gedurende 2020 hebben we conform de subsidiebeschikking van de provincie € 534.595 ontvangen. Restantbudget voor NEXTgarden in 2021 bedraagt € 1.911.515. Verantwoording over de bestede middelen vindt plaats in de jaarrekening 2021.

3.4 Economische promotie

	Voordeel	Nadeel	I/S
Kermissen Er konden vanwege COVID-19 in 2020 geen kermissen worden georganiseerd. De kosten van kermissen vallen daardoor lager uit.	€ 91.000		I

In onderstaande tabel zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten van dit programma gerangschikt per taakveld .

3	Economie	Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
3.1	**Economische ontwikkeling**	**-598.840**	**-692.435**	**-717.435**
60301	Samenwerkingsverbanden	-350.133	-409.435	-409.435
60302	Economische ontwikkeling	-248.707	-283.000	-308.000
3.2	**Fysieke bedrijfsinfrastructuur**	**-3.791.188**	**-4.848.109**	**-4.251.871**
60304	Industrieterreinen	-3.791.188	-4.848.109	-4.251.871
3.3	**Bedrijvenloketten bedrijfsregelingen**	**-166.046**	**-211.140**	**-211.140**
60305	Bedrijvenloket	-125.180	-125.180	-125.180
60306	Straatmarkten	-40.866	-85.960	-85.960
3.4	**Economische promotie**	**-247.157**	**-342.718**	**-307.718**
60307	Toerisme	-198.384	-197.918	-162.918
60308	Kermis	-48.773	-139.800	-139.800
60309	Economische promotie	0	-5.000	-5.000
	Totaal lasten	**-4.803.231**	**-6.094.402**	**-5.488.164**
3.1	**Economische ontwikkeling**	**40.889**	**30.650**	
60301	Samenwerkingsverbanden	30.651	30.650	0
60302	Economische ontwikkeling	10.238	0	0
3.2	**Fysieke bedrijfsinfrastructuur**	**8.659.842**	**4.295.221**	**4.295.221**
60304	Industrieterreinen	8.659.842	4.295.221	4.295.221
3.3	**Bedrijvenloketten bedrijfsregelingen**	**14.191**	**15.300**	**20.000**
60306	Straatmarkten	14.191	15.300	20.000
3.4	**Economische promotie**	**84.992**	**213.600**	**213.600**
60307	Toerisme	84.992	93.600	93.600
60308	Kermis	0	120.000	120.000
	Totaal baten	**8.799.914**	**4.554.771**	**4.528.821**
	Saldo baten en lasten	**3.996.682**	**-1.539.631**	**-959.343**
69803	Onttrekkingen reserves	751.765	737.800	75.000
69803	Toevoegingen	-5.560.848	-130.650	0
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-812.401**	**-932.481**	**-884.343**

		Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
	Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	3.996.682	-1.539.631	-959.343
	Af: Algemene dekkingsmiddelen	85.514	92.800	92.800
	Saldo programma 3 volgens het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	**3.911.168**	**-1.632.431**	**-1.052.143**

Overzicht personele inzet:

3	Economie	Werkelijk 2020
60301	Samenwerkingsverbanden	-26.190
60302	Economische ontwikkeling	-83.400
60304	Industrieterreinen	-336.610
60305	Bedrijvenloket	-125.180
60306	Straatmarkten	-29.740
60307	Toerisme	-58.900
60308	Kermis	-34.200
	totaal lasten	**-694.220**

Specificatie toevoegingen en onttrekkingen reserves

Naam van de reserves	Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primitief	S/I
Toevoegingen aan reserve:					
913032 Activiteiten regio Arnhem-Nijmegen	Afrekening Stadsregio	-30.650	-30.650	0	I
913001 Budgetoverheveling	Budget 2020 De Houtakker I gevelstimulatiefonds naar Gendt-Bemmel	-100.000	-100.000	0	I
911001 Algemene reserve	Verlagen verliesvoorziening bedrijventerreinen	-4.065.900	0	0	I
916001 Grondexploitatie	Verlagen verliesvoorziening A.043 Pannenhuis II	-297.900	0	0	I
916001 Grondexploitatie	Verlagen verliesvoorziening A.110 Bergerden	-481.900	0	0	I
916001 Grondexploitatie	Tussentijdse winstneming Houtakker II	-584.498	0	0	I
		-5.560.848	**-130.650**	**0**	
Onttrekking aan reserve:					
911001 Algemene reserve	Revitalisering Houtakker I	75.000	75.000	75.000	I
913030 NEXTgarden	Gemeentelijk aandeel NEXTgarden	601.765	587.800	0	I
913001 Budgetoverheveling	Budget 2019 Revitalisering Houtakker I	75.000	75.000	0	I
913001 Budgetoverheveling	Inzet overgehevelde budgetten 2019	75.000	75.000	0	I
		751.765	**737.800**	**75.000**	
		-4.809.083	**607.150**	**75.000**	

Beleidsnota's

- Economisch beleidsplan (2016) (actualisatie in 2021)
- Nota toerisme en recreatie Lingewaard en Overbetuwe 2016 - 2022
- Regionaal Programma Werklocaties (2020) (actualisatie in 2021)
- Demografische ontwikkelingen (2019)
- NEXTgarden jaarverslag 2020 en jaarplan 2021.

Verbonden partijen

Recreatiemaatschappij Uiterwaarde		
Voortgang	Heeft de VP haar aandeel in de programmabegroting gerealiseerd?	ja
	Heeft zij dit binnen de financiële kaders gedaan?	ja
	Heeft de VP haar eigen doelstellingen in 2020 gerealiseerd?	ja
	Heeft de VP haar doelstellingen binnen haar eigen financiële kaders gerealiseerd?	ja
Ontwikkelingen	Welke relevante ontwikkelingen hebben zich in 2020 voorgedaan?	geen
	Wat heeft dit voor (financiële) gevolgen in 2020 gehad?	geen
	Heeft dit (financiële) gevolgen voor de toekomst?	geen

4. Onderwijs

Onder het programma onderwijs vallen het basisonderwijs, bewegingsonderwijs, onderwijshuisvesting, achterstandenbeleid, passend onderwijs, leerplicht, leerlingenvervoer en volwasseneneducatie.

Wat hebben we bereikt?

1. **Kinderen en jongeren ontwikkelen zich veilig en prettig gedurende hun schoolperiode. Er is een netwerk van ketenpartners dat zorgt voor goede preventie en dat actief inspringt als dat nodig is (doel 1).**
   We intensiveerden in 2020 de samenwerking tussen kinderopvang, scholen en gemeente zodat we de kinderen in een kwetsbare thuissituatie beter in beeld kregen.

2. **Goede gebouwen voor scholen die voldoen aan de huisvestingseisen (doel 2).**
   We hebben in het kader van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) verder uitvoering gegeven aan de 4 benoemde projecten (OBC Bemmel, IKC Het Sterrenbos, IKC De Vonkenmorgen en IKC De Doornick).

3. **99% van de leerlingen tot 23 jaar behaalt een startkwalificatie en ontwikkelt hun talenten (doel 3).**
   In het schooljaar 2019-2020 behaalde 98,2% van de leerlingen een startkwalificatie. Dit is lager dan onze doelstelling voor heel 2020 (99%)

4. **Maximaal 5 leerlingen per 1.000 inwoners zijn ongeoorloofd afwezig (doel 4).**
   Het aantal leerlingen per 1000 inwoners dat ongeoorloofd afwezig was, nam in het schooljaar 2019-2020 ten opzichte van 2018-2019 af van 13 naar 12.

5. **We willen het taboe rondom laaggeletterdheid doorbreken, bewustwording creëren en het aantal laaggeletterden verminderen (doel 5).**
   We werkten aan het verkleinen van het taboe rondom laaggeletterdheid door te investeren in laaggeletterdheid, bijvoorbeeld tijdens de nationale voorleesdagen.

Indicatoren

De resultaten over heel 2020 zijn nog niet beschikbaar. Daarom informeren wij u over de resultaten van het schooljaar 2019/2020. Deze resultaten komen uit het jaarverslag leerplicht schooljaar 2019-2020 Lingewaard en jaarverslag Regionaal Bureau Leerlingzaken schooljaar 2019-2020.

- Het aantal leerplichtige leerlingen in Lingewaard daalde van 6.298 leerlingen (schooljaar 2017/2018) naar 6.169 leerlingen (2018/2019) naar 6.025 leerlingen in 2019-2020.
- Scholen zijn wettelijk verplicht om verzuim te melden bij DUO als leerlingen meer dan 16 uur verzuimen in vier weken. Het aantal DUO-verzuimmeldingen voor leerlingen tot 16 jaar nam t.o.v. het schooljaar 2018-2019 sterk af: van 100 naar 60 meldingen. Dit was een gevolg van de COVID-19 crisis en de sluiting van de scholen.
- Kinderen van 5 tot 16 jaar zijn leerplichtig. Soms kan een leerling vrijstelling krijgen van deze leerplicht, waardoor ze helemaal niet naar school hoeven of minder uren naar school gaan. Het aantal vrijstellingen voor leerlingen tot 16 jaar was gelijk aan het schooljaar 2018-2019.
- Het aantal thuiszitters tot 16 bleef nagenoeg gelijk (13 vorig schooljaar en nu 14 leerlingen).

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen van 5-18 jaar.	0	Gegevens niet beschik-baar *
Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	5	Gegevens niet beschikbaar **
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. (VSV-ers)	1	Gegevens niet beschikbaar ***

* Bron: Duo/Ingrado . Laatst beschikbare informatie dateert van 2019 (0%).
**) Bron: Duo/Ingrado. Laatst beschikbare informatie dateert van 2019 (12).
***) Bron: Duo/Ingrado. Laatst beschikbare informatie dateert van 2019 (1,8%).

Wat hebben we gedaan?

Basisonderwijs (doel 1)

- Het afgelopen jaar ontstond er, mede door COVID-19, een sterkere overlegstructuur (frequent overleg en korte lijnen over de noodopvang) tussen kinderopvang, onderwijs en de gemeente. Diverse bijeenkomsten om te werken aan een versterking van de integrale ondersteuningsstructuur op scholen en de kinderopvang, gingen vanwege COVID-19 niet door. De prioriteit lag bij het aanbieden van thuisonderwijs (digitaal) en het bieden van noodopvang.
  Scholen, kinderopvang, Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en schoolmaatschappelijk werk werkten nauw samen om kinderen in een kwetsbare thuissituatie in beeld te krijgen en te houden. De leerplichtambtenaar bood in diverse casussen ondersteuning.
- De uitvoering van de doorgaande ontwikkelingslijn en onderwijsachterstandenbeleid stagneerde door COVID-19. Verdere uitvoering vindt plaats in 2021. Zie ook programma 6 Wat hebben we gedaan.
  Door COVID-19 gingen de meeste vergaderingen van de werkgroep Doorgaande Ontwikkelingslijn (DOL) en de lokaal educatieve agenda in 2020 niet door. Het bleek lastig om online thema's te bespreken. Ook waren onze partners erg druk met het uitvoeren van hun basistaak: het bieden van onderwijs en kinderopvang.
- Voor de activiteiten die we op het gebied van muzikale vorming en cultuureducatie uitvoerden, verwijzen we naar programma 5 Wat hebben we gedaan.
- Het basisonderwijs werkte met het sportkennismakingsprogramma 'Sjors Sportief en Creatief'. Ook werd op enkele basisscholen een sportclinic of naschools programma aangeboden. Door COVID-19 lukte het niet om op 5 scholen een sport- en beweegplan te realiseren. Wel pakten een aantal basisscholen losse acties op. Voorbeelden zijn een subsidieaanvraag voor het realiseren van een open schoolplein en een plan om met monitoring van beweegvaardigheden te starten.

Onderwijshuisvesting (doel 2)

- Samen met schoolbesturen en kinderopvang gingen we verder met de uitvoering van de eerste termijn van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP). In de onderstaande punten gaan we hier verder op in.
- Uw raad stelde op 28 april 2020 de massastudie voor OBC Bemmel vast. In september 2020 startten we met het opstellen van een ruimtelijk, functioneel en technisch Programma van Eisen en met een onderzoek naar de benodigde sportvoorzieningen. In het IHP gingen we uit van nieuwbouw van drie gymzalen (onderwijsbehoefte). Samen met het schoolbestuur en sportverenigingen onderzochten we of het mogelijk was om in plaats hiervan een nieuwe sporthal te bouwen die de bestaande sporthal kon vervangen.
  Voor IKC Het Sterrenbos in Huissen hebben we samen met het schoolbestuur en de kinderopvang de massastudie voorbereid. In september 2020 startten we met de uitvoering hiervan. Deze massastudie was gecombineerd met de massastudie van Driegaarden fase 2 & 3. Deze laatste werd eind 2020 voorlopig stilgelegd. Vandaar dat de massastudie van IKC Het Sterrenbos werd losgekoppeld.
- Voor IKC De Vonkenmorgen startten we in de tweede helft met het voorbereiden van de massastudie. Daarin kijken we ook naar de meest geschikte locatie voor het IKC. Voor IKC De Doornick begonnen we met een schetsverkenning om de mogelijkheden in beeld te krijgen op de huidige locatie.
- Wij zetten ons in om concrete afspraken te maken over medegebruik en verhuur van onderwijsruimten in relatie tot het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs. Hiervoor hebben we een aanbesteding gedaan voor een begeleidende partij bij dit proces.
- *Op 24 juni droegen we het juridisch eigendom van IKC Binnenstebuiten over aan het schoolbestuur en op 17 december het juridisch eigendom van een deel van het speelplein van IKC De Abacus in Huissen. Ook bereidden we de overdracht van het Pro College in Bemmel voor de notaris voor.*
- *IKC Binnenstebuiten in Huissen kreeg door het groeiende aantal leerlingen ruimtegebrek. Samen met de school en de kinderopvang onderzochten we de mogelijkheden voor een duurzame oplossing. Op 28 september diende het schoolbestuur een officiële aanvraag in voor uitbreiding met twee lokalen voor het onderwijs, waarbij het schoolbestuur aangaf zelf bouwheer te willen zijn. De aanvraag namen we in behandeling. Dit wordt naar verwachting in 2021 afgerond.*

Onderwijs/educatie en leerlingenvervoer (doel 3 en 4)

- Door een goede gezamenlijke voorbereiding met kinderopvang en JGZ verliep de uitbreiding van de uren van peuteropvang en voorschoolse educatie goed en zonder problemen.
- Onder leiding van de RMC-coördinator regio Arnhem stelden we regionaal de “Route naar je toekomst, goed op weg naar school en werk - Ondersteuningsprogramma VSV" voor de periode 2021-2024 op, waarin ook een pre-ambule over COVID-19 is opgenomen. De landelijke deadline voor aanmelding van het programma was door COVID-19 verschoven van 1 juli naar 1 oktober. In 2020 werkten we daarom nog met het oude regionale programma voor de bestrijding van schooluitval. De resultaten over 2020 zijn nog niet bekend.
- Het ouderplatform leerlingenvervoer kwam met gerichte voorstellen voor alternatieve mogelijkheden voor leerlingenvervoer (sturen op 2 dagdelen zelf rijden door iedere ouder, verminderen van loosmeldingen door te sturen op consequenties van te late afmeldingen en structurele inzet van MEE als vorm van begeleiding in het zelfstandig kunnen reizen). We besloten door te gaan met het project ‘Samen Leren Reizen met OV of fiets’ van MEE Gelderse Poort. De andere voorstellen onderzoeken we in 2021 op toepasbaarheid.
- We brachten het leerlingenvervoer onder bij de BVO DRAN.

- *Op 8 december 2020 besloten we deel te nemen aan het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) Midden-Gelre, sub module leerplicht. Op 10 december bekrachtigde het algemeen bestuur van de MGR dit besluit. Vanaf 1 januari 2021 zijn wij onderdeel van het RBL.*

Laaggeletterdheid (doel 5)

- We gaven aandacht aan laaggeletterdheid tijdens de Week van Lezen en Schrijven middels campagnematerialen en Taalwandelingen. We plaatsten in november een ervaringsverhaal op de Meedoenpagina.
- Ondanks de uitdagingen van digitaal lesgeven en begeleiden verzorgden de partners uit het Taalnetwerk een divers educatieaanbod. In de tijden dat lesgeven niet mogelijk was, bleek contact houden erg belangrijk en gewaardeerd.
- We scherpten in mei 2020 de opdracht aan de Taalcoördinator aan naar aanleiding van de evaluatie. Focuspunten zijn het vinden en binden van de NT1 doelgroep (Nederlands als eerste taal) en het in beeld brengen van doorverwijzingen.
- Wegens de COVID-19 maatregelen gingen de trainingen herkennen en doorverwijzen bij laaggeletterdheid' aan de taalvrijwilligers bij SWL en aan onze werk- en inkomensconsulenten en schuldhulpverleners niet door. Geplande trainingen zijn verplaatst naar 2021.

Wat heeft het gekost?

Financieel resultaat

Het programma 'Onderwijs' sluit het jaar 2020 af met een voordeel van € 279.000 ten opzichte van de begroting na wijzigingen. Voor zover van toepassing zijn bij elk taakveld de grote verschillen toegelicht.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

	Voordeel	Nadeel	I/S
Onderwijsbeleid en leerlingzaken Het voordeel wordt veroorzaakt door: - Een onderbesteding op het Onderwijsachterstandenbudget in 2020 (OAB-uitkering van het Rijk). Door COVID-19 en de scholen/kinderopvang-sluiting tijdens de 1e lockdown hebben we in 2020 bijna geen activiteiten kunnen ontwikkelen/uitvoeren voor het primair onderwijs en de kinderopvang. - We gaven door COVID-19 minder uit dan begroot voor de peuteropvang (Asschermiddelen) (€ 30.700) en er resteert nog € 13.000 van het deel 'eigen middelen' in dit budget. - Een aantal begrote onderwerpen is uiteindelijk niet uitgevoerd in 2020, waaronder vrijstellingen leerplicht VGGM (die vonden in 2020 niet plaats) en inzet School's Cool in het primair onderwijs (Voorwaarde van de gemeente was dat scholen zelf ook meebetalen. In 2020 is het School's Cool niet gelukt om afspraken met het PO te maken).	€ 137.200		I

	Voordeel	Nadeel	I/S
Leerlingenvervoer	€ 79.600		I

Het voordeel wordt veroorzaakt door: - Als gevolg van de COVID-19 maatregelen hadden we minder ritten. Hierdoor waren de uitgaven in 2020 lager dan begroot. Dit leidde tot een voordeel van € 57.000. - Er vonden geen medische onderzoeken plaats, een voordeel van € 22.600.			

In onderstaande tabel zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten van dit programma gerangschikt per taakveld .

4	Onderwijs	Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
4.1	**Openbaar basisonderwijs**	**-49.913**	**-69.145**	**-69.145**
60401	Openbaar basisonderwijs	-49.913	-69.145	-69.145
4.2	**Onderwijshuisvesting**	**-2.458.210**	**-2.473.978**	**-2.287.568**
60402	Bijzonder basisonderwijs	-278.991	-299.856	-299.856
60403	Onderwijshuisvesting	-2.179.219	-2.174.122	-1.987.712
4.3	**Onderwijsbeleid en leerlingzaken**	**-1.558.708**	**-1.768.220**	**-1.747.155**
60404	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-618.135	-750.301	-729.236
60405	Leerlingenvervoer	-923.698	-1.003.319	-1.003.319
60406	Volwasseneducatie	-16.875	-14.600	-14.600
	Totaal lasten	**-4.066.831**	**-4.311.343**	**-4.103.868**
4.2	**Onderwijshuisvesting**	**24.973**		
60403	Onderwijshuisvesting	24.973	0	0
4.3	**Onderwijsbeleid en leerlingzaken**	**235.187**	**319.265**	**244.700**
60404	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	230.623	319.265	244.700
60406	Volwasseneducatie	4.564	0	0
	Totaal baten	**260.160**	**319.265**	**244.700**
	Saldo baten en lasten	**-3.806.670**	**-3.992.078**	**-3.859.168**
69804	Onttrekkingen reserves	20.049	20.000	0
69804	Toevoegingen	-12.100	-12.100	0
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-3.798.721**	**-3.984.178**	**-3.859.168**

Overzicht personele inzet:

4	Onderwijs	Werkelijk 2020
60401	Openbaar basisonderwijs	-896
60403	Onderwijshuisvesting	-56.928
60404	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-99.852
60405	Leerlingenvervoer	-63.240
60406	Volwasseneducatie	-9.300
	totaal lasten	**-230.216**

Specificatie toevoegingen en onttrekkingen reserves

Naam van de reserves	Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primitief	S/I
Toevoegingen aan reserve:					
913001 Budgetoverheveling	Budget 2020 Overdracht juridische eigendom scholen	-12.100	-12.100	0	I
		-12.100	**-12.100**	**0**	
Onttrekking aan reserve:					
914002 Onderhoud schoolgebouwen	Overdracht juridische eigendom scholen	20.049	20.000	0	I
		20.049	**20.000**	**0**	
		7.949	**7.900**	**0**	

Beleidsnota's

- Beleidsnotitie Visie Integraal Kind Centrum gemeente Lingewaard (2015)
- Beleidsnotitie vormgeving harmonisatie voorschoolse voorzieningen (2016)
- Beleidsnota leerlingenvervoer (2014, aangepast in 2018)
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (2019)

Verbonden partijen

BVO DRAN (doelgroepenvervoer regio Arnhem/Nijmegen)

Voortgang	Heeft de VP haar aandeel in de programmabegroting gerealiseerd?	Ja, het regelen van het doelgroepen- en leerlingenvervoer voor inwoners van de gemeente.
	Heeft zij dit binnen de financiële kaders gedaan?	Ja
	Heeft de VP haar eigen doelstellingen in 2020 gerealiseerd?	Ja

BVO DRAN (doelgroepenvervoer regio Arnhem/Nijmegen)

	Heeft de VP haar doelstellingen binnen haar eigen financiële kaders gerealiseerd?	Ja
Ontwikkelingen	Welke relevante ontwikkelingen hebben zich in 2020 voorgedaan?	In 2020 zijn per 1 augustus nieuwe contracten voor het vervoer gestart. Vanaf deze datum is ook leerlingenvervoer onderdeel van de regeling. Daarnaast heeft Covid-19 met alle beperkende maatregelen en tegemoetkomingen naar vervoerders toe een grote rol gespeeld.
	Wat heeft dit voor (financiële) gevolgen in 2020 gehad?	Bijdrage in de begroting DRAN is € 1.487.361.
	Heeft dit (financiële) gevolgen voor de toekomst?	Ja, er wordt meer afgerekend op de werkelijke kosten per gemeente. Zo worden niet alle kosten meer opgeteld en vervolgens via een verdeelsleutel over de deelnemende gemeenten verdeeld, maar worden de kosten toegerekend aan een perceel. Die kosten kunnen per perceel verschillen. Lingewaard betaalt dan de werkelijke kosten in de percelen waarin deelgenomen wordt, naast de algemene kosten zoals die voor de vervoersorganisatie zelf (contractbeheer, overhead et cetera). Dit is ingegaan vanaf augustus 2020. Wel dient vooralsnog rekening gehouden met stijgende uitgaven door stijgende kosten en toenemend gebruik (volume neemt toe).

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein Gelderland Centraal

Voortgang	Heeft de VP haar aandeel in de programmabegroting gerealiseerd?	Ja. Uitvoering in regionaal verband van allerlei taken binnen het brede Sociaal Domein. In 2020 heeft de MGR dat gedaan in de vorm van vier modules: Inkoop van Zorg (m.n. Jeugd en Wmo), Onderwijszaken, Werkgeversdienstverlening (WSP) en Werkgeverschap Sociale Werkvoorziening (WgSW).
	Heeft zij dit binnen de financiële kaders gedaan?	Ja.
	Heeft de VP haar eigen doelstellingen in 2020 gerealiseerd?	Voor het grootste deel wel. COVID-19 heeft bij het WSP invloed gehad op het aantal plaatsingen. Deze zijn lager dan voorgenomen.
	Heeft de VP haar doelstellingen binnen haar eigen financiële kaders gerealiseerd?	Ja
Ontwikkelingen	Welke relevante ontwikkelingen hebben zich in 2020 voorgedaan?	Bij de module inkoop is de nieuwe contractering van zorgaanbieders per 1 juli 2020 afgerond. De module

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein Gelderland Centraal

	Inkoop heeft de regio ondersteund bij het uitwerken van de COVID-19 maatregelen. In 2020 zijn de voorbereidingen getroffen zodat Lingewaard vanaf 1 januari 2021 deelneemt aan de submodule Leerplicht van het RBL. De module WgSW heeft een positief resultaat bereikt. Dit komt voornamelijk door een hogere uitstroom dan verwacht. De herijking van de opdracht van het WSP is afgerond. Door COVID-19 is de arbeidsmarkt gekanteld. Dit heeft grote invloed gehad op de taakstelling van het WSP. In 2020 is besloten om per 1 januari 2021 een generieke bestemmingsreserve per module te vormen voor de module Inkoop, Onderwijszaken, WSP en beheer.
Wat heeft dit voor (financiële) gevolgen in 2020 gehad?	Geen. De MGR SDGC is in 2020 binnen de begroting gebleven. Het positieve resultaat van de module Wgsw wordt in het tweede of derde kwartaal 2021 terugbetaald aan de deelnemende gemeenten.
Heeft dit (financiële) gevolgen voor de toekomst?	Ja. De bijdrage voor de submodule leerplicht wordt voor Lingewaard in 2021 maximaal € 146.000. Binnen de bestaande middelen is voldoende dekking voor deze wijziging. Het positieve resultaat van de module Wgsw leidt tot een begrotingswijziging voor 2021.

5. Sport, cultuur en recreatie

Onder dit programma vallen taken op het gebied van cultuur, kunst, sport, erfgoed, recreatie en toerisme.

Wat hebben we bereikt?

1. **Een passend aanbod aan sportieve, culturele en recreatieve voorzieningen in de directe leef-omgeving van onze inwoners. Dit versterkt de sociale samenhang in de kernen (doel 1).**
   We hebben in 2020 gewerkt aan een breder aanbod van voorzieningen op het gebied van sport, cultuur en recreatie. Dit deden we samen met inwoners, verenigingen en organisaties. Mooi resultaat zijn de stappen die “Walburgen beweegt” richting open sportclub zette.

2. **We streven naar sterke en vitale sportverenigingen (doel 2).**
   We startten met de uitrol van het accommodatiebeleid door de pilot Gendt uit te werken en voor de kern Huissen een uitwerkingsscenario te maken. Met het opleveren van de tijdelijke alternatieve ruimte voor SGS zetten we een verdere stap naar sterke en vitale sportverenigingen.

3. **Het stimuleren van gezondheid en het meedoen van jong tot oud (doel 3).**
   We stemden de acties uit het sport- en gezondheidsbeleid beter op elkaar af door een begin te maken met het ontwikkelen van een preventieakkoord rondom de thema’s roken, drank en overgewicht.

4. **Meer inwoners de mogelijkheid bieden om in aanraking te komen met cultuur (doel 4).**
   Met ‘Meer muziek in de klas’ stimuleerden we het volgen van cultuureducatie door basisschoolleerlingen.

5. **Het versterken de biodiversiteit en natuurwaarde samen met agrariërs, inwoners en natuurorganisaties (doel 5).**
   Door een aantal projecten en initiatieven uit te voeren, versterkten we samen met agrariërs, inwoners en natuurorganisaties de biodiversiteit en natuurwaarde. Zo werkten we aan het akkerrandenproject, 'Lingewaard in het groen' en werden in de Zilverkamp veel plantvakken omgevormd naar bloeiende vaste planten en heesterborders.

Indicatoren

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Niet sporters	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	42	Gegevens niet beschik-baar *

*) Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen van de GGD. Laatst beschikbare informatie dateert van 2016.

Activiteiten	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Aanplanten inheems plantmateriaal	Percentage aanplant met inheems materiaal wanneer dit ruimtelijk wenselijk en leverbaar is.	80%	80%

Wat hebben we gedaan?

Sport en activering (doel 1 tot en met 3)

- Vier werkgroepen (Iedereen kan meedoen, Jeugd in beweging, Vitale sport- & beweegaanbieders en duurzame sportinfrastructuur) gingen aan de slag met de uitvoering van actiepunten uit het lokale sportakkoord. Deelnemers zijn sport- en cultuurcoaches, Lingewaard Sport, mensen uit het werkveld en de gemeente. Concrete resultaten waren de opstart van 'Walking Handbal', notitie over duurzame sportinfrastructuur, hijsen van de regenboogvlag bij sportaccommodaties tijdens coming-out-day, de organisatie van de 'balkonbeweegdag' en de ontwikkeling van een digitaal sportplatform.
- De werkgroepen deden zelf aan kennisdeling. Interessante informatie voor alle clubs werd gedeeld via mail en/of via het sportcafé. Het sportcafé vond drie keer plaats in 2020 (live of digitaal).
- 'Walburgen beweegt' zette op sportpark Walburgen een flinke stap richting de open sportclub: het beheer is goed georganiseerd, veel sportaanbieders maakten gebruik van deze buitenlocatie en er werden verschillende nieuwe activiteiten ontwikkeld. Ook in Haalderen werden plannen gemaakt om het sportaanbod uit te breiden. In Doornenburg werd geïnventariseerd wat aanvullende wensen zijn. Om dit te stimuleren is de samenwerking tussen het DorpsOntwikkelPlan, het lokaal sportakkoord en de clubs met een open club gedachte versterkt. We brachten de partijen bij elkaar en boden ondersteuning door inzet van een projectleider vanuit de HAN, een sportcoach en vanuit de gemeente.
- Wij stemden de acties uit het sport- en gezondheidsbeleid beter op elkaar af. We zetten de eerste stappen in het ontwikkelen van een lokaal preventieakkoord. Betrokken partijen kunnen elkaar beter vinden rondom projecten zoals GO! (Gezond Onderweg) en de Diabetes challenge.
- We stelden samen met de buurgemeenten Overbetuwe, Nijmegen en Arnhem een notitie op over regionale afstemming t.a.v. sport.
- *Evenals in 2019 subsidieerden wij in 2020 49 sportaanbieders. Dit heeft zich helaas niet uitbetaald in meer jeugdleden (2020: 4416, 2019: 4.858, 2018: 4.765). Mogelijke oorzaken zijn minder kinderen in Lingewaard en/of minder sporten in verenigingsverband.*
- *We verzorgden vanwege de COVID-19 maatregelen veel ondersteuning richting clubs. Deze ondersteuning bestond onder andere uit informeren, adviseren en het leveren van materialen zoals dranghekken.*

(Sport)accommodaties (doel 1 en 2)

- In 2020 zijn we gestart met het uitwerken van de pilot Gendt en maakten we voor de kern Huissen een uitwerkingsscenario. De uitrol voor de kern Haalderen stokte door COVID-19, omdat live-bijeenkomsten niet mogelijk waren. We verwachten halverwege 2021 met een voorstel voor de uitrol komen.

- We werkten een startnotitie Harmonisatie Huurtarieven Binnensportaccommodaties uit. Deze notitie stuurden we naar de betrokkenen voor inspraak. We stelden ten aanzien van de harmonisatie van het beheer en de exploitatie van de binnensportaccommodaties uniforme contracten op. De contracten gaan in per 2021 en zijn de basis dat elke vereniging in heel Lingewaard onder dezelfde condities kan sporten in gemeentelijke binnensportaccommodaties.
- In december is de tijdelijke alternatieve ruimte voor SGS opgeleverd. SGS kan daardoor verhuizen van de Aloysiuslocatie naar de nieuwe gymzaal op sportpark Roozendael.
- In oktober 2020 presenteerden we de raad het plan voor de uitrol van het maatschappelijk huisvestingsplan voor de kern Huissen. In dit plan is ook aangegeven waar we een permanente gymvoorziening voor OBC in Huissen denken te realiseren.

Cultuur (doel 1 en 4)

- We stelden het convenant cultuureducatie 2020-2024 in het primair onderwijs in de gemeente Lingewaard op en ondertekenden dit. Het Muziekakkoord Meer Muziek in de Klas Lokaal Lingewaard maakt onderdeel uit van dit convenant. Ook vond de kick-off van de regionale samenwerking plaats. Wij trokken samen op met de Open Academie, die verantwoordelijk is voor het aanbod op de scholen. De Open Academie staat er financieel gezien weer goed voor. In financiële zin leidt de Open Academie geen schade door COVID-19. De uitvoering van de activiteiten is door COVID-19 wel anders. Het nieuw aangetreden bestuur vernieuwde de website en startte met nieuwe initiatieven.
- De beheerstichting Fort Pannerden verzorgde de exploitatie en het beheer van het Rijksmonument. We ondersteunden de beheerstichting met een exploitatiebijdrage en een bijdrage voor specialistisch groenonderhoud. Fort Pannerden ontving vanwege de COVID-19 maatregelen een bijdrage voor het opvangen van exploitatietekorten en een kwijtschelding van de huur in de periode van maart t/m december 2020.
- In 2020 hebben wij in totaal € 70.700 aan Monumentensubsidie verstrekt voor restauratie en onderhoud van gemeentelijke monumenten (onder andere aan kasteel Doornenburg).
- We faciliteerden het behoud van de steenoven Polder Gendt en de veldoven Roswaard. Beiden zijn gemeentelijk monument.
- *Wij namen deel aan regionale gesprekken over de toekomstige culturele infrastructuur in Gelderland als gevolg van COVID-19 maatregelen.*
- *We gaven opdracht aan de kunstenaar die het kunstwerk in de wijk Loovelden gaat verzorgen. Wijkbewoners kozen de winnende kunstenaar uit een drietal ontwerpen die door de werkgroep “Kunstuiting Loovelden” waren geselecteerd.*
- *De Mieke Bles kunstprijs 2020 werd uitgereikt. De winnares exposeert haar werken in de hal van het gemeentekantoor.*
- *De Commissie Omgevingskwaliteit bracht advies uit over een aantal plannen. Daarnaast adviseerde de commissie over de landschappelijke inpassing van het A-15-traject Bemmel-Pannerdens Kanaal).*
- *We rondden de actualisatie van de archeologische beleidskaart af. Dit is een actualisatie van die van 2009. We legden deze voor aan de historische kringen voor een reactie.*

Bibliotheek (doel 1)

- Het bibliotheekbeleid 2017-2020 werd met een jaar verlengd. Het nieuwe bibliotheekbeleid gaat onderdeel uitmaken van de cultuurnota.
- We werkten aan de voorbereiding voor de verhuizing van de bibliotheek Gendt naar Sociaal Cultureel Centrum de Leemhof.
- Met de bibliotheek spraken we af om een verhuizing van de bibliotheek Bemmel pas te starten na afronding van de verhuizing in Gendt.

- *We zagen het ledenbestand verder teruglopen. Het huidige ledenaantal was in 2020 9.250 leden (2019: 9.734, 2018: 10.022). In het hele werkgebied van de Openbare Bibliotheek Gelderland-Zuid daalde het aantal leden (2,9%). Dit ligt in het verlengde van het landelijk gemiddelde en wordt voor een deel veroorzaakt door de veranderende functie van bibliotheken. Ook kan het een nasleep zijn van de tariefsverhoging per 1 januari 2020. Daarnaast heeft COVID-19 dit jaar waarschijnlijk ook effect gehad. De daling in Lingewaard is echter hoger (5,2%) dan in de regio. Dat kan, naast bovenstaande redenen, ook komen door het schonen van de database van "slapende" leden.*

Groen en (openlucht) recreatie (doel 1 en 5)

- In het kader van het project Lingewaard in het Groen deden bewoners van in totaal 40 erven in het buitengebied mee aan het vergroenen van hun erf. Het gaat hierbij om houtsingels, hoogstamfruitbomen, struweelhagen en knotbomen als erfbeplanting.
- Tijdens de boomfeestdag werden ruim 4.000 stuks inheems plantmateriaal aangeplant. Bij renovaties in de gemeente plantten we circa 1.500 stuks inheems plantmateriaal aan.
- Verschillende agrariërs deden mee aan het akkerrandenproject. Samen met gemeente Overbetuwe brachten we een folder over de bloemrijke akkerranden uit. Door het volgen van een speciaal opgestelde fietsroute konden recreanten de ingezaaide akkerranden bekijken.
- Om de biodiversiteit te vergroten werden verschillende initiatieven uitgevoerd. In de Zilverkamp werden, als onderdeel van de revitalisering, veel plantvakken omgevormd van saai gemeenteplantsoen naar bloeiende vaste planten en heesterborders. Rondom het gemeentehuis legden we een prairietuin aan. Bij veel renovatievakken verspreid door de gemeente kozen we voor bloeiende borders. Op enkele plekken plantten we op verzoek van inwoners bloembollen.
- In de Zilverkamp en in Bemmel (Tuinlaan) startten we met de uitwerking van het speelruimteplan. We legden nieuwe speelplekken aan de Sportdreef, de Dullert, de Kolk en het Mariaplein in Huissen aan.
- *Ten behoeve van de reststroken schreven we alle adressen in Haalderen, Gendt, Doornenburg en Angeren die gemeentegrond huren of in gebruik hebben, aan. Bij 70 adressen verkochten we grond. Op 26 plaatsen was sprake van verjaring. De netto opbrengst was € 76.737. De afwikkeling van de grondtransacties verliep trager. Oorzaken hiervan zijn:*
  - *terughoudendheid bij sommige inwoners door financiële onzekerheid door de COVID-19 crisis;*
  - *inzet van capaciteit om de verkoop van gronden grenzend aan park Holthuizen in Huissen af te handelen.*

Wat heeft het gekost?

Financieel resultaat

Het programma 'Sport, cultuur en recreatie' sluit het jaar 2020 af met een voordeel van € 191.000 ten opzichte van de begroting na wijzigingen. Voor zover van toepassing zijn bij elk taakveld de grote verschillen toegelicht. Bij dit programma zijn er geen grote verschillen.

In onderstaande tabel zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten van dit programma gerangschikt per taakveld .

5	Sport, cultuur en recreatie	Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
5.1	**Sportbeleid en activering**	**-629.794**	**-669.717**	**-619.256**
60501	Sportbeleid en activering	-629.794	-669.717	-619.256
5.2	**Sportaccommodaties**	**-2.432.775**	**-2.443.955**	**-2.445.175**
60502	Binnensportaccommodaties	-245.862	-253.270	-263.864
60503	Buitensportaccommodaties	-330.904	-336.238	-347.938
60504	Zwembaden	-491.007	-497.335	-325.141
60505	Binnensportacc. - Beheer & Onderh.	-351.749	-387.698	-458.932
60506	Buitensportacc. - Beheer & Onderh.	-1.013.253	-969.414	-1.049.300
5.3	**Cult.-presentatie, -productie en -partic**	**-315.650**	**-382.598**	**-371.598**
60508	Vormings- en ontwikkelingswerk	-197.884	-217.245	-217.245
60509	Cultuur	-100.679	-132.174	-134.674
60510	Kunst in de openbare ruimte	-17.087	-33.179	-19.679
5.5	**Cultureel erfgoed**	**-120.926**	**-135.450**	**-115.300**
60511	Monumenten & Archeologie	-98.073	-111.650	-91.500
60512	Oudheidkunde	-22.853	-23.800	-23.800
5.6	**Media**	**-819.334**	**-849.136**	**-849.136**
60513	Bibliotheken	-819.334	-849.136	-849.136
5.7	**Openbaar groen en (openlucht)recreatie**	**-4.149.434**	**-4.208.935**	**-3.879.028**
60514	Natuur en landschap	-195.700	-206.840	-177.485
60515	Recreatieve voorzieningen	-150.468	-195.248	-147.938
60516	Speelvoorzieningen	-272.432	-276.903	-276.903
60517	Dierenparken	-33.656	-19.605	-19.605
60518	Groen- en reststroken	-237.752	-233.830	-129.870
60519	Hondenuitlaatstroken	-169.943	-170.569	-170.569
60520	Onderhoud openbaar groen	-2.327.144	-2.333.527	-2.146.745
60521	Evenementen	-250.463	-259.714	-297.214
60522	Park Lingezegen	-329.158	-314.092	-314.092
60523	Watergangen / onderhoud	-182.718	-198.607	-198.607
	Totaal lasten	**-8.467.913**	**-8.689.791**	**-8.279.493**

5	Sport, cultuur en recreatie	Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
5.1	**Sportbeleid en activering**	**24.860**	**24.860**	
60501	Sportbeleid en activering	24.860	24.860	0
5.2	**Sportaccommodaties**	**486.715**	**445.353**	**313.432**
60502	Binnensportaccommodaties	167.539	138.192	138.192
60503	Buitensportaccommodaties	125.751	120.612	160.885
60504	Zwembaden	188.121	186.549	14.355
60505	Binnensportacc. - Beheer & Onderh.	5.304	0	0
5.3	**Cult.-presentatie, -productie en -partic**	**7.662**	**-81**	**1.700**
60508	Vormings- en ontwikkelingswerk	356	-81	1.700
60509	Cultuur	7.306	0	0
5.5	**Cultureel erfgoed**	**17.080**	**40.550**	**400**
60511	Monumenten & Archeologie	17.080	40.150	0
60512	Oudheidkunde	0	400	400
5.6	**Media**	**6.294**	**6.300**	**6.300**
60513	Bibliotheken	6.294	6.300	6.300
5.7	**Openbaar groen en (openlucht)recreatie**	**324.816**	**352.212**	**169.102**
60514	Natuur en landschap	66.457	46.857	0
60515	Recreatieve voorzieningen	-25.369	8.193	25.900
60516	Speelvoorzieningen	1.402	50	50
60518	Groen- en reststroken	212.250	235.860	81.900
60521	Evenementen	0	3.000	3.000
60522	Park Lingezegen	70.076	58.252	58.252
	Totaal baten	**867.427**	**869.194**	**490.934**
	Saldo baten en lasten	**-7.600.483**	**-7.820.597**	**-7.788.559**
69805	Onttrekkingen reserves	145.746	156.268	53.850
69805	Toevoegingen	-35.578	-15.978	-8.078
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-7.490.315**	**-7.680.307**	**-7.742.787**

Overzicht personele inzet:

5	Sport, cultuur en recreatie	Werkelijk 2020
60501	Sportbeleid en activering	-128.344
60505	Binnensportacc. - Beheer & Onderh.	-28.000
60506	Buitensportacc. - Beheer & Onderh.	-105.380
60508	Vormings- en ontwikkelingswerk	-4.004
60509	Cultuur	-37.200
60510	Kunst in de openbare ruimte	-5.880

5	Sport, cultuur en recreatie	Werkelijk 2020
60512	Oudheidkunde	-6.050
60513	Bibliotheken	-27.900
60514	Natuur en landschap	-118.400
60515	Recreatieve voorzieningen	-27.040
60516	Speelvoorzieningen	-60.620
60517	Dierenparken	-7.840
60518	Groen- en reststroken	-127.970
60519	Hondenuitlaatstroken	-57.408
60520	Onderhoud openbaar groen	-578.690
60521	Evenementen	-152.164
60522	Park Lingezegen	-89.158
60523	Watergangen / onderhoud	-25.060
	totaal lasten	**-1.587.108**

Specificatie toevoegingen en onttrekkingen reserves

Naam van de reserves	Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primitief	S/I
Toevoegingen aan reserve:					
913012 Kunst	Jaarlijkse dotatie	-8.078	-8.078	-8.078	S
913013 Landschapsfonds	Uit budget product Natuur en landschap	-27.500	-7.900	0	I
		-35.578	**-15.978**	**-8.078**	
Onttrekking aan reserve:					
917001 Sociaal culturele centra	Afschrijvingslasten de Kinkel	39.428	42.850	42.850	S
911001 Algemene reserve	Tijdelijke lokalen Jonge Kracht	11.000	11.000	11.000	I
913011 Inzet combinatiefunctionarissen	Verlenging sportbeleid	11.900	19.000	0	I
913013 Landschapsfonds	Dekking uitvoeren programma landschap	25.398	25.398	0	I
913001 Budgetoverheveling	Inzet overgehevelde budgetten 2019	58.020	58.020	0	I
		145.746	**156.268**	**53.850**	
		110.168	**140.290**	**45.772**	

Beleidsnota's

- Visie Beeldende Uitingen in de Openbare Ruimte Lingewaard (2012)
- Groenfonds (2015)
- Evaluatie sociaal-cultureel en maatschappelijk accommodatiebeleid (2016)
- Sportnota 2016 - 2020 “Meedoen is belangrijker dan winnen”(2015)
- Cultuurnota 2016 - 2020 (2016)
- Nota toerisme en recreatie Lingewaard en Overbetuwe 2016 - 2022 (2016)
- Bibliotheekbeleid 2017 - 2020 gemeente Lingewaard (2016)
- Bomenlijst 2018
- Uitvoeringsprogramma Landschap en Biodiversiteit 2019-2023 (2018)
- Contourennota accommodatie- en vastgoedbeleid (2019)
- Beleidsplan spelen (2019)

Verbonden partijen

Park Lingezegen

Voortgang	Heeft de VP haar aandeel in de programmabegroting gerealiseerd?	Ja, het beheer van publiek toegankelijk groen tussen de steden en de financiering van dat beheer.
	Heeft zij dit binnen de financiële kaders gedaan?	Ja
	Heeft de VP haar eigen doelstellingen in 2020 gerealiseerd?	Ja
	Heeft de VP haar doelstellingen binnen haar eigen financiële kaders gerealiseerd?	Ja
Ontwikkelingen	Welke relevante ontwikkelingen hebben zich in 2020 voorgedaan?	1) In oktober 2020 heeft de gemeenteraad toestemming gegeven om de GR aan te passen. Die aanpassing was nodig in verband met het voortzetten van de samenwerking in de beheerfase met de vier gemeenten die meebetalen aan het beheerfonds en het uittreden van provincie en Waterschap. Na toestemming van de vier gemeenteraden is de gemeenschappelijke regeling aangepast. Alle vier de gemeenten hebben nu een vertegenwoordiger in het DB en twee in het AB. Het voorzitterschap rouleert. 2) Voor de beheerfase heeft het AB ook de beheervisie en het beheerplan vastgesteld. 3) In juni heeft het AB ingestemd met de verkoop van 57 ha basisuitrusting aan de gemeente, in vervolg op afspraken uit 2018. Afwikkeling van de grondaankoop wordt in 2021 afgehandeld. 4) In december heeft het AB ingestemd met een financiële bijdrage aan het doortrekken van de fietsverbinding langs De Plak naar de Kattenleger en het Airbornepad.

Park Lingezegen

Wat heeft dit voor (financiële) gevolgen in 2020 gehad?	
Heeft dit (financiële) gevolgen voor de toekomst?	Nee. 1) Het bedrag voor de aankoop van 57 ha basisuitrusting is reeds begroot. Met de bijdrage aan de fietsverbinding langs De Plak is het van belang dat in de planning van maatregelen vanuit het GMP, het realiseren van de fietsverbinding in de komende drie jaren wordt opgenomen. 2) De structurele jaarlijkse bijdrage van de gemeente aan het beheerfonds blijft € 240.000,-. Die bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd.

6. Sociaal domein

Dit programma richt zich op alle inspanningen op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Participatiewet en de Jeugdwet. Daarnaast richt het zich op het faciliteren van inwonersinitiatieven.

Wat hebben we bereikt?

1. **Inwoners van Lingewaard kunnen zo lang mogelijk op een prettige manier zelfstandig wonen, leven en participeren (doel 1).**
   We gingen samen met onze partners aan de slag met de vijf coalities, die we in het kader van het beleidsplan Sociaal Domein vormden. De oprichting van het platform 'Dementievriendelijk Lingewaard' en het inrichten van laagdrempelige ontmoetingsplekken in iedere kern droegen bij aan het langer zelfstandig wonen, leven en participeren van Lingewaardse inwoners.

2. **We willen structureel het aantal mensen in de bijstand verminderen doordat meer bijstandsgerechtigden werken of participeren naar vermogen (doel 2).**
   Het lukte niet het aantal uitkeringsgerechtigden te verlagen. Door de COVID-19 crisis zagen we ons bestand stijgen. Echter, minder dan we aanvankelijk verwachtten.

3. **Jongeren groeien veilig thuis op en hebben voldoende mogelijkheden om zich te ontwikkelen (doel 3).**
   We zagen een lichte daling van het aantal jeugdigen met zorgindicatie verblijf en een toename van ambulante zorg. We versterkten de overlegstructuur en besloten de inzet van een gedragswetenschapper te continueren. Hiermee werkten we aan het veilig thuis laten opgroeien van onze jongeren en hen mogelijkheden te bieden om zich te ontwikkelen.

4. **We willen de kosten in het sociaal domein met betrekking tot de Jeugdwet, WMO en Participatiewet stabiliseren en terugdringen (doel 4).**
   Om goede zorg te blijven leveren en tegelijkertijd de kosten onder controle houden voerden we in 2020 een aantal Taskforce maatregelen uit.

5. **We willen de leef kwaliteit in de buurt verbeteren door de inzet van Lingewaard Doet. We streven naar minimaal 40 door inwoners ingediende ideeën, waarvan 80% daadwerkelijk wordt gerealiseerd (doel 5).**
   Ondanks de COVID-19 was Lingewaard Doet een succes. Alle 43 aangemelde initiatieven haalden het streefbedrag op.

6. **We stimuleren inwonersinitiatieven en streven naar minimaal 15 maatschappelijk initiatieven om de leefbaarheid in de straat, buurt of stad/dorp te verbeteren (doel 6).**
   In elke kern startte minimaal één maatschappelijk initiatief. Er werden 38 initiatieven ingediend, waarvan er 15 werden gerealiseerd.

7. **We ondersteunen dorps- en wijkplatforms bij het opstellen van dorps- en wijk ontwikkelplannen (doel 7).**
   Voor de totstandkoming en uitvoering van de DOP's en WOP's is het elkaar ontmoeten erg belangrijk. Gendt Vooruit bood het dorpsontwikkelingsplan aan bewoners, het college en raad aan. Ook werd het dorpsontwikkelingsplan van Doornenburg geactualiseerd.

Indicatoren

Participatie

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners van 18 jaar e.o.	170	204,20
Lopende re-integratie-voorzieningen	Aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.	130*	258,3
Banen	Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar.	445	Gegevens niet beschikbaar**
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroeps-bevolking.	68	Gegevens niet beschikbaar***
Werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren.	0,85	Gegevens niet beschikbaar****

*) Door actualisatie van gegevens, peildatum augustus 2019, wijkt dit cijfers af van wat in de begroting staat. Gerealiseerd in 2019: 203,9
**) Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA – bewerking ABF Research. Laatst beschikbare informatie dateert van 2019 (536).
***) Bron: CBS Arbeidsdeelname. Laatst beschikbare informatie dateert van 2019 (70,9%).
****) Bron: CBS Jeugd. Laatst beschikbare informatie dateert van 2019 (2%).

We zagen een geringe stijging van het aantal bijstandsuitkeringen in plaats van de beoogde daling (1 jan 2020: 439, 1 jan 2021: 450). In 2020 kenden we 145 bijstandsuitkeringen toe en beëindigden we 134 uitkeringen. In bovenstaande tabel gaat het om het aantal personen met een bijstandsuitkering. Wij monitoren zelf op het aantal uitkeringen. In geval van een gezamenlijke huishouding hebben meerdere personen 1 uitkering.
De COVID-19 pandemie zorgde in 2020 niet tot een fors hogere instroom in de bijstand. Wel zagen we een stijging van het aantal inwoners dat een beroep op de WW moest doen. Ook was er veel onzekerheid rondom de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). We verwachten dat na afloop van deze regeling de bijstandsafhankelijkheid van met name ondernemers sterk zal toenemen. Dat kan in de (nabije) toekomst leiden tot een toename van het aantal aanvragen om bijstand.
Als we de vergelijking maken met gemeenten van vergelijkbare grootte, dan was het aantal uitkeringsgerechtigden per 10.000 inwoners in Lingewaard beduidend minder (Lingewaard: 204,2 referentiegemeente: 322,4). Ook de toename was minder hoog dan bij deze referentiegroep.
We investeerden in de bemiddeling van werkzoekenden met de indicatie ‘Banenafspraak’. Deze werkzoekenden hebben doorgaans langdurige en blijvende ondersteuning nodig om te kunnen blijven werken. Daardoor steeg het aantal lopende re-integratievoorzieningen in 2020 verder.

Jeugd

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Kinderen in armoede	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	2	Gegevens niet beschikbaar *
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	0,6	Gegevens niet beschikbaar**
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	10,5	11,6
Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	0,5	1,0
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	0,2	0,2

*) Bron: CBS Jeugd. Laatst beschikbare informatie dateert van 2019 (3%).
**) Bron: CBS Jeugd. Laatst beschikbare informatie dateert van 2019 (1%).

We streven er naar om op al deze indicatoren het percentage te verminderen. Dit blijft onze aandacht houden, maar is niet volledig stuurbaar. Bovendien gaat het bij een aantal indicatoren om een relatief kleine doelgroep, waardoor 1 jongere meer of minder al een groot verschil uitmaakt in de cijfers (bijvoorbeeld bij het aantal jongeren met jeugdbescherming of jeugdreclassering).
Vergelijken we de cijfers van 2020 met andere gemeenten van gelijke grootte, dan scoorden wij op deze punten gelijk en op sommige vlakken gunstiger dan de referentiegroep. Zo hadden in vergelijkbare gemeenten 11,7% van alle jongeren tot 18 jaar een jeugdhulptraject (Lingewaard 11,6%), hadden wij minder kinderen in jeugdbescherming (1% t.o.v. 1,2% in de referentiegroep) en minder kinderen met jeugdreclassering (0,2% t.o.v. 0,3% in de referentiegroep).
In Lingewaard waren de uitgaven voor jeugdzorg € 1.065.750 hoger dan begroot. Vooral de uitgaven voor individuele voorzieningen namen toe. We zagen het aantal jeugdigen dat een individuele voorziening had niet toenemen, de kosten namen echter wel toe. Eén van de oorzaken hiervan is dat zwaardere zorg wordt ingezet of zorg wordt geïntensiveerd, doordat de problemen als gevolg van de COVID-19 maatregelen groter werden. Ook het splitsen van de verblijfsproducten maakt dat meer duurdere vormen van behandeling en begeleiding nu geen onderdeel meer uitmaakten van het tarief voor verblijfszorg en terecht kwamen in de individuele voorzieningen. Het aantal jeugdigen in verblijfszorg daalde iets, maar ook hier namen de kosten toe. Dit was het gevolg van de noodzaak voor enkele jongeren hoogspecialistische (dure) trajecten in te zetten.

Wmo

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Wmo-cliënten met een maatwerk-arrangement *	Aantal cliënten met een maatwerkarrangement per 10.000 inwoners.	540	630

* Bron: CBS monitor Sociaal domein WMO.
Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen de Wmo. Een cliënt met meerdere maatwerkarrangementen telt (per type arrangement) maar één keer mee.

De toename in het gebruik van Wmo voorzieningen zagen we duidelijk terug in bovenstaande indicator. Het aantal inwoners met geïndiceerde ondersteuning nam in 2020 verder toe.
De vraag naar thuisondersteuning bleef stijgen als gevolg van de vergrijzing en het abonnementstarief.
De uitgaven voor Wmo-maatwerkvoorzieningen waren lager dan begroot. Het aantal lichte indicaties voor dagactiviteiten daalde als gevolg van de beperkingen onder de COVID-19 maatregelen. Het aantal zwaardere indicaties nam juist toe door de extra druk op mantelzorgers. Ook het aantal indicaties voor begeleiding steeg. Als gevolg van de COVID-19 maatregelen was dagbesteding nauwelijks mogelijk en bij sommige inwoners werd de behandeling stopgezet of op een andere wijze vormgegeven. De behoefte aan extra begeleiding nam daardoor toe. Indicaties werden vaker afgegeven en minder vaak beëindigd.
In 2020 maakten minder inwoners gebruik van het vraagafhankelijk vervoer. Het aantal inwoners met een vervoerspas bleef gelijk.

Leefbaarheid

Niet verplichte indicator	Meetbaar resultaat	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Lingewaard Doet	Aantal gerealiseerde ideeën	32	43
Inwonersinitiatieven	Aantal maatschappelijke initiatieven	38	15

Overige niet-verplichte indicatoren
Bij de behandeling van de programmabegroting 2020 hebben we afgesproken dat we in plaats van de niet verplichte indicatoren, u vanaf 2020 periodiek informeren over de kwaliteit van onze dienstverlening en de te ondernemen verbeteracties.

Dit doen we door meer gebruik te maken van bestaande instrumenten:
- Jaarlijks voeren wij een klanttevredenheidsonderzoek uit. In september 2020 ontving u een raadsinformatienota over de resultaten van 2019.
- We informeerden de auditcommissie periodiek over de voortgang in het sociaal domein.
- Via het voorliggende jaarverslag krijgt u inzicht in de bereikte resultaten en in de kostenontwikkeling van het sociaal domein.
- U ontving onlangs de Taskforce jaarrapportage waarmee wij u informeerden over de resultaten van de Taskforce over 2020.

Wat hebben we gedaan?

Integraal beleid sociaal domein (doelen 1 t/m 4)

- In maart stelde u de kaders voor het beleidsplan sociaal domein vast. Als gevolg van de COVID-19 crisis en de extra werkzaamheden die daaruit voortkwamen, liep het opstellen van het beleidsplan vertraging op. De afronding hiervan stelden we uit naar het tweede kwartaal van 2021.
- *Voor de zomer startten we met het vormen van coalities op de vijf thema's (Opgroeien en opvoeden; Gezond en gelukkig oud worden; Uit de verwarring; Aan het werk! en Nieuw in Lingewaard). Voor elk thema zochten we samenwerking met partners met het doel te komen tot een gezamenlijke agenda en het gezamenlijk uitvoeren van die agenda. Zie voor meer informatie de raadsinformatienota 'Stand van zaken coalities rond thema's beleidsplan sociaal domein' .*

Gebiedsgericht werken (doelen 1 t/m 4)

- Als gevolg van de COVID-19 crisis liep het opstellen van gebiedsagenda's vertraging op. Vanwege samenhang met de coalities van het nieuwe beleidsplan hebben we deze onderdelen aan elkaar gekoppeld.
- We werkten samen met SWL en Rijnstad aan een meer resultaatgerichte opdracht voor het welzijnsveld. We pakken dit in 2021 verder op (zie jaarrapportage TF maatregel 6).
- We hielpen, in geval van een enkelvoudige vraag, inwoners sneller via de verkorte route. Voorbeeld is de pilot Hulp bij het huishouden (zie jaarrapportage TF maatregel 16.2). Bij een complexe hulpvraag organiseerden we planbijeenkomsten. Dat wil zeggen dat we met de inwoner, zijn netwerk en betrokken organisaties samen tot een plan komen. Sinds maart verliep dit digitaal. We voerden minder planbijeenkomsten uit dan we wilden, maar ervaren nog altijd de meerwaarde van deze werkwijze, omdat alle betrokkenen meedenken en -doen in het zorgen voor oplossingen.
- Nieuwe medewerkers werden geschoold in de nieuwe route (dit is een manier van werken in het sociaal domein, waarin de cliënt centraal gesteld wordt). Ook enkele externe professionals namen hieraan deel. Dit is nu structureel onderdeel van het opleidingsbeleid van de toegang Sociaal Domein.

WMO 2015 (doel 1)

- Om inwoners met dementie zo lang mogelijk mee te laten doen in de samenleving startten we met lokale zorg- en welzijnspartners platform 'Dementievriendelijk Lingewaard'. We maakten een plan om te komen tot laagdrempelige ontmoetingsplekken voor ouderen in elke kern (de pilots De Minkhof en 't Blauwe Huukske starten in 2021) (zie jaarrapportage TF maatregel 16.1).
  Veel ontmoetingsplekken werden gesloten als gevolg van de COVID-19 maatregelen. Door de beperkende maatregelen verwachtten we een toename van de eenzaamheid onder mensen. Hier gaan we in 2021 extra in investeren.
- We mandateerden de uitvoering van de Wet verplichte ggz aan de VGGM (Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden). De samenwerking tussen de VGGM en de lokale zorg- en veiligheidsstructuur verliep naar tevredenheid. 3 crisismaatregelen werden opgelegd en 36 aanvragen voor een zorgmachtiging behandeld. In 2 gevallen leidde dit tot een aanvraag voor een zorgmachtiging bij de Officier van Justitie.
- We optimaliseerden de lokale zorgstructuur door de werkwijze van het in 2019 gestarte schakelteam aan te passen. Daarnaast richtten we het Lokaal Zorg- en Veiligheids Netwerk

(LZVN) in dat signalen van zorgelijke situaties verkent en beoordeelt (zie jaarrapportage TF maatregel 20).
- Samen met maatschappelijk werk en de lokale toegang scherpten we de route van en naar Veilig Thuis aan door een verdeling te maken tussen 18- (via de gemeente) en 18+ (via maatschappelijk werk).
- We brachten het leerlingenvervoer onder bij de BVO DRAN/AVAN (zie programma 4).
- Op 1 juli 2020 werd regionale inkoop jeugd en Wmo afgerond (zie verder onder jeugd).
- In de begroting 2020 gaven we bij 'ontwikkelingen' aan dat gemeenten vanaf 1 januari 2021 individueel verantwoordelijk worden voor de uitvoering van beschermd wonen van nieuwe ggz-cliënten. Dit is met een jaar uitgesteld. We werkten in 2020 de regionale visie Beschermd thuis verder uit. Dit resulteerde in regionale uitgangspunten voor beschermd wonen. Deze uitgangspunten vormen de basis voor de uitwerking van de (verplichte) regionale afspraken per 1 januari 2022.
- *We versterkten de aanpak van zorgelijke situaties die achter de voordeur plaatsvinden door inzet van outreachende zorg. Ook troffen we voorbereidingen voor de pilot 'Wijk-GGZ-er'. Deze pilot is vanaf februari 2021 operationeel. (TF maatregel 20).*
- *We intensiveerden de communicatie rondom het mantelzorgcompliment. Dit resulteerde in meer aanvragen (2019: 758 en 2020: 837 aanvragen)*
- *We werkten samen met Waardwonen en SWL het plan voor een wooncoach met vrijwillige ouderenadviseurs uit. Hiermee willen we bereiken dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig wonen in een fijne omgeving. Uitvoering is vanaf 2021.*
- *We startten de pilot was- en strijkservice om te onderzoeken of we de indicatie was- en strijkondersteuning kunnen omzetten naar een algemene voorziening om kosten te besparen in het sociale domein. Vijf uitkeringsgerechtigden voerden de werkzaamheden uit, van wie 2 via een arbeidsovereenkomst. (TF maatregel 16.2)*

Participatie (doel 2)
- Er werden 134 uitkeringen beëindigd (36 naar werk, 13 vanwege studie, 1 een eigen bedrijf), van wie er 42 jonger waren dan 27 jaar. In januari 2020 rondden we de jongerenanalyse (zie jaarrapportage TF maatregel 24) af. Deze analyse betrof 64 jongeren en diende als voorbeeld voor de totale bestandsanalyse. Deze analyse liep vertraging op. We benaderden in december 3 organisaties om een offerte uit te brengen. De beoordeling daarvan en de keuze voor een bureau vindt in januari 2021 plaats (zie jaarrapportage TF maatregel 27).
- In 2020 zetten we onder meer door inzet van een jobhunter extra in op het begeleiden van statushouders met een bijstandsuitkering naar participatie en werk. Drie inwoners van Lingewaard vonden betaald werk in de ouderenzorg via het project 'Statushouders in de zorg'.
- In juni stelden wij de Startnotitie invoering Wet inburgering vast en bereidden we de implementatie voor, deels in samenwerking met regiogemeenten. De invoering van de wet werd uitgesteld tot 1 januari 2022.
- *We versterkten in het vierde kwartaal de poortfunctie voor jongeren < 27 door de werkconsulent vaker aan het begin van het proces te plaatsen. (zie jaarrapportage TF maatregel 29.3). We hadden de verwachting dat het aantal jongeren in de uitkering zou stijgen door de COVID-19 maatregelen. We zagen hier slechts een kleine stijging.*
- *De voortgang van Perspectief op Werk (uitwerking van de regionale strategische arbeidsmarktagenda) stagneerde door COVID-19. We stelden regionaal de uitvoeringsagenda 'Werken aan werk' op. De Provincie Gelderland ondersteunt dit actieplan met een financiële bijdrage van €712.000,-.*
- *Lingewaard startte 2020 met een forse achterstand in de huisvesting van nieuwkomers. In de eerste helft van 2020 kon de achterstand 2019 ingelopen worden, maar in de 2e helft stokte*

het tempo in de huisvesting. Uiteindelijk hebben wij 38 nieuwkomers gehuisvest. Dit waren er 12 minder dan taakstelling van 2020 (33) plus de achterstand van 2019.

- *De volgende resultaten bereikten we in 2020 bij de nieuwe doelgroepen (het gaat hierbij om mensen met een arbeidsbeperking die voor ondersteuning een beroep doen op de gemeente en die volgens UWV niet 100% van het wettelijk minimumloon kunnen verdienen. Dat betreft jonggehandicapten, Wsw'ers en mensen die beschut werken):*

nieuw beschut werk	*3*
Inzet jobcoach	*32 (2019: 38)*
loonkostensubsidie	*60 (2019: 33*

- *We werkten intensief samen met het Werkgeversservicepunt (WSP). Het WSP bemiddelt werkzoekenden naar werk. Door de COVID-19 maatregelen realiseerde het WSP fors minder plaatsingen en proefplaatsingen. Het WSP realiseerde voor Lingewaardse werkzoekenden 14 proefplaatsingen (waarvan er 5 omgezet werden in een baan).*

Plaatsingen WSP	*NUG**	*WW***	*Wajong*	*WGA****	*PW*****
57 reguliere plaatsingen	*10*	*36*		*6*	*5*
19 banenafspraak	*5*	*1*	*9*		*4*

** Niet uitkeringsgerechtigden·*
*** Werkloosheidswet*
**** Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten*
***** PW (Participatiewet)*

Inkomensregelingen (doel 2)

- We namen deel aan de landelijke pilot 'dashbord monitoring signalen vroegsignalering'. Uit de proefresultaten bleek dat we een hoger bereik hadden dan het landelijk gemiddelde (71% - 37%). Ook zetten we een solide basis neer om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen betreffende Vroegsignalering schulden per 1 januari 2021. Per 1 maart breidden we de registratie hiervan uit met signalen van zorgverzekeraars en waterbedrijf Vitens.
- Gezamenlijk met inwoners werkten we onder begeleiding van de Hogeschool Arnhem-Nijmegen verder aan een nieuwe werkwijze rondom armoede, gericht op het signaleren, bespreekbaar maken en doorbreken van armoede. Inwoners, vrijwilligers en professionals uit Lingewaard, Oldenzaal en Utrecht leverden input voor het schrijven van de gids "Armoede doorbreek je niet alleen".
- *Er waren 62 (2019 128) nieuwe aanmeldingen voor een schuldhulpverleningstraject en 17 Informatie en Advies trajecten. De terugloop is in lijn met het landelijk beeld. Dit is o.a. te verklaren door de extra maatregelen die het rijk nam om economische krimp te voorkomen en door de coulante houding van schuldeisers, banken, belastingen en deurwaarders.*
- *Specifiek voor zelfstandigen is een contract met Zuidweg & partners afgesloten. Zij voeren de Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) voor Lingewaard uit. Er waren 4 nieuwe aanmeldingen en 3 lopende dossiers. In lijn met het landelijke beeld volgde geen toename van aanvragen. Zuidweg & partners en het Ondernemersloket investeerden extra in communicatie om ondernemers met schulden te bereiken.*
- *In 2020 startten 10 nieuwe vrijwillige budgetcoachingstrajecten, waarmee het totaal op 23 lopende vrijwillige budgetcoachingstrajecten kwam. Dit was minder dan in 2019 (28).*
- *Sinds september vergoedden we het diplomazwemmen A volledig voor kinderen. 45 kinderen meldden zich aan. Voor de kosten van het diplomazwemmen van kinderen uit Huissen is een privaat/publieke samenwerking, waarbij de private partij deze kosten betaalt.*

- *Vanaf de eerste verontrustende persberichten in december over de Toeslagenaffaire boden we hulp aan de gedupeerden. We werkten samen met de Belastingdienst en Rijnstad om deze inwoners persoonlijk te bereiken met de vraag of zij ondersteuning nodig hebben. Dit varieert van hulp bij schulden, gezondheid, werk of dagbesteding, gezin en woonproblemen.*
- *Meer mensen maakten gebruik van de 'Meedoenregeling' en het 'Kindpakket in natura' (TF maatregel 26.5). Dit zijn lokale regelingen voor financiële ondersteuning van inwoners als dat (tijdelijk)nodig is.*

	2019	***2020***
Meedoenregeling	*799*	*898 (+11,3%)*
Kindpakket	*397*	*442 (+ 12,4%*

- *Wij voerden in 2020 de TOZO regeling uit om ondernemers extra te ondersteunen gedurende de COVID-19 crisis.*

Aanvragen	***Aantallen***
TOZO 1 Levensonderhoud	*698*
TOZO 2 Levensonderhoud	*128*
TOZO 3 Levensonderhoud	*102*
TOZO Bedrijfskrediet	*48*

- *We intensiveerden onze communicatie over inkomensondersteuning en schuldhulpverlening om inwoners die hard door de COVID-19 crisis geraakt werden actief te informeren over de mogelijkheden. Denk aan de rekentool Simpel switchen om de financiële gevolgen van uitkering naar werk na te gaan en de Voorzieningenwijzer (een overzicht van alle landelijke en lokale inkomensondersteuning en hulpmogelijkheden).*

Jeugd (doel 3)

- Door COVID-19 werd het toezicht op gastouders anders uitgevoerd dan normaal. De GGD hield gedurende de 1e sluiting van de kinderopvang ‘vinger aan de pols’ en voerde vanaf juni langzaam weer inspecties uit, waarbij onderzoeken bij gastouders niet de hoogste prioriteit hadden. De normen die gelden voor de uitvoering van de wettelijke taken in het verantwoordingsjaar worden versoepeld.
- We besloten de inzet van een gedragswetenschapper te continueren. Het toevoegen van deze functie zorgde voor een kwaliteitsslag in de beoordeling van de aanvragen jeugd doordat er een onafhankelijke gedragswetenschapper meekijkt bij kernbeslissingen die genomen moeten worden. I.v.m. COVID-19 is het niet gelukt om in 2020 al te onderzoeken of het inzetten van een gedragswetenschapper / POH GGZ Jeugd bij de huisartsen van toegevoegde waarde was (zie jaarrapportage TF maatregel 12).
- We monitorden onze cliënten die in verblijf zaten. We zagen een lichte daling van het aantal jeugdigen met zorgindicatie verblijf en een toename van ambulante zorg (zie jaarrapportage TF maatregel 14.1). Dit kan mogelijk een eerste effect zijn van het sturen op het verkorten van verblijf en het voorkomen van uithuisplaatsingen. Een andere oorzaak kan zijn dat we sinds de nieuwe regionale inkoop werken met nieuwe producten. Hierdoor zijn producten anders benoemd en daarmee niet meer 1-op-1 vergelijkbaar. COVID-19 kan echter ook voor deze toename gezorgd hebben. Voor meer informatie verwijzen we u naar de jaarrapportage van de Taskforce.

- Het afgelopen jaar ontstond er, mede door COVID-19, een sterkere overlegstructuur tussen kinderopvang, onderwijs en de gemeente. Zie voor meer informatie programma 4 Wat hebben we gedaan.
- Op 1 juli werd de regionale inkoop jeugd en Wmo afgerond. Door COVID-19 vonden de verificatiegesprekken digitaal plaats. We zetten stevig in op de kwaliteitstoetsing van aanbieders. Dit leidde tot een forse daling van het aantal aanbieders.
- *Vanaf augustus 2020 beoordelen we PGB-aanvragen volgens een nieuw beschreven werkproces. Hierbij kijken we kritischer naar het recht op een PGB en de voorwaarden waaronder we dit verstrekken.*
- *We startten met het individueel beoordelen van Zorg binnen Onderwijs-aanvragen. Voorheen handelden we deze aanvragen administratief af. Nu beoordeelt een jeugdconsulent de situatie. Daarmee zitten we eerder aan tafel om gezamenlijk te bepalen wat nodig is, op school én in het gezin. We werken hiermee preventiever en voorkomen we discussies achteraf over wie waarvoor financieel verantwoordelijk is.*

Taskforce sociaal domein (doel 4)

- De uitvoering van de maatregelen van de taskforce sociaal domein liep vertraging op als gevolg van de COVID-19 maatregelen.
- In 2020 boden we twee tussenrapportages aan aan de gemeenteraad. Vanwege de hoeveelheid tijd die in het opstellen van deze rapportages gaat zitten, spraken we met de auditcommissie af de rapportagefrequentie terug te brengen: twee tussenrapportages en een jaarverslag.
- In het jaarverslag taskforce 2020 geven we een meer gedetailleerde inhoudelijke verantwoording over de uitvoering van de maatregelen In het voorliggende jaarverslag beschrijven wij op hoofdlijnen de resultaten van de taskforce.

Leefbaarheid (doel 5 t/m 7)

- Dit jaar startte Lingewaard Doet in verband met COVID-19 pas in september in Doornenburg en Huissen. In totaal werden 4.245 van de 9.830 verstuurde waardecheques gebruikt om initiatieven te ondersteunen (43%). Alle 43 aangemelde initiatieven haalden het streefbedrag op. Voorbeelden van de initiatieven zijn kerstverlichting in het dorp, borden “let op voor spelende kinderen”, het plaatsen van een AED in het buitengebied, plaatsen van een insectenhotel en een informatiebord in de Moeshoeve aan de Hoeve.
- Ondanks de COVID-19 ontstonden nieuwe initiatieven, vooral op het sociale vlak. In elke kern startte minimaal één maatschappelijk initiatief. Er werden 38 initiatieven ingediend, waarvan 23 niet voldeden aan de basisvoorwaarden. De basisvoorwaarden van een initiatief zijn: er moet sprake zijn van een maatschappelijk belang, het initiatief dient de leefbaarheid van de buurt te verbeteren en de initiatiefnemer voert het samen met anderen uit. Voorbeelden van succesvolle initiatieven zijn realisatie van meer groen in de straat door het plaatsen van een boom en een plantsoen in de Homoetstraat (Doornenburg), de Zwaanse buurtkraam (staat op diverse plekken op ’t Zand en in het centrum om mensen met elkaar in contact te brengen) en het Plein bij IKC het Sterrenbos werd omgedoopt tot “Henny Damenplein”.
- Ondanks de COVID-19 crisis, gebeurde er veel op het gebied van de DOP’s en WOP’s:
  - Gendt Vooruit bood op 12 februari het dorpsontwikkelingsplan aan bewoners en het college aan en in maart aan u. Door COVID-19 was het lastig voor Gendt Vooruit de speerpunten uit het DOP op te starten. Desondanks werden kleine stappen gezet.
  - Huissen ’t Zand Binnen Buiten: de intentie was om eind 2020 het WOP aan te bieden. Door COVID-19 is dit niet gelukt.

- Na vier jaar werd het tijd voor een update van het dorpsontwikkelingsplan van Doornenburg; het DOP 2.0 (2020 – 2024). Op deze manier blijft het DOP een dynamisch proces, waar ruimte is voor vernieuwing. Een nieuw thema in het DOP is duurzaamheid.
- Ook verwezenlijkten inwoners kleine plannen, zoals het vergroenen van de wijk. In 't Binnenveld zijn bloembollen geplant. Bij het planten werden kinderen betrokken om hen bewuster te maken van nut en noodzaak van het verder vergroenen van de wijk.

Wat heeft het gekost?

Financieel resultaat

Het programma 'Sociaal domein' sluit het jaar 2020 af met een voordeel van € 1,2 miljoen ten opzichte van de begroting na wijzigingen. Voor zover van toepassing zijn bij elk taakveld de grote verschillen toegelicht.

Algemene financiële verantwoording programma 6
Het jaar 2020 was een bijzonder jaar, dat gedomineerd werd door het COVID-19-virus. De maatregelen die werden getroffen om het virus in te dammen, hadden grote gevolgen voor het leven van onze inwoners. De gevolgen hiervan zagen we vooral terug in het sociaal domein. Minder mogelijkheden voor sociale interactie zagen we terug in lagere uitgaven voor vervoer en groepsbegeleiding/ dagactiviteiten. Oplopende spanningen thuis en uitgestelde zorg leidden tot hogere uitgaven voor individuele begeleiding. De uitgaven op veel budgetten wijken daarom sterk af van wat we vorig jaar hadden begroot, in positieve of in negatieve zin. Vooral de uitgaven voor jeugd waren op een aantal onderdelen hoger dan verwacht, met een overschrijding van € 1.065.750. Daar staat tegenover dat de uitgaven voor maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en participatie lager waren dan verwacht. Hierdoor hebben we per saldo een overschot op het totale budget voor het sociaal domein.

Voor de totstandkoming en uitvoering van de DOP's, WOP's en inwonersinitiatieven is het elkaar ontmoeten een belangrijk onderdeel. Er was sprake van een kleine onderbesteding die werd veroorzaakt door de COVID-19 maatregelen. Met de wijkplatforms hebben we de afspraak dat zij het jaarbudget maximaal 2 jaar kunnen overhevelen.

Sociaal domein is taakstellend
Wij hebben met u afgesproken dat het budget voor het sociaal domein taakstellend is. Dat wil zeggen dat tekorten in het sociaal domein worden opgevangen in het sociaal domein. Als instrument om binnen deze financiële kaders te blijven, hebben wij de Taskforce Sociaal Domein in het leven geroepen. Met de dertig maatregelen uit de taskforce willen we de kosten van het sociaal domein beheersen en ook in de toekomst kwalitatief goede zorg en ondersteuning aan onze inwoners blijven bieden. Als blijkt dat de uitgaven in het sociaal domein per saldo hoger zijn dan begroot, stellen wij aanvullende maatregelen aan u voor.

Kostenplaatsen Sociaal domein
Om te kunnen bepalen of de uitgaven voor het sociaal domein binnen de afgesproken kaders blijven, is het belangrijk vast te stellen welke budgetten daaronder vallen. In lijn met de focus van de taskforce zijn dit alle budgetten die te maken hebben met de uitvoering van de drie wetten: Jeugdwet, Wmo 2015 en de Participatiewet. Omdat we een beweging willen maken naar meer preventie en algemene voorzieningen, rekenen we ook de kosten mee die we hiervoor maken bij het sociaal domein. In de kaders voor het nieuwe beleidsplan sociaal domein heeft u besloten de beweging naar de voorkant

(preventie en algemene voorzieningen) te financieren uit de achterkant (maatwerkvoorzieningen). Dit is alleen mogelijk als we de uitgaven voor maatwerk en preventie integraal afwegen.

Volgens deze definitie vallen alleen onderstaande kostenplaatsen uit programma 6 **niet** onder het sociaal domein:

60601 Sociaal en cultureel werk
60607 Dorpshuizen
60608 Dorpshuizen (beheer & onderhoud)
60609 Wijkplatforms
60610 Inwonerparticipatie
60611 Kinderdagverblijven
60612 Kinderdagverblijven (beheer & onderhoud)
60614 Opvang vluchtelingen

Reserve Sociaal domein

Met de raad is, tijdens de behandeling van het taskforcerapport eind 2019 en in verband met COVID-19 in 2020, afgesproken om het saldo van de voor- en nadelen binnen het sociaal domein beschikbaar te houden. Dit saldo is de optelsom van alle overschrijdingen en onderschrijdingen op de bovengenoemde kostenplaatsen. In deze jaarrekening zijn alle budgetafwijkingen hoger dan € 50.000 weergegeven. Daarnaast tellen ook mee de onder- en overschrijdingen kleiner dan € 50.000 op de niet verantwoorde kostenplaatsen (voor 2020 gaat het om de volgende kostenplaatsen 60602 algemeen maatschappelijk werk, 60604 algemene voorzieningen jeugd, 60605 jeugd en jongerenwerk, 60606 jeugd en jongerenwerk beheer & onderhoud, 60613 ouderenwerk en 60616 BBZ 2004). Als blijkt dat de overschrijding van het budget voor het sociaal domein structureel is en het nodig is extra besparingen te realiseren, doen wij hiervoor voorstellen in de taskforce.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

	Voordeel	Nadeel	I/S
Jeugd uitvoeringskosten Een aantal activiteiten m.b.t. de taskforcemaatregelen werden door COVID-19 niet of vertraagd uitgevoerd. Dit betreft bijvoorbeeld het versterken van de samenwerking met de huisartsen en de inzet van een gedragswetenschapper of PO(H) Jeugd bij de huisartsen. Alsook het versterken van de zorgstructuur op en rond school. Voor beide trajecten zijn wel stappen ondernomen, maar dit heeft nog niet tot de kosten geleid die hiervoor begroot waren. Hierover is meer te lezen in de jaarrapportage van de Taskforce. Ook hadden we in deze post budget begroot voor de inzet van het project 'Begeleide Omgangsregeling (BOR)' van Humanitas. Dit betreft een interventie bij complexe echtscheidingen en betalen we o.b.v. gemaakte koppelingen. Echter, het aantal koppelingen is lager uitgevallen dan verwacht, waardoor ook de kosten lager uitvallen dan begroot. Inmiddels heeft Humanitas besloten om te stoppen met het aanbieden van deze interventie.	€ 310.000		I

6.3 Inkomensregelingen

	Voordeel	Nadeel	I/S
Bijstandsverlening algemeen We hadden in 2020, ondanks de COVID-19 crisis, minder aanvragen schuldhulpverlening en BBZ (voordeel van € 73.000). We voerden in 2020 geen klanttevredenheidsonderzoek schuldhulpverlening uit omdat deze door PLANgroep zelf uitgevoerd werd (voordeel van € 8.200). We gaven door COVID-19 en door uitstel van de training opsporingsbevoegdheid naar 2021 minder uit aan de sociale recherche. Ook waren de incasso en deurwaarderskosten lager doordat er minder activiteiten uitgevoerd werden door COVID-19 (voordeel van € 57.800).	€ 139.000		I
BBZ De zgn. TOZO-regeling hebben wij hier verantwoord. In de begroting was hiermee geen rekening gehouden. Zowel bij de lasten als bij de baten leidt dit tot een afwijking van € 3,7 miljoen. Per saldo blijft de afwijking ten opzichte van de begroting beperkt tot € 22.000. Daarom vindt geen verdere toelichting plaats.	€ 3.700.000	€ 3.700.000	I
BUIG Het uitkeringsbestand Participatiewet is met 11 uitkeringen gestegen. Dit aantal is achtergebleven ten opzichte van de prognose (504 uitkeringen). De IOAW/IOAZ is met 7 klanten gedaald. Dit werd vooral veroorzaakt door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.	€ 353.200		I
Armoedebeleid Het nadeel wordt veroorzaakt door: a. Individuele inkomenstoeslag Het tekort komt doordat: • het aantal mensen met een langdurig bijstandsuitkering stijgt • het bedrag door de jaarlijkse indexering stijgt en • het begrote bedrag al een aantal jaren niet meegestegen is met deze ontwikkeling. b. Bijzondere bijstand baten: Ontvangst aflossing lening Bijzonder bijstand blijft achter doordat de verwachting op aflossingsmogelijkheid te hoog is ingeschat. De verwachte baten zijn al lang niet bijgesteld en momenteel in onderzoek om tot een reële inschatting te komen.		€ 85.200	I

	Voordeel	Nadeel	I/S
Kwijtscheldingen Voor wat betreft de kwijtscheldingen afvalstoffenheffing 2020 zitten er momenteel nog 50 aanvragen in de pijpleiding waar nog geen besluit over is genomen. Deze kunnen (nog) niet op 2020 geboekt worden tot er een besluit over is genomen.	€ 51.000		I

6.4 Begeleide participatie

	Voordeel	Nadeel	I/S
Sociale werkvoorziening Het voordeel is ontstaan door: – Een ontvangst van € 119.000,- vanwege de liquidatie van Presikhaaf Bedrijven; – Een lagere bijdrage voor de uitvoering van de SW dan verwacht (voordeel van € 161.000,-).	€ 280.000		I

6.5 Arbeidsparticipatie

	Voordeel	Nadeel	I/S
Inburgering nieuwkomers Het overschot wordt veroorzaakt door de bijstelling van de Rijksbijdrage maatschappelijke dienstverlening. Deze bijdrage is gebaseerd op de aantallen gehuisveste volwassen statushouders in de gemeente. Daarvan zijn de cijfers pas einde boekjaar bekend. In 2020 maakten we een inhaalslag met de taakstelling. We hebben daardoor meer geld van het Rijk gekregen.	€ 72.800		I
Re-integratie en participatie Het voordeel op de kostenplaats re-integratie is ontstaan door een in 2020 ingediende suppletie-uitkering bij de Belastingdienst. De teruggave betreft de terug te vorderen BTW op ingezette re-integratiemiddelen over de periode 2017-2019. De hoogte van het ontvangen bedrag is € 152.000.	€ 152.000		I

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

	Voordeel	Nadeel	I/S
WMO uitvoeringskosten Op de kostenplaats WMO uitvoeringskosten is een groot aantal deelbudgetten opgenomen. We verantwoorden de posten met de grootste onderschrijdingen: – In 2020 is aan 808 volwassenen een mantelzorgcompliment toegekend. Een stijging van ruim 6% ten opzichte van 2019. De uitgaven waren € 36.300 lager dan begroot.	€ 104.000		I

	Voordeel	Nadeel	I/S
– We hadden te maken met een voordeel van € 30.700 bij het Maatwerkfonds WMO. We zagen het gebruik echter wel toenemen. Er was € 50.000 geraamd. – Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden voert voor Lingewaard een aantal werkzaamheden uit voor het Schakelteam en het Lokale Zorgnetwerk (LZN). De kosten voor de coördinatie van het Schakelteam en het LZN worden berekend op basis van het aantal overleggen. De uitgaven zijn € 32.600 lager dan begroot.			
60662 Hulpmiddelen WMO **Verstrekken hulpmiddelen:** – Met ingang van 1 juli 2020 zijn door het huurcontract met Kersten Hulpmiddelenspecialist nieuwe producten in gebruik. Dit heeft geleid tot een kostenstijging van € 210.000 omdat huren duurder is. De gemeente Lingewaard had hulpmiddelen in eigendom. Deze werden verkocht aan Kersten. De opbrengst hiervan was € 686.000. Dit is lager dan wat we verwachtten zoals vermeld in de 1e Turap (€ 1 mln). – Een voordeel van € 15.000 door lagere uitgaven rolstoelen dan begroot.	€ 491.000		I
Overige verstrekkingen: – Een overschrijding van het budget woningaanpassingen met € 52.000 als gevolg van een grote woningaanpassing. – Vraagafhankelijk vervoer: Ten opzichte van de begroting 2020 was er een nadeel van € 65.000. We hadden te maken met een afrekening over voorgaande jaren (voordeel € 42.500). Per saldo een nadeel van € 22.500. – Opbrengst eigen bijdrage pashouders vraagafhankelijk vervoer is € 14.000 lager dan geraamd. Als gevolg van COVID-19 zijn er minder ritten verreden.	€ 88.500		I

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

	Voordeel	Nadeel	I/S
Begeleiding WMO Als gevolg van COVID-19 zagen we in de tweede helft van het jaar een lagere besteding van zorg in vergelijking met 2019. We zagen een toename van het aantal klanten met begeleiding en een behoorlijke afname bij de dagbesteding. Voor meer informatie, zie de taskforce jaarrapportage. In de ramingen is de COVID-19 compensatie van € 173.174 over de maanden maart t/m juni 2020 opgenomen van 15	€ 297.700		I

	Voordeel	Nadeel	I/S
zorgaanbieders die het convenant hebben getekend. De compensatieregeling is alleen van toepassing over deze maanden. Het rijk heeft in de septembercirculaire 2020 voor de inhaalzorg en meerkosten WMO 2015 een bedrag van € 33.000 beschikbaar gesteld. Er zijn door 8 zorgaanbieders facturen ingediend voor € 22.545 t.b.v. meerkosten.			
WMO hulp bij het huishouden De kosten van WMO thuisondersteuning vallen € 55.000 lager uit dan begroot. In de 2e Turap hebben we het budget voor thuisondersteuning verhoogd met € 105.000 omdat we een toename verwachtten. De groei was echter lager dan verwacht. Sinds de invoering van het abonnementstarief per 1 januari 2019 neemt het aantal indicaties voor thuisondersteuning (hulp bij huishouden) toe. We zagen in 2020 een groei van 10%. De toename is vrijwel geheel te vinden in de lichte ondersteuning. Meer inwoners kiezen voor ondersteuning bij het huishouden vanuit de Wmo vanwege de lage kosten. Maar ook de toenemende vergrijzing speelt een rol in het grotere aantal aanvragen. Het gemiddeld aantal gedeclareerde uren per week per zorgklant daalde licht ten opzichte van 2019.	€ 55.000		I
PGB WMO Het streven is om zo veel mogelijk in natura te verstrekken en zo min mogelijk in PGB, rekening houdend met de keuze van de inwoner. Het aantal budgethouders daalt nog elk jaar. De gepresenteerde gegevens zijn gebaseerd op de gedeclareerde kosten t/m 31 maart 2021.	€ 54.300		I

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

	Voordeel	Nadeel	I/S
Jeugdhulp (ZIN) De uitgaven voor jeugdzorg in Natura zijn in 2020 € 961.800 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door: – een toename van de kosten op alle productgroepen. Dit heeft, naar verwachting, deels te maken met de nieuwe inkoop die dit jaar is ingevoerd. – de gevolgen van de COVID-19 maatregelen. Spanningen lopen thuis sneller op, doordat gezinnen meer bij elkaar thuis zitten. Ook lopen jongeren sneller vast door beperking van sociale contacten, het wegvallen van de structuur die		€ 961.800	I

	Voordeel	Nadeel	I/S
onderwijs biedt en minder mogelijkheden voor sport en andere groepsactiviteiten. Hierdoor ontstaan nieuwe problemen en worden gestelde doelen minder snel gehaald. – het Rijk heeft ons verzocht om gedurende de periode 1 maart tot 1 juli onze zorgaanbieders continuïteit financiering aan te bieden. De betaalde COVID-19 compensatie bedraagt € 173.740 Hiermee hebben zorgaanbieders 100% doorbetaald gekregen (op basis van de omzetcijfers 2019 + indexering), terwijl er geen verplichting lag in het leveren van zorg. Doordat er in deze periode niet de beoogde zorg geleverd is, zijn gestelde doelen niet gehaald, waardoor zorgindicaties verlengd moeten worden. – bij het indiceren van zorg is werd eerder gekozen voor individuele begeleiding dan voor groepsbegeleiding, omdat groepsbegeleiding door de COVID-19 maatregelen minder mogelijk was. – Het rijk heeft in de septembercirculaire 2020 voor de inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg een bedrag van € 85.000 beschikbaar gesteld. Er zijn door 7 zorgaanbieders facturen ingediend voor € 33.065 t.b.v. meerkosten. De kosten worden naar verhouding van de omzet verdeeld. De resterende middelen zijn, conform besloten in het COVID-19 herstelplan, toegevoegd aan het budget 'Jeugdhulp – ZIN' en daarmee gebruikt om de toename van vragen (en daarmee gepaard gaande kosten) en een andere inzet van zorgproducten door COVID-19 te dekken.			
PGB Jeugd We zagen in 2020 een toename van het toegekende budget per PGB. Hierbij gaat het om enkele duurdere maatwerktrajecten. Het aantal PGB houders is stabiel gebleven. Dit bedrag is gebaseerd op de gedeclareerde kosten t/m 31 maart 2021, maar deze kosten zullen naar verwachting nog licht stijgen.		€ 55.200	I

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

	Voordeel	Nadeel	I/S
Gespecialiseerde jeugdhulp Onder gespecialiseerde zorg valt zorg die Landelijk en/of Regionaal wordt ingekocht. Het gaat hierbij om zeer specialistische, en daarmee kostbare voorzieningen. Het aantal jongeren dat gedurende 2020 in een vorm van 24-uursverblijfszorg zat daalde licht ten opzichte van 2019. De kosten voor verblijfszorg stegen echter wel. Dit werd veroorzaakt		€ 48.800	I

	Voordeel	Nadeel	I/S
doordat het nodig was voor enkele jongeren hoog specialistische zorg in te zetten uit landelijk en bovenregionaal aanbod. Ook maakte één landelijk ingekochte zorgaanbieder (LTA) gebruik van de omzetgarantie COVID-19.			

In onderstaande tabel zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten van dit programma gerangschikt per taakveld .

6	Sociaal domein	Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**	**-4.874.199**	**-5.358.409**	**-5.392.024**
60601	Sociaal en cultureel werk	-157.725	-163.229	-160.229
60602	Algemeen maatschappelijk werk	-506.137	-546.486	-546.486
60603	Jeugd uitvoeringskosten	-954.038	-1.264.020	-1.108.790
60604	Algemene voorzieningen jeugd	-203.870	-203.693	-203.693
60605	Jeugd- en jongerenwerk	-316.074	-310.791	-309.956
60606	Jeugd- en jongerenwerk - B&O	-19.059	-28.729	-24.449
60607	Dorpshuizen	-335.115	-304.208	-280.008
60608	Dorpshuizen - Beheer & Onderhoud	-588.204	-585.098	-572.138
60609	Wijkplatforms	-312.057	-337.664	-389.784
60610	Inwonerparticipatie	-188.173	-218.240	-188.240
60611	Kinderdagverblijven	-70.566	-112.300	-107.300
60612	Kinderdagverblijven-Beheer/Onderh.	-192.868	-184.338	-184.338
60613	Ouderenwerk	-329.967	-319.665	-319.665
60669	Algemene voorzieningen WMO	-700.346	-779.948	-996.948
6.3	**Inkomensregelingen**	**-14.377.368**	**-11.125.235**	**-10.871.953**
60615	Bijstandsverlening algemeen	-207.702	-326.900	-326.900
60616	BBZ 2004	-3.961.972	-224.000	-265.000
60617	BUIG	-8.791.380	-9.168.375	-8.910.093
60618	Gem. armoede en schuldenbeleid	-1.180.538	-1.119.460	-1.119.460
60619	Kwijtscheldingen	-235.776	-286.500	-250.500
6.4	**Begeleide participatie**	**-5.713.098**	**-5.993.400**	**-5.680.400**
60620	Sociale werkvoorziening	-5.713.098	-5.993.400	-5.680.400
6.5	**Arbeidsparticipatie**	**-984.800**	**-1.158.454**	**-1.103.834**
60621	Inburgering nieuwkomers	-288.424	-310.100	-266.100
60622	Re-integratie en participatie	-696.376	-848.354	-837.734
6.6	**Maatwerkvoorzieningen (WMO)**	**-3.893.598**	**-3.967.287**	**-3.749.287**
60660	WMO Uitvoeringskosten	-1.780.313	-1.883.608	-1.910.608
60662	Hulpmiddelen WMO	-2.113.285	-2.083.679	-1.838.679

6	Sociaal domein	Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
6.71	**Maatwerkdienstverlening 18+**	**-7.178.454**	**-7.552.350**	**-7.205.350**
60661	Begeleiding WMO	-3.078.678	-3.343.362	-3.318.362
60663	Hulp bij huishouden	-3.842.311	-3.897.200	-3.480.200
60667	PGB WMO	-257.465	-311.788	-406.788
6.72	**Maatwerkdienstverlening 18-**	**-11.061.398**	**-9.959.400**	**-7.830.400**
60664	Jeugdhulp (zin)	-10.827.246	-9.780.400	-7.721.400
60666	PGB jeugd	-234.152	-179.000	-109.000
6.82	**Geëscaleerde zorg 18-**	**-1.623.042**	**-1.574.242**	**-1.513.955**
60665	Gespecialiseerde jeugdhulp	-1.623.042	-1.574.242	-1.513.955
	Totaal lasten	**-49.705.957**	**-46.688.777**	**-43.347.203**
6.1	**Samenkracht en burgerparticipatie**	**512.069**	**570.160**	**643.183**
60603	Jeugd uitvoeringskosten	59.451	59.130	28.300
60605	Jeugd- en jongerenwerk	23	6.325	6.325
60607	Dorpshuizen	68.513	66.207	70.060
60610	Inwonerparticipatie	13.000	0	0
60611	Kinderdagverblijven	215.494	217.358	217.358
60669	Algemene voorzieningen WMO	155.588	221.140	321.140
6.3	**Inkomensregelingen**	**12.515.733**	**8.799.621**	**8.524.967**
60616	BBZ 2004	4.001.685	241.296	246.296
60617	BUIG	8.488.403	8.508.287	8.228.633
60618	Gem. armoede en schuldenbeleid	25.645	50.038	50.038
6.5	**Arbeidsparticipatie**	**71.100**	**20.000**	**20.000**
60621	Inburgering nieuwkomers	71.100	20.000	20.000
6.6	**Maatwerkvoorzieningen (WMO)**	**751.170**	**287.500**	**77.500**
60660	WMO Uitvoeringskosten	2.668	0	0
60662	Hulpmiddelen WMO	748.502	287.500	77.500
6.71	**Maatwerkdienstverlening 18+**		**-33.000**	
60661	Begeleiding WMO	0	-33.000	0
6.72	**Maatwerkdienstverlening 18-**		**-85.000**	
60664	Jeugdhulp (zin)	0	-85.000	0
	Totaal baten	**13.850.072**	**9.559.281**	**9.265.650**
	Saldo baten en lasten	**-35.855.884**	**-37.129.496**	**-34.081.553**
69806	Onttrekkingen reserves	2.720.800	2.804.300	629.000
69806	Toevoegingen	-3.864.120	-3.864.120	-3.000.000
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-36.999.204**	**-38.189.316**	**-36.452.553**

Overzicht personele inzet:

6	Sociaal domein	Werkelijk 2020
60601	Sociaal en cultureel werk	-124.000
60602	Algemeen maatschappelijk werk	-155.160
60603	Jeugd uitvoeringskosten	-791.700
60605	Jeugd- en jongerenwerk	-24.800
60607	Dorpshuizen	-71.848
60608	Dorpshuizen - Beheer & Onderhoud	-13.440
60609	Wijkplatforms	-173.584
60610	Inwonerparticipatie	-143.240
60611	Kinderdagverblijven	-31.000
60612	Kinderdagverblijven-Beheer/Onderh.	-2.800
60613	Ouderenwerk	-3.100
60615	Bijstandsverlening algemeen	-25.000
60617	BUIG	-932.500
60618	Gem. armoede en schuldenbeleid	-140.200
60620	Sociale werkvoorziening	-724.200
60621	Inburgering nieuwkomers	-192.100
60622	Re-integratie en participatie	-192.000
60660	WMO Uitvoeringskosten	-1.371.670
60662	Hulpmiddelen WMO	-2.240
	totaal lasten	**-5.114.582**

Specificatie toevoegingen en onttrekkingen reserves

Naam van de reserves	Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primitief	S/I
Toevoegingen aan reserve:					
913017 Sociaal Domein	Dekking uitvoeren maatregelen Taskforce	-3.500.000	-3.500.000	-3.000.000	I
913001 Budgetoverheveling	Budget 2020 Pilot was- en strijkservice	-28.000	-28.000	0	I
913001 Budgetoverheveling	Budget 2020 Bestandsanalyse P-wet Taskforce	-80.000	-80.000	0	I
913001 Budgetoverheveling	Budget 2020 Brede aanpak dak en thuisloosheid	-18.000	-18.000	0	I
913001 Budgetoverheveling	Budget 2020 Wijkplatforms	-91.020	-91.020	0	I
913001 Budgetoverheveling	Budget 2020 Wijkplatforms i.v.m. COVID-19	-57.100	-57.100	0	I
913001 Budgetoverheveling	Budget 2020 Uitstel Wet inburgering	-90.000	-90.000	0	I
		-3.864.120	**-3.864.120**	**-3.000.000**	

Naam van de reserves	Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primitief	S/I
Onttrekking aan reserve:					
911001 Algemene reserve	Dekking tekort Presikhaaf / Scalabor	479.000	479.000	479.000	I
913034 Visie Kinkelplein	Dekking Kinkelvisie onderzoekskosten	0	0	150.000	I
913017 Sociaal domein	Dekking uitvoeren maatregelen Taskforce	1.822.500	1.906.000	0	I
913001 Budgetoverheveling	Inzet overgehevelde budgetten 2019	354.300	354.300	0	I
913016 Stimuleren vraag naar huishoudelijke hulp	Pilot Was- en strijkservice	65.000	65.000	0	I
		2.720.800	**2.804.300**	**629.000**	
		-1.143.320	**-1.059.820**	**-2.371.000**	

Beleidsnota's

- Beleidsplan sociaal domein 2017 – 2020 (2016)
- Beleidsplan ruimte voor inwonersinitiatieven (2017)
- Notitie mantelzorg, vrijwilligers en ouderen (MVO) (2018)
- Taskforce (2019)
- Kaders Sociaal Beleid 2021 – 2024 (2020)

Verbonden partijen

BVO DRAN (doelgroepenvervoer regio Arnhem/Nijmegen)

Voortgang	Heeft de VP haar aandeel in de programmabegroting gerealiseerd?	Ja, het regelen van het doelgroepen- en leerlingenvervoer voor inwoners van de gemeente.
	Heeft zij dit binnen de financiële kaders gedaan?	Ja
	Heeft de VP haar eigen doelstellingen in 2020 gerealiseerd?	Ja
	Heeft de VP haar doelstellingen binnen haar eigen financiële kaders gerealiseerd?	Ja
Ontwikkelingen	Welke relevante ontwikkelingen hebben zich in 2020 voorgedaan?	In 2020 zijn per 1 augustus nieuwe contracten voor het vervoer gestart. Vanaf deze datum is ook leerlingenvervoer onderdeel van de regeling. Daarnaast heeft Covid-19 met alle beperkende maatregelen en tegemoetkomingen naar vervoerders toe een grote rol gespeeld.

BVO DRAN (doelgroepenvervoer regio Arnhem/Nijmegen)

	Wat heeft dit voor (financiële) gevolgen in 2020 gehad?	Bijdrage in de begroting DRAN is € 1.487.361.
	Heeft dit (financiële) gevolgen voor de toekomst?	Ja, er wordt meer afgerekend op de werkelijke kosten per gemeente. Zo worden niet alle kosten meer opgeteld en vervolgens via een verdeelsleutel over de deelnemende gemeenten verdeeld, maar worden de kosten toegerekend aan een perceel. Die kosten kunnen per perceel verschillen. Lingewaard betaalt dan de werkelijke kosten in de percelen waarin deelgenomen wordt, naast de algemene kosten zoals die voor de vervoersorganisatie zelf (contractbeheer, overhead et cetera). Dit is ingegaan vanaf augustus 2020. Wel dient vooralsnog rekening gehouden met stijgende uitgaven door stijgende kosten en toenemend gebruik (volume neemt toe).

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein Gelderland Centraal

Voortgang	Heeft de VP haar aandeel in de programmabegroting gerealiseerd?	Ja. Uitvoering in regionaal verband van allerlei taken binnen het brede Sociaal Domein. In 2020 heeft de MGR dat gedaan in de vorm van vier modules: Inkoop van Zorg (m.n. Jeugd en Wmo), Onderwijszaken, Werkgeversdienstverlening (WSP) en Werkgeverschap Sociale Werkvoorziening (WgSW).
	Heeft zij dit binnen de financiële kaders gedaan?	Ja.
	Heeft de VP haar eigen doelstellingen in 2020 gerealiseerd?	Voor het grootste deel wel. COVID-19 heeft bij het WSP invloed gehad op het aantal plaatsingen. Deze zijn lager dan voorgenomen.
	Heeft de VP haar doelstellingen binnen haar eigen financiële kaders gerealiseerd?	Ja
Ontwikkelingen	Welke relevante ontwikkelingen hebben zich in 2020 voorgedaan?	Bij de module inkoop is de nieuwe contractering van zorgaanbieders per 1 juli 2020 afgerond. De module Inkoop heeft de regio ondersteund bij het uitwerken van de COVID-19 maatregelen. In 2020 zijn de voorbereidingen getroffen zodat Lingewaard vanaf 1 januari 2021 deelneemt aan de submodule Leerplicht van het RBL. De module WgSW heeft een positief resultaat bereikt. Dit komt voornamelijk door een hogere uitstroom dan verwacht. De herijking van de opdracht van het WSP is afgerond. Door COVID-19 is de arbeidsmarkt

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein Gelderland Centraal

	gekanteld. Dit heeft grote invloed gehad op de taakstelling van het WSP. In 2020 is besloten om per 1 januari 2021 een generieke bestemmingsreserve per module te vormen voor de module Inkoop, Onderwijszaken, WSP en beheer.
Wat heeft dit voor (financiële) gevolgen in 2020 gehad?	Geen. De MGR SDGC is in 2020 binnen de begroting gebleven. Het positieve resultaat van de module Wgsw wordt in het tweede of derde kwartaal 2021 terugbetaald aan de deelnemende gemeenten.
Heeft dit (financiële) gevolgen voor de toekomst?	Ja. De bijdrage voor de submodule leerplicht wordt voor Lingewaard in 2021 maximaal € 146.000. Binnen de bestaande middelen is voldoende dekking voor deze wijziging. Het positieve resultaat van de module Wgsw leidt tot een begrotingswijziging voor 2021.

7. Volksgezondheid en milieu

Onder dit programma vallen taken met betrekking tot de publieke gezondheid, afvalwater, waterhuishouding, huishoudelijk afval, bescherming van het milieu, begraafplaatsen, klimaat en duurzaamheid.

Wat hebben we bereikt?

In 2050 willen we een klimaat neutrale, klimaat adaptieve en circulaire gemeente zijn. In 2020 zetten we de volgende stappen voor de bescherming van de gezondheid van onze inwoners en de verbetering van het fysieke leefklimaat:

1. **We willen dat onze kinderen gezond opgroeien en inwoners gezond ouder worden (doel 1).**
   Het bewustzijn over gevaar van alcohol en drugs bij jongeren én hun ouders/verzorgers is vergroot, een gezondere leefstijl bevordert door de structurele inzet van sport- en cultuurcoaches.

2. **We streven ernaar de invloed van extreme weersomstandigheden door klimaatverandering (met name wateroverlast, hitte en droogte) te beperken tot een acceptabel niveau (doel 2).**
   Start van het project Steenbreek Lingewaard waarbij op geschikte plaatsen verharding verdwijnt en groen verschijnt.

3. **We werken aan een circulaire en duurzame afvalinzameling en -verwerking (doel 3).**
   De hoeveelheid restafval is gedaald met 22% t.o.v. 2019.

4. **We werken aan een klimaatneutrale gemeente in 2050 door middel van energiebesparing en duurzame opwekking (doel 4).**
   Met de concept omgevingsvergunning Caprice zetten we een belangrijke stap naar duurzame opwekking van energie.

5. **Vanuit onze voorbeeldrol verduurzamen wij onze gemeentelijke accommodaties (doel 5).**
   Stijging van de verduurzaming van gemeentelijke accommodaties met 30% t.o.v. 2019.

Indicatoren

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Omvang fijn huishoudelijk afval	Ingezamelde hoeveelheid fijn huishoudelijk afval per inwoner per jaar (de prestatie 2016 was 120,1 kg)	100	85
Hernieuwbare elektriciteit	% van het energieverbruik opgewekt uit zon, wind, biomassa of waterkracht	14%	17,4%

Activiteiten	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Projecten om energiebesparing te bevorderen	Percentage energiebesparing door inwoners en bedrijven per jaar (t.o.v. voorgaand kalenderjaar)	>1,5%	0,8%*
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	Aantal gebouwen dat minimaal energietabel B heeft of op andere wijze aantoonbaar is verduurzaamd	75%	86 %

*) Dit is het meest recente cijfer uit de Klimaatmonitor 2019. Inwoners besparen energie, maar als het aantal bedrijven stijgt, wordt in de gemeente meer energie verbruikt.

Wat hebben we gedaan?

Publieke gezondheid (doel 1 en 2)
Sinds maart veranderde COVID-19 de prioriteiten. De bestrijding van de pandemie had de hoogste prioriteit. Desondanks lukte het toch om veel van het reguliere programma volksgezondheid uit te voeren, beperkende maatregelen vroegen om aanpassingen.

- De valpreventiecursus voor senioren (In Balans) zetten we voort. Waar mogelijk/nodig was dat in kleinere groepen of in grotere ruimten.
- Het aantal deelnemers GO! Gezond Onderweg steeg, ondanks de pandemie, tot bijna 70 (doel was 125 jeugdigen). Op diverse scholen is de lesmodule gezonde leefstijl uitgevoerd. De GO! sportgroep trainde veelal buiten door.
- Met de beide verloskundigenpraktijken en de ketenpartners verbeterden we de inhoud en vorm van de prenatale voorlichtingsavonden. Door een verbeterde samenwerking vergrootten we de toegankelijkheid voor aanstaande ouders. Ook zorgden we dat de avonden digitaal gehouden konden worden.
- De contactmomenten jeugdgezondheidszorg in reguliere of aanvullende zorg (zoals Stevig Ouderschap of Voorzorg) zetten we voort. Waar noodzakelijk fysiek (o.a. vaccinaties) en waar mogelijk via digitale gesprekken.
- Op zowel het primair - als het voortgezet onderwijs lichtten we (online) voor over de gevaren en gevolgen van alcohol- en drugsgebruik. Helaas waren er geen voorlichtingsavonden aan ouders/verzorgers.
  Door het geven van aandacht aan landelijke campagnes (alcohol/drugs) bereikten we naast jeugd ook volwassenen. Ook stelden we een vernieuwend preventie- en handhavingsplan alcohol 2021-2024 vast. Dat sluit aan op de ambities van het Nationaal Preventieakkoord.
- Het percentage aanrijtijden van spoedeisend ambulancevervoer, binnen de 15-minutennorm ter plaatse, was 89,7 % (betreft het eerste halfjaar 2020 voor geheel Lingewaard). We monitorden opnieuw actief. Bij de Regionale Ambulance Voorziening VGGM brachten we het belang van het halen van de normen op woonkernniveau bestuurlijk onder de aandacht.
- *We organiseerden een succesvolle startbijeenkomst Coalitie Kansrijke Start (samenwerking zorgprofessionals medisch en sociaal domein voor een betere start voor alle baby's en gezinnen).*

- *We startten de voorbereidingen voor het Lokaal Preventieakkoord 'Samen voor een Gezond Lingewaard'.*

Riolering en water (doel 3 en 4)

- Bij veel projecten en reconstructies scheidden we regen- en huishoudelijk afvalwater van elkaar. Waar mogelijk koppelden we het regenwater direct bij de nieuwbouw al af en voerden dit af naar sloten, vijvers of de bodem.
- We voerden klimaatgesprekken en haalden informatie op voor onze Lokale Klimaatadaptatie Strategie (LAS). Door COVID-19 is de LAS met het uitvoeringsagenda met een half jaar vertraagd.
- In de wijk 't Zand in Huissen en de Nijmeegsestraat in Gendt startten we met de verbetering van de riolering. Ook daar scheidden we afvalwaterstromen en koppelden we regenwater af. Zie ook de paragraaf Kapitaalgoederen onder: Rioleringen
- *Het project Operatie Steenbreek Lingewaard startte en daarmee vervangen we de komende jaren veel (particuliere) verharding door groen. Regenwater verdwijnt niet meer via de bestrating in het riool, maar in de bodem.*

Huishoudelijk afval (doel 4)

- We startten met de verlaging van de frequentie van de restafval inzameling naar eens per vier weken. De hoeveelheid restafval daalde en andere gescheiden stromen namen toe. Het zwerfafval (inclusief afvalbakken op straat) nam met bijna 10% toe.
  In het centrum van Huissen wordt op vrijwillige basis sinds december omgekeerd ingezameld (restafval naar verzamelcontainer en niet meer huis-aan-huis ophalen).
- We plaatsten extra GFT-zuilen, vooral bij hoogbouw.
  In de zomermaanden zamelden we wekelijks GFT in: de stankoverlast verminderde en de kwaliteit van en de hoeveelheid GFT nam toe.
  Op bijna 100 locaties hangen haken voor het gebundeld aanbieden van Plastic-Blik-Drankkartons (PBD). Extra aanvragen honoreren we na een positieve toets.
- De communicatie richtten we in het voorjaar vooral op aanpassingen vanwege de nieuwe inzamelaar en de beperkingen door COVID-19. Hierdoor kwamen we niet toe aan interactieve communicatie via social media over gedragsverandering en de start van het inwonerspanel. De verbetering van de afvalapp droeg bij aan snellere informatievoorziening en meer service voor onze inwoners. Het gebruik van de app en de tevredenheid hierover nam toe.
- Inwoners konden hun luiers en incontinentiemateriaal kwijt op 22 locaties in de gemeente. Onder meer bij kinderdagverblijven van de Skar, de Linge en op de milieustraten. De start was roerig omdat niet iedereen zich op de gewenste manier ontdeed van het afval. Dat vroeg om veel communicatie en soms aanpassing van aanbiedmomenten.
  Na een zorgvuldige beoordeling zetten we 88 extra (restafval)containers uit voor medisch incontinentiemateriaal.
- Elf bovengrondse afvalinzamelcontainers vervingen we door ondergrondse containers.

Energietransitie (doel 4 en 5)

- Op gemeentelijk vastgoed legden we 3.274 zonnepanelen (maximale opbrengst 971.932 kWh per jaar).
  We verduurzaamden 15 eigen gebouwen naar tenminste energielabel B.
  We kozen er voor om vanaf 2021 te gaan werken met de CO_2-prestatieladder zodat inzicht ontstaat waar de emissies ontstaan. U stelde in mei 2020 als ambitie vast om, binnen tien jaar na afronding van het accommodatiebeleid per kern, alle gemeentelijke accommodaties energieneutraal te hebben.

- De concept omgevingsvergunning Caprice lag ter inzage. De volledige gemeenteraad stemde hiermee in en gaf een concept verklaring van geen bedenkingen.
  We deden een unieke proefboring naar de potentie van Hoge Temperatuur Opslag (HTO). De resultaten hiervan volgen in het voorjaar van 2021.
  We onderzochten de kansen voor duurzame warmtebronnen zonthermie en aquathermie. Deze kansen liggen in de Zilverkamp in Huissen en de kern Doornenburg.
- Voor de (wijk)uitvoeringsplannen warmtenet Zilverkamp verleende het Rijk een proeftuinbijdrage van € 4,15 miljoen. Het Rijk honoreerde slechts 1/3 deel van alle ingediende aanvragen.
  We zijn gestart met het ontwikkelen van plannen voor de tuinbouw en de Zilverkamp.
  Het programma NEXTgarden verlengden we met een jaar. Daarmee is er ruimte om de strategische koers tot 2030 te bepalen.
- *In 2020 startte de bouw van de snoeihout gestookte biomassacentrale. In het tweede kwartaal van 2021 is deze bouw gereed.*

Meer (achtergrond)informatie over duurzaamheid is te vinden in de paragraaf duurzaamheid.

Begraven
We startten met een nieuwe digitale begraafplaatsadministratie. Verlopen grafrechten zijn er nog bij 5,5 % van de graven (Huissen: 218x, Bemmel 15x, Gendt 33x). Dit was op 1 januari 2020 nog 8,3%

We zetten onze inhaalslag op verlopen grafrechten voort door:
- *Eerst bij elk graf, waarvan rechthebbenden niet reageerden op aanschrijvingen, bordjes te plaatsen.*
- *Bij ontbreken van een reactie binnen één jaar na plaatsing van het bordje de grafbedekking te verwijderen.*

Op de begraafplaatsen de Teselaar en de Hoeve plaatsten we een (extra) verzamelgraf. Daarin zetten we de stoffelijke resten bij uit graven die we ruimden.
Er waren 47 uitvaarten, 5 bijzettingen van een urn en 4 asverstrooiingen. Het aantal verlengingen van grafrechten was ongeveer 120 stuks.

Wat heeft het gekost?

Financieel resultaat

Het programma 'Volksgezondheid en milieu' sluit het jaar 2020 af met een nadeel van € 270.000 ten opzichte van de begroting na wijzigingen. Voor zover van toepassing zijn bij elk taakveld de grote verschillen toegelicht.

7.2 Riolering

	Voordeel	Nadeel	I/S
Algemeen rioolbeheer Het genoemd voordeel ontstond door: – extra comptabel hogere toe te rekenen perceptiekosten – lagere kosten van vegen wegen en – hogere verrekening van door te belasten compensabele btw op de overheadkosten.	€ 172.000		I

	Voordeel	Nadeel	I/S
Rioolheffing Oorzaken van dit voordeel: – minder leegstand van woningen dan begroot – meer opgeleverde nieuwbouw dan begroot.	€ 70.000		I

7.3 Afval

	Voordeel	Nadeel	I/S
Huishoudafval Er is fors minder restafval ingezameld en flink meer grondstoffen zijn gescheiden. De ingezette beleidslijn is boven verwachting succesvol. Daardoor moest aanzienlijk meer textiel, glas en GFT worden ingezameld en verwerkt. Tijdens COVID-19 zijn extra kosten gemaakt voor de OPK-inzameling: zonder vrijwilligers maar met inzet van betaalde krachten van de inzamelaar. De inzamel- en verwerkingskosten van verschillende grondstoffen veroorzaken een nadeel.		€ 216.500	I
De belastingdienst besliste dat we met terugwerkende kracht over de verwerking van Plastic-Blik-Drankkartons (PBD) BTW af moesten dragen. In principe is dit budgettair neutraal. Voor de periode 2015-2019 is hierover echter boeterente opgelegd. Samen met meerdere gemeenten maakten we bezwaar tegen deze boeterente. Een rechtszaak moet in de komende jaren duidelijkheid verschaffen. Mogelijk volgt hierdoor nog een positieve correctie.		€ 61.800	I
We ontvangen de vergoedingen voor het gescheiden aanleveren en verwerken van o.a. PBD als voorschot. Verrekening volgt achteraf. De eindafrekeningen t/m 2019 geven een voordeel t.o.v. het verstrekte voorschot: € 151.883. We leverden meer PBD, glas papier en AEEA (Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparatuur) in dan begroot: € 20.242 voordeel.	€ 172.100		I
Afvalstoffenheffing De hoeveelheid restafval daalde en tegelijk ook het aantal aanbiedingen van de container. Wij rekenden met tien aanbiedingen maar nu blijkt dat dit er maar zeven zijn geworden. Minder aanbiedingen = minder diftar-opbrengsten.		€ 563.500	I

7.4 Milieubeheer

	Voordeel	Nadeel	I/S
Milieubeheer De effecten van COVID-19 maakten dat de urenbesteding van de ODRA aan toezicht en advisering flink lager was dan geraamd.	€ 114.400		I

Het geringe aantal uren milieuadvies zorgde ook voor een lagere legesopbrengst.		€ 42.400	I
Duurzaamheid Vanuit het energietransitiefonds wordt jaarlijks een bedrag opgenomen voor algemene kosten Deze kosten vallen fors lager uit dan vooraf geraamd ondanks het feit dat het energietransitiefonds beter is benut dan in 2019.	€ 159.000		I
De terugbetaling van een lening aan het Gietwaterbedrijf Bergerden is opgenomen als oninbare vordering in eerdere jaren. Dat er nu toch een deel is terugbetaald is een meevaller.	€ 51.000		I

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

	Voordeel	Nadeel	I/S
Algemene begraafplaatsen De ontvangen grafrechten zijn vooruit ontvangen afkoopsommen. Conform de BBV zijn deze een verplichting aan degene die de afkoopsom betaalde en zal door de gemeente aan het onderhoud van de betreffende graven moeten worden besteed. De ontvangsten rekenen we toe aan het jaar waarvoor betaald is. De komende jaren valt steeds een deel van de vooruit ontvangen afkoopsommen vrij. Dit leidt tot een nadeel op de begroting. Zie ook: Lijkbezorgingsrechten		€ 63.100	I

In onderstaande tabel zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten van dit programma gerangschikt per taakveld .

7	Volksgezondheid en milieu	Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
7.1	**Volksgezondheid**	**-1.629.039**	**-1.668.847**	**-1.668.847**
60701	Openbare gezondheidszorg	-783.925	-791.746	-791.746
60702	Jeugdgezondheidszorg	-845.114	-877.101	-877.101
7.2	**Riolering**	**-3.324.139**	**-3.386.715**	**-3.386.715**
60720	Algemeen rioolbeheer	-1.905.368	-2.013.557	-2.280.435
60721	Riolering en waterzuiv. / Onderhoud	-1.418.771	-1.373.158	-1.106.280
7.3	**Afval**	**-4.218.960**	**-3.965.748**	**-3.930.062**
60723	Afval algemeen	-122.520	-122.520	-122.520
60724	Huishoudafval	-3.669.151	-3.457.743	-3.422.057
60725	Overige afvalstoffen	-427.289	-385.485	-385.485
7.4	**Milieubeheer**	**-2.074.677**	**-2.350.118**	**-2.162.220**
60727	Milieubeheer	-1.206.793	-1.387.650	-1.387.650
60728	Duurzaamheid	-797.394	-888.768	-700.870

7	Volksgezondheid en milieu	Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
60729	Plaagdierbestrijding	-70.490	-73.700	-73.700
7.5	**Begraafplaatsen en crematoria**	**-310.150**	**-328.431**	**-328.431**
60730	Algemene begraafplaatsen	-299.757	-313.431	-313.431
60731	Begraven	-10.393	-15.000	-15.000
	Totaal lasten	**-11.556.965**	**-11.699.859**	**-11.476.275**
7.2	**Riolering**	**4.890.861**	**4.726.100**	**4.726.100**
60720	Algemeen rioolbeheer	63.480	0	0
60721	Riolering en waterzuiv. / Onderhoud	50.742	19.100	19.100
60722	Rioolheffing	4.776.639	4.707.000	4.707.000
7.3	**Afval**	**4.868.290**	**5.279.532**	**5.219.096**
60724	Huishoudafval	794.901	622.947	889.611
60725	Overige afvalstoffen	60.962	80.685	80.685
60726	Afvalstoffenheffing	4.012.427	4.575.900	4.248.800
7.4	**Milieubeheer**	**339.081**	**303.000**	**100.000**
60727	Milieubeheer	17.552	100.000	100.000
60728	Duurzaamheid	321.529	203.000	0
7.5	**Begraafplaatsen en crematoria**	**136.884**	**200.000**	**200.000**
60730	Algemene begraafplaatsen	136.884	200.000	200.000
	Totaal baten	**10.235.116**	**10.508.632**	**10.245.196**
	Saldo baten en lasten	**-1.321.850**	**-1.191.227**	**-1.231.079**
69807	Onttrekkingen reserves	136.500	300.000	300.000
69807	Toevoegingen	-26.896	-50.750	50.000
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-1.212.246**	**-941.977**	**-881.079**

Overzicht personele inzet:

7	Volksgezondheid en milieu	Werkelijk 2020
60701	Openbare gezondheidszorg	-43.400
60702	Jeugdgezondheidszorg	-24.800
60720	Algemeen rioolbeheer	-292.800
60721	Riolering en waterzuiv. / Onderhoud	-181.860
60723	Afval algemeen	-122.520
60724	Huishoudafval	-181.030
60725	Overige afvalstoffen	-162.686
60727	Milieubeheer	-68.248
60728	Duurzaamheid	-273.416
60729	Plaagdierbestrijding	-52.500
60730	Algemene begraafplaatsen	-172.480
	totaal lasten	**-1.575.740**

Specificatie toevoegingen en onttrekkingen reserves

Naam van de reserves	Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primitief	S/I
Toevoegingen aan reserve:					
911001 Algemene reserve	Bezuiniging verkoop reststroken verlaging toevoeging aan algemene reserve	0	0	100.000	I
913019 Afvalstoffenheffing	Saldo afvalstoffenheffing	0	-38.750	-50.000	I
913036 Transitiefonds energie	Netto opbrengst zonnepanelen	-14.896	0	0	I
913001 Budgetoverheveling	Budget 2020 Actieprogramma Kansrijke start	-12.000	-12.000	0	I
		-26.896	**-50.750**	**50.000**	
Onttrekking aan reserve:					
913036 Transitiefonds energie	Dekking uitvoeren maatregelen	136.500	300.000	300.000	I
		136.500	**300.000**	**300.000**	
		109.604	**249.250**	**350.000**	

Beleidsnota's

- Startnotitie beleidskader energietransitie 2020
- Beleidskader Wind (2019)
- Beleidskader Zon (2019)
- Strategie Warmte (2019)
- Kaders Sociaal Beleid 2021 – 2024 (2020)
- Gemeentelijk Rioleringsplan Lingewaard 2017 - 2021 (hoofdrapport)
- Grondstoffenbeleid Lingewaard Circulair en Duurzaam (2019)
- Begraafplaatsen gemeente Lingewaard 2014-2024 (2014)

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden, onderdeel Publieke Gezondheid

Voortgang	Heeft de VP haar aandeel in de programmabegroting gerealiseerd?	Ja
	Heeft zij dit binnen de financiële kaders gedaan?	Ja
	Heeft de VP haar eigen doelstellingen in 2020 gerealiseerd?	Ja, uitgezonderd enkele voornemens die zijn uitgesteld vanwege de COVID-19 crisis. (Benchmark, kerntakendiscussie)
	Heeft de VP haar doelstellingen binnen haar eigen financiële kaders gerealiseerd?	Ja
Ontwikkelingen	Welke relevante ontwikkelingen hebben zich in 2020 voorgedaan?	Wereldwijde COVID-19 crisis
	Wat heeft dit voor (financiële) gevolgen in 2020 gehad?	De financiële gevolgen van COVID-19 voor de VGGM zijn aanzienlijk maar worden volledig gecompenseerd door het Rijk. Voor de deelnemende gemeenten zijn er dus geen financiële gevolgen.
	Heeft dit (financiële) gevolgen voor de toekomst?	Dit is niet de verwachting.

Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) Toezichtarrangement 2

Voortgang	Heeft de VP haar aandeel in de programmabegroting gerealiseerd?	Ja, grotendeels is dit gelukt. Door de COVID-19 crisis is de uitvoering van een aantal werkzaamheden achtergebleven. Dit betreft vooral toezichttaken.
	Heeft zij dit binnen de financiële kaders gedaan?	Ja
	Heeft de VP haar eigen doelstellingen in 2020 gerealiseerd?	Ja

Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA)
Toezichtarrangement 2

	Heeft de VP haar doelstellingen binnen haar eigen financiële kaders gerealiseerd?	Ja
Ontwikkelingen	Welke relevante ontwikkelingen hebben zich in 2020 voorgedaan?	ODRA verwacht een achterstand van ongeveer 4% op de werkprogramma's van alle partners tezamen. Oorzaak: het achterblijven van vooral vraag gestuurd werk. Bijvoorbeeld bezwaar en beroepsprocedure en A15. Ook door de COVID-19 crisis blijft werk achter en/of is er een verschuiving in werk. Aanvragen omgevingsvergunning bouw: • meer kleine aanvragen, • minder grote aanvragen. Oorzaken: COVID-19 crisis (gedeeltelijk) en de stikstofproblematiek.
	Wat heeft dit voor (financiële) gevolgen in 2020 gehad?	• Als minder uren zijn gemaakt/producten zijn geleverd vindt een terugbetaling plaats. (Vanaf 2020 werkt ODRA op basis van beheerste output sturing). • De legesinkomsten zijn lager dan geraamd. (Correctie is in de 2e Turap uitgevoerd).
	Heeft dit (financiële) gevolgen voor de toekomst?	De geraamde leges inkomsten voor 2021 zijn mede gebaseerd op de inkomsten 2020.

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Onder dit programma vallen alle taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening, wonen en woonomgeving. Gebiedsgerichte aanpak van de woonomgeving kan gaan over de kernen maar ook over het buitengebied. Het programma omvat ontwikkeling en vergunningverlening / beheer. De milieutaken van de Omgevingsdienst vallen onder programma 7, de bouwtaken onder programma 8.

Wat hebben we bereikt?

1. **We werken bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2022 Omgevingswet-proof (doel 1).**
   In onze gemeente is doorgewerkt aan de omgevingsvisie. Afspraken met de omgevingsdienst en meer integrale en interactieve beoordeling van nieuwe plan-initiatieven zijn voorbereid.

2. **We bouwen woningen die qua aantal en kwaliteit zijn afgestemd op de behoefte in Lingewaard en in de regio (doel 2).**
   In de regio is een zogenaamde Woondeal ondertekend. Binnen onze gemeente zijn een nieuwe Nota Wonen en een ruimer beleid voor particulier initiatief vastgesteld. Voor woonruimte in de aanloop naar mantelzorg moet nog beleid worden bepaald in 2021. Met corporaties zijn afspraken gemaakt om doelen uit de woondeal en nota Wonen gezamenlijk te realiseren. Alle inspanningen zijn nu gericht op het inlopen van de achterstand in de bouwproductie.
   In 2020 zijn in Lingewaard 204 nieuwe woningen opgeleverd, ruim tweemaal zoveel als het jaar daarvoor. Dat aantal zal komende jaren nog oplopen. Gepland waren ca. 270 woningen. Het verschil zit in de oplevering in Bemmel (bouw gestart maar oplevering in 2021) en Haalderen (procedurele vertraging, zie "wat hebben we gedaan" onder 8.2).

3. **We willen een goede ruimtelijke inpassing realiseren van plannen en ideeën van andere overheden, ontwikkelaars en inwoners die initiatief nemen (doel 3).**
   Via participatie bij initiatieven van andere overheden, samenwerking met lokale organisaties en overleg met particuliere initiatiefnemers over hun plannen is de kwaliteit van de ruimtelijke impact en inpassing van die plannen verbeterd. Nieuwe plannen en initiatieven dragen zo beter bij aan een maatschappelijke behoefte.

4. **We vergroten de betrokkenheid en faciliteren participatie van inwoners en organisaties om de leefbaarheid te verbeteren (doel 4).**
   Zie programma 6 onder de doelen 5, 6 en 7.

5. **Een gevarieerde en evenwichtige bevolkingssamenstelling behouden om de leefbaarheid te waarborgen (doel 5).**
   Het aantal inwoners is met ruim 200 toegenomen tot 46.836. Ruim 10.000 inwoners zijn ouder dan 65 en bijna 7.500 jonger dan 16. De demografische druk (beroepsbevolking in verhouding tot niet beroepsbevolking) is met 1,4 % gestegen, net als in de afgelopen 10 jaar.

Indicatoren

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Nieuw gebouwde woningen	Aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen van de totale voorraad	14	9
Demografische druk*	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar	80%	80%

*Niet-beroepsbevolking in verhouding tot beroepsbevolking.

Wat hebben we gedaan?

Ruimtelijke Ordening (doel 1)

- Aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet
  Zie de paragraaf bedrijfsvoering.
- Werkprocessen
  Zie de paragraaf bedrijfsvoering.
- Omgevingsvisie
  Ondanks beperkingen voor fysieke bijeenkomsten is het participatietraject uitgevoerd. Fysieke activiteiten hebben we in aantal en qua aantal deelnemers beperkt. Daarentegen is meer gebruik gemaakt van het digitale platform voor de omgevingsvisie. Een concept is opgesteld voor een notitie die ingaat op welke omgevingskwaliteit onze gemeente nastreeft. Dat concept heeft het college in een breder perspectief geplaatst. Daarbij is ook gekeken naar wat er aan grote ontwikkelingen en opgaven in de regio speelt, en naar de samenhang tussen de drie Omgevingswet-instrumenten: visie, plan en programma. Resultaat daarvan is een concept koersdocument voor de omgevingsvisie dat in 2021 bestuurlijk wordt behandeld.

Woningbouw (doel 2)

- Er zijn 204 nieuwe woningen opgeleverd die als volgt zijn verdeeld over de verschillende kernen:
  - Angeren: 6;
  - Bemmel: 52 (Oostervelden en Plakse Wei);
  - Doornenburg: 3;
  - Gendt: 43 (voornamelijk locatie Martinuskerk);
  - Haalderen: 7;
  - Huissen: 91 (waarvan 72 op Loovelden);
  - Ressen: 2.

  De toevoeging aan sociale huurwoningen bedroeg 24 (in Bemmel). Het netto aantal toegevoegde sociale huurwoningen was - 2. Dat komt vooral doordat de sloop van 19 woningen aan de Doelenstraat (Huissen) meetelt in 2020, en de oplevering van nieuwbouw pas in 2021 meetelt. De kernvoorraad van de corporaties bedroeg op 31 december 3.888 (ook hier -2 door de sloop aan de Doelenstraat). Door deelname van de corporaties aan nieuwe projecten moet de kernvoorraad in de komende jaren gaan groeien.
- Bestemmingsplannen in voorbereiding of in procedure:

- Bloemstraat / Slingerbos Huissen: dit plan met 60 woningen in combinatie met het plan Malenborgh met 15 woningen zijn gereed om in 2021 in procedure te brengen;
- Driegaarden Huissen; vaststelling van het plan voor fase 1 is uitgesteld i.v.m. benodigde maatregelen voor de verkeersafwikkeling. In verband hiermee is planuitwerking voor fase 2 en 3 uitgesteld;
- Vleumingen-west Gendt: het bestemmingsplan voor fase 1 met 88 woningen is onherroepelijk. In het plan zitten 12 sociale huurwoningen;
- Markt 20-24 Gendt: een plan met 16 woningen is in voorbereiding;
- De Poel Angeren: het stedenbouwkundig plan is aangepast en bevat 39 woningen;
- Hervestiging oude bibliotheek Gendt: voor de bibliotheek zijn we in overleg met de corporatie over de realisatie van 12 sociale huurappartementen. Het tijdpad is afhankelijk van de verhuizing van de bibliotheek naar De Leemhof;
- Zaal Wapen van Bemmel: het stedenbouwkundig plan omvat 21 appartementen (waarvan mogelijk 5 middel dure huur); Vanwege een exploitatietekort wordt onderzocht of er ten behoeve van het realiseren van de middel dure huurappartementen bijdragen mogelijk zijn vanuit de Dekker-gelden en/of provinciale subsidie (Steengoed Benutten);
- Planvoorbereiding extra locaties Bemmel en Haalderen: Voor de locatie rond het OBC Bemmel wordt met een gebiedsvisie onderzocht of woningbouw inpasbaar is. Voor de locatie Zandsestraat (Bemmel) is een stedenbouwkundige visie in bewerking en is de ontwikkelaar gestart met de benodigde onderzoeken. Reacties vanuit de omgeving hebben betrekking op de impact op groen en landschap. Voor uitbreiding bij Haalderen (Hof van Klein Baal) is een plan in voorbereiding waarmee de communicatie met de omgeving kan worden gestart;
- Functieverandering: 11 initiatieven zijn ingediend, waarvan voor 6 initiatieven overleg is doorgezet over medewerking. Dit betreft 12 woningen.

- De plannen Loovelden (Huissen), Markt 20-24 (Gendt) en Dorpstraat-Oostervelden (Bemmel), zie hierboven, zijn ontwikkeld via actief grondbeleid. Alle overige plannen faciliteren we via het passief grondbeleid (planologische medewerking).
- In de plannen van de woningcorporaties voor Klappenburg (Bemmel) en de Staatsliedenbuurt (Gendt) wordt verduurzaming meegenomen;
- In de afspraken met de corporaties zijn de uitgangspunten uit de Nota Wonen verwerkt. De afspraken hebben betrekking op;
  - Toename kernvoorraad sociale huurwoningen;
  - Corporaties worden daarvoor betrokken bij nieuwe plannen;
  - De wooncoach voor de doelgroep senioren gaat starten;
  - Deelname aan warmtenet De Zilverkamp en huisvesting statushouders en uitstroom vanuit beschermd wonen;
  - Samenwerking met Waardwonen gericht op het vinden en realiseren van een locatie voor tijdelijke woningen.
- *Voor plannen vanuit voorgaande jaren is de stand van zaken eind 2020 als volgt:*
  - *Doornenburg: Het plan Groenestraat / Blauwe Hoek Hoek is overgenomen door een projectontwikkelaar. In het plan wordt de horeca kleinschaliger en het aantal woningen iets verhoogd, naar 56. Een bestemmingsplan is in voorbereiding;*
  - *Haalderen: Voor het Mariaplein (10 appartementen) is naar aanleiding van jurisprudentie een meer uitgebreide planprocedure nodig. Het bestemmingsplan is in voorbereiding;*
  - *Huissen: het bestemmingsplan Stadswal Helmichstraat (25 appartementen) is onherroepelijk;*

- *Huissen: voor de Doelenstraat is de ontheffing (Flora- en faunawet) verleend en heeft de sloop plaatsgevonden. Gestart is met de nieuwbouw van de 19 sociale huurwoningen;*
- *Huissen: het plan "Munstraat, Gochsestraat en supermarkt" is vastgesteld. Een beroepsprocedure loopt nog. Voor de verbouwing van de supermarkt is nog een omgevingsvergunning nodig. In het plan zitten 10 sociale huurwoningen;*
- *Huissen: Voor de Aloyisiuslocatie wordt een ontwikkelaar geselecteerd. Het bestemmingsplan is in procedure.*

- *Nieuwe / overige plannen:*
  - *Angeren: Het plan De Moalderij met 17 woningen aan de Lodderhoeksestraat is gepresenteerd aan omwonenden en kan in 2021 in procedure;*
  - *Angeren: Voor het plan Op den Winkel (9 woningen) is met initiatiefnemers een stedenbouwkundig plan opgesteld. Een bestemmingsplan wordt voorbereid;*
  - *Doornenburg: Voor de Martinuskerk zijn we in overleg met Waardwonen over de realisatie van 20 à 25 wooneenheden in bestaande bebouwing;*
  - *Doornenburg: Voor de locatie Ancari is medewerking verleend aan het uitwerken van een plan met 16 woningen (senioren, eengezinswoningen en vrijstaande woningen). Een overeenkomst is in voorbereiding.*

Woondeal en gemeentelijk beleid:
Voor de regio is een "Woondeal" met het Rijk afgesproken. Met de woondeal erkennen gemeenten een inspanningsverplichting voor versnelling en verduurzaming van de woningbouw. De woondeal treedt niet in bevoegdheden van gemeenteraden.

Gebiedsontwikkeling (doel 3)

- Het Rijksbeleid voor de uiterwaarden krijgt een bredere doelstelling. Daarom wordt het Deltaprogramma verder ontwikkeld als Integraal Rivier Management (IRM). Naast hoogwaterveiligheid worden daar ook andere opgaven bij betrokken, zoals scheepvaart-veiligheid, natuur en lokale opgaven. In 2020 is met de provincie en Rijkswaterstaat overlegd of en hoe de verbetering van de bereikbaarheid van het Looveer-terrein hierin kan worden uitgewerkt. In 2021 kunnen daar conclusies uit worden getrokken en besproken.
- Voor nadere informatie over Lingewaard Doet verwijzen wij u naar programma 6.
- Subsidie is verworven voor maatregelen aan de kruising Kapelstraat-Hegsestraat in Gendt. Ook zijn gesprekken gevoerd met omwonenden over grondeigendom. Uitvoering volgt in 2021.
- Voor de Aloysiuslocatie maakt het bestemmingsplan een combinatie van wonen en een publieke functie mogelijk. Zie verder onder 3.2.;
- Voor de Revitalisering Zilverkamp konden inwonersbijeenkomsten niet doorgaan. De geplande versnelling van werkzaamheden is daardoor niet mogelijk geweest. De geplande realisatie in fase 2 is wel afrond met herinrichting van straten, snelheids-remmende maatregelen, vernieuwing groenstroken en uitbreiding openbare verlichting. Bewonersbijeenkomsten over aanpak van de sociale leefomgeving wordt in 2021 digitaal vormgegeven.
- *Inpassing ruimtelijke initiatieven:*
  - *Voor herinrichting van het westelijk gedeelte van de Gendtse Waard is een nieuw bestemmingsplan onherroepelijk geworden;*
  - *Voor functieverandering zijn 11 initiatieven ingediend. Daarvan is voor 6 initiatieven overleg doorgezet over planologische medewerking. Dit kan aanleiding zijn tot ca. 12 nieuwe woningen;*

  - *Naar aanleiding van een ruimer toelatingsbeleid voor particuliere woningbouw zijn 3 verzoeken voor woningsplitsing na herbeoordeling toegestaan en is voor 7 initiatieven voor nieuwbouw na herbeoordeling het overleg over medewerking opgestart;*
  - *Aan de Lingewal is medewerking toegezegd aan de realisatie van wooneenheden in vrijkomende bedrijfsbebouwing;*
  - *Naast woningbouwplannen zijn ook initiatieven voor agrarische en recreatieve functies behandeld.*
- *Een dijkversterkingsproject is in voorbereiding langs de noordzijde van de Waal, vanaf Nederbetuwe tot aan Sprok bij Bemmel. Omdat bij Sprok de dijk tussen bebouwing door loopt, wordt daar gewerkt met een damwandconstructie. Dit leidt tot minder ruimtebeslag. Vanuit onze gemeente zijn twee zienswijzen ingediend op het projectplan Waterwet. Bevoegd gezag voor dat projectplan is de provincie. Een zienswijze betreft het ruimtebeslag van de dijkversterking en een zienswijze betreft voornamelijk afspraken tijdens de uitvoering die hinder zoveel mogelijk beperken. In het bestemmingsplan zit langs de dijk al een dubbelbestemming "waterkering". Het project kan daarom worden uitgevoerd met een omgevingsvergunning. De uitvoering start waarschijnlijk in 2022, na het doorlopen van planologische procedures.*
- *Leefomgeving en uitvoering programma landschap en biodiversiteit*
  - *Samen met inwoners is een wandelroute van 11 km over bestaande wegen en paden samengesteld door en rond Angeren en Huissen (het Steenoven en Hofstede-pad);*
  - *Drie projecten uit het uitvoeringsprogramma zijn in uitvoering. Dit betreft nieuwe beplanting in het buitengebied, de hoogstambrigade Ressen en het project Levend Landschap;*
  - *Met het waterschap, de provincie en vier andere gemeenten is gestart met overleg over een samenwerkings-agenda voor de Linge-zone;*
  - *Een wijzigingsplan voor de gronden tussen Park Holthuizen en aangrenzende woningen die ter uitvoering van eerdere afspraken worden verkocht is in voorbereiding. Een planherziening voor herontwikkeling van de oude manege gebouwen is vanuit de initiatiefnemer in voorbereiding.*

Demografische samenstelling (doel 5)

- We willen een evenwichtige samenstelling van leeftijdsopbouw in de woonkernen. Dat is van belang voor de leefbaarheid. Daarom willen we meer inzicht in hoe we, bijvoorbeeld met gerichte gebiedspromotie, jonge gezinnen aan ons kunnen binden. In 2020 is onderzoek daarnaar in verband met prioriteitstelling in de wacht gezet. Dat heeft geen negatieve gevolgen omdat op dit moment niet de vraagkant in de woningbehoefte het knelpunt is maar juist het aanbod. Met andere woorden gerichte promotie is op dit moment niet urgent.

Wat heeft het gekost?

Financieel resultaat

Het programma 'Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing' sluit het jaar 2020 af met een nadeel van € 364.000 ten opzichte van de begroting na wijzigingen. Voor zover van toepassing zijn bij elk taakveld de grote verschillen toegelicht.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Bij de bouwgrondexploitatie vindt budgetbeheer plaats op basis van exploitatiebegrotingen over meerdere jaren. Bij verschuiving in de jaarschijven worden de begrotingen daarom niet bijgesteld. Deze verschuivingen kunnen wel leiden tot verschillen ten opzichte van de begrote baten en lasten. Door de verrekening met de toe- of afname van de boekwaarde is er per saldo geen verschil.
De hier in de jaarrekening opgenomen toelichting is daarom beperkt tot de bouwgrondexploitaties die geen budgettair neutraal saldo hebben voor 2020.
De voortgang van de bouwgrondexploitaties wordt toegelicht in de paragraaf Grondbeleid.

	Voordeel	Nadeel	I/S
Woningbouw - Complexen in exploitatie			
Markt 20-24, Gendt In 2020 is een verplichte winstneming verwerkt. De winst komt ten gunste van de reserve grondexploitatie.	€ 44.687		I
Dorpsstraat/Oostervelden, Bemmel Deze grondexploitatie wordt per 31-12-2020 afgesloten met een nadeel van € 537.626. Hiervoor is een verliesvoorziening van € 570.400. Het restant saldo van de verliesvoorziening komt ten gunste van de reserve grondexploitatie.	€ 32.774		I

8.3 Wonen en bouwen

	Voordeel	Nadeel	I/S
Bouwen - handhaving In verband met een onveilige situatie is een woning in Angeren onbewoonbaar verklaard. Inmiddels zijn noodzakelijke maatregelen genomen om de onveilige situatie van de woning en het perceel te beëindigen. De hieruit voortvloeiende kosten bedragen € 124.100. Deze kosten worden via bestuursdwang verhaald op de eigenaar. De procedure voor het verhalen van de kosten van de bestuursdwang is nog niet afgerond. Tegen de hoogte van voornoemd kostenbedrag staat bezwaar en (hoger) beroep open.		€ 124.000	I
Bouwen - vergunningverlening De raming van verwachte inkomsten uit leges is gebaseerd op ervaringen van voorgaande jaren. Door vertragingen als gevolg van de problematiek rond stikstof en in coronatijd hebben we lagere programmalasten voor de omgevingsdienst gehad. Daar staat tegenover dat ook het aantal vergunningen en de legesinkomsten minder zijn. Behandelde vergunningen zijn daarnaast voornamelijk zogenaamde “kleine aanvragen” geweest waarvoor een klein tarief geldt. Juist de grote aanvragen met veel inkomsten, zijn vertraagd.		€ 458.000	I

	Voordeel	Nadeel	I/S
Wonen De bijdrage vanuit de "Dekker-gelden" aan WaardWonen voor de realisatie van appartementen aan het Mariaplein te Haalderen is in verband met de vertraging in de vergunningprocedure nog niet voldaan.	€ 113.200		I

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten van dit programma gerangschikt per taakveld .

8	Volkshuisv.,RO en Stedelijke vernieuwing	Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
8.1	**Ruimtelijke ordening**	**-1.763.776**	**-1.809.149**	**-2.064.249**
60801	Ruimtelijke ontwikkeling	-369.473	-406.420	-556.420
60802	Faciliterend grondbeleid	-1.162.528	-1.132.829	-1.132.829
60809	Omgevingswet	-231.775	-269.900	-375.000
8.2	**Grondexploitatie(niet-bedrijventerrein)**	**-1.179.294**	**-250.000**	**-250.000**
60803	Actief grondbeleid	-1.179.294	-250.000	-250.000
8.3	**Wonen en bouwen**	**-2.767.019**	**-2.920.119**	**-2.487.019**
60804	Geo-Informatie	-312.165	-307.555	-307.555
60805	Bouwen - Vergunningverlening	-1.409.900	-1.454.074	-1.145.074
60806	Bouwen - Handhaving	-718.869	-721.739	-597.639
60807	Wonen	-244.725	-357.922	-357.922
60808	Woonwagenzaken	-81.360	-78.829	-78.829
	Totaal lasten	**-5.710.089**	**-4.979.268**	**-4.801.268**
8.1	**Ruimtelijke ordening**	**1.112.612**	**589.822**	**589.822**
60801	Ruimtelijke ontwikkeling	8.715	60.300	60.300
60802	Faciliterend grondbeleid	1.103.897	529.522	529.522
8.2	**Grondexploitatie(niet-bedrijventerrein)**	**1.256.756**	**250.000**	**250.000**
60803	Actief grondbeleid	1.256.756	250.000	250.000
8.3	**Wonen en bouwen**	**1.502.741**	**2.108.638**	**1.679.538**
60804	Geo-Informatie	1.652	0	0
60805	Bouwen - Vergunningverlening	1.302.680	1.805.000	1.500.000
60806	Bouwen - Handhaving	0	134.100	10.000
60807	Wonen	152.646	124.758	124.758
60808	Woonwagenzaken	45.763	44.780	44.780
	Totaal baten	**3.872.109**	**2.948.460**	**2.519.360**
	Saldo baten en lasten	**-1.837.978**	**-2.030.808**	**-2.281.908**

8	Volkshuisv.,RO en Stedelijke vernieuwing	Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
69808	Onttrekkingen reserves	620.211	706.900	505.000
69808	Toevoegingen	-777.484	-307.000	0
	Saldo inclusief mutaties reserves	**-1.995.251**	**-1.630.908**	**-1.776.908**

		Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
	Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-1.837.978	-2.030.808	-2.281.908
	Af: Algemene dekkingsmiddelen	117.718	106.840	106.840
	Saldo programma 8 volgens het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	**-1.955.696**	**-2.137.648**	**-2.388.748**

Overzicht personele inzet:

8	Volkshuisv.,RO en Stedelijke vernieuwing	Werkelijk 2020
60801	Ruimtelijke ontwikkeling	-266.820
60802	Faciliterend grondbeleid	-920.165
60803	Actief grondbeleid	-54.660
60804	Geo-Informatie	-225.609
60805	Bouwen - Vergunningverlening	-17.780
60807	Wonen	-142.040
60808	Woonwagenzaken	-2.800
60809	Omgevingswet	-58.367
	totaal lasten	**-1.688.241**

Specificatie toevoegingen en onttrekkingen reserves

Naam van de reserves	Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primitief	S/I
Toevoegingen aan reserve:					
913001 Budgetoverheveling	Budget 2020 Invoeren Omgevingswet	-169.000	-169.000	0	I
913001 Budgetoverheveling	Budget 2020 Onderzoek Kinkelvisie	-138.000	-138.000	0	I
913021 Fonds ruimtelijke ontwikkeling	Bijdragen vanuit diverse projecten	-106.136	0	0	I
916001 Grondexploitatie	Bijdragen vanuit diverse faciliterende projecten	-286.886	0	0	I
916001 Grondexploitatie	A032 Markt 20-24 Gendt tussentijds winst genomen	-44.687	0	0	I
916001 Grondexploitatie	A063 Dorpstraat/Oostervelden verlaging verliesvoorziening	-32.775	0	0	I
		-777.484	**-307.000**	**0**	

Naam van de reserves	Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primitief	S/I
Onttrekking aan reserve:					
911001 Algemene reserve	Invoeren omgevingswet	375.000	375.000	375.000	I
912003 Inzet woningbouw	Bijdrage exploitatietekort Mariaplein Haalderen	0	130.000	130.000	I
913034 Visie Kinkelplein	Uitvoering visie Kinkelplein	138.000	138.000	0	I
913001 Budgetoverheveling	Inzet overgehevelde budgetten 2019	63.900	63.900	0	I
916001 Grondexploitatie	Bijdragen aan diverse faciliterende projecten	43.311	0	0	I
		620.211	**706.900**	**505.000**	
		-157.273	**399.900**	**505.000**	

Beleidsnota's

- Structuurvisie Lingewaard (2012)
- Nota Cultureel Erfgoed Lingewaard (2015)
- Functieverandering in het buitengebied (2015)
- Gids ruimtelijke kwaliteit (2018)
- Startnotitie Omgevingsvisie (januari 2020)
- Nota Wonen (oktober 2020)
- Beleidsnota verruiming woonbeleid (oktober 2020)

Verbonden partijen

De omgevingsdienst verzorgt de vergunningverlening van bouwplannen en zo nodig de handhaving van bestemmingsplan-regels. De doelen en ontwikkelingen ten aanzien van de verbonden partij ODRA zijn opgenomen in Programma 7.

9. Bestuur en ondersteuning

Dit programma gaat over het besturen van onze gemeente, integriteit, een klantgerichte (digitale) dienstverlening, het faciliteren van initiatieven vanuit de samenleving en het bijdragen aan en sturen op samenwerkingsverbanden.

Wat hebben we bereikt?

1. **Blijven bouwen aan een betrouwbaar, transparant en professioneel bestuur (doel 1).**
   De transparantie in onze besluitvorming is verder vergroot. Ons uitgangspunt: openbaar, tenzij. We passen de wettelijke regels met betrekking tot geheimhouding consequenter toe.

2. **Wij zijn een betrouwbare en sterke partner in de regio (doel 2).**
   Door onze actieve deelname in regionale overlegverbanden en de vertaling van het besprokene in zorgvuldige besluitvormingsprocessen, hebben we ons een betrouwbare en sterke partner in de regio getoond

3. **De inwoner staat centraal in onze dienstverlening (doel 3).**
   Communiceren en organiseren doen we meer vanuit (de leefwereld van) de klant.

4. **We bieden inwoners en ondernemers een groter aanbod van online producten en diensten (doel 4).**
   Het aanbod van online producten en diensten is uitgebreid.

Indicatoren

Indicator	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Klantwaardering dienstverlening • Totaal • Digitaal • Balie • Telefonie	Gemiddeld rapportcijfer *) Totaalwaardering voor alle drie de kanalen	 7,1 7,6 7,6 7,1	 --- --- --- ---
Gemiddelde wachttijd aan de balie	Percentage balieklanten geholpen binnen de servicenorm van maximaal 10 minuten	91%	niet bekend **)

Indicator	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Afhandeling meldingen openbare ruimte (MOR)			
• Groen / openbare verlichting / straatmeubilair	Percentage dat melder is geïnformeerd binnen de servicenorm van 5 werkdagen	90%	89,24%
• Afval / wegen / verkeer	"	82%	83,35%
• Acute problemen welke een bedreiging zijn voor de openbare veiligheid	Afhandeling melding binnen 24 uur	100%	100%

*) Pas in december 2020 zijn we gestart met metingen voor de balie. Verschillende ontwikkelingen binnen team KCC maakten, dat we hier niet eerder mee konden starten. Ook de klanttevredenheid is in 2020 niet gemeten.
Over die periode is de klantwaardering met betrekking tot de balie 8,9. Gelet op de beperkte periode is deze waardering echter niet representatief.
**) Door een fout in de dataset is deze informatie over 2020 niet meer te achterhalen.

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoons-huishouden betaalt aan woonlasten.	€ 857	€ 862
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoons-huishouden betaalt aan woonlasten.	€ 897	€ 891

De verwachte gemeentelijke woonlasten zijn berekend op basis van de tarieven zoals deze in de paragraaf lokale heffingen van de begroting 2020 waren opgenomen.
We hebben de gemeentelijke woonlasten bepaald aan de hand van de Atlas Lokale Lasten 2020 van Coelo.
Het verschil tussen het verwachte en behaalde resultaat wordt voor het grootste deel veroorzaakt door de afvalstoffenheffing. In december 2019 is het vastrecht voor de afvalstoffenheffing verhoogd van € 133,44 naar € 145,80. Ook het diftar-tarief is verhoogd, van € 7,90 naar € 8,30 per lediging.

Wat hebben we gedaan?

Bestuur (doel 1)

- Wij hebben alle door de gemeenteraad vastgestelde verordeningen bekend gemaakt via www.officielebekendmakingen.nl. Dit is wettelijk ook verplicht om in werking te kunnen treden. Daarnaast en vooruitlopend op de Wet elektronische publicaties (WEP) en de komst van de Wet open overheid (WOO) zijn beleidsregels - vastgesteld door de raad of college - op www.overheid.nl geplaatst. Als de Eerste Kamer de WOO aanneemt, treedt de wet waarschijnlijk in 2023 in werking.
- Aan het lezerspanel is drie keer gevraagd input te leveren op brieven/flyers voor inwoners. Het gaat concreet om de bijsluiter bij de gemeentelijke belastingaanslag, het afkoppelen van hemelwaterafvoeren van de riolering en een brief aan nieuwe inwoners. Vanwege COVID-19 en in overleg met het lezerspanel zijn zij in 2020 niet vaker ingezet.
- De werkgroep integriteit heeft begin 2020 een workshop georganiseerd voor de raad en het college. Deze workshop heeft een bijdrage geleverd in het verzamelen van bouwstenen voor een nieuwe gedragscode. Vervolgens is in 2020 een nieuwe gedragscode opgesteld. Deze gedragscode is op 4 maart 2021 door de raad vastgesteld.

Samenwerkingsverbanden (doel 2)

- Met het college van de gemeente Overbetuwe hebben we de contouren voor de strategische visie op het middengebied tussen Arnhem en Nijmegen enkele keren afgestemd. Dat heeft geleid tot een concept visie. We hebben daarbij ook een relatie gelegd met de Groene Metropoolregio Arnhem – Nijmegen. In dat kader is ook het besluitvormingstraject met beide raden verkend.
- Het gezamenlijk met andere deelnemende gemeenten voorbereiden van p&c-documenten van verbonden partijen heeft vooral plaatsgevonden bij de VGGM en bij Park Lingezegen.
- Via de stuurgroep en het projectteam hebben we in de voorbereiding een actieve rol vervult voor de versterking van de regionale samenwerking. Uiteindelijk heeft dit geleid tot besluitvorming in uw vergadering van 10 december 2020 over de Regio Arnhem-Nijmegen Groene Metropoolregio. Met de instemming van 18 gemeenteraden treedt de versterkte regionale samenwerking in werking en kan uitvoering worden gegeven aan de regionale agenda 2021-2025.
- We hebben geen uitvoering gegeven aan de evaluatie van de VGGM, onderdeel brandweer. De reden daarvoor is dat we de in 2019 geplande evaluatie van Park Lingezegen alsnog hebben uitgevoerd. Daarom was onvoldoende capaciteit beschikbaar voor de evaluatie van de VGGM.

Dienstverlening (doel 3 en 4)

- Er is een methodiek ontwikkeld om processen klantgerichter en efficiënter te maken. Voor meer informatie verwijzen wij u naar paragraaf 5 Bedrijfsvoering, onderdeel C. Dienstverlening.
- In een pilot zijn we gestart met het proces van de gehandicaptenparkeerkaart, de uit- en inritvergunning en de plaagdierenbestrijding.
- We hebben het rechtmatigheidsonderzoeksformulier (ROF) voor uitkeringsgerechtigden digitaal beschikbaar gemaakt. Eind 2020 hebben we een pilot gedraaid met een beperkte groep en per 1 januari 2021 is het ROF voor de gehele doelgroep beschikbaar.

Wat heeft het gekost?

Het programma 'Bestuur en ondersteuning' sluit het jaar 2020 af met een nadeel van € 463.000 ten opzichte van de begroting na wijzigingen. Voor zover van toepassing zijn bij elk taakveld de grote verschillen toegelicht.

9.3 Beheer overige gebouwen en gronden

	Voordeel	Nadeel	I/S
Gronden algemeen In 2020 is de aan- en verkoop en afwaardering van een aantal percelen afgewikkeld. Het betreft verwerving/verkoop van percelen in verband met realisatie van het crematorium en percelen rondom Bergerden en de Karstraat te Huissen. Per saldo is er een voordeel van € 260.000.	€ 260.000		I

9.4 Overhead

	Voordeel	Nadeel	I/S
Afwikkeling btw-claim i.r.t. calamiteit gemeentekantoor Op verzoek van de accountant hebben wij de wijze waarop in de jaarrekening onze btw-claim in relatie tot de brand in het gemeentehuis was opgenomen aangepast. Deze claim is nu opgenomen onder “niet in de balans opgenomen gebeurtenissen, rechten en verplichtingen”. Deze technische aanpassing zorgt in 2020 voor een incidenteel nadeel. Wij gaan ervan uit dat onze claim in 2021 volledig wordt toegewezen. In dat geval zal € 1,4 miljoen in onze financiële administratie worden opgenomen. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de informatienota van 24 november 2020 met betrekking tot de stand van zaken herbouw gemeentehuis.		€ 1.013.000	I
Van Werk Naar Werk (VWNW) In de 1e tussentijdse rapportage 2020 hebben wij voorgesteld om ieder jaar in de jaarrekening te verantwoorden hoeveel budget we nodig hebben gehad met betrekking tot WW-verplichtingen en transitievergoedingen bij (onvrijwillig) ontslag van medewerkers. Wij hadden daarbij de verwachting dat het beschikbare budget in 2020 zou worden overschreden met € 350.000. De overschrijding bedraagt uiteindelijk iets meer dan € 400.000.		€ 402.000	I
Overhead (exclusief VWNW) Het resultaat op het taakveld overhead, exclusief het budget Van Werk Naar Werk, is € 244.000 voordelig. De belangrijkste onderdelen kunnen we als volgt toelichten: – minder mogelijkheden beschikbaar voor medewerkers om opleidingen e.d. te volgen (€ 80.000 voordeel);	€ 244.000		I

	Voordeel	Nadeel	I/S
– minder salarisbudget ingezet voor overwerk, onregelmatigheidstoeslagen e.d. omdat er geen evenementen werden georganiseerd, minder gladheidsbestrijding nodig was en bijvoorbeeld raadsvergaderingen online werden georganiseerd (€ 71.000 voordeel); – in de jaarrekening 2019 was een nog te betalen post opgenomen voor de met terugwerkende kracht geldende gevolgen van de onderhoudsronde functiewaardering. De werkelijke gevolgen vallen lager uit dan was berekend bij de jaarrekening 2019 (€ 105.000 voordeel) ; – vervanging van materieel Technisch Wijkbeheer kon deels worden uitgesteld, waardoor we lagere kapitaallasten hebben (€ 65.000 voordeel). – aanpassen van de ICT-omgeving om bijvoorbeeld thuiswerken beter te kunnen faciliteren hebben geleid tot hogere lasten. Tegelijk hebben we het aantal abonnementen m.b.t. vakliteratuur terug kunnen brengen. Per saldo is sprake van een nadeel van € 50.000.			

9.5 Treasury

	Voordeel	Nadeel	I/S
Rentelasten Als gevolg van een lagere boekwaarde van investeringen en grondexploitaties op de peildatum 1 januari 2020 wordt hieraan minder rente doorberekend.		€ 84.000	I
Afschrijvingslasten In de begroting 2020 konden wij nog niet per investering aangeven welk voordeel de wijziging van de afschrijvingsmethodiek van lineair naar annuïtair met zich mee zou brengen. Het voordeel hebben wij daarom toen op een stelpost bij dit programma 9 opgenomen. Het uiteindelijke voordeel wordt niet op programma 9 gerealiseerd, maar is bij de verschillende programma's verwerkt. Dat zorgt hier voor een nadeel maar is uiteindelijk budgettair neutraal.		€ 275.000	I

9.64 Belastingen overig

	Voordeel	Nadeel	I/S
Kosten belastingen De kosten die in het kader van de belastingsamenwerking met gemeente Overbetuwe worden gemaakt, zijn met ingang van 2020 verrekend op basis van het aantal aanslagregels. Onder andere door lagere licentiekosten van de nieuwe belastingsoftware en lagere invorderingskosten (zie de toelichting hierna bij opbrengst aanmaningen en dwangbevelen) zien we een voordeel op de kosten van deze samenwerking. Er zijn nog verbeterslagen nodig in de	€ 60.000		I

	Voordeel	Nadeel	I/S
kwaliteit van het WOZ-bestand. Daarnaast leidt de gewijzigde manier van waarderen (op basis van oppervlakte) tot extra werkzaamheden. Daarom hebben we dit voordeel nog als incidenteel aangemerkt.			
Aanmaningen en dwangbevelen In verband met de COVID-19 crisis zijn in 2020 nauwelijks aanmaningen en dwangbevelen verzonden. De opbrengsten uit aanmaningen en dwangbevelen die waren begroot op € 60.000 blijven daardoor beperkt tot € 7.000. Hier is sprake van een incidenteel nadeel. De aanmaningen en dwangbevelen met betrekking tot 2020 zijn begin 2021 alsnog verzonden.		€ 53.000	I

9.7 Algemene uitk. en ov. uitk. gem.fonds

	Voordeel	Nadeel	I/S
Algemene uitkering De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt berekend aan de hand van veel verschillende factoren. Aantal inwoners, aantal uitkeringsgerechtigden, aantal ouderen, de WOZ-waarde, het zijn een paar voorbeelden van die factoren die steeds aan verandering onderhevig zijn. Dat leidt dit jaar tot een lagere algemene uitkering dan begroot. In de berekening van de algemene uitkering voor 2021 is hiermee al rekening gehouden. (nadeel € 29.000) In 2020 hebben we de decembercirculaire ontvangen waarin onder andere extra middelen beschikbaar zijn gesteld uit het 3e compensatiepakket COVID-19 (voordeel € 124.000).	€ 95.000		I

9.8 Overige baten en lasten

	Voordeel	Nadeel	I/S
Kapitaallasten voorgenomen investeringen Niet alle voorgenomen investeringen zijn in 2020 tot uitvoering gekomen. Daardoor ontstaat een incidenteel voordeel op de kapitaallasten die voor die investeringen in de begroting zijn opgenomen.	€ 703.000		I

In onderstaande tabel zijn de **lasten (-)** en **baten (+)** van de producten van dit programma gerangschikt per taakveld .

9	Bestuur en ondersteuning	Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
9.1	**Bestuur**	**-1.905.583**	**-1.911.099**	**-1.915.279**
60014	Gemeenteraad	-588.105	-583.400	-583.400
60015	Raadsfracties	-26.563	-40.500	-40.500
60016	Rekenkamercommissie	-47.311	-59.700	-39.700
60017	Griffie	-297.194	-287.569	-311.749
60018	College van B&W	-946.410	-939.930	-939.930
9.2	**Burgerzaken**	**-851.429**	**-983.850**	**-975.850**
60001	Basis registratie personen (BRP)	-692.793	-801.300	-801.300
60002	Burgerlijke stand	-126.970	-151.750	-151.750
60003	Verkiezingen	-31.666	-30.800	-22.800
9.3	**Beheer overige gebouwen en gronden**	**-1.491.021**	**-1.293.768**	**-1.095.958**
60004	Eigendommen	-386.341	-342.807	-339.067
60005	Overige gebouwen	-619.526	-627.620	-533.550
60006	Gronden algemeen	-485.154	-323.341	-223.341
9.4	**Overhead**	**-17.381.974**	**-16.647.696**	**-13.660.263**
60050	Directie	-331.411	-310.763	-293.439
60051	Stafafdeling	-800.212	-817.067	-824.643
60052	Team Technisch Wijkbeheer	-99.859	-152.772	-147.220
60053	Materieel TWB	27.953	0	0
60054	Team Openbare Ruimte & Vastgoed	-250.640	-246.292	-245.206
60055	Team Fac.Zaken & BM-Ondersteuning	-974.262	-975.885	-933.585
60056	Facilitair	-395.953	-490.986	-490.286
60057	Huisvesting gem.kantoor/-werf	-1.048.747	-984.968	-1.152.580
60058	Representatie	-38.627	-78.760	-83.760
60059	Team Informatievoorziening	-2.292.392	-2.262.770	-1.591.498
60060	Automatisering	-1.759.926	-1.542.742	-2.152.983
60061	Documentaire informatievoorz.	-196.478	-224.010	-208.010
60062	Team P&O/Communicatie	-1.469.425	-1.491.564	-1.258.274
60063	Personeelsbeheer	-737.354	-208.555	-427.541
60064	Personeelsontwikkeling	-168.262	-158.968	-138.830
60065	Organisatieontwikkeling	-77.790	-85.000	-74.600
60066	Communicatie	-81.912	-65.350	-50.350
60067	Team Fin./JZ/Ink.	-1.843.872	-1.953.505	-1.969.877
60068	Begroting & verantwoording	-75.320	-75.480	-75.480
60069	Juridische kwaliteitszorg	-262.710	-260.010	-260.010
60070	Team Veiligheid, Toezicht en Handh.	-47.198	-92.409	-147.294

9	Bestuur en ondersteuning	Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
60071	Team Klant Contact Centrum	-434.595	-506.866	-439.754
60072	Team Projectrealisatie	-296.960	-166.079	19.455
60073	Team Ruimtelijk Beleid	-207.611	-91.959	58.399
60074	Team Sociaal Beleid	-645.275	-703.444	-271.285
60075	Team Bedrijfsbureau SD	-356.238	-153.995	-47.892
60076	Team Toegang SD	-497.611	-532.165	-446.220
60077	Calamiteit gemeentekantoor	-593.885	-545.400	0
60078	Herbouw gemeentekantoor	-116.758	-123.500	0
60079	Ondernemingsraad	-3.745	-7.500	-7.500
60080	Informatisering	-1.304.899	-1.338.932	0
9.5	**Treasury**	**-278.028**	**123.549**	**80.355**
60007	Treasury	-278.028	123.549	80.355
9.61	**OZB woningen**	**-194.641**	**-194.800**	**-229.800**
60008	Waardering Onroerende Zaken	-194.641	-194.800	-229.800
9.64	**Belastingen overig**	**-885.145**	**-947.750**	**-1.900.250**
60011	Belastingen	-885.145	-947.750	-1.900.250
9.8	**Overige baten en lasten**		**-726.089**	**-749.527**
60012	Reserveringen en stelposten	0	-726.089	-749.527
9.9	**Vennootschapsbelasting**	**-3.826**		
60020	Vennootschapsbelasting	-3.826	0	0
	Totaal lasten	**-22.991.647**	**-22.581.503**	**-20.446.572**
9.1	**Bestuur**	**1.492**		
60014	Gemeenteraad	1.492	0	0
9.2	**Burgerzaken**	**431.647**	**549.750**	**549.750**
60001	Basis registratie personen (BRP)	384.176	474.750	474.750
60002	Burgerlijke stand	47.471	75.000	75.000
9.3	**Beheer overige gebouwen en gronden**	**605.338**	**147.440**	**152.080**
60004	Eigendommen	98.091	72.440	77.080
60006	Gronden algemeen	507.247	75.000	75.000
9.4	**Overhead**	**1.453.915**	**1.891.389**	**16.265**
60053	Materieel TWB	37.397	0	0
60054	Team Openbare Ruimte & Vastgoed	11.710	0	0
60055	Team Fac.Zaken & BM-Ondersteuning	76.689	9.580	0
60056	Facilitair	0	350	350
60057	Huisvesting gem.kantoor/-werf	8.528	0	0
60059	Team Informatievoorziening	582.164	548.800	0
60060	Automatisering	678.272	562.191	11.000
60063	Personeelsbeheer	70.247	44.520	0

9	Bestuur en ondersteuning	Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
60064	Personeelsontwikkeling	11.442	0	0
60065	Organisatieontwikkeling	10.916	10.400	0
60066	Communicatie	1.793	0	0
60067	Team Fin./JZ/Ink.	22.652	4.915	4.915
60069	Juridische kwaliteitszorg	347	0	0
60072	Team Projectrealisatie	16.301	15.000	0
60073	Team Ruimtelijk Beleid	10.735	23.133	0
60074	Team Sociaal Beleid	18.467	3.600	0
60075	Team Bedrijfsbureau SD	199.000	0	0
60077	Calamiteit gemeentekantoor	-302.745	545.400	0
60078	Herbouw gemeentekantoor	0	123.500	0
9.5	**Treasury**	**118.456**	**145.433**	**228.433**
60007	Treasury	118.456	145.433	228.433
9.61	**OZB woningen**	**8.981.190**	**8.950.240**	**8.950.240**
60008	Waardering Onroerende Zaken	515	0	0
60009	Onr.Zaakbelast. - Woningen	8.980.675	8.950.240	8.950.240
9.62	**OZB niet-woningen**	**2.961.766**	**2.924.000**	**2.754.000**
60010	Onr.Zaakbelasting - Niet-woningen	2.961.766	2.924.000	2.754.000
9.64	**Belastingen overig**	**3.771.019**	**3.802.300**	**4.742.300**
60011	Belastingen	3.771.019	3.802.300	4.742.300
9.7	**Algemene uitk. en ov. uitk. gem.fonds**	**65.396.793**	**65.305.000**	**62.294.000**
60013	Gemeentefonds - Algemene uitkering	59.601.530	59.506.000	57.029.000
60019	Gemeentefonds - Sociaal Domein	5.795.263	5.799.000	5.265.000
9.8	**Overige baten en lasten**	**132.005**	**131.000**	
60012	Reserveringen en stelposten	132.005	131.000	0
	Totaal baten	**83.853.621**	**83.846.552**	**79.687.068**
	Saldo baten en lasten	**60.861.976**	**61.265.049**	**59.240.496**
69809	Onttrekkingen reserves	3.810.699	3.856.540	4.089.340
69809	Toevoegingen	-3.402.432	-3.388.366	-3.538.400
	Saldo inclusief mutaties reserves	**61.270.243**	**61.733.223**	**59.791.436**

		Rekening 2020	Begroot 2020 na wijz.	Begroot 2020 primitief
	Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	60.861.974	61.265.049	59.240.496
	Af: Algemene dekkingsmiddelen	81.032.733	80.855.398	78.654.204
	Af: Overhead	-15.928.062	-14.756.000	-13.643.998
	Af: Vennootschapsbelasting	-3.826	0	0
	Saldo programma 9 volgens het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	**-4.238.871**	**-4.834.349**	**-5.769.710**

Overzicht personele inzet:

9	Bestuur en ondersteuning	Werkelijk 2020
60001	Basis registratie personen (BRP)	-531.050
60002	Burgerlijke stand	-96.750
60003	Verkiezingen	-21.400
60004	Eigendommen	-60.032
60005	Overige gebouwen	-68.268
60006	Gronden algemeen	-158.912
60007	Treasury	-7.800
60011	Belastingen	-39.000
60051	Stafafdeling	10.800
60052	Team Technisch Wijkbeheer	1.498.094
60054	Team Openbare Ruimte & Vastgoed	1.643.396
60055	Team Fac.Zaken & BM-Ondersteuning	6.560
60059	Team Informatievoorziening	236.634
60067	Team Fin./JZ/Ink.	46.800
60070	Team Veiligheid, Toezicht en Handh.	1.332.856
60071	Team Klant Contact Centrum	664.995
60072	Team Projectrealisatie	1.800.399
60073	Team Ruimtelijk Beleid	1.632.797
60074	Team Sociaal Beleid	931.364
60075	Team Bedrijfsbureau SD	2.067.700
60076	Team Toegang SD	2.182.410
	totaal lasten	**13.071.592**

Specificatie toevoegingen en onttrekkingen reserves

Naam van de reserves	Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primitief	S/I
Toevoegingen aan reserve:					
911001 Algemene reserve	Afbouw precario gas- en bovengrondse leidingen	-558.400	-558.400	-558.400	I
913028 Precariobelasting	Reservering opbrengst precariobelasting	-2.056.928	-2.040.000	-2.980.000	I
911001 Algemene reserve	Covid-19 plan - Compensatie niet ontvangen toeristenbelasting	-23.000	-23.000	0	I
913001 Budgetoverheveling	Budget 2020 Covid-19 herstelplan	-494.104	-494.104	0	I

Naam van de reserves	Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primitief	S/I
913001 Budgetoverheveling	Budget 2020 Grondsanering gemeentewerf Gendt	-94.000	-94.000	0	I
913001 Budgetoverheveling	Budget 2020 Project waardering WOZ-objecten	-35.000	-35.000	0	I
913001 Budgetoverheveling	Budget 2020 Grip op financiën Taskforce	-40.000	-40.000	0	I
913001 Budgetoverheveling	Budget 2020 Grondsanering gemeentewerf Gendt	-101.000	-101.000	0	I
		-3.402.432	**-3.385.504**	**-3.538.400**	
Onttrekking aan reserve:					
911001 Algemene reserve	Toevoeging aan reserve Sociaal domein	3.000.000	3.000.000	3.000.000	I
913028 Precariobelasting	Uitvoering compensatieregeling Vitens	0	0	952.500	I
911001 Algemene reserve	Inzet rente lening Vitens t.b.v. exploitatie	100.000	100.000	100.000	I
915002 Bedrijfsvoering	AVG privacy	0	22.000	22.000	I
915001 Cafetariamodel 2010-2013	Teambuildingsactiviteiten ten laste van IZA gelden	0	14.840	14.840	I
911001 Algemene reserve	Extra dekking uitvoeren activiteiten Taskforce	500.000	500.000	0	I
913037 Tijdelijke huisvesting SGS	Projectleider tijdelijke huisvesting turnhal SGS	24.000	24.000	0	I
913001 Budgetoverheveling	Inzet overgehevelde budgetten 2019	66.838	66.838	0	I
913002 Grondsanering gemeentewerf Gendt	Dekking grondsanering gemeentewerf Gendt	119.861	126.000	0	I
		3.810.699	**3.853.678**	**4.089.340**	
		408.267	**468.174**	**550.940**	

Beleidsnota's

- Nota Activabeleid 2020
- Nota reserves en voorzieningen 2020
- Nota Verbonden Partijen 2020
- Treasurystatuut gemeente Lingewaard 2018
- Financiële verordening gemeente Lingewaard 2018

Verbonden partijen

BNG Bank N.V.

Voortgang	Heeft de VP haar aandeel in de programmabegroting gerealiseerd?	Ja

	Heeft zij dit binnen de financiële kaders gedaan?	Ja
	Heeft de VP haar eigen doelstellingen in 2020 gerealiseerd?	Ja
	Heeft de VP haar doelstellingen binnen haar eigen financiële kaders gerealiseerd?	Ja
Ontwikkelingen	Welke relevante ontwikkelingen hebben zich in 2020 voorgedaan?	Als gevolg van de COVID-19 crisis is besloten om in 2020 de dividenduitkering op te schorten.
	Wat heeft dit voor (financiële) gevolgen in 2020 gehad?	Het na de 1e tussentijdse rapportage 2020 begrote dividend ad. € 24.000 is nog niet tot uitkering gekomen. Omdat de COVID-19 crisis nog voortduurt, houden we er voorzichtigheidshalve rekening mee dat over 2019 helemaal geen dividend meer zal worden ontvangen.
	Heeft dit (financiële) gevolgen voor de toekomst?	Het is niet de verwachting dat dit structurele gevolgen heeft. We kunnen niet uitsluiten dat vanwege de COVID-19 crisis ook over 2020 geen dividenduitkering zal plaatsvinden.

NV Vitens

Voortgang	Heeft de VP haar aandeel in de programmabegroting gerealiseerd?	Ja
	Heeft zij dit binnen de financiële kaders gedaan?	Ja
	Heeft de VP haar eigen doelstellingen in 2020 gerealiseerd?	Ja
	Heeft de VP haar doelstellingen binnen haar eigen financiële kaders gerealiseerd?	Ja
Ontwikkelingen	Welke relevante ontwikkelingen hebben zich in 2020 voorgedaan?	In het hernieuwde financieel beleid van Vitens is vastgesteld dat bij een solvabiliteit lager dan 30 procent Vitens in beginsel geen dividend gaat uitkeren. De solvabiliteit lag in 2019 met 29,2 procent onder deze drempel.
	Wat heeft dit voor (financiële) gevolgen in 2020 gehad?	Het na de 2e tussentijdse rapportage 2020 begrote dividend ad. € 29.000 is niet tot uitkering gekomen.
	Heeft dit (financiële) gevolgen voor de toekomst?	Zolang de solvabiliteit onder de drempel van 30 procent blijft, zal een dividenduitkering achterwege blijven. We kunnen niet uitsluiten dat ook over 2020 en volgende jaren geen dividenduitkering zal plaatsvinden.

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Inleiding
In deze paragraaf worden de jaarrekeningcijfers van de belastingen en lokale heffingen toegelicht. Aangegeven wordt welke belastingen en heffingen de gemeente aan inwoners heeft opgelegd. Ook worden hier de tarieven en de kostendekkendheid genoemd.
Voor de gemeente vormen de onroerendezaakbelastingen (OZB) de voornaamste inkomstenbron. Andere belangrijke heffingen zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Uitgangspunt van deze twee heffingen is een kostendekkende opbrengst.
Per 1 juli 2014 is de precariobelasting op kabels en leidingen ingevoerd in onze gemeente. De opbrengst hiervan is substantieel en deels een algemeen dekkingsmiddel. Vanaf 2022 kan geen precariobelasting voor nutsnetwerken meer worden opgelegd.
Verder worden nog geheven de lijkbezorgingsrechten, hondenbelasting, toeristenbelasting, reclamebelasting, leges en marktgelden.

Overhead
Het BBV schrijft voor dat de directe en indirecte (overhead) kosten apart worden weergegeven in de overzichten van baten en lasten van de kostendekkende heffingen. Bij de heffingen worden de overheadkosten extra-comptabel toegerekend. In 2020 is het overheadtarief € 38,00 per uur.
De overhead berekenen we alleen over het aantal uren dat wordt toegerekend aan de activiteit. Daarom is in de kostenoverzichten van deze paragraaf geen sprake van een vaste verhouding tussen de totale kosten op het taakveld en de overhead.

De tarieven

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de tarieven van 2016 tot en met 2020 te zien.
Voor 2020 betreft het de tarieven zoals deze in de belastingverordeningen in december 2019 zijn vastgesteld. Hierdoor wijken de tarieven voor OZB en afvalstoffenheffing af ten opzichte van de begroting.

Omschrijving	2016	2017	2018	2019	*2020*
Tarieven					
OZB:*					
- woningen (eigenaar)	0,1938%	0,1880%	0,1824%	0,1729%	0,1674%
- niet-woningen (eigenaar)	0.3046%	0,3090%	0,3090%	0,2957%	0,3013%
- niet-woningen (gebruiker)	0,2435%	0,2470%	0,2470%	0,2363%	0,2408%
Afvalstoffenheffing:					
- vast bedrag	€ 129,50	€ 129,50	€ 114,00	€ 115,80	€ 145,80
- grijze container per lediging	€ 4,00	€ 4,00	€ 4,00	€ 4,00	€ 8,30
- ondergrondse container, per klepopening	€ 1,15	€ 1,15	€ 1,15	€ 1,15	€ 2,41

Omschrijving	2016	2017	2018	2019	*2020*
- hoogbouw, 1-pers.huishouden	€ 155,00	€ 155,00	€ 139,50	€ 141,60	€ 172,08
- hoogbouw, meerpers.huishouden	€ 188,00	€ 188,00	€ 172,50	€ 175,20	€ 206,28
Rioolheffing	€ 233,40	€ 233,40	€ 227,00	€ 227,00	€ 231,60
Hondenbelasting, per hond	€ 54,40	€ 54,84	€ 55,32	€ 56,16	€ 57,24
Toeristenbelasting, per overnachting	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00
Precariobelasting op kabels per m¹	€ 4,00	€ 4,00	€ 4,00	€ 4,00	€ 4,00

* Het tarief is een percentage van de WOZ-waarde van de woningen en de niet-woningen.

Geraamde en gerealiseerde inkomsten

In onderstaande tabel is het verloop van de gerealiseerde inkomsten uit lokale heffingen van 2017 tot en met 2020 weergegeven. Daarnaast is het verschil tussen de geraamde en gerealiseerde inkomsten uit lokale heffingen voor 2020 te zien.

Belasting *(bedragen x € 1.000)*	**Realisatie 2017**	**Realisatie 2018**	**Realisatie 2019**	**Begroot 2020***	**Realisatie 2020**	**Verschil 2020**
OZB	10.878	11.148	11.437	11.874	11.942	+68
Precariobelasting	4.361	4.388	581	3.431	3.448	+17
Afvalstoffenheffing	3.356	3.090	3.085	4.576	4.012	- 564
Rioolheffing	4.759	4.623	4.648	4.707	4.777	+70
Hondenbelasting	225	226	221	230	231	+ 1
Toeristenbelasting	93	98	100	93	86	- 7
Reclamebelasting	72	83	80	82	85	+3
Totaal lokale heffingen	**23.744**	**23.656**	**20.152**	**24.993**	**24.581**	**- 412**

* Raming ná wijzigingen uit tussentijdse rapportages 2020.

Lokale lastendruk

In de onderstaande tabel is de lokale lastendruk voor een gemiddeld huishouden in de gemeente Lingewaard weergegeven. Deze worden ook jaarlijks, op basis van de begroting, door het centrum voor onderzoek en economie van de lagere overheden (COELO) gepubliceerd. Hiermee kan de lastendruk in verschillende gemeentes met elkaar vergeleken worden.

Soort belasting	Eigenaar/gebruiker				Huurder/gebruiker		
	Lingewaard		Landelijk gemiddelde		Lingewaard		Landelijk gemiddelde
	2019	2020	2020		2019	2020	2020
OZB-eigenaar*	€ 446,08	€ 455,33	€ 299,74		€ 0	€ 0	
Afvalstoffenheffing (vast bedrag) **	€ 115,80	€ 145,80	€ 283,00		€ 115,80	€ 145,80	€ 283,00
Afvalstoffenheffing (diftar)*** 2019: 11 ledigingen 2020: 7 ledigingen	€ 44,00	€ 58,10			€ 44,00	€ 58,10	
Rioolheffing	€ 227,00	€ 231,60	€ 199,00		€ 227,00	€ 231,60	€ 199,00
Totaal belastingdruk	€ 832,88	€ 890,83	€ 781,74		€ 386,80	€ 435,50	€ 482,00
stijging lastendruk 2020 ten opzichte van 2019		7,0%				12,6%	
verschil met landelijk gemiddelde		*13,9%*				*-10,7%*	

* Voor de berekening van de OZB-eigenaar wordt uitgegaan van de Lingewaardse gemiddelde WOZ-waarde van € 258.000 in 2019 en € 272.000 in 2020.
** Het COELO maakt voor de afvalstoffenheffing geen onderscheid tussen vastrecht en diftar.
*** In 2019 werd de restafvalcontainer gemiddeld 11 keer aangeboden, in 2020 gemiddeld 7 keer.

OZB

Bij de vaststelling van de tarieven 2020 (in december 2019) is rekening gehouden met een waardestijging van de woningen van 5,4%. Bij niet-woningen is uitgegaan van een stijging van 0,1%.

De gerealiseerde opbrengst van de OZB woningen ligt 0,34% boven de raming. Voor niet-woningen ligt de gerealiseerde opbrengst van de OZB 1,3% boven de raming. De raming van de OZB-opbrengst is gebaseerd op de WOZ-waarden. Bij de 2e Tussentijdse Rapportage 2020 is de raming naar boven bijgesteld.

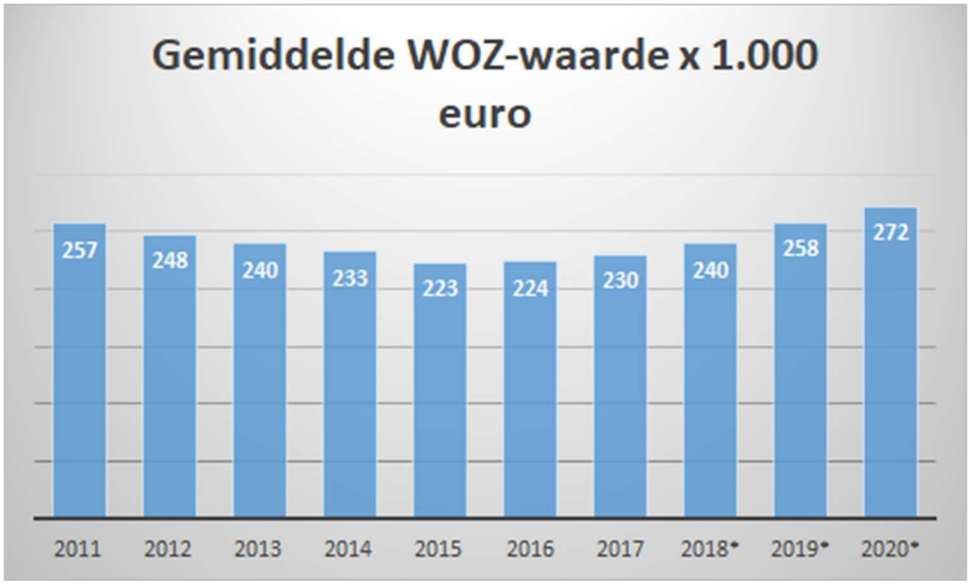
OZB-opbrengst	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroot 2020*	Realisatie 2020	Verschil 2020
Woningen (eigenaar)	8.343	8.493	8.714	8.950	8.981	+ 0,34%
Niet-woningen (eigenaar)	1.530	1.571	1.612	1.752	1.755	+0,17%
Niet-woningen (gebruiker)	1.005	1.083	1.111	1.172	1.207	+ 3,0%
Totaal	10.878	11.148	11.437	11.874	11.942	+0,59%

*Inclusief bijstelling in de tweede tussentijdse rapportage 2020

Wet WOZ

Jaarlijks wordt een nieuwe WOZ-waarde vastgesteld voor alle onroerende zaken binnen de gemeente. De peildatum voor de waardering ligt één jaar voor het jaar van de heffing. De waardepeildatum voor de taxaties van 2020 was 1 januari 2019.

Gemiddelde WOZ-waarde woningen.
De gemiddelde WOZ-waarde in 2020 (met waardepeildatum 01-01-2019) is met 5,4% gestegen ten opzichte van 2019 (peildatum 01-01-2018). Dit komt overeen met het stijgingspercentage waarmee rekening is gehouden bij de bepaling van de OZB-tarieven. In onderstaande grafiek ziet u de waardeontwikkeling vanaf 2011.

Bron: CBS , laatst gewijzigd 10 september 2020.
* = voorlopige cijfers

Afvalstoffenheffing

De oorspronkelijke geraamde opbrengst bedroeg € 4.248.800 na vaststelling van de programmabegroting. Na vaststelling van de belastingverordening 2020 is dit bijgesteld naar € 4.575.900 De werkelijke opbrengst (€ 4.012.400) wijkt 12,3% af ten opzichte van de raming.

Overzicht kostendekking afvalinzameling	Taakveld	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging*	Rekening 2020
Lasten				
Afvalstoffen algemeen	7.3 Afval	-103.000	-122.500	-122.500
Huishoudafval	7.3 Afval	-2.515.300	-2.765.300	-2.874.300
Overige afvalstoffen	7.3 Afval	-304.800	-304.800	-366.300
Straatreiniging	2.1 Verkeer en vervoer	-20.600	-30.000	-37.000
Perceptiekosten afvalstoffenheffing	0.64 Belastingen overig	-147.000	-176.500	-193.600
Overhead	0.4 Overhead	-315.900	-329.500	-329.500

Overzicht kostendekking afvalinzameling	Taakveld	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging*	Rekening 2020
Compensabele BTW	n.v.t.	-692.200	-803.900	-861.400
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	6.3 Inkomensregelingen	-100.000	-136.000	-99.400
Egalisatiereserve afval	n.v.t.	-50.000	-38.800	0
Subtotaal lasten		**-4.248.800**	**-4.707.300**	**-4.884.000**
Baten				
Baten afvalstoffenheffing	7.3 Afval	4.244.800	4.571.900	4.005.800
Baten grof afval	7.3 Afval	4.000	4.000	6.600
Subtotaal baten		**4.248.800**	**4.575.900**	**4.012.400**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		0	-131.400	-871.600
Mutatie reserve Afvalstoffenheffing	0.10 Mutatie reserves	0	0	0
Saldo ten laste van jaarrekening		0	131.400	871.600
Dekkingspercentage		**100,0%**	**97%**	**82%**

*Na vaststelling belastingverordening en tussentijdse rapportages

Alle saldi voortkomend uit de baten en lasten van de afvalinzameling komen ten laste of ten gunste van de egalisatiereserve. Het nadelig saldo over 2020 ad. € 871.600 zou bij een saldo in de bestemmingsreserve ‘Afvalstoffenheffing’ hieraan onttrokken worden. Het saldo van de reserve is echter nul. Hierdoor komt het dekkingspercentage uit op 82%.

Het verschil in toegerekende perceptiekosten ontstaat door een nieuwe methode van berekening. De totale perceptiekosten zijn hierbij gelijk, maar de doorbelasting naar de verschillende heffingen wordt in de nieuwe methode beter zichtbaar.

De toelichting op de overige verschillen tussen begroting en rekening vindt u hier.

Rioolheffing

De oorspronkelijke geraamde opbrengst bedroeg € 4.707.000 na vaststelling van de programmabegroting. De werkelijke opbrengst (€ 4.776.600) wijkt 1,5% af ten opzichte van de raming.

Overzicht kostendekking riolering	Taakveld	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging *	Rekening 2020
LASTEN				
Algemeen rioolbeheer	7.2 Riolering	-1.988.500	-2.297.400	-1.905.400
Onderhoud	7.2 Riolering	-1.087.200	-1.070.200	-1.368.000
Straatreiniging	2.1 Verkeer en vervoer	-103.700	-142.000	-165.300
Perceptiekosten rioolheffing	0.64 Belastingen overig	-147.000	-176.500	-197.200
Overhead	0.4 Overhead	-411.900	-417.600	-377.700
Compensabele BTW	n.v.t.	-497.900	-696.800	-695.400

Overzicht kostendekking riolering	Taakveld	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging *	Rekening 2020
Kwijtschelding rioolheffing	6.3 Inkomens-regelingen	-145.000	-145.000	-131.100
Subtotaal Lasten		**-4.381.200**	**-4.945.500**	**-4.840.100**
BATEN				
Baten rioolheffing	7.2 Riolering	4.707.000	4.707.000	4.776.600
Subtotaal Baten		**4.707.000**	**4.707.000**	**4.776.600**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)	7.2 Riolering	325.800	**-238.500**	**-63.500**
Egalisatievoorziening		**-325.800**	**238.500**	**63.500**
Dekkingspercentage		**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

*Inclusief 2e Tussentijdse rapportage 2020

Het saldo ad. € 63.500 is onttrokken aan de voorziening “Riolering en waterzuivering”. Hierdoor wordt het dekkingspercentage 100%.

Het verschil in toegerekende perceptiekosten ontstaat door een nieuwe methode van berekening. De totale perceptiekosten zijn hierbij gelijk, maar de doorbelasting naar de verschillende heffingen wordt in de nieuwe methode beter zichtbaar.

De toelichting op de verschillen tussen begroting en rekening vindt u hier.

Lijkbezorgingsrechten

Overzicht kostendekking lijkbezorging	Taakveld	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020
LASTEN				
Lijkbezorging	7.5 Begraaf-plaatsen en crematoria	-313.400	-313.400	-299.800
Overhead	0.4 Overhead	-145.200	-145.200	-145.200
Subtotaal Lasten		**-458.600**	**-458.600**	**-445.000**
BATEN				
Opbrengst lijkbezorgingsrechten 2020	7.5 Begraaf-plaatsen en crematoria	200.000	100.000	67.400
Opbrengst lijkbezorgingsrechten uit voorgaande jaren	7.5 Begraaf-plaatsen en crematoria	0	100.000	69.400
Subtotaal Baten		**200.000**	**200.000**	**136.900**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		-258.600	-258.600	-308.100
Dekkingspercentage		**43,6%**	**43,6%**	**30,8%**

De ontvangen grafrechten hebben het karakter van vooruit ontvangen afkoopsommen. Deze ontvangsten zijn een verplichting aan degene die de afkoopsom heeft betaald. De afkoopsommen moeten door de gemeente aan het onderhoud van de betreffende graven worden besteed.

Over 2020 is € 294.400 aan lijkbezorgingsrechten ontvangen. Het dekkingspercentage bedraagt dan 66,8%. Omdat we € 227.000 als vooruit ontvangen afkoopsom moeten beschouwen, daalt het dekkingspercentage vervolgens naar 31,1%. De komende jaren zal steeds een deel van vooruit ontvangen afkoopsommen vrijvallen en als opbrengst worden verantwoord. Het dekkingspercentage zal daardoor weer toenemen zoals blijkt uit onderstaand overzicht.

Jaar	Dekkingspercentage
2017	18,1%
2018	23,8%
2019	29,0%
2020	30,8%

Precariobelasting

De heffing van de precariobelasting is ingevoerd per 1 juli 2014. De opbrengst van deze belasting wordt ingezet als algemeen dekkingsmiddel. Deze belasting wordt in Lingewaard alleen geheven voor het hebben van kabels en leidingen in, op of boven openbare gemeentegrond.
Vanaf 1 januari 2022 is het voor gemeenten niet meer mogelijk om precariobelasting op kabel- en leidingnetwerken te heffen. Tot 1 januari 2022 mag maximaal het tarief dat gold op 10 februari 2016 geheven worden. Voor Lingewaard is dit € 4,00 per strekkende meter.
Voor 2020 was een opbrengst geraamd van ruim € 4,3 miljoen, wat in lijn ligt met de werkelijke baten in 2020.

Hondenbelasting

Bij de invoering van de hondenbelasting heeft de raad bepaald dat de opbrengst wordt aangewend voor de bekostiging van het hondenbeleid. In onderstaand overzicht staat de mate van kostendekkendheid weergegeven.

Overzicht kostendekking hondenbeleid	Taakveld	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020
Lasten				
Aanleg, beheer en reinigen hondentoiletten	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-113.200	-113.200	-112.500
Gemeentelijke uren	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-24.400	-24.400	-24.400
Bijzondere opsporingsambtenaar	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-33.000	-33.000	-33.000
Controle hondenbelasting	0.64 Belastingen overig	-6.000	-6.000	-4.900
Perceptiekosten	0.64 Belastingen overig	-22.700	-22.700	-29.000
Overhead	0.4 Overhead	-40.200	-40.200	-40.200

Overzicht kostendekking hondenbeleid	Taakveld	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020
Kwijtschelding hondenbelasting	6.3 Inkomens-regelingen	-5.500	-5.500	-5.200
Subtotaal lasten		**-245.000**	**-245.000**	**-249.200**
Baten				
Opbrengst hondenbelasting	0.64 Belastingen overig	234.200	229.600	230.900
Subtotaal baten		**234.200**	**229.600**	**230.900**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		-10.800	-15.400	-18.300
Dekkingspercentage		**95,6%**	**93,7%**	**92,7%**

Het verschil in toegerekende perceptiekosten ontstaat door een nieuwe methode van berekening. De totale perceptiekosten zijn hierbij gelijk, maar de doorbelasting naar de verschillende heffingen wordt in de nieuwe methode beter zichtbaar.

Toeristenbelasting

De heffing van de toeristenbelasting is ingevoerd per 1 januari 2006. Bij de invoering is door de raad besloten de opbrengsten van deze belasting te gebruiken voor de ontwikkeling van het toerisme.
De meeste heffingen worden jaarlijks met het inflatiepercentage verhoogd. Voor de toeristenbelasting is afgesproken in 2012 met de ondernemers dat de eerste jaren de belasting niet verhoogd zou worden. De toeristenbelasting bedraagt sinds 2012 € 1,- per persoon per nacht.

Overzicht kostendekking toerisme	Taakveld	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020
Lasten				
Toerisme / overige subsidies	3.4 Economische promotie	-97.200	-97.200	-99.200
Toeristische bewegwijzering	2.1 Verkeer en vervoer	-3.600	-3.600	-3.500
Controle belasting / Perceptiekosten	0.64 Belastingen overig	-8.600	-8.600	-5.800
Ambtelijke inzet	3.4 Economische promotie	-58.900	-58.900	-58.900
Overhead	0.4 Overhead	-36.100	-36.100	-36.100
Subtotaal lasten		**-204.400**	**-204.400**	**-203.500**
Baten				
Opbrengst toeristenbelasting	0.64 Belastingen overig	92.800	92.800	85.500
Subtotaal baten		**92.800**	**92.800**	**85.500**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		-111.600	-111.600	-118.000
Dekkingspercentage		**45,4%**	**45,4%**	**42,0%**

Reclamebelasting

Bij de instelling van het ondernemersfonds is afgesproken dat dit fonds wordt gevoed door een van de ondernemers te heffen reclamebelasting. Deze reclamebelasting wordt alleen geheven in de dorpscentra van Bemmel, Huissen en Gendt. Na aftrek van de perceptiekosten die de gemeente maakt, wordt de netto-opbrengst beschikbaar gesteld aan het ondernemersfonds.
De heffing bestaat uit twee onderdelen, een vast bedrag per perceel en een variabel bedrag dat afhangt van de WOZ-waarde.

Overzicht kostendekking reclamebelasting	Taakveld	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020
Lasten				
Bijdrage ondernemersfonds	3.4 Economische promotie	-80.450	-80.450	-83.940
Perceptiekosten	0.64 Belastingen overig	-1.250	-1.250	-1.380
Subtotaal lasten		**-81.700**	**-81.700**	**-85.320**
Baten				
Opbrengst reclamebelasting	0.64 Belastingen overig	81.700	81.700	85.320
Subtotaal baten		**81.700**	**81.700**	**-85.320**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		**0**	**0**	**0**
Dekkingspercentage		**100%**	**100%**	**100%**

Kermis en Marktgelden

Overzicht kostendekking kermis	Taakveld	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020
Lasten				
Kosten kermis/standplaatsen	3.4 Economische promotie	-139.800	-139.800	-48.800
Overhead	0.4 Overhead	-26.600	-26.600	-26.600
Subtotaal lasten		**-166.400**	**-166.400**	**-75.400**
Baten				
Opbrengst staangelden en kermis	3.4 Economische promotie	89.300	87.500	0
Bijdragen exploitant	3.4 Economische promotie	33.200	32.500	**0**
Subtotaal baten		**120.000**	**120.000**	**0**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		-43.900	**-46.400**	**-75.400**
Dekkingspercentage		**73,6%**	**72,1%**	**0%**

De toelichting op de verschillen tussen begroting en rekening vindt u hier.

Overzicht kostendekking straatmarkten	Taakveld	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020
Lasten				
Kosten markt	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfs-regelingen	-84.700	-84.700	-39.600
Overhead	0.4 Overhead	-20.900	-20.900	-20.900
Subtotaal lasten		**-105.600**	**-105.600**	**-60.500**
Baten				
Marktgelden	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfs-regelingen	20.400	15.300	14.200
Subtotaal baten		**20.400**	**15.300**	**14.200**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		-85.200	**-90.300**	**-46.300**
Dekkingspercentage		**19,3%**	**14,5%**	**23,5%**

Overige leges en tarieven

In onderstaande kostendekkingsoverzichten wordt de mate van kostendekkendheid van de verschillende leges inzichtelijk gemaakt. Hierbij zijn alleen de leges opgenomen waarvan de geraamde inkomsten hoger dan € 20.000 zijn.

Overzicht kostendekking bouwleges	Taakveld	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020
Lasten				
ODRA / Bouwen (incl. welstand)	8.3 Wonen en bouwen	-1.127.300	-1.131.300	-1.160.500
Compensabele BTW	n.v.t.	-236.700	-237.600	-243.700
Interne kosten	8.3 Wonen en bouwen	-17.800	-17.800	-17.800
Overhead	0.4 Overhead	-11.200	-11.200	-11.200
Subtotaal lasten		**-1.393.000**	**-1.397.900**	**-1.433.200**
Baten				
Leges vergunningen	8.3 Wonen en bouwen	1.500.000	1.500.000	998.000
Subtotaal baten		**1.500.000**	**1.500.000**	**998.000**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		107.000	**102.100**	**-435.200**
Dekkingspercentage		**107,7%**	**107,3%**	**69,6%**

De toelichting op de verschillen tussen begroting en rekening vindt u hier.

Overzicht kostendekking basisregistratie personen	Taakveld	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020
Lasten				
Materieelkosten	0.2 Burgerzaken	-18.500	-18.500	-22.200
Compensabele BTW	n.v.t.	-3.900	-3.900	-4.700
Interne kosten	0.2 Burgerzaken	-146.200	-146.200	-146.200
Overhead	0.4 Overhead	-129.200	-129.200	-129.200
Afdracht rijksleges		-251.800	-251.800	-139.600
Subtotaal lasten		**-549.600**	**-549.600**	**-441.900**
Baten				
Opbrengst Rijksleges	0.2 Burgerzaken	251.800	251.800	139.600
Opbrengst Gemeentelijke leges	0.2 Burgerzaken	228.600	223.000	244.600
Subtotaal baten		**480.400**	**474.800**	**384.200**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		-69.200	**-74.800**	**-57.700**
Dekkingspercentage		**87,4%**	**86,4%**	**86,9%**

De leges voor reisdocumenten en rijbewijzen worden vastgesteld door de Rijksministerraad.

Overzicht kostendekking burgerlijke stand	Taakveld	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020
Lasten				
Kosten Burgerlijke stand	0.2 Burgerzaken	-30.000	-30.000	-27.100
Algemene kosten	0.2 Burgerzaken	-10.000	-10.000	-3.100
Compensabele BTW	n.v.t.	-1.700	-1.700	-2.500
Interne kosten	0.2 Burgerzaken	-81.700	-81.700	-81.700
Overhead	0.4 Overhead	-72.200	-72.200	-72.200
Subtotaal lasten		**-195.600**	**-195.600**	**-186.600**
Baten				
Opbrengst leges	0.2 Burgerzaken	76.500	75.000	47.500
Subtotaal baten		**76.500**	**75.000**	**47.500**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		**-119.100**	**-120.600**	**-139.100**
Dekkingspercentage		**39,1%**	**38,3%**	**25,5%**

Overzicht kostendekking APV en bijzondere wetten	Taakveld	Begroting 2020	Begroting 2020 na wijziging*	Rekening 2020
Lasten				
Kosten aanvragen APV	1.2 Openbare orde en veiligheid	-800	-800	-900
Compensabele BTW	n.v.t.	-200	-200	-200
Interne kosten	1.2 Openbare orde en veiligheid	-363.000	-363.000	-363.000
Overhead	0.4 Overhead	-255.400	-255.400	-255.400
Subtotaal lasten		**-619.400**	**-619.400**	**-619.500**
Baten				
Opbrengst leges	1.2 Openbare orde en veiligheid	37.300	23.600	36.200
Subtotaal baten		**37.300**	**23.600**	**36.200**
Saldo (- is nadelig, + is voordelig)		-581.900	-595.800	-583.300
Dekkingspercentage		**6,0%**	**3,8%**	**5,8%**

*Gewijzigd na toekenning rijksmiddelen in het herstelplan COVID-19.

Kwijtschelding gemeentelijke heffingen

Wanneer inwoners onoverkomelijke problemen hebben met het voldoen van gemeentelijke belastingen bestaat de mogelijkheid tot kwijtschelding hiervan. Kwijtschelding is onder bepaalde voorwaarden mogelijk voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en voor de eerste hond bij de hondenbelasting.
Zelfstandige ondernemers kunnen voor het privé-gedeelte van de gemeentelijke belastingaanslag kwijtschelding vragen. Verenigingen en stichtingen kunnen per definitie geen kwijtschelding aanvragen.

Bij de behandeling van kwijtscheldingsaanvragen wordt als kosten van bestaan 100% van de bijstand als norm gehanteerd. Voor personen ouder dan 65 jaar geldt de norm van 100% van de toepasselijke netto AOW-bedragen inclusief een deel van de tegemoetkoming koopkracht oudere belastingplichtigen (KOB). De normbedragen worden ieder jaar op 1 januari en 1 juli vastgesteld door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Kwijtscheldingen	Rekening 2017	Rekening 2018	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Afvalstoffenheffing	124.400	88.500	90.700	136.000	99.430
Rioolheffing	165.000	135.700	138.600	145.000	131.100
Hondenbelasting	6.300	5.300	5.100	5.500	5.200
Totaal	**295.700**	**229.500**	**234.400**	**286.500**	**235.800**

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft aan welke risico's de gemeente loopt en welke mogelijkheden de gemeente heeft om eventuele risico's op te vangen.

In het voorjaar van 2020 zijn we geconfronteerd met COVID-19. Dat heeft onder andere gevolgen voor de ontwikkeling van de financiële positie van onze gemeente in 2020. *In subparagraaf 5 van deze paragraaf worden de gevolgen van COVID-19 nader toegelicht.*

1. Inleiding

Artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat gemeenten beleid moeten formuleren over de weerstandscapaciteit en de risico's. Tweemaal per jaar geeft de gemeente een oordeel over de toereikendheid van het weerstandsvermogen. Dat doen we via de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in de gemeentebegroting en de jaarstukken. De weergave van de risico's betreft altijd een peilmoment van de op dat moment aanwezige risico's. Voor de jaarrekening 2020 is dit peilmoment 31 december 2020.

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de gemeente financiële en budgettaire tegenvallers kan opvangen, zonder direct beleid aan te passen. Het weerstandsvermogen wordt berekend door de benodigde weerstandscapaciteit (de risico's) af te zetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit (de middelen).

Als ondersteuning bij de doorontwikkeling van het risicomanagement wordt gebruik gemaakt van de software van LIAS. Deze software biedt nu ook de mogelijkheid van een Monte Carlo simulatie op basis van de inschatting van de kans en het verwachte financiële gevolg van de risico's.

2. Risicobeleid

In maart 2018 heeft de gemeenteraad de nota Risicomanagement & weerstandsvermogen 2018-2022 vastgesteld. Hierin is opgenomen dat risico's aan de hand van een risicoprofiel (kans x gevolg) worden beoordeeld. Het weerstandsvermogen wordt middels een ratio berekend. In dit beleid is opgenomen dat positieve risico's (kansen) nader worden benoemd in de jaarrekening en begroting.

3. Weerstandscapaciteit

We onderscheiden:

- de benodigde weerstandscapaciteit = het totaal van de risico's
- de beschikbare weerstandscapaciteit = de financiële middelen om de risico's te dekken.

De beschikbare weerstandscapaciteit kan bestaan uit de onbenutte belastingcapaciteit, het buffervermogen, de post onvoorzien, de stille reserves en het vrij beschikbare deel van de algemene reserve. Het saldo van de algemene reserve per 31 december 2020 is € 17.782.778.

4. Risico's

Monte Carlo simulatie

Een belangrijke ontwikkeling ten opzichte van de Programmabegroting 2021 is het gebruik van de Monte Carlo simulatie. De Monte Carlo simulatie is een simulatietechniek waarbij voor een risico 5.000 verschillende scenario's worden doorgerekend. Niet alle benoemde risico's zullen zich tegelijk voor gaan doen. Tot nu toe beschikten we niet over de mogelijkheid om een risicosimulatie uit te laten voeren. Daarom werd de benodigde weerstandscapaciteit tot heden berekend door uit te gaan van enkel een inschatting van de kans en het gevolg van een risico.

Als ondersteuning bij de doorontwikkeling van het risicomanagement werd al gebruik gemaakt van de software van LIAS. Deze software biedt nu ook de mogelijkheid van een Monte Carlo simulatie op basis van de inschatting van de kans en het verwachte financiële gevolg van de risico's. Door het gebruik van de simulatie wordt op een statistische en objectieve wijze de benodigde weerstandscapaciteit berekend.

Risico's

De risico's zijn hieronder weergegeven. Afwijkend van vorige P&C documenten wordt in onderstaand overzicht per risico aangegeven in welke range de kans en het gevolg vallen en de daar uit voortvloeiende risicoscore. Als gevolg van het gebruik van de Monte Carlo simulatie wordt niet meer per risico afzonderlijk het risicobedrag benoemd, maar wordt een totaal risicobedrag, de benodigde weerstandscapaciteit, benoemd.

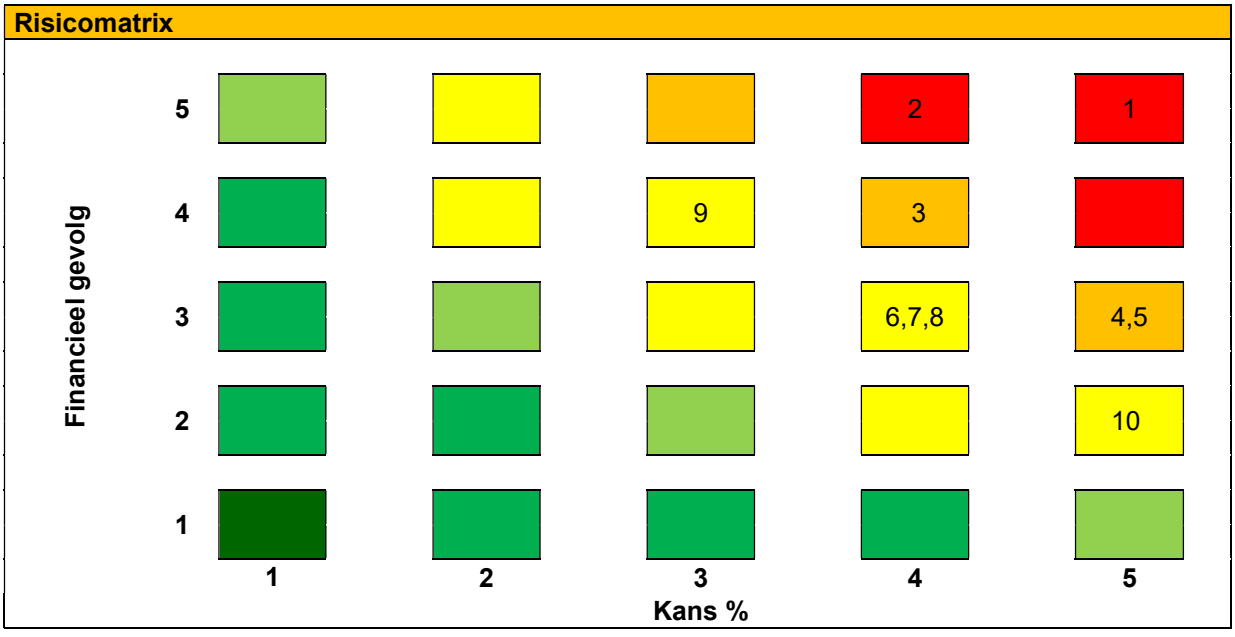
In het onderstaande overzicht met de top 10 reguliere risico's is tevens per risico aangegeven of het een incidenteel of structureel risico (I/S) is en de ontwikkeling van het risico ten opzichte van de programmabegroting 2021 (peildatum 31 augustus 2020) door middel van een pijl.

Nr.	Risico	Omschrijving	Type	Kans	Gevolg	Risicoscore	▼/▲
1	Stijging kosten door overspannen markt	Het risico dat de kosten voor aanbestedingen en personeel onevenredig stijgen.	S	70-90%	≥ €1.000.000	25	►
2	Taskforce maatregelen	Het risico dat de financiële effecten van de getroffen maatregelen uit de Taskforce sociaal domein onvoldoende zijn als gevolg van niet-beïnvloedbare factoren.	I	50-70%	≥ €1.000.000	20	►
3	Dekking mogelijke schadeclaims	Het risico op financiële claims van derden ten laste van de gemeente.	I	50-70%	€500.000 ≤ €1.000.000	16	▼
4	Gevolgen Van Werk Naar Werk budget	Het risico dat de kosten voor de gemeente stijgen bij het beëindigen van een (tijdelijk) dienstverband van een medewerker.	S	70-90%	€250.000 ≤ €500.000	15	▲

Nr.	Risico	Omschrijving	Type	Kans	Gevolg	Risicoscore	▼/▲
5	Afval	Het risico dat de opbrengsten uit diftar lager uitvallen en de kosten van de inzameling van oud papier hoger uitvallen dan de geraamde opbrengsten voor de gemeente.	S	70-90%	€250.000 ≤ €500.000	15	▲
6	Verkeer	Het risico dat het niet voldoen aan wettelijke verkeerstechnische verplichtingen leidt tot klachten en/of ongevallen.	S	50-70%	€250.000 ≤ €500.000	12	▼
7	Informatiebeveiliging	Het risico op schendingen van de privacy en datalekken en de mogelijke claims daardoor.	S	50-70%	€250.000 ≤ €500.000	12	►
8	Omgevingswet	Het risico op verminderde inkomsten uit leges vanaf 2022 door minder vergunningaanvragen.	S	50-70%	€250.000 ≤ €500.000	12	▲
9	Onvoldoende vervangingsreserves	Het risico dat er onvoldoende reserves zijn voor vervangings-investeringen.	S	30-50%	€500.000 ≤ €1.000.000	12	►
10	Herverdeling algemene uitkering	Het risico dat de effecten van de herverdeling van de algemene uitkering in het gemeentefonds vanaf 2022 negatief zijn.	S	70-90%	€100.000 ≤ €250.000	10	►

Uit de Monte Carlo simulatie komt een benodigde weerstandscapaciteit voor de reguliere risico's van € 5.165.000. De bovenstaande risico's zijn verwerkt in onderstaande matrix.

Risicomatrix

Toelichting risico's en beheersmaatregelen
De risico's in de oranje en rode gebieden worden hieronder toegelicht: hoe ontwikkelt een risico zich en welke beheersmaatregelen worden genomen.

Stijging kosten in overspannen markt
Ondanks de gekrompen economie is er nog steeds sprake van prijsstijgingen bij de aanbesteding van opdrachten door gemeenten. We zien nog steeds een tendens dat inschrijvingen op aanbestedingen hoger uitvallen dan het budget dat daarvoor in de begroting is opgenomen.

Taskforcemaatregelen
In de afgelopen jaren merkten we hoe weerbarstig de kostenontwikkeling in het sociaal domein kan zijn. Noodzakelijke zorg willen en zullen wij onze inwoners niet onthouden. Als gevolg van de COVID-crisis neemt de instroom in de bijstand toe en wordt de uitstroom naar werk moeilijker. Ook andere effecten van de COVID-crisis zullen zich openbaren in de komende periode, zoals bijvoorbeeld de (blijvende) gevolgen van onderwijsachterstanden en uitgestelde zorg. Het risico in de taskforce is het niet realiseren van de voorgenomen besparing. Alle maatregelen die in de taskforce zijn opgenomen zijn daarin de beheersmaatregelen.

Onderdeel van het risicobedrag zijn ook de extra middelen jeugdzorg voor de jaren 2019 tot en met 2021, die onderdeel uitmaken van de algemene uitkering. Deze worden als structureel dekkingsmiddel aangemerkt. Voor de jaren 2022 en 2023 kan door de gemeente een stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' geraamd worden: per gemeente naar rato van de € 300 miljoen (na 2021). Voorwaarde is dat de gemeente zelf maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz mede gericht op beheersing van de kosten. Gemeenten spelen immers zelf ook een actieve rol in de transformatie en daarmee ook in het kunnen beperken van de uitgaven.

Dekking mogelijke schadeclaims
De kans bestaat dat de gemeente in geschillen met derden te maken krijgt met schadeclaims. Ter mogelijke dekking hiervan wordt daarop een bedrag opgenomen in de benodigde weerstandscapaciteit. Gelet op de positie van de gemeente in gerechtelijke procedures, wordt dit niet nader inhoudelijk onderbouwd. Door dekking voor mogelijke claims op te nemen als risico geeft het bewustzijn en de monitoring als beheersmaatregelen weer.

Gevolgen Van Werk Naar Werk budget
Als werkgever is de gemeente eigen risicodrager voor de Werkloosheidswet. Het UWV factureert WW-uitkeringen van medewerkers één-op-één door aan gemeente Lingewaard. Door de invoering van de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) werken we meer met arbeidscontracten, waardoor het risico op het daadwerkelijk uitbetalen van WW-uitkeringen stijgt. De kosten voor het begeleiden van medewerkers naar nieuw werk of een andere organisatie wordt ook gefinancierd uit dit VWNW-budget. De kosten groeien daarmee harder dan geraamd. Om dit te beheersen bestaan de volgende maatregelen:

- Begeleiding WW-gerechtigden in het vinden van nieuw werk;
- Ontwikkeling, scholing en training bestaand personeel;
- Beschrijven, optimaliseren en digitaliseren van het WW-proces;
- Mobiliteitsbeleid is in ontwikkeling (van curatief naar preventief).

Afval
Het risico op afval is een combinatie van afvalstoffenheffing, afvalinzameling en afvalverwerking. Ten aanzien van de afvalstoffenheffing wordt het scheidingsgedrag van inwoners bepaald door de

opbrengst uit diftar. Het aantal keer dat een huishouden restafval aanbiedt, is hierin echter een onzekere factor. Beter scheiden door inwoners betekent minder vaak aanbieden van de afvalcontainer met lagere inkomsten als gevolg. Ter beheersing worden per 2022 de raming en daarmee samenhangende tarifering bijgesteld.

De opbrengsten uit afvalinzameling van oud papier staan sterk onder druk. Hoe dit zich ontwikkelt in de loop van 2021 hangt sterk samen met de wereldhandel. Om het risico te beperken zijn er afspraken gemaakt met verenigingen over een flexibele inzamelvergoeding gekoppeld aan de opbrengst.

Over de afvalverwerking en verkoop van plastic verpakkingsmateriaal van de jaren voor 2020 is de eindafrekening nog niet ontvangen. Het materiaal is nog niet verkocht en de gemeente draagt het risico voor de opslag en opbrengst hiervan. De volgende maatregelen bestaan reeds om de gevolgen te beheersen:

- De risico's voor verwerking en hergebruik worden opgepakt door de markt. Daarmee is het risico beperkt tot de af-, of toename van de hoeveelheid aangeboden PBD. (plastic, blik, drankenkartons)
- Vanaf 2020 ontvangen we enkel nog een vergoeding voor de inzameling

Positieve reguliere risico's

De verkoop van gronden op de bedrijventerreinen gaat gewoon door. Ondanks COVID-19 durven ondernemers investeringsstappen te zetten en worden gronden op meerdere bedrijventerreinen verkocht. Daarnaast is in dit kader ook gestart met de voorbereiding voor de opzet van een nieuw bedrijventerrein.

De oprichting van de Groene Metropoolregio biedt kansen om gezamenlijk regionale en lokale opgaven te realiseren.

5. Covid-19

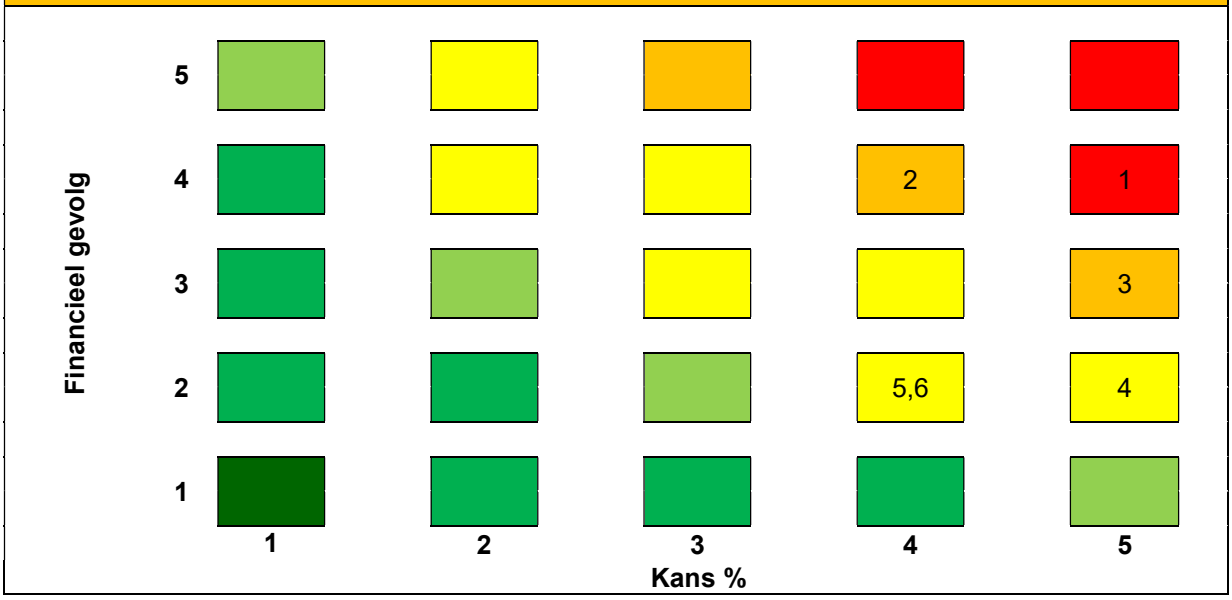
De risico's in relatie tot COVID-19 zijn hieronder weergegeven. De ontwikkeling van de risico's zijn afgezet tegen het Plan COVID-19 Lingewaard herstelt stap voor stap (peildatum 18 november 2020).

Nr.	Risico	Omschrijving	Type	Kans	Gevolg	Risicoscore	▼/▲
1	Discontinuïteit ambtelijke organisatie	Het risico op uitval door COVID-19 en/of disbalans tussen werk/privé met verzuim als gevolg. Capaciteitsprobleem door extra uren aan COVID-19 werkzaamheden. Hierdoor lopen reguliere werkzaamheden vertraging op en afspraken kunnen niet nagekomen worden.	I	70-90%	€500.000 ≤ €1.000.000	20	►
2	Niet tijdig realiseren doelstellingen Taskforce	Het risico dat het uitvoeren van de taskforcemaatregelen vertraging oploopt als gevolg van COVID-19.	I	50-70%	€500.000 ≤ €1.000.000	16	▼

Nr.	Risico	Omschrijving	Type	Kans	Gevolg	Risicoscore	▼/▲
3	Tekorten op BUIG-middelen door stijging bijstandsuitkeringen	Het risico dat door faillissementen en inkrimping in organisaties meer mensen in de bijstand komen.	S	70-90%	€250.000 ≤ €500.000	15	►
4	Armoedebeleid	Het risico dat de beperkende maatregelen en de recessie leidt tot meer schulden en armoede.	I	70-90%	€100.000 ≤ €250.000	10	►
5	Inhaalzorg/doorlopen indicaties	Het risico dat tijdelijke indicaties die zijn afgegeven om de gevolgen van COVID-19-maatregelen te verzachten, blijvend ingezet worden en uitgestelde zorg alsnog in 2021 moet worden ingezet.	I	50-70%	€100.000 ≤ €250.000	8	►
6	Dienstverlening	Het risico op verminderde dienstverlening (openingstijden, werken op afspraak) door de beperkende maatregelen en in 2021 bij piekbelasting als meer aanvragen binnenkomen.	I	50-70%	€100.000 ≤ €250.000	8	►

Uit de Monte Carlo simulatie komt een benodigde weerstandscapaciteit voor de COVID-19 risico's van € 2.050.000. Bovenstaande COVID-19 risico's zijn verwerkt in onderstaande matrix.

Risicomatrix

Toelichting risico's en beheersmaatregelen

De risico's in de oranje en rode gebieden worden hieronder toegelicht: hoe ontwikkelt het risico zich en welke beheersmaatregelen worden genomen.

Discontinuïteit ambtelijke organisatie

Ten opzichte van het COVID-19 plan is dit risico niet veranderd. COVID-19 heeft nog steeds impact op de gemeentelijk organisatie en het risico dat medewerkers besmet raken en daardoor uitvallen. Naast het besmettingsrisico heeft het volledig thuiswerken impact op de productiviteit en het welzijn van medewerkers. De kans op disbalans tussen werk en privé is groot. Dit kan ook weer gevolgen hebben op het verzuim.
Naast het risico op verzuim is ook de werkdruk voor medewerkers nog immer hoog. Doordat iedereen thuiswerkt, verloopt de afstemming tussen collega's en de omgeving niet optimaal. Hierdoor kunnen werkzaamheden vertraging oplopen. Ook worden nog steeds veel extra uren aan COVID-19 besteed, waardoor andere werkzaamheden vertraging hebben en afspraken niet nagekomen kunnen worden. Inzet ter vervanging van medewerkers wegens ziekte en de specifieke inzet op COVID-19 gerelateerde werkzaamheden heeft financiële gevolgen. Er zijn/worden verschillende beheersmaatregelen ingezet:

- Duidelijke richtlijnen over thuis- en kantoorwerken;
- Aanpak voor houden van verbinding met collega's nu thuiswerken veel collega's steeds zwaarder valt;
- Extra investeren om psychosociale belasting van medewerkers te verminderen (met verhoogde kans op uitval en productieverlies als gevolg als we deze maatregelen niet treffen);
- Project 'Lingewaard beweegt' om medewerkers in beweging en gezond te houden;
- Verzuimgesprekken/periodieke gesprekken teammanager-medewerker;
- Beperken mogelijke verlof stuwmeren;
- Inhuur van extra capaciteit ter vervanging van medewerkers en om continuïteit van de ambtelijke organisatie te garanderen;
- RI&E thuiswerkplek en implementatie verbeterplan.

Niet tijdig realiseren doelstellingen Taskforce

Dit risico is kleiner geworden ten opzichte van het COVID-19 plan. Er is nog steeds het risico op het niet behalen van de taskforceresultaten door COVID-19. In de tweede helft van 2020 hebben we een versnelling weten te realiseren in de uitvoering van de maatregelen. In 2020 zijn de financiële doelstellingen gehaald, maar het risico bestaat dat het resultaat vertekend is door de effecten van COVID-19 op de vraag naar hulp en ondersteuning. Door te onderzoeken hoe we bepaalde maatregelen naar voren kunnen trekken, trachten we het risico verder te verkleinen. Door periodieke monitoring, evaluatie en een drietal rapportages (jaarverslag en bij 1e en 2e Turap) houden we actief bij hoe de voortgang verloopt en sturen we waar mogelijk bij.

Tekorten op BUIG-middelen door stijging bijstandsuitkeringen

Als gevolg van de COVID-19 crisis staat de bedrijvigheid van bedrijven en organisaties tijdelijk op een lager pitje of is zelfs stil komen te liggen. Op dit moment vertaalt dit zich nog niet in oplopende werkloosheids- en bijstandscijfers. De landelijke steunmaatregelen, bijvoorbeeld NOW en TOZO, hebben een dempend effect. We zien met name veel onzekerheid rondom de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO). We verwachten dat na afloop van deze regeling de bijstandsafhankelijkheid van met name ondernemers sterk zal toenemen. Een hoger uitkeringsbestand leidt tot:

- Een mogelijk tekort op het BUIG budget (afhankelijk van mogelijke compensatie rijk);
- Hogere uitvoeringskosten;
- Niet behalen van de bezuinigingsdoelstelling van de Taskforce.

Op de compenserende BUIG-gelden wordt in 2021 een tekort verwacht. De gemeente pleegt via haar reguliere werkwijze extra inzet op beperking instroom en vergroten van de uitstroom. Voorbeelden hiervan zijn:

- Taskforce maatregelen versterken preventie en verminderen administratieve werkzaamheden van consulenten rondom nieuwe doelgroepen.
- Inzetten loonkostensubsidie, begeleiding en andere re-integratiemiddelen
- Aan de regionale uitvoeringsagenda Midden-Gelderland zijn als gevolg van de COVID-19 crisis in 2020 nieuwe activiteiten toegevoegd: het opzetten van een platform “Midden-Gelderland Werkt Door” en een snelle omscholing voor werkzoekenden.
- Inzetten van mobiele teams om regionaal uitvoering te geven aan het steun- en herstelpakket van de rijksoverheid (regio Arnhem start vermoedelijk in april).
- Bestrijden van jeugdwerkloosheid door op arbeidsmarktregio niveau een actieplan op te stellen en uit te voeren.
- Inzetten van de extra lokale middelen die we van het rijk ontvangen t.b.v. re-integratie, bijzondere bijstand en schuldhulpverlening (decembercirculaire).

Maatschappelijke risico’s

De maatschappelijke risico’s hebben niet direct een financieel gevolg, maar zijn wel degelijk aanwezig en kunnen ook een grote impact hebben op onze organisatie en/of samenleving. De volgende belangrijke maatschappelijke risico’s zien wij momenteel als gevolg van de beperkende maatregelen en de lockdown:

- Fysieke en mentale gevolgen voor de jeugd in de gemeente Lingewaard;
- Onderwijsachterstanden jeugd;
- Mogelijke faillissementen en leegstand van winkels en horeca in de kernen;
- Toename eenzaamheid onder inwoners met mogelijk nadelige gezondheidsgevolgen;
- Minder interne en externe participatie/samenwerking;
- Uitstelde zorg.

Positieve risico’s Covid-19

Zoals ook in de Programmabegroting 2021 reeds is opgenomen, geeft de ontwikkeling door COVID-19 ook positieve gevolgen en kansen. Door de aanhoudende beperkende maatregelen zijn er sneller stappen gezet in het (hybride) op afstand werken door de ambtelijke organisatie, digitale inwonersparticipatie en dienstverlening.

Er zijn de afgelopen maanden ook sneller stappen gezet met de invoering van het centrummanagement Bemmel, Gendt en Huissen.

COVID-19 zorgt er ook voor dat lokale ondernemers meer onder de aandacht komen en inwoners bewuster zijn bij wie ze aankopen doen.

.

6. Ontwikkeling risico's

Wijzigingen risico’s t.o.v. Programmabegroting 2021 en COVID-19 plan

Ten opzichte van Programmabegroting 2021 (reguliere risico’s met peildatum 31 augustus 2020) en het COVID-19 plan (COVID-19 risico’s met peildatum 18 november 2020) zijn er een aantal veranderingen in de risico’s met een risicoscore van 15 of hoger zichtbaar. Zie hiervoor de beschrijving in de vorige paragrafen. De wijzigingen in de overige risico’s worden hieronder nader toegelicht.

a) Het risico Projectsubsidies is komen te vervallen omdat het project Bochten van de Karstraat is stilgelegd.

b) Het risico op verkeer is verlaagd. Uit de praktijk van de afgelopen jaren is gebleken dat de kans dat dit risico zich voordoet minder groot kan worden ingeschat.

c) Het risico Omgevingswet is nieuw. De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2022 en ook de Wet private kwaliteitsborging heeft invloed op de hoogte van de te ontvangen leges. Lingewaard heeft samen met ODRA-bouwpartners Arnhem en Renkum een bureau opdracht gegeven nader onderzoek te doen naar de gevolgen. Het risico zal per 1 januari 2022 relevanter worden. Om het onderwerp scherp in beeld te houden, nemen we het nu al op in de risicoparagraaf.

d) Het COVID-19 risico sport en cultuur is verlaagd. De middelen van Provincie/Rijk zijn afdoende gebleken om de culturele instellingen en organisatie, verenigingen en dorpshuizen te ondersteunen. Van het opgezette vangnet voor financiële ondersteuning (1e ronde) voor deze groep wordt nog beperkt gebruik gemaakt.

e) De PFAS en stikstof problematiek is nog immer relevant en leidt tot vertraging in projecten voor woningbouw en infrastructuur. Ondanks dat in 2020 de nodige woningen zijn gerealiseerd, heeft het gevolgen voor de in het CUP opgenomen ambitie van woningbouw.

Uit de Monte Carlo simulatie komt een totaal benodigde weerstandscapaciteit van € 7.215.000. Het reguliere risicobedrag is € 1.430.000 lager dan bij de Programmabegroting 2021. Dit is het gevolg van het verlagen van een aantal risico's zoals hierboven beschreven. Het risicobedrag ten behoeve van COVID-19 is € 1.050.000 lager dan in het COVID-19 plan. Dit komt door het dalen van de risico's Niet tijdig realiseren doelstellingen Taskforce en Sport en cultuur. Zoals bij ieder P&C-document is dit een momentopname. Naast de genoemde wijzigingen in risico's heeft het gebruik van de statistische Monte Carlo simulatie ook gevolgen op het totale risicobedrag.

.

7. Weerstandsvermogen

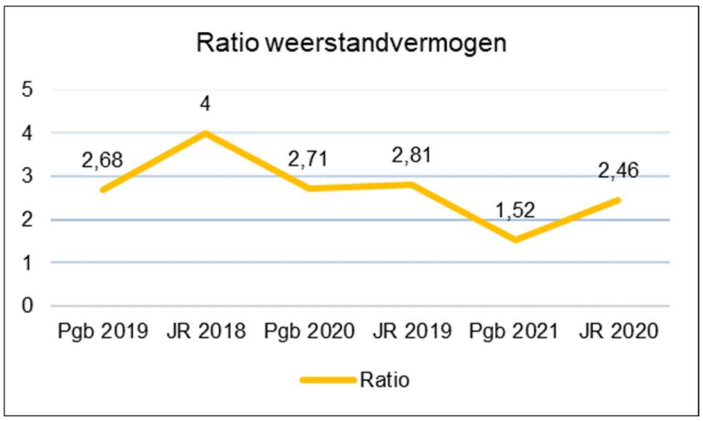
De ratio van het weerstandsvermogen is 2,46. De gemeente streeft naar een minimale ratio van 1,0 (raadsbesluit bij nota Risicomanagement & weerstandsvermogen).

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de risico's die we lopen (de benodigde weerstandscapaciteit) en de financiële middelen die we hebben om de risico's te dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit). Deze relatie noemen we de ratio:

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit.

Ratio weerstandsvermogen	
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 17.782.778
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 7.215.000
Ratio weerstandsvermogen	2,46
Kwalificatie	Uitstekend

In de afgelopen jaren was het verloop van de ratio weerstandsvermogen als volgt:

.

8. Verbonden partijen

In deze paragraaf beschrijven we de verbonden partijen die zijn ingedeeld in toezichtarrangement 3 ‘groot belang’. Dit zijn conform de nota verbonden partijen en raadsbesluit van 13 oktober 2020 de onderstaande verbonden partijen.

BVO Doelgroepenvervoer (BVO DRAN)
Ten aanzien van het doelgroepenvervoer was er in de afgelopen jaren sprake van budgetoverschrijdingen. Kostenbeheersing is een belangrijk aandachtspunt. De raad heeft eind 2020 besloten het kilometerbudget voor reizigers te maximeren op 1500 kilometer per jaar. Vanuit de DRAN wordt zonder aanvullende maatregelen een forse groei van het verbruik en daarmee de kosten voorspeld. Als dit leidt tot een structurele overschrijding van het budget voor het sociaal domein en extra besparingen moeten worden gerealiseerd, doen wij hiervoor voorstellen in de taskforce.

VGGM
In 2020 zijn verschillende brandweer verdeelmodellen ontwikkeld, bijvoorbeeld een verdeling op basis van inwoneraantal of op basis van uitkering Gemeentefonds. Dit heeft voor Lingewaard nadelige financiële gevolgen, omdat Lingewaard hierin een nadeelgemeente is.
Het proces ten aanzien van deze herverdeling ziet er als volgt uit.

- In 2020 zijn het historische perspectief, de uitgangspunten en verschillende verdeelmodellen en overgangsmodellen verkend.
- Uitgewerkte voorstellen zijn in december 2020 ter besluitvorming voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.
- De uitkomst van de evaluaties wordt verwerkt in de begroting van 2022. Op deze begroting van VGGM wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om een zienswijze kenbaar te maken.
- De begroting 2022 van VGGM kunnen de gemeenten in het voorjaar 2021 betrekken bij het opstellen van hun kadernota voor 2022.

De VGGM heeft in de vorm van de GGD een belangrijke uitvoerende rol in de COVID-19 crisis. In de AB-vergadering van 30 september 2020 is de stand zaken behandeld inzake de compensatie extra kosten COVID-19. Hierbij is door de Minister van VWS de bevestiging opgenomen dat de extra kosten zoals benoemd in de rapporten van AEF worden vergoed.

Groene Metropoolregio

Als nieuwe verbonden partij komt de Groene Metropoolregio in het eerste jaar automatisch in toezichtsarrangement 3 en wordt daarom in deze paragraaf beschreven. In het voorjaar van 2019 hebben de 18 colleges van B&W in de regio Arnhem-Nijmegen besloten een proces te starten om de regionale samenwerking te versterken. De urgentie hiervoor is tweeledig: slagkracht organiseren voor de grote opgaven die op de regio afkomen én het tot stand brengen van een transparante en steviger samenwerkingsvorm. Eind 2020 heeft uw raad hierover een besluit genomen.

.

9. Financiële kengetallen

De financiële kengetallen geven meer inzicht in de financiële positie van de gemeente. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de financiële positie ten opzichte van de begroting 2020 en de jaarstukken 2019 opgenomen.

Financiële kengetallen	Werkelijk 2019	Begroot 2020	Werkelijk 2020
1.a. Netto schuldquote	42 %	55 %	50 %
1.b. Netto schuldq. gecorr. v leningen	37 %	50 %	45 %
2. Solvabiliteitsratio	30 %	31 %	33 %
3. Grondexploitatie	4,74 %	8,46 %	7,71 %
4. Structurele exploitatieruimte	-4,74 %	1,32 %	-0,37 %
5. Belastingcapaciteit	109,40 %	116,89 %	113,92 %

De provincie hanteert bij de beoordeling 3 categorieën. Deze sluiten aan bij de landelijk afgesproken signaleringswaarden.

Financiële kengetallen	Gelders Gemiddelde*	Kengetal Lingewaard	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1.a. Netto schuldquote	63 %	50 %	<90 %	90-130 %	>130 %
1.b. Netto schuldq. gecorr. voor leningen	54 %	45 %	<90 %	90-130 %	>130 %
2. Solvabiliteitsratio	31 %	33 %	>50 %	20-50 %	<20 %
3. Grondexploitatie	9 %	7,71 %	<20 %	20-35 %	>35 %
4. Structurele exploitatieruimte 2020	-0,04 %	-0,37 %	Begr én MJB > 0 %	Begr of MJB > 0%	Begr én MJB < 0 %
5. Belastingcapaciteit	103 %	113,92 %	<95 %	95-105 %	>105 %

*Het Gelders gemiddelde is berekend op basis van de door de gemeenten in hun begroting 2020 opgenomen kengetallen.

Categorie A is het minst risicovol en C het meest risicovol. Alhoewel de provincie onze financiële positie beoordeelt aan de hand van de kengetallen, is voor het behouden van preventief toezicht alleen van belang dat de meerjarenbegroting een positief saldo heeft (art. 203 GW).

1 a. Netto schuldquote

De netto schuldquote = totale schulden / totale baten (excl. reserves)

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente.

Lingewaard zit ruim in categorie A, de minst risicovolle categorie.
De netto schuldquote is iets verslechterd in vergelijking met het vorige begrotingsjaar. De leningenportefeuille is wel afgenomen, alleen wordt in de berekening ook rekening gehouden met ontvangen voorschotten op subsidies, zoals de TOZO en de SPUK Proeftuinen aardgasvrije wijken. Bij het niet besteden moet de subsidie of uitkering worden terugbetaald, vandaar dat deze worden meegenomen in de totale schuldpositie.

1 b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote wordt zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden berekend, omdat er onzekerheid kan bestaan of alle leningen terug worden betaald.

Lingewaard zit ruim in categorie A, de minst risicovolle categorie.

2. De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio = eigen vermogen / totaal balans

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

De solvabiliteitsratio zit evenals in 2019 in de middelste categorie. Dit blijft een aandachtspunt. De verwachting is dat de ratio de komende jaren ook in de middelste categorie zal liggen.

3. Grondexploitatie

Kengetal grondexploitatie = Boekwaarde bouwgrond in exploitatie / totale baten (excl. reserves)

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarde is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Of een hoog of laag percentage gunstig is, is afhankelijk van de markt. Bij een gunstige markt zou een hoog percentage meer winstpotentie kunnen hebben.

Het kengetal is kleiner dan 20%. Hierdoor zit Lingewaard in categorie A, de minst risicovolle categorie. De stijging tussen werkelijk 2019 en werkelijk 2020 is hoofdzakelijk het gevolg van de vrijval van de extra getroffen verliesvoorziening voor de bedrijvencomplexen á € 4.065.900. Hierdoor stijgt namelijk de boekwaarde.

4. Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte = het saldo van de structurele baten en lasten + het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves / de totale baten (excl. reserves).

Dit kengetal geeft aan welke structurele financiële ruimte de gemeente heeft. We nemen bij de berekening alleen de structurele baten en lasten mee en niet de incidentele.

Na de eliminatie van incidentele baten en lasten wordt het nadelige structurele saldo € 446.000. Voor een samenvatting van het resultaat van de jaarrekening zie in de samenvatting ‘het resultaat’.

In de meerjarenbegroting is dit kengetal net positief (2024 0,33%) waardoor het kengetal in categorie B, de middelste categorie, valt.

5. Belastingcapaciteit

Belastingcapaciteit = totale woonlasten gemeente Lingewaard / landelijk gemiddelde woonlasten

Dit kengetal vergelijkt de totale woonlasten in Lingewaard met het landelijke gemiddelde. De woonlasten zijn de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. We gaan uit van de woonlasten van meerpersoonshuishoudens.

De belastingcapaciteit zit in de meest risicovolle categorie. Door de relatief hoge onroerende zaakbelasting ontbreekt de ruimte voor het benutten van extra belastingcapaciteit, indien dat nodig zou zijn voor het opvangen van risico's. De belastingdruk is in de jaarrekening 2020 in vergelijking met de jaarrekening 2019 gestegen. Dit wordt veroorzaakt door de stijging van de tarieven, met name de afvalstoffenheffing. (De belastingcapaciteit in de kolom begroot 2020, wijkt af van het percentage in de begroting 2020. Er stond 125,46 % en dit had 116,89 % moeten zijn.)

Beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen

De netto schuldquote en de grondexploitatie zitten in de minst risicovolle categorie.
De structurele exploitatieruimte is in 2020 negatief. De solvabiliteit is weliswaar gestegen ten opzichte van 2019, maar de verwachting is dat deze met de kennis van nu de komende jaren daalt. De schuldquote zal echter verbeteren zodra de ontvangen uitkeringen die nu nog als schuld op de balans staan, worden besteed. De belastingcapaciteit zit in de meest risicovolle categorie. De onbenutte belastingcapaciteit kan daardoor niet ingezet worden voor het opvangen van risico's. Echter, we hebben een goed weerstandsvermogen, waarmee we risico's kunnen opvangen. We beoordelen dit daarom per saldo niet als risicovol.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) vereist dat deze paragraaf ten minste de onderdelen wegen, riolering, water, groen en gebouwen bevat.

Inleiding
We willen de bestaande voorzieningen in stand houden. De vastgestelde beleidsplannen zijn de basis voor zowel het gewenste kwaliteits- als het veiligheidsniveau. Het beleid voor het onderhoud van de kapitaalgoederen staat in de verschillende nota's en beheerplannen.
Per onderdeel noemen we de uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden, die nodig waren om het minimale kwaliteitsniveau van de gemeentelijke kapitaalgoederen in 2020 te waarborgen. Alle kapitaalgoederen voldoen aan het minimale kwaliteitsniveau.

1. Openbaar groen

Programma:
5 Sport, cultuur en recreatie

Kaderstellende nota's:
Beeldkwaliteitsplan Openbaar Groen 2009
Groenstructuurplan 2008
Beleidsnotitie waardevolle bomen

Wat hebben we gedaan in 2020:

- We stelden een duurzame samenwerkingsovereenkomst tussen Scalabor en de gemeente Lingewaard op. Dit betekent dat Scalabor het groenonderhoud ook de komende jaren uit kan voeren.
- In Doornenburg beoordeelden we de kwaliteit van de beplanting en brachten we in beeld welke beplanting het eerst vervangen moet worden.
- Op basis van deze kwaliteitsbeoordeling is in Doornenburg al een deel van de beplanting vervangen in enkele groenvakken aan onder meer de Scherpe Hoek, Langeweerdstraat en Homoetstraat. Dit past ook in de wensen uit het Dorpsontwikkelingsplan Doornenburg.
- Een aantal brede bermen vormden we om naar ecologisch beheer. Dit jaar vooral bermen met eiken. De bestrijding van de eikenprocessierups kan dan met natuurlijke vijanden gebeuren.
- In Park Holthuizen maakten we een bloemenlint door ruim 1.000m^2 gazon om te vormen. Samen met inwoners en zadenspecialist Heem zaaiden we deze stroken in. De komende jaren monitoren we de effecten.
- Versterking van de biodiversiteit vond plaats bij het Plaksche Veld in Bemmel en de noordrand van Park Holthuizen in Huissen. Daarvoor werkten we samen met inwoners en natuurorganisaties.
- We gebruikten middelen uit het groenfonds voor verbetering van de groenstructuur in de van Wijkstraat in Huissen en de Bosweistraat in Bemmel. Dat deden we als onderdeel van de herinrichting van die straten.
- Uit het Dorpsontwikkelingsplan Haalderen is de wens voor de aanleg van paden met halfverharding gerealiseerd. Ook plantten we bollen en zaaiden een zaadmengsel voor meer

diversiteit. Ook de wens voor een buurtboomgaard aan de Bylander in wijk de Zilverkamp in Huissen werd verwezenlijkt.
- Het boombeheer is vanaf 2020 volledig digitaal en conform het handboek bomen.
- Samen met de boomverzorger (Nationale Bomenbank) zetten we een digitaal monitoringsysteem op om gerichter in te spelen op ziektes en plagen bij bomen.

Financieel:
In programma 5, onder 'Wat heeft het gekost?', staan de lasten en baten voor het onderhoud van openbaar groen onder taakveld 5.7.
Naast het exploitatiebudget was er een krediet van € 115.000 voor de vervanging van groen en bomen. Een deel uit het groenfonds gebruikten we om projecten te financieren. De kosten voor alle uitgevoerde projecten dekten we uit bestaande budgetten of projectbudgetten.

De financiële middelen uit de budgetten en kredieten zijn voldoende om de afgesproken beeldkwaliteit te realiseren en ook de komende jaren te behouden.

2. Wegen

Programma:
2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Kaderstellende nota's:
Beleidsplan wegverhardingen 2017

Wat hebben we gedaan in 2020:
Asfaltverhardingen:
- vervangen deklaag van de Karstraat tussen het Nieuwe Diep en de Polseweg in Huissen,
- vervangen van de deklaag van de rotonde Stadswal/van Voorststraat in Huissen,
- vervangen van de deklaag van de rotonde Ir Molsweg/Nielant in Huissen,
- vervangen van de deklaag van de rotonde Karstraat/Azalealaan in Huissen,
- vervangen van de deklaag van de rotonde Bredestraat in Huissen,
- uitstel van de het wegvak Kamervoort (Viswei - ds. Talmastraat) in Angeren. De reden is een combinatie van het onderhoud met verbetering van de riolering en de weginrichting.
- uitstel van de het wegvak Woerdsestraat (Hogeveld - Hegsestraat) in Gendt. De reden is een combinatie van het onderhoud met verbetering van de riolering.

Elementenverhardingen:
- herstarten van de trottoirs langs de Duisterestraat in Huissen,
- herstraatwerk op diverse plaatsen in het centrumgebied van Huissen,
- herstraten van trottoirs en parkeervakken in de Dorpstraat tussen Langstraat en Hegsestraat in Gendt.

Projecten met tevens onderhoud aan verhardingen :
- revitalisering wijk de Zilverkamp in Huissen,
- rioleringswerkzaamheden in de Peperstraat/Gasthuisstraat in Huissen,
- rioleringswerkzaamheden in de Nijmeegsestraat in Gendt,
- rioleringswerkzaamheden in Wardstraat/Flierenhofstraat in Bemmel.

Financieel:
In programma 2, onder 'Wat heeft het gekost?, staan de lasten en baten voor onderhoud wegen onder taakveld 2.1.
De middelen voor groot onderhoud onttrokken we aan de voorziening onderhoud wegen, kapitaallasten voor vervangingsinvesteringen dekten we uit de bestemmingsreserve rehabilitatie wegen.

De financiële middelen uit de budgetten en de onderhoudsvoorziening zijn voldoende om de afgesproken beeldkwaliteit ook de komende jaren te behouden.

3. Rioleringen

Programma:
7 Volksgezondheid en milieu

Kaderstellende nota's:
Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2017-2021

Wat hebben we gedaan in 2020:
Bij groot onderhoud beperken we de overlast voor inwoners tot een minimum. Dat doen we door het vervangen van de riolering zo veel mogelijk te combineren met het groot onderhoud aan wegen.

- Het werk in de wijk 't Zand in Huissen en de Nijmeegsestraat in Gendt is in uitvoering. De riolering vervangen we in combinatie met groot wegonderhoud en de aanleg van een regenwaterstelsel.
- In de Peperstraat/Gasthuisstraat in Huissen werd de riolering vervangen en het wegdek vernieuwd.
- Het project Korte Loostraat in Huissen is uitgesteld. Hier wachten we tot de nieuwbouw is afgerond.
- Op een groot aantal plaatsen voerden we klein onderhoud uit. Hiermee verlengen we de levensduur van de riolering waardoor minder snel totale vervanging van de riolering nodig is.

Financieel:
In programma 7, onder 'Wat heeft het gekost?', staan de lasten en baten voor algemeen rioolbeheer en riolering en waterzuivering onder taakveld 7.2..
Vervangingen en verbeteringen van het rioolstelsel worden geactiveerd (rente en afschrijving).
Het totaal aan kosten in het GRP is in balans met de opbrengst uit de rioolheffing.

4. Gebouwen

Programma:
5 Sport, cultuur en recreatie
7 Volksgezondheid en milieu
9 Bestuur en ondersteuning

Kaderstellende nota's:
Beleidsplan Gebouwd Vastgoed 2016

Wat hebben we gedaan in 2020:
Regulier en planmatig onderhoud voerden we uit op basis van het OnderhoudJaarPlan (OJP) 2020. Dit betrof onder andere:

- uitstel van de renovatie van de sanitaire ruimten in de brandweergarage in Doornenburg. Gelet op de onderhoudstoestand is in overleg met de VGGM hiertoe besloten,
- uitstel van vervangen van de veldverlichting bij voetbalvereniging de Bataven in Gendt. De inspectie leerde dat de masten met voorschakelapparatuur nog zeker een paar jaar mee kunnen,
- in overleg met de gebruikers stelden we de renovatie van de toiletgroep en de ontmoetingsruimte in verenigingsgebouw Kulit Bia in Bemmel uit naar het eerste kwartaal 2021,
- de dakbedekking vervangen bij de gymzaal van het Kulturhus in Angeren,
- herstellen van het metselwerk en voegwerk van de stadspomp op de hoek Vierakkerstraat-Kloosterlaan in Huissen,
- de dakbedekking vervangen op de clubgebouwen van voetbal- en hockeyvereniging op sportpark Ressen,
- aanpassen en uitbreiden van de warmwater-installaties om legionellabesmettingen te voorkomen op het sportpark en in de sporthal Walburgen in Gendt,
- vervangen cv-ketel in sporthal de Bongerd in Bemmel.

Vanwege brandveiligheid en brandoverslag is op woonwagencentrum Terpweide in Huissen een standplaats opgeheven. De vrijgekomen ruimte is ingericht als openbare ruimte.
In september rondden we de fysieke herbouw van het gemeentekantoor af.

Vanuit het project 'Vastgoed dat past' hebben we onder meer:

- 3.274 zonnepanelen geplaatst op zes gemeentelijke gebouwen,
- het aantal gebouwen in gemeentelijk eigendom met tenminste een energielabel B verhoogd naar 86%,
- voor tijdelijke huisvesting van turnvereniging SGS gezorgd,
- het beheer en de exploitatie van de binnensportaccommodaties geüniformeerd. Met drie exploitanten stelden we nieuwe contracten op met uniforme algemene voorwaarden,
- de uitvoering van het maatschappelijk huisvestingsplan Gendt gestart. Eerste actie is het uitbreidingsplan voor SKC De Leemhof om ruimte te bieden aan de bibliotheek,
- de maatschappelijk huisvestingsplannen voor de overige kernen nog niet vast kunnen stellen. Over de voortgang van het plan voor de kern Huissen informeerden wij u in oktober 2020. De beperkingen door COVID-19 maakten dat de zo noodzakelijke fysieke bijeenkomsten niet doorgingen. Dat betekende vertraging van de plannen voor de andere kernen.
- het besluit huurharmonisatie nog niet uitgevoerd. Het proces van inspraak van belanghebbenden rondden we in het najaar af waarna besluitvorming in uw raad volgt in het tweede kwartaal van 2021.

Financieel:
In programma 5, 7 en 9, onder 'Wat heeft het gekost?', staan de lasten en baten voor onderhoud gebouwen onder de taakvelden 5.2, 5.3, 7.2, 7.5 en 0.3.
De middelen voor planmatig onderhoud onttrokken we aan de voorziening onderhoud gebouwen.

5. Openbare verlichting

Programma:
2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Kaderstellende nota's:
Beleidsplan openbare verlichting 2015-2019

Wat hebben we gedaan in 2020:
We vervingen verlichtingsarmaturen door een energiebesparende LED-uitvoering. De nog resterende hoofd- en doorgaande wegen in de kernen van Lingewaard werden eerst aangepakt. Hiermee behalen we de grootste energiebesparing.
Het ging om de volgende wegen:

- ir. Molsweg/Stadswal/Karstraat tot de Linge in Huissen,
- doorgaande route (N838) binnen de bebouwde kom van Angeren,
- hoofdwegen in de kern Bemmel,
- Azalealaan in Bemmel,
- Agropark Huissen.

In woonwijken waren het de volgende wegen:

- Molenkamp in Bemmel,
- de Gaard in Bemmel,
- Kinkelplein en omgeving in Bemmel,
- parkeerterrein het Drieske in Bemmel,
- omgeving van de Hoppenhof in Doornenburg,
- parkeerterrein Blauweburcht in Huissen,
- omgeving van de Glazenmakershof in Angeren.

Capaciteitsproblemen bij de uitvoerende aannemer maakten het niet mogelijk het complete vervangingsschema 2020 uit te voeren.
Gemeentebreed is nu ongeveer 40% van de verlichting in Lingewaard voorzien van LED. Dat is een toename met 11% ten opzichte van 2019.

Financieel:
In programma 2, onder "Wat heeft het gekost", staan de lasten en baten voor 'Openbare verlichting' onder taakveld 2.1..
Naast het exploitatiebudget was er een tweetal investeringskredieten voor de grootschalige vervanging van armaturen (door LED) en lichtmasten. Kredieten blijven nodig om vervanging met LED uit te kunnen voeren.

6. Water

Programma:
5 Sport, cultuur en recreatie

Kaderstellende nota's:
Waterplan Lingewaard (2008) maakt onderdeel uit van het gemeentelijk rioleringsplan.
Nota Waterbergingsbank Gemeente Lingewaard (2014)

Wat hebben we gedaan in 2020:

- We maaiden/onderhielden de oevers van de gemeentelijke watergangen en waar dit noodzakelijk was werd gebaggerd. We verbeteren daarmee de waterkwaliteit en voorkomen/beperken wateroverlast.
- Vitens verzorgde het onderhoud aan het grondwatermeetnet.
- We schaften software aan om meetgegevens beter en sneller te kunnen inzien en gebruiken.
- Periodiek vond externe controle plaats op fouten (validatie) in de meetgegevens.
- We startten met het maken van de regionale- en lokale adaptatiestrategie met uitvoeringsagenda. Dit moeten we doen volgens het Deltaplan Ruimtelijk Adaptatie.

Financieel:
In programma 5, onder 'Wat heeft het gekost?', staan de lasten en baten voor onderhoud van watergangen onder taakveld 5.7.
De kosten van de uitvoeringsmaatregelen uit het waterplan activeren we (rente en afschrijving).

7. Civieltechnische kunstwerken

Programma:
2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Kaderstellende nota's:
Beleidsplan Civieltechnische Kunstwerken 2013-2018

Wat hebben we gedaan in 2020:

- uitstel van het vervangen van twee voetgangersbruggen aan de Endepoel in Huissen. In plaats daarvan vernieuwden we het voegwerk in de keermuur aan de Vierakkerstraat in Huissen. Ook plaatsten we een nieuwe keerwand bij de Kloostergracht in Huissen. Dit had een hogere prioriteit gelet op de onderhoudskosten op de langere termijn,
- de houten brug vervangen aan de Blauwenburcht in Huissen,
- het onderhoud van de stenen brug aan de Kinkelenburglaan 4 in Bemmel deden we eerder. Dat deden we al in december 2019 omdat het veiligheidsrisico te groot werd.
- uitstel van het vervangen van steiger en leuning aan de Bessenmaat in Huissen. In plaats daarvan repareerden we het houten brugdek van de fietsbrug aan de Looveerweg in Huissen,
- nadere inspectie en onderzoek van zeven kunstwerken op restlevensduur,
- onderzoek naar draagkracht en veiligheid van de duikerconstructie in de Looveerweg Huissen.
- coating aangebracht op betonnen bruggen bij de Brink in Huissen.

De extra onderzoeken naar veiligheid en draagkracht waren er mede debet aan dat de actualisatie van het beleidsplan (nog) niet in de gemeenteraad behandeld kon worden.

Financieel:
In programma 2, onder 'Wat heeft het gekost?', staan de lasten en baten voor onderhoud civieltechnische kunstwerken onder taakveld 2.1.
De middelen voor groot onderhoud onttrokken we aan de voorziening onderhoud civieltechnische kunstwerken. Voor de kapitaallasten van vervangingsinvesteringen is er de bestemmingsreserve civieltechnische kunstwerken.

Er was een sterke toename van het aantal kunstwerken in de wijk Loovelden in Huissen (+21 bruggen). Die zorgt er onder meer voor dat de huidige financiële middelen onvoldoende zijn om ook in de toekomst kwaliteit B te handhaven.

8. Speeltoestellen/-tuinen

Programma:
5 Sport, cultuur en recreatie

Kaderstellende nota's:
Beleidsplan spelen (2019)

Wat hebben we gedaan in 2020:

- We controleerden alle speeltoestellen vier keer. Twee keer in eigen beheer (technisch wijkbeheer) en twee keer door een extern inspectiebureau.
- Het ontwerp voor de vervanging en verplaatsing van de waterpomp in de Ward in Bemmel is klaar. Na instemming van de wijkplatforms en de buurt volgt de uitvoering.
- Het Slingerbos in Huissen kreeg een nieuw voetbalveldje met een kunstgras ondergrond. Van het voetbalveldje aan de Lootakkers in Gendt verbeterden we de ondergrond.
- GVA Doornenburg omarmt de open club gedachte. Samen met GVA ontwikkelden we een plan dat we stapsgewijs uitvoeren.
- Een aantal scholen stelde hun schoolplein open voor spelen buiten de schooltijden. Dit zijn in Bemmel: Pius X en Donatushof, in Huissen: Abacus en ’t Holthuus en de Marang in Angeren. De gemaakte afspraken hierover liggen vast in een convenant.
- In de speeltuinen aan de Viermorgen en Dwarsdijk in Bemmel, Dennenstraat, van Kleefstraat en Dullert in Huissen zijn speeltoestellen vervangen.

Financieel:
In programma 5, onder 'Wat heeft het gekost?', zijn de lasten en baten voor 'Speelvoorzieningen' opgenomen onder taakveld 5.7.

De beschikbare budgetten zijn voldoende om de afgesproken beeldkwaliteit B ook de komende jaren te behouden.

Paragraaf 4 Financiering

Inleiding

In de paragraaf Financiering beschrijven we hoe we omgaan met de financieringsbehoefte. Voor grotere uitgaven heeft de gemeente meestal niet het geld op de bank staan en wordt indien nodig een lening aangetrokken. ("totaal financiering"). De over de leningen te betalen rente behoort tot de exploitatie-uitgaven.

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) stelt regels voor het financieringsgedrag van decentrale overheden. Hierbij gaat het om regels voor het beheersen en financiële risico's op aangetrokken en uitgezette middelen. Ook het beheer van de treasury wordt hierin geregeld. De uitvoering van de treasuryfunctie vereist snelle beslissingen in een complexe geld- en kapitaalmarkt.

Financiering

Financieringspositie

We zetten zoveel mogelijk van de vrijkomende middelen in voor de financiering van de eigen investeringen. Financiering is het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar. Ook in het afgelopen jaar hebben we dit beleid gevolgd.

Leningenportefeuille

In 2020 is geen nieuwe langlopende geldlening afgesloten, terwijl in de begroting rekening was gehouden met een nieuw op te nemen geldlening ad. € 5 miljoen. Door het later uitvoeren van investeringen, de nog niet doorbetaalde subsidie en de verkopen van grond op de industrieterreinen, is in 2020 geen aanvullende financiering nodig geweest. Vermoedelijk zal nu in 2021 een nieuwe geldlening van € 10 miljoen worden aangetrokken. In 2020 is ook geen kasgeld aangetrokken. Zoals uit onderstaande tabel blijkt is onze leningenportefeuille door de reguliere aflossingen wat afgenomen. Door deze aflossingen in 2020 is de gemiddelde rente op onze langlopende geldleningen met 0,03% afgenomen.

MUTATIES VASTE SCHULD IN 2020 (Bedragen x EUR 1.000)

	Bedrag	Gemiddelde rente	Invloed op gem. rente
Beginstand per 1 januari 2020	**55.425**	**3,75%**	
Nieuwe leningen	0	0,00%	0,00%
Reguliere aflossingen	-2.636	4,30%	-0,03%
Vervroegde aflossingen	0	0,00%	0,00%
Renteaanpassing (oud percentage)	0	0,00%	0,00%
Renteaanpassing (nieuw percentage)	0	0,00%	0,00%
Omzetting vast naar vlottend	0	0,00%	0,00%
Omzetting vlottend naar vast	0	0,00%	0,00%
Eindstand per 31 december 2020	**52.789**	**3,72%**	**-0,03%**

De komende jaren zal de schuld op langlopende leningen weer op gaan lopen. Vermoedelijk zal in 2021 een bedrag van € 10 miljoen worden aangetrokken i.p.v. € 5 miljoen, zoals in de begroting 2021 is opgenomen. Dit komt doordat in 2020 geen nieuwe geldlening ad. € 5 miljoen is opgenomen. In de tabel bij de renterisiconorm is met deze lening van € 10 miljoen reeds rekening gehouden. Zoals ook blijkt uit de tabel bij de renterisiconorm, verwachten we de komende jaren in totaal 20 miljoen aan nieuwe langlopende geldleningen op te gaan nemen. Deze geldleningen zijn nodig om de investeringen opgenomen op het uitvoeringsprogramma te kunnen financieren. Jaarlijks lossen we echter ook € 2,6 miljoen af. De leningenportefeuille stijgt per saldo met ongeveer € 12 miljoen.
.

Algemene ontwikkelingen

Intern

Op 13 december 2018 heeft de raad van de gemeente Lingewaard het huidigeTreasurystatuut Gemeente Lingewaard 2018 vastgesteld. In dit treasurystatuut zijn de spelregels van de treasuryfunctie vastgelegd.

Extern

In de begroting 2020 zijn we uitgegaan van een lichte stijging van de rente voor zowel lang als kort geld. Echter, wat we niet voorzien hadden was de COVID-19 crisis. Door de stimuleringsmaatregelen van de Europese Centrale Bank (ECB) is de rente zelfs nog lager geworden. Voor de gemeente Lingewaard heeft dit weinig invloed gehad omdat we geen nieuwe leningen hebben opgenomen.
.

Risicobeheer

Renterisico's

Voor de toetsing van het renterisico heeft de overheid twee instrumenten gedefinieerd, namelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel de gemeente kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet is 8,5% van het begrotingstotaal.
De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Het renterisico is het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten van de gemeente door rentewijzigingen. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar.

In de volgende overzichten worden de renterisico's op de korte en lange schuld getoetst aan de wettelijke norm uit hoofde van de Wet fido.
In 2020 is geen nieuwe langlopende geldlening opgenomen. Door grondverkopen, het vooruit ontvangen van een later door te betalen subsidie en het later uitvoeren van investeringen hebben we geen aanvullende liquiditeitsbehoefte gehad.

Kasgeldlimiet per 31-12-2020

Omvang begroting per 1 januari 2020	106.694
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,50%
Kasgeldlimiet in bedrag	9.069

(Bedragen x EUR 1.000)

	Realisatie				
	Kwartaal				
	1: jan-mrt	2: apr-jun	3: jul-sep	4: okt-dec	Jaar
Vlottende schuld					
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0	0
Schuld in rekening-courant	472	48	0	0	130
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0	0
Totaal vlottende schuld	**472**	**48**	**0**	**0**	**130**
Vlottende middelen					
Uitgeleende gelden < 1 jaar	0	0	0	0	0
Contante gelden in kas	0	0	0	0	0
Tegoeden in rekening-courant	5.095	624	5.504	4.835	4.014
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0	0
Totaal vlottende middelen	**5.095**	**624**	**5.504**	**4.835**	**4.014**
Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld	-4.622	-576	-5.504	-4.835	-3.884
Toegestane kasgeldlimiet	9.069	9.069	9.069	9.069	9.069
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	**13.691**	**9.645**	**14.573**	**13.904**	**12.953**

Volgens de Wet financiering decentrale overheden mag de kasgeldlimiet gedurende 2 achtereenvolgende kwartalen overschreden worden. Zoals uit voorgaande tabel blijkt, zijn we heel 2020 binnen de norm gebleven. We hadden zelfs het hele jaar een aanzienlijk bedrag op onze lopende rekening staan. Zoals ook aangegeven onder het kopje "Financiering", onderdeel "Leningenportefeuille" komt dit door het later uitvoeren van investeringen, de nog niet doorbetaalde subsidie en de verkopen van grond op de industrieterreinen.

Renterisiconorm en renterisico's van de vaste schuld per 31-12-2020

(Bedragen x EUR 1.000)

	2020	2021	2022	2023
Renterisico op vaste schuld	realisatie	budget	budget	budget
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0	0	0	0
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld (o/g)	0	10.000	10.000	0
3b. Nieuw verstrekte lange leningen (u/g)	0	0	0	0

Renterisiconorm en renterisico's van de vaste schuld per 31-12-2020

4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	0	10.000	10.000	0
5. Betaalde aflossingen	2.636	2.636	2.636	2.636
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	0	2.636	2.636	0
7. Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	**0**	**2.636**	**2.636**	**0**

Renterisiconorm

8. Begrotingstotaal per 1 januari	106.694	106.694	106.694	106.694
9. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
10. Renterisiconorm	**21.339**	**21.339**	**21.339**	**21.339**

Toets Renterisiconorm

10. Renterisiconorm	21.339	21.339	21.339	21.339
7. Renterisico op vaste schuld	0	2.636	2.636	0
11. Ruimte(+) / Overschrijding(-) (10 - 7)	**21.339**	**18.703**	**18.703**	**21.339**

Het renterisico op de vaste schuld blijft in de periode 2020-2023 onder de norm.

Renteschema

In de paragraaf financiering geven we ook inzicht in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de rentetoerekening. Dat moeten we doen op basis van het BBV. Met onderstaand schema geven we hieraan invulling.

Renteschema:

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering				2.029.945
b.	De externe rentebaten (idem)			-/-	152.385
	Saldo rentelasten en rentebaten				1.877.560
			303.40		
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-/-	4		
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het desbetreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	0		
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	0		
.	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				1.574.156
d1.	Rente over eigen vermogen			+/+	0
d2.	Rente over voorzieningen			+/+	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente				1.574.156
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			-/-	1.707.985
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury				-133.829

Voorgaande tabel laat bovenaan onder a en b het saldo van de rentelasten minus de rentebaten zien. Vervolgens wordt hier de rente van afgetrokken die moet worden toegerekend. De toerekening aan de taakvelden gaat door middel van een renteomslagpercentage van 1,5%. Dit is een afgerond percentage op 0,5%. Door deze afronding wordt meer rente toegerekend aan de taakvelden dan we daadwerkelijk betalen. Dit levert een positief renteresultaat op het taakveld Treasury op. Dus op het taakveld Treasury levert dit een voordeel op en op de overige taakvelden in de begroting een wat hogere last. Voor het begrotingsresultaat doet dit dus niets.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

De COVID-19 crisis heeft ervoor gezorgd dat sommige activiteiten/projecten (tijdelijk) iets anders liepen. Tegelijk heeft dat ook weer kansen geboden om verbeterslagen te maken.

A. Een organisatie in ontwikkeling

Op verschillende fronten hebben we stappen gezet naar de doelen die we willen bereiken. We communiceren en organiseren meer vanuit (de leefwereld van) onze klant.

Processen verbeteren: Er is een methodiek ontwikkeld om processen klantgerichter en efficiënter te maken door gebruik te maken van serviceconcepten en klantreizen. In een pilot zijn we gestart met het proces van de gehandicaptenparkeerkaart, de uit- en inritvergunning en de plaagdierenbestrijding. Ook bedrijfsvoeringsprocessen worden verder verbeterd. Afgelopen jaar zijn stappen gezet op het gebied van Planning en Control en instroom nieuwe medewerkers.

De omgevingswet heeft ook zijn uitwerking naar de gemeentelijke werkprocessen. In 2020 zijn we samen met de ODRA voorbereidingen gestart om vergunningen op grond van de Omgevingswet binnen acht weken te kunnen verlenen. Een verplichting die op 1 januari 2022 effectief wordt.

Duidelijke taal: In totaal zijn er ruim 30 veel verstuurde brieven herschreven. Ook zijn er afspraken opgesteld die medewerkers helpen in duidelijke taal te communiceren.

Continue klantmeting: Onder baliebezoekers en inwoners en ondernemers die naar het Klantcontactcentrum van de gemeente bellen, is gestart met een continu klantonderzoek. Via een online vragenlijst meten we de klantbeleving en klanttevredenheid.

Wendbare organisatie: Steeds meer werkt de overheid samen met de samenleving. Dit vraagt van ons een andere manier van werken. Namelijk dat je je werkomgeving kiest bij het werk dat je op dat moment te doen hebt, thuis, op locatie of op het gemeentehuis.

In 2020 is een start gemaakt met de voorlichting over het activiteit gericht werken (**Zo Werken Wij in Lingewaard**). COVID heeft invloed gehad op dit concept. Vanaf maart zijn we verplicht gaan thuiswerken i.v.m. COVID. Onder de noemer “never waste a good crises” besteden we met behulp van coaching op het gebied van teamontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling aandacht aan de huidige situatie. We stellen de vraag “Wat kunnen we leren van de huidige situatie en gebruiken voor de toekomst wanneer we ook weer op kantoor kunnen werken?” Hierbij staan thema’s als persoonlijk leiderschap centraal.

Als gevolg van ARBO-wetgeving zijn we gestart met het uitrollen van thuiswerkplekken. De nieuwe manier van werken vraagt in de toekomst ook dat we af en toe thuis werken. Door de huidige situatie zijn medewerkers gewend aan thuiswerken en hebben we de faciliteiten alvast goed geregeld. Er was aandacht voor contact en verbondenheid met de organisatie en collega’s onderling.

Er zijn interventies geweest voor medewerkers met psychosociale klachten als gevolg van COVID en het thuiswerken. Tot slot is de voorbereiding voor de training voor leidinggeven op afstand in 2020 gestart.

Transformatie sociaal domein
Met de maatregelen van de taskforce en de kaders voor het beleidsplan sociaal domein heeft de gemeenteraad uitgesproken de inwoner en zijn leefwereld uitgangspunt van beleid te maken. Dat vraagt niet alleen iets van ons beleid, maar ook van de manier waarop wij (samen)werken. We hebben een ontwikkelagenda voor het sociaal domein gemaakt. Het versterken van het denken vanuit de inwoner en de gemeentelijke regierol is één van de ontwikkeldoelen. In de agenda nemen we concrete acties op om aan dit doel te werken.

We zijn gestart met een brede uitvraag in de toegang en bouwden de aanpak volgens "De Nieuwe Route" verder uit door nieuwe medewerkers op te leiden en de kennis van medewerkers te onderhouden. Hierdoor kunnen we de werkwijze nog beter toepassen bij complexe vraagstukken van onze inwoners.

B. Strategisch personeelsbeleid

Medewerkers zijn meer flexibel en zich meer bewust van de noodzaak om te werken aan hun (duurzame) inzetbaarheid. Teammanagers hebben een beter beeld van de opbouw van hun team en vormen zich een beeld over welke ontwikkeling nodig is.

Diverse teams hebben de eerste stappen gezet naar een **strategisch personeelsplan**. Het gaat dan om een analyse van de huidige situatie en de ontwikkelingen die op het team afkomen.

Het team Sociaal Beleid is eind 2020 gestart met een pilot op het gebied van c**ompetentiemanagement**.

Op het gebied van **duurzame inzetbaarheid** hebben we diverse activiteiten gestart:
- Er zijn diverse activiteiten ingezet om mensen (mentaal) gezond en gemotiveerd aan het werk te houden. Voorbeelden zijn de wandelchallenge, de inzet van coaches en gratis aanbod online trainingen. We hebben het aanbod uitgebreid vanwege COVID-19. Dit vindt plaats onder noemer “aandacht voor elkaar”.
- Ten behoeve van het thuiswerken zijn diverse maatregelen getroffen en acties ingezet. Deze zijn terug te lezen bij onderdeel A. Een organisatie in ontwikkeling.
- Medewerkers konden in 2020 gebruik maken van loopbaanbegeleiding en coaching. Ook werden er (digitale) trainingen aangeboden om te blijven werken aan de inzetbaarheid in het huidige werk en toekomstig werk. Deze activiteiten lopen door in 2021.
- Op het gebied van werving hebben we arbeidsmarktcommunicatie ingezet, toegespitst op de doelgroep die we willen bereiken en vindt recruitment onder meer plaats via LinkedIn.
- Aannamebeleid: het soort werkrelatie wordt afgestemd op het arbeidsperspectief binnen de functie.

Op het gebied van de **Inclusieve organisatie** hebben we een start gemaakt met een focus op een meer divers personeelsbestand. Enerzijds door te voldoen aan de banenafspraak en anderzijds door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt meer kansen te bieden. Een voorbeeld hiervan is het aantrekken van statushouders en het bieden van perspectief op de arbeidsmarkt.

Om mensen duurzaam op te nemen in onze organisatie zijn er interne coaches opgeleid die de nieuwe collega's met een afstand tot de arbeidsmarkt direct op de werkvloer begeleiden. Wanneer er drempels ontstaan in de samenwerking of op de inhoud van het werk kan de nieuwe collega terecht bij de interne coach. Deze interne coaches zijn directe collega's die vaak hetzelfde werk uitvoeren. Op deze manier kan de nieuwe collega's zowel inhoudelijk als sociaal ondersteund worden. Hiermee wordt de kans van slagen positief beïnvloed en kan er een duurzame match gecreëerd worden.

We zijn gestart met het optimaliseren en digitaliseren van het proces personele inzet. Een belangrijk uitgangspunt bij dit proces is (verbeteren van de) sturingsinformatie. Verder zijn we gestart met de (verplichte) aanbesteding van het salaris- en personeelssysteem. Daarbij hebben we in de eisen rekening gehouden met mogelijkheden op het gebied van managementinformatie.

Verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht	Werkelijk
Formatie	Aantal fte per 1.000 inwoners	6,35	6,43
Personeelsbezetting	Aantal fte per 1.000 inwoners	5,49	6,29
Apparaatskosten	De personele en materiële kosten verbonden aan het functioneren van de organisatie per inwoner	€ 611	€ 606
Externe inhuur	Kosten inhuur als percentage van de totale loonsom	max. 10%	11,5%
Overhead*	Percentage van de totale lasten	12,9%	12,9%
Ziekteverzuim**	Verzuim als percentage van de totale personele bezetting	5,0%	5,6%

*) Het percentage overhead is berekend op basis van de totale lasten exclusief de uitgaven met betrekking tot de herbouw van het gemeentekantoor. Klik hier voor een nadere toelichting.
**) Dit is geen verplichte indicator.

Toelichting op enkele verplichte indicatoren

Formatie:
In de begroting hanteren we de definitiebepaling van de VNG, de werkelijk bezetting in fte op 1 januari **van het vorige jaar**. Daardoor kan er een verschil ontstaan tussen verwacht en werkelijk.

Personeelsbezetting:
De gemiddelde formatie die werkelijk bezet was. De bezetting is afhankelijk van het aantal vacatures dat op dat moment open stond. Er zijn dus uiteindelijk meer vacatures ingevuld dan vooraf was voorzien.

Apparaatskosten:
De apparaatskosten zijn berekend op basis van het overzicht overhead. De begrote kosten per inwoner bedragen € 611 en wijken af van het bedrag ad. € 579 dat in de begroting 2020 was opgenomen. Dat komt omdat we nu uitgaan van de begroting na wijziging.

Externe inhuur:
Onder externe inhuur vallen onder andere uitzendkrachten, zzp-ers of detacheringsovereenkomsten. Tijdelijke aanstellingen en payroll-medewerkers horen niet bij externe inhuur. Bovenop de normale inhuur op tijdelijke taken, hebben we ingehuurd op extra werkzaamheden als gevolg van COVID-19, ziektevervanging en projecten waarvoor we geen vast personeel aan kunnen nemen.

Overhead:
Het begrote percentage overhead bedraagt 12,9% en wijkt af van het percentage ad. 12% dat in de begroting 2020 was opgenomen. Dat komt omdat we in de jaarrekening zijn uitgegaan van de begroting na wijziging.

C. Dienstverlening

Wasstraat voor procesoptimalisatie
De wasstraat is een methode om processen in de 10 stappen klantgerichter en efficiënter te maken. De methode maakt gebruik van de Lingewaardse serviceformuleplaten en klantreizen. Serviceformules beschrijven de vereisten waaraan een proces moet voldoen. En met behulp van de klantreis wordt vanuit het perspectief van de klant naar het proces gekeken. Beide perspectieven leveren verbeteringen op voor het proces. Voor begeleiding van de klantreizen zijn klantreiscoaches opgeleid.

Beide perspectieven leveren verbetering op voor het proces. In een pilot zijn we gestart met het proces van de gehandicaptenparkeerkaart, de uit- en inritvergunning en de plaagdierenbestrijding.

D. Omgaan met bezwaren, klachten en informatieverzoeken

Bezwaren
De gemiddelde doorlooptijd van de bezwaren was ruim 18 weken. Dit is ruim zes weken langer dan in 2019. Door COVID-19 was het in grote delen van het jaar minder goed of helemaal niet mogelijk om fysieke hoorzittingen te organiseren. De alternatieve wijze van schriftelijke behandeling bleek toch wel erg lang te duren. Bij de bezwaren, waar ook veel derde belanghebbenden betrokken zijn, kostte schriftelijke afhandeling veel meer tijd. Dat heeft tot vertraging geleid.

Omschrijving	Aantal 2020		Toelichting
Bezwaarschriften binnengekomen in 2020	97		– Ongeveer 33% heeft betrekking op het sociaal domein, ongeveer 25% op Omgevingsvergunningen en ongeveer 20% op de TOZO-regeling. – Eén bezwaarschrift doorgeschoven naar ander bevoegd orgaan. – Twee bezwaarschriften zijn aangehouden in afwachting van de uitkomst van een rechtszaak.
Bezwaarschriften behandeld in 2020	49		– Na pre-mediation, extra toelichting en overleg zijn 39 bezwaarschriften ingetrokken. – Inclusief acht bezwaarschriften uit 2019
Bezwaarschriften doorgeschoven naar 2021	10		
Ingetrokken/onbevoegd	40		
	Advies commissie	Beslissing op bezwaar	
Niet-ontvankelijk	10	10	
(Deels) gegrond	12	9	
Ongegrond	26	20	
Advies over proceskosten	1	1	
Besluitvorming op 31-12-2020 nog onbekend	6	15	

In 2019 hebben we 111 bezwaarschriften behandeld. In 2020 is dat ruim de helft minder. Daardoor zijn de cijfers over ontvankelijkheid en wel of niet gegrond niet vergelijkbaar.
Het feit dat een bezwaarschrift gegrond wordt verklaard zit vooral in een onjuiste of onvolledige motivering. Hier moet bij behandeling van een aanvraag altijd goed zorg voor worden gedragen.
De bezwarencommissie adviseerde om 12 bezwaren gegrond te verklaren. Op het grote aantal besluiten dat we jaarlijks nemen is dat weinig.

Niet verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2020	Raming	Werkelijk
Behandelen bezwaarschriften	Afhandeling bezwaren binnen 12 weken:	65%	22,5%
	Afhandeling bezwaren binnen 18 weken:	85%	52,5%

Klachten
Er werden in 2020 42 klachten bij het college ingediend (2019: 50) over handelingen of gedragingen van medewerkers of bestuurders van de gemeente. Daarvan zijn er twee ingetrokken. Dit waren klachten die waren aan te merken als klacht in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Twee derde van de klachten had betrekking op de teams die het meeste in contact staan met inwoners: Sociaal Domein, Openbare Ruimte en Vastgoed en het Klant Contact Centrum. Drie klachten waren op 31 december 2020 nog in behandeling.

Van de behandelde klachten in 2020 kon bijna 95% informeel worden afgehandeld. Bij twee klachten is besloten deze voor advies voor te leggen aan de onafhankelijke klachtadviescommissie. Vanwege de COVID-19 crisis heeft deze formele klachtbehandeling in 2020 nog niet plaatsgevonden.

Niet verplichte indicator	Meetbaar resultaat 2020	Raming	Werkelijk
Klachten	Percentage klachten dat informeel wordt afgehandeld.	> 85%	95%

Wob-verzoeken
Er zijn in 2020 21 Wob-verzoeken ingediend (2019: 28). Hiervan zijn uiteindelijk twee verzoeken ingetrokken en is één verzoek doorgezonden naar een ander bestuursorgaan. Op 31 december 2020 was één Wob-verzoek nog in behandeling.

De gemiddelde afhandelingstermijn van de Wob-verzoeken ligt op 5,36 weken. De afhandeling van de Wob-verzoeken binnen vier weken heeft langer geduurd dan geraamd. Dit had twee oorzaken:

1. Omdat er meerdere Wob-verzoeken waren die omvangrijk waren qua opgevraagde documenten. Het verzamelen en vervolgens beoordelen en verwerken van deze documenten kost relatief veel tijd.
2. Het thuiswerken als gevolg van COVID-19 heeft een negatief effect op de doorlooptijd.

Niet verplichte indicator	Meetbaar resultaat	Raming	Werkelijk
Wob-verzoeken	Percentage WOB-verzoeken dat binnen de 4 wekentermijn wordt afgehandeld	> 60%	41%

Niet verplichte indicator	Meetbaar resultaat	Raming	Werkelijk
	Percentage WOB-verzoeken dat binnen de 8 wekentermijn wordt afgehandeld (na verdaging)	> 80%	82%

E. Onderzoeken en verantwoording

Leren en verbeteren
We vinden het belangrijk om in een veranderende omgeving regelmatig de behaalde resultaten te beoordelen. Dat deden we op verschillende manieren:

- In juni 2020 heeft Astrium Overheidsaccountants het rapport van bevindingen over de controle van de jaarrekening 2019 opgeleverd. De accountant heeft zowel over de getrouwheid (kloppen de cijfers en toelichtingen) als de rechtmatigheid (zijn de cijfers in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving) een goedkeurende controleverklaring verstrekt.
- Jaarlijks leggen we verantwoording af over de stand van zaken van de door de rekenkamercommissie uitgebrachte onderzoeksrapporten. In de vergadering van de auditcommissie van 28 september 2020 hebben we gemeld dat van vijf in de afgelopen jaren uitgebrachte onderzoeksrapporten in augustus 2020 70% van de aanbevelingen volledig was geïmplementeerd en 30% deels was geïmplementeerd. Het betrof in totaliteit 30 aanbevelingen.
- Het onderzoek naar de kwaliteit van de ondersteuning en advisering door de ambtelijke organisatie heeft vertraging opgelopen als gevolg van andere prioriteiten vanwege COVID-19. Aan het begin van het vierde kwartaal 2020 zijn we gestart met dit onderzoek.

Door een wetswijziging geeft de accountant over het boekjaar 2020 voor het laatst een rechtmatigheidsoordeel af bij de jaarrekening. Vanaf het boekjaar 2021 is dit de verantwoordelijkheid van het college. Naar het oordeel van onze accountant is de bestaande controlesystematiek kwalitatief zodanig op orde dat we geen aanvullende maatregelen hoeven te nemen.

F. Informatievoorziening

Informatievoorziening faciliteert inwoners, bedrijven en de interne organisatie
Voor de klanten in het sociaal domein is een online klantportaal gerealiseerd. Dergelijke platformen ondersteunen de ontwikkeling van de online dienstverlening aan de inwoners en ondernemers. Met onder andere Digid-authenticatie is informatiebeveiliging en privacy-wetgeving gewaarborgd. In het jaar van de COVID-19-crisis heeft de goede informatievoorziening en informatiearchitectuur zich kunnen bewijzen in een soepele overgang naar het massale thuiswerken. Direct vanaf het begin van de COVID-19 crisis hadden de medewerkers de beschikking over ICT-voorzieningen om digitaal op afstand samen te werken en te vergaderen. De bedrijfsvoering heeft daardoor zonder onderbreking kunnen functioneren.

Informatie-gestuurd werken en aansluiting bij de uitgangspunten van de common ground
De principes van de common ground architectuur, waarbij we gegevens loskoppelen van de toepassingen (applicaties en processen) zijn opgenomen in het informatiebeleid en uitgewerkt in standaardisaties. Bij aanbestedingen van informatievoorziening werden deze in de eisen opgenomen. Hiermee realiseerden we stap voor stap voor de komende jaren een slagvaardige, flexibele en veilige informatievoorziening.

Implementatie van een digitaal loket voor de Omgevingswet
Het digitale stelsel Omgevingswet (DSO) wordt in 2022 operationeel. We hebben een analyse gemaakt van de mogelijke keuzes die zijn te maken ten aanzien van de kwaliteit van de dienstverlening en de procesinrichting. Tenslotte is een overzicht gemaakt van de benodigde ICT-voorzieningen die volgen uit de keuze voor de procesinrichting.

Samenwerking ICT Lingewaard Overbetuwe
De ICT samenwerking is operationeel per 1 januari 2020. Het is een jaar geweest waarin er veel op de ICT-organisatie af is gekomen. Naast de medewerkers die vanuit Overbetuwe zijn toegevoegd aan het team en de daadwerkelijke start van de samenwerking heeft de COVID-19-crisis zeer veel gevraagd van de prille ICT samenwerking. Inmiddels is gestart met het ontwerpen van een gezamenlijke ICT-infrastructuur van de toekomst waarbij het doel is dat beide gemeenten een veilige en toekomst bestendige ICT-voorziening krijgen die de dienstverlening ondersteunt. Eén gezamenlijk ICT infrastructuur voor twee gemeenten zorgt voor minder meerkosten.

G. Informatiebeveiliging

Cyber security
De gemeente beschikt over waardevolle en privacygevoelige gegevens. Het is belangrijk dat we deze gegevens goed beschermen. In 2020 hebben we ons verder gericht op de beveiliging tegen aanvallen van buitenaf. Het gaat om meerdere aanvallen per dag. We hebben daar waar nodig steeds de laatste beveiligingsupdates gedraaid en zo de beveiliging in stand gehouden. Daarnaast is de toegang tot de systemen van de gemeente verder verbeterd.

We kiezen een systematische aanpak
Vanaf 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht geworden. Vanuit die BIO zijn wij begonnen met Risicoanalyses op de verschillende onderdelen van de organisatie. Door de COVID-19 pandemie hebben we andere keuzes moeten maken als organisatie. Hierdoor hebben we een achterstand opgelopen in het maken van de analyses. De reguliere audits zijn wel allemaal volgens planning uitgevoerd.

Herbouw
Bij de herbouw van het gemeentekantoor hebben we expliciet aandacht besteed aan de beveiliging van mensen en informatie. Doel is het gemeentekantoor te laten voldoen aan alle geldende beveiligingsvoorwaarden. Daardoor kan nu ieder op een veilige manier gebruik maken van het gebouw.

Informatiebeveiliging en AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming)
In 2020 hebben we de organisatie verder AVG-proof gemaakt. Dit hebben we onder andere gedaan door het actueel houden van het verwerkingenregister en het register van verwerkers.
Bij organisatieveranderingen en projecten hebben we een actieve bijdrage geleverd op het gebied van AVG en wet BIO. We hebben risico-audits uitgevoerd bij de invoering van veranderingen.

Het registeren, melden en analyseren van datalekken is opgepakt
Het meer thuiswerken heeft geleid tot andere en meer datalekken. In 2020 zijn er 14 datalekken geweest. Daarvan zijn er 5 gemeld met de Autoriteit Persoonsgegevens. De datalekken zijn accuraat en conform kwaliteitseisen opgepakt en afgehandeld.

H. Goede interne en externe communicatie

Duidelijke taal
We communiceren in duidelijke taal met onze inwoners, ondernemers en anderen. Zodat onze informatie begrijpelijk is voor alle inwoners. We sloten ons aan bij de landelijke campagne duidelijke taal. We trainden 33 collega's in duidelijke taal. We vroegen het lezerspanel om feedback te geven op de belastingflyer, het afkoppelen van de goten en de brief voor nieuwe inwoners. Niet de tien keer die we hadden voorzien. Dat hebben we hen ook laten weten voordat we de brief nieuwe inwoners naar hen toestuurden.

Toegankelijke informatie
Sinds september 2020 is digitale toegankelijkheid een wettelijke verplichting. Digitale toegankelijkheid betekent dat iedereen, dus ook mensen die doof, slechthorend, blind of slechtziend zijn onze digitale informatie kunnen gebruiken. Dat brengt de verplichting met zich mee om voor al onze online publicaties (websites, apps) een toegankelijkheidsverklaring te publiceren. Voor onze belangrijkste websites, waaronder www.lingewaard.nl, lieten we de toegankelijkheid onderzoeken en stelden we een toegankelijkheidsverklaring op. Het onderzoek toonde aan dat onze website goed toegankelijk is en goed gebruikt kan worden door mensen met een functionele handicap. De toegankelijkheidsverklaring is gepubliceerd op onze website, waarmee we voldoen aan de wettelijke verplichting. In de toegankelijkheidsverklaring staat beschreven op welke punten de website de komende tijd nog verbeterd wordt.

Versterking digitale participatie
Waar het kon werkten we zoveel mogelijk samen. We gingen in dialoog, maakten interactief plannen en namen samen besluiten. We betrokken inwoners bij het maken van plannen en nemen van beslissingen. Dit deden we steeds meer digitaal. Deels vanwege het COVID-19virus, maar ook omdat we door digitale participatie andere doelgroepen inwoners bereiken.

We investeerden extra in digitale participatiemogelijkheden. Op die manier konden we onze inwoners, ondanks de beperkte contactmogelijkheden, zo goed mogelijk bij onze planontwikkelingen en besluitvorming betrekken. Voorbeelden hiervan zijn de digitale avonden rondom de klimaatadaptatie, de digitale gesprekken rondom windpark Caprice en online gesprekken met belanghebbenden rondom de Dorpensingel.

Om goede online bijeenkomsten te houden, trainden we intern tientallen collega's en schreven we handleidingen voor inwoners hoe ze hieraan deel konden nemen.

Signalen verbinden
We probeerden inzicht te krijgen in wat er in de omgeving gebeurt. Daarvoor maakten we wekelijks een omgevingsbeeld. Daarmee vormden we ons een beeld hoe inwoners, ondernemers, partners en anderen denken over onze dienstverlening, reputatie en beleid. Het omgevingsbeeld gebruikten we om in te spelen op vragen die er leven en onze communicatie hierop aan te passen.

Effectieve communicatie
We communiceren effectief door informatie via de best passende kanalen te communiceren. We communiceren digitaal waar het kan, offline waar het moet. We verbeterden de professionaliteit en duidelijkheid van de gemeentepagina. Onder meer door het gebruik van speciale themapagina's. Er verschenen onder meer specials over wijzigingen rondom afval, mantelzorg, duurzaamheidsprijs 2020, groeten uit Lingewaard en maandelijks een pagina voor ondernemers. We maakten meer

gebruik van visuele communicatie. Bijvoorbeeld infographics over de jaarrekening en begroting en filmpjes over de nota Wonen, promotievideo's Bezoek de Betuwe en de snelbalie.

Interne communicatie
We informeerden onze medewerkers via Vlindernet, mails en vlogs van de directie en interne video's. Ook kregen de medewerkers diverse kaarten op hun huisadres met een blijk van waardering.

Communicatie rondom COVID-19
We investeerden extra in de communicatie over COVID-19. We maakten gebruik van de communicatie vanuit het Rijk. Zowel voor de 'reguliere' communicatie als de communicatie voor laaggeletterden (Steffie). Hiermee informeerden we onze inwoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties over de COVID-19 richtlijnen en maatregelen. Dat deden we via nieuwsbrieven voor ondernemers, berichten op social media, onze website en gesprekken met de pers.
Ook communiceerden we met verschillende groepen in Lingewaard zoals ondernemers, ouderen en jongeren. We maakten verschillende korte filmpjes over de situatie in Lingewaard. Daarbij besteedden we onder meer aandacht aan ondernemers, verenigingen, kinderen, jongeren, toerisme en mantelzorgers. We werkten in de informatievoorziening rondom COVID-19 veel samen met partners. Zoals met Stichting Welzijn Lingewaard rondom de hulplijn COVID-19, de scholen voor de noodopvang en de politie en jongerencoaches over het vuurwerkverbod.

I. Optimale huisvesting & facilitaire dienst

De verbouwing en verhuizing van het gemeentehuis heeft hinder ondervonden van COVID-19
Het proces werd af en toe vertraagd door het niet geleverd krijgen van materialen, uitval door ziekte bij de mensen van de aannemer en verschuivingen in de planning om wel de juiste volgorde van installateurs te behouden. Maar uiteindelijk is het gebouw dan, weliswaar virtueel, feestelijk geopend op 4 september 2020.

Na de opening zijn we direct begonnen met het ontmantelen van de tijdelijke huisvesting en is een start gemaakt met herinrichten van het buitenterrein. Waarbij de aandacht zowel naar het groene – als het beveiligingsaspect gaat.

Het gemeentehuis nog niet volledig getest op het dagelijks gebruik
Het gemeentehuis is na de opening nog niet één keer volledig benut door de medewerkers. Door de beperkende maatregelen in verband met COVID-19 is er steeds maar een klein deel van de mensen aanwezig geweest. Dat gaf wel tijd om de meeste openstaande opleverpunten alsnog te realiseren.

Geïnstalleerde systemen zijn aangepast om hybride te kunnen vergaderen
Door COVID-19 is de wijze van vergaderen door de raad gewijzigd naar hybride met zoom en de mogelijkheid om in te kunnen spreken en alles te streamen. Daar moesten de net geïnstalleerde systemen voor worden aangepast. Dit gaf zeker in begin de nodige technische problemen waar nog steeds oplossingen voor worden uitgewerkt.

Regulier onderhoud
Reguliere onderhoud voor de werf, het kasteel en de Tabakschuur heeft gewoon plaatsgevonden

J. Inkoop en aanbesteding

We hebben het inhuur proces gedigitaliseerd en verder geprofessionaliseerd
Hierdoor zal er binnen en buiten de organisatie meer en betere informatie zijn. Dit systeem is eind 2020 in gebruik genomen.

We hebben stappen gezet met betrekking tot duurzaamheid en social return on investment bij aanbestedingsprocessen.
Dit hebben we in regionaal verband opgepakt, bijvoorbeeld de circulariteit in de grond-, weg- en waterbouw. De samenwerkende gemeenten hebben eenzelfde beleid, waardoor ondernemers niet steeds met andere voorwaarden met betrekking tot duurzaamheid worden geconfronteerd.

Eind november is de raad bijgepraat over lokaal en duurzaam inkopen. Door COVID-19 konden we helaas dit jaar geen bijeenkomst voor ondernemers organiseren. Wel heeft een aantal digitale speed dates tussen ondernemers en medewerkers plaatsgevonden.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

De informatie over de verbonden partijen is gebaseerd op de gegevens die wij tot 15 april 2021 van hen hebben ontvangen.

In de paragraaf Verbonden partijen worden alle partijen met welke de gemeente een band heeft en samenwerkt, nader toegelicht. Als deze samenwerking in een bestuurlijke en financiële vorm wordt gegoten, spreken we van een verbonden partij.
.

Algemeen

Voor de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van samenwerking verwijzen we naar programma 9, onderdeel Samenwerkingsverbanden (doel 2). In het overzicht hieronder is per organisatie de noodzakelijke informatie vermeld. Meer in het algemeen is in 2020 specifiek aandacht besteed aan de volgende zaken.

Register Verbonden Partijen
In december heeft het college het voorgeschreven register artikel 27 van de Wet gemeenschappelijke regelingen geactualiseerd. Dit is vervolgens gepubliceerd en ligt ter inzage bij het KCC.

Opheffing verbonden partijen
In 2020 zijn de volgende verbonden partijen opgeheven: GO Arnhem Nijmegen, Werkvoorziening Midden Gelderland (Presikhaaf), GO Onderwijszaken, Grondbank.

Verantwoording
De paragraaf Verbonden Partijen bevat in de eerste plaats verantwoordingsinformatie. Deze moet voldoen aan de voorschriften van de Wet gemeenschappelijke regelingen, het Besluit begroting en verantwoording (BBV) en de Nota Verbonden Partijen.
Deze informatie is bedoeld om verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid. De voorschreven informatie is in deze paragraaf opgenomen. Daarnaast zijn er twee andere momenten waarop de raad invloed uitoefent op dit beleid.
In de eerste plaats wanneer de gemeente de zienswijze kan geven op de jaarstukken en het kader voor de begroting van een Verbonden Partij. Bij het zwaarste toezicht arrangement doet de raad dit zelf. In de andere gevallen gebeurt dit door het college die de raad daarover informeert.
In de tweede plaats worden Verbonden Partijen periodiek geëvalueerd. In 2020 is er geen verbonden partij geëvalueerd. Door capaciteitsgebrek is nog geen uitvoering gegeven aan de evaluatie van Park Lingezegen en de VGGM onderdeel brandweer.

Risico's
Op 12 november 2020 is de Nota Verbonden Partijen vastgesteld door de raad. Er zijn drie Verbonden Partijen ingedeeld in categorie 3 ‘groot belang’, VGGM en BVO DRAN. Nieuw in deze categorie is de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen (per 1-1-2021). De volgende partijen zijn ingedeeld in categorie 2 ‘gemiddeld belang’: ODRA, MGR Sociaal Domein MG en Park Lingezegen. Euregio Rijn Waal, recreatieschap, Stichting Veilig Thuis, Stichting Economic Board, BNG en Vitens vallen in categorie 1.

.

Overzicht verbonden partijen

Hierna worden de verbonden partijen afzonderlijk toegelicht. De verbonden partijen zijn ingedeeld in de volgende groepen:

- Gemeenschappelijke regeling
- Gemeenschappelijk orgaan
- Naamloze vennootschappen

.

Gemeenschappelijke regeling

Doelgroepenvervoer Arnhem Nijmegen

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		14 april 2016 (Regeling BVO DRAN)
Plaats van vestiging		Arnhem
Datum meest recente wijziging van de VP		Januari 2017
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	Het regelen van het vervoer voor doelgroepen uit de deelnemende gemeenten (Wmo, leerlingenvervoer en Jeugd).
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	*Aangewezen namens het college:* Wethouder A. Slob
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	Er wordt afgerekend tussen de deelnemende gemeenten volgens een verdeelsleutel en naar gebruik van voorzieningen.
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2020 van de VP	€ 1.487.361
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen per 01-01: € 0,- Eigen vermogen per 31-12: € 0,- Vreemd vermogen per 01-01: € 8.669.137 Vreemd vermogen per 31-12: € 13.000.867
	Rekeningresultaat 2020	€ 0,-
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2020	€ 0,- Er wordt afgerekend op basis van werkelijkheid. Derhalve is het saldo altijd € 0,-
Rapportages	Jaarverslag 2020	Vaststelling d.d. 8 juli 2021
	Kader begroting 2022	Vaststelling d.d. 8 juli 2021

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Gelderland Centraal

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		1 april 2017
Plaats van vestiging		Westervoort
Datum meest recente wijziging van de VP		2018
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	11 gemeenten: Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Wageningen, Westervoort en Zevenaar.
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	Regionaal uitvoeren van diverse taken binnen het Sociaal Domein; de module Inkoop Zorg, onderwijszaken, werkgeversservicepunt en werkgeverschap SW medewerkers
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Wethouder H. Witjes (AB)
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	Zowel voor de MGR als de modules is de kostenverdeling naar rato van het aantal inwoners (en de afname van producten volgens de zgn. sub-modules).
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2020 van de VP	€ 4.982.308,-
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen per 01-01: € 724.000,- Eigen vermogen per 31-12: € 656.000,- Vreemd vermogen per 01-01: € 5.233.000,- Vreemd vermogen per 31-12: € 3.406.000,-
	Rekeningresultaat 2020	€ 0,-
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2020	€ 0,-
Rapportages	Jaarverslag 2020	Vaststelling d.d. april 2021
	Kader begroting 2022	Vaststelling d.d. april 2021

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		14 november 2012
Plaats van vestiging		Arnhem
Datum meest recente wijziging van de VP		n.v.t.
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Rijnwaarden, Westervoort en Zevenaar en Provincie Gelderland
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	De ODRA verricht (deels voorgeschreven) taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	*Aangewezen namens het college:* Wethouder T. Janssen (DB)
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	16%
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2020 van de VP	€ 3.011.000
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen per 01-01: € 1.492.000 Eigen vermogen per 31-12: € 1.755.600 Vreemd vermogen per 01-01: € 3.750.100 Vreemd vermogen per 31-12: € 4.015.300
	Rekeningresultaat 2020	€ 169.735
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2020	Dit bedrag wordt gedoteerd aan bestemmingsreserves.
Rapportages	Jaarverslag 2020	Vaststelling d.d. 15-4-2021
	Kader begroting 2022	Vaststelling d.d. 15-4-2021

Recreatieschap Overbetuwe

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		3 december 2008, oprichting BV recreatiemaatschappij Rivierenland
Plaats van vestiging		Kerk-Avezaath
Datum meest recente wijziging van de VP		Niet van toepassing
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Gemeente Lingewaard, Overbetuwe en Arnhem
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	De gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openluchtrecreatie en het toerisme in het gebied.

Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens de raad: S.A.G. Rasing Aangewezen namens het college: Wethouder T. Janssen (AB)
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	¼
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2020 van de VP	0 euro is in het verleden afgekocht.
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen en vreemd vermogen ligt bij de NV Recreatiemaatschappij Rivierenland. GR beschikt derhalve niet over vermogen.
	Rekeningresultaat 2020	Niet van toepassing
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2020	
Rapportages	Jaarverslag 2020	Vaststelling d.d. 12 mei 2021
	Kader begroting 2022	Nog niet vastgesteld.

Park Lingezegen

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		1 december 2010
Plaats van vestiging		Elst
Datum meest recente wijziging van de VP		11 maart 2021
Programma		5. Sport, cultuur en recreatie (openluchtrecreatie e.a.).
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Gemeenten Arnhem, Nijmegen, Overbetuwe en Lingewaard.
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	Beheer van publiek toegankelijk groen tussen de steden en de financiering van dat beheer.
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Aangewezen namens college: weth. T. Janssen, weth. Sluiter als tweede bestuurder AB.
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	¼ in het DB en AB.
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2020 van de VP	€ 240.000,-. Dit is de jaarlijkse bijdrage aan het beheerfonds.
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen begin 2020: € 12.268.000 Eigen vermogen eind 2020: € 5.176.000 Vreemd vermogen begin 2020: € 303.000 Vreemd vermogen eind 2020: € 236.000
	Rekeningresultaat 2020	Negatief € 767.000
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2020	n.v.t.

Rapportages	Jaarverslag 2020	Vaststelling d.d. juni 2021
	Kader begroting 2022	Vaststelling d.d. juni 2021

VGGM

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		2002: 'Hulpverlening Gelderland Midden'
Plaats van vestiging		Arnhem
Datum meest recente wijziging van de VP		2017: 'Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland – Midden' (i.v.m. Veilig Thuis)
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Gemeenten: Arnhem, Ede, Wageningen, Renkum, Nijkerk, Zevenaar, Doesburg, Rheden, Overbetuwe, Duiven, Westervoort, Rozendaal, Scherpenzeel, Barneveld en Lingewaard
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	• Publieke gezondheid • Jeugdgezondheidszorg • Brandweerzorg en rampenbestrijding
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	*Aangewezen namens het college:* DB: Burgemeester van Overbetuwe, namens de gemeenten Overbetuwe en Lingewaard AB: Burgemeester P.T.A.M. Kalfs, Wethouder A. Slob
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	Uit de begroting 2020: • Brandweer 4,9% • Gezondheidszorg 6,7%.
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2020 van de VP	• Brandweer € 1.991.000 • Bevolkingszorg € 43.000 • Publieke gezondheid en jeugdgezondheidszorg 4-18 jr. € 665.000 • Jeugdgezondheidszorg 0-4 jr. € 655.000 incl. rijksvaccinatieprogramma De totale bijdrage is € 3.354.000
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen 01-01: € 7.367.000 Eigen vermogen 31-12: € 9.884.000 Vreemd vermogen 01-01: € 25.189.000 Vreemd vermogen 31-12: € 26.477.000
	Rekeningresultaat 2020	€ 3.112.000 vóór resultaatbestemming. Ná bestemming € 1.088.000.

	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2020	Voorgesteld wordt het resultaat ná bestemming voortkomend uit het programma Brandweerzorg conform de verdeelsleutel 2020 uit te keren aan de deelnemende gemeenten. Uit te keren aan gemeenten is € 1.088.000. Het aandeel van Lingewaard is ca. 4,9% (€ 50.000 afgerond).
Rapportages	Jaarstukken 2020	Vaststelling door Algemeen Bestuur d.d. 7 april 2021.
	Begroting 2022	Vaststelling door Algemeen Bestuur d.d. 23 juni 2021.

Werkvoorziening Midden Gelderland 'Presikhaaf bedrijven'

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		1990
Plaats van vestiging		Arnhem
Datum meest recente wijziging van de VP		Is per 30-11- 2020 opgeheven.
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Rheden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar (incl. vm. Gemeente Rijnwaarden)
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	Uitvoeren Sociale Werkvoorziening binnen de Participatiewet. Tot stand brengen en beheren van bedrijven t.b.v. de uitvoering van SW-werkverbanden
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	Wethouder A. Slob (AB)
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	8,57%
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2020 van de VP	€ 5.236.200
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen per 01-01: € 1.509.000 Eigen vermogen per 31-12: € 1.396.000 Vreemd vermogen per 01-01: € 5.740.000 Vreemd vermogen per 31-12: € 1.165.000
	Rekeningresultaat 2020	€ 118.644
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2020	
Rapportages	Jaarverslag 2020	Vaststelling door AB in juni 2021

.

Gemeenschappelijk orgaan

Regio Arnhem Nijmegen

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		17 december 2015
Plaats van vestiging		Arnhem
Datum meest recente wijziging van de VP		Besluit tot opheffing: 19 november 2020, ingangsdatum 1-1-2021
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	Gemeenten Arnhem, Beuningen, Berg en Dal, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen, Zevenaar
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	Het gemeenschappelijk orgaan bevordert de beleidsafstemming tussen de deelnemende gemeenten op het gebied van mobiliteit, economie en volkshuisvesting
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	*Aangewezen namens het college:* Wethouder H. Witjes
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	1/18
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2020 van de VP	€ 1,88 per inwoner
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen per 01-01: € 136.743 Eigen vermogen per 31-12: € 0,-
	Rekeningresultaat 2020	€ 109.697 + € 41.194 (uit eerdere jaren) Wordt meegenomen naar de nieuwe verbonden partij: Groene metropoolregio Arnhem Nijmegen.
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2020	
Rapportages	Jaarverslag 2020	Vaststelling d.d. 3 maart 2021. In het jaarverslag van de GO is tevens het jaarverslag van de Stichting Economic Board opgenomen.
	Kader begroting 2022	Komt er niet, want wordt opgeheven.

Euregio Rijn Waal

Datum statuten, oprichtingsakte van de VP		Opgericht in 1971, publiekrechtelijk sinds 1993
Plaats van vestiging		Kleve (D)
Datum meest recente wijziging van de VP		Statuten op 06-06-2019 gewijzigd
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP?	• 50 Nederlandse en Duitse gemeenten • 3 regionale instanties • 1 kamer van koophandel
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren
Bestuurlijk belang	Deelname in (algemeen/dagelijks bestuur	*Aangewezen namens de raad:* mw. drs. C.M. Dolmans-Klumper (D66) mw. M.W.L. Peters-Bruger (VVD) *Aangewezen namens het college:* T. Janssen
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	2.51%
Financieel belang	Bijdrage in de begroting 2020 van de VP	€ 11.675
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen 1-1-2020: € 3,098 miljoen Eigen vermogen 31-12-2020: € 3.150 miljoen Vreemd vermogen 1-1-2020: € 2,166 miljoen Vreemd vermogen 31-12-2020: € 2.007 miljoen
	Rekeningresultaat 2020	€ 112.170
	Aandeel Lingewaard in het resultaat 2020	2,51% = € 2.815
Rapportages	Jaarverslag 2020	Vaststelling d.d. 10 juni 2021
	Kader begroting 2022	Nog niet vastgesteld

.

Naamloze vennootschap

Bank Nederlandse Gemeenten

Doel	Datum statuten, oprichtingsakte van de VP	26 november 1914
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP	Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap
Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	Het concrete doel is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling: het ontwikkelen en exploiteren van een kwalitatief hoogwaardig en uit financieel-economisch oogpunt aanvaardbaar intergemeentelijk glastuinbouwgebied (art. 4 regeling).
Bestuurlijk belang	Deelname in aandeelhoudersvergadering	*Namens het college* Burgemeester P.T.A.M. Kalfs
	Door wie?	
	Gemeentelijk belang/aandeel (als %) t.o.v. totaal	Aantal aandelen 19.305
Financieel belang	Bijdrage in de begroting van de VP	n.v.t.
	Omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen per 01-01-2020: € 4.991.000 Eigen vermogen per 31-12-2020: € 4.887.000 Vreemd vermogen per 01-01-2020: € 132.518.000 Vreemd vermogen per 31-12-2020: € 144.802.000
	Rekeningresultaat	Netto winst: € 163.000.000
	Aandeel Lingewaard in resultaat	Dividend: € 24.517,35 (€ 1,27) per aandeel
	Jaarverslag	Gepubliceerd op 31-03-2021.

Vitens

Doel	Datum statuten, oprichtingsakte van de VP	2006
	Datum meest recente wijziging van de VP	2 januari 2015
Partijen	Welke gemeenten en/of andere publieke partijen nemen deel in de VP	De gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders. Zij hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf.

Openbaar belang	Welke openbaar belang wordt met de VP gediend?	Uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf, waaronder inbegrepen de winning, productie, transport en distributie van water
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen, Dagelijks bestuur	*Deelname aan de aandeelhoudersvergadering*:
	Door wie	Burgemeester P.T.A.M. Kalfs
	Gemeentelijk belang/aandeel (als percentage) t.o.v. totaal	0,64%; 37.387 aandelen
Financieel belang	Bijdrage in de begroting van de VP	n.v.t.
	Omvang van het eigen vermogen aan het begin en het einde van het jaar	Eigen vermogen per 01-01-20: € 533 miljoen Eigen vermogen per 31-12-20: € 577 miljoen Vreemd vermogen per 01-01-20: € 1.293.miljoen Vreemd vermogen per 31-12-20: € 1.541 miljoen
	Rekeningresultaat	Netto winst € 23,9 miljoen
	Aandeel Lingewaard in het resultaat	Dividend: € 0,- Het hernieuwde financieel beleid stelt dat bij een solvabiliteit lager dan 30 procent Vitens in beginsel geen dividend gaat uitkeren. De solvabiliteit per 31 december 2020 bedraagt 29,4 procent (2019: 29,2 procent). Dit betekent dat Vitens in beginsel geen dividend zal uitkeren over het resultaat 2020.

.

Verenigingen en deelnemingen

De gemeente participeert naast de bovenstaande gemeenschappelijke regelingen nog in een aantal verenigingen, stichtingen of andere samenwerkingsverbanden. Het gaat dan om:

- *De Vereniging van Nederlandse Gemeenten.*

Lingewaard is, zoals alle andere gemeenten in Nederland, lid van de VNG. Via het college van Burgemeester en Wethouders zijn wij vertegenwoordigd in de algemene ledenvergadering van de VNG. In 2020 bedroeg de bijdrage aan de VNG € 116.295. Daarnaast zijn we ook lid van de afdeling Gelderland van de VNG. De contributie hiervoor bedroeg € 4.804 (inclusief Gelderland Academie). Gezien het karakter van het lidmaatschap (vertegenwoordiging en belangenbehartiging) en het ontbreken van enig financieel risico wordt de VNG over het algemeen niet beschouwd als “Verbonden Partij”.

- *De Vereniging Nederlandse Riviergemeenten.*

Dit is een overleg platform van gemeenten die aan de grote rivieren in Nederland liggen. De contributie in 2020 bedroeg € 1.859. Gezien de genoemde criteria kan deze vereniging niet aangemerkt worden als een “Verbonden Partij”.

- *Rijn 6.*

Dit is een samenwerkingsverband met de gemeenten Arnhem, Overbetuwe en Rheden en de waterschappen Rijn en IJssel en Rivierenland. De samenwerking betreft de afvalwaterketen (dus met name riolering). In april 2013 is een samenwerkingsovereenkomst getekend (bestuurlijk). In deze

overeenkomst is geregeld op welke wijze er samengewerkt gaat worden. De samenwerkingsagenda maakt deel uit van de overeenkomst. In deze agenda staat concreet beschreven op welke onderdelen samengewerkt gaat worden. Gezien de genoemde criteria kan dit samenwerkingsverband niet aangemerkt worden als een “Verbonden Partij”.

- *Platform NUVAL.*

Het platform NUVAL is een samenwerkingsverband van de gemeentelijke aandeelhouders uit Gelderland en Flevoland in Vitens en Alliander. De gemeente Lingewaard is lid van dit platform, de contributie bedroeg in 2020 € 458. Gezien de genoemde criteria kan deze vereniging niet aangemerkt worden als een “Verbonden Partij”.

- *Stichting Economic Board regio Arnhem Nijmegen.*

Deze stichting is door het GO regio Arnhem Nijmegen opgericht om de economische ontwikkeling in de regio te stimuleren. Naast de lokale overheden nemen bedrijfsleven en kennisinstellingen hier aan deel. Van de deelnemersbijdrage aan het GO van €1,88 per inwoner wordt € 1 per inwoner doorgesluisd naar de Stichting Economic Board. Omdat weliswaar indirect sprake is van bestuurlijke deelname en van een financieel aandeel in de stichting kan deze formeel als Verbonden Partij worden aangemerkt. In het jaarverslag van de GO is tevens het jaarverslag van de Stichting Economic Board opgenomen.

- *Stichting Veilig Thuis*

Deze stichting is per 1 april 2017 opgericht door het Algemeen Bestuur (AB) van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM). Stichting Veilig Thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling en is werkzaam in Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort en Zevenaar. De bijdrage wordt bepaald o.b.v. inwoneraantallen. De Raad van Toezicht is in 2017 gevormd. Deze bestaat uit twee wethouders en een burgemeester uit het AB en twee onafhankelijke inhoudelijke deskundigen. De jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2020 en deze is afgesloten met een positief resultaat van € 747.042. Omdat, weliswaar indirect, sprake is van bestuurlijke deelname en van een financieel aandeel in de stichting kan deze formeel als Verbonden Partij worden aangemerkt.

Paragraaf 7 Grondbeleid

De paragraaf grondbeleid bevat de visie op het grondbeleid, de beleidsuitgangspunten en de wijze van uitvoering van het grondbeleid. Daarnaast geeft de paragraaf inzicht in de financiële positie van het grondbeleid.

.

Visie op grondbeleid

Visie op grondbeleid in relatie tot de doelstellingen, zoals die zijn opgenomen in de begroting

Huidig grondbeleid
De gemeenteraad heeft op 31 oktober 2013 de "Nota Grondbeleid 2013 gemeente Lingewaard" vastgesteld. Hierin zijn de kaders gesteld voor de uitvoering van het grondbeleid. In deze nota is het grondbeleid als volgt beschreven:

"Grondbeleid is een doelgerichte overheidsinterventie in de grondmarkt. Door in de grondmarkt te interveniëren kan de overheid - in de meeste gevallen is dat de gemeente - het bereiken van haar eigen doelstellingen veilig stellen"

Hieruit blijkt dat het karakter van grondbeleid faciliterend van aard is. Het draagt bij aan het behalen van doelen uit andere beleidsvelden en dit op een zo efficiënt mogelijke manier. Deze doelen, waarin het grondbeleid faciliteert, zijn opgenomen in de jaarrekening 2020 in de programma's 2, 3, 5, 7 en 8.

Actualisatie nota grondbeleid
We willen deze nota grondbeleid actualiseren. Een natuurlijk moment om deze nota grondbeleid te actualiseren is na de vaststelling van de Omgevingsvisie, wanneer de programma's zijn uitgewerkt en wanneer de beleidsnota's op het gebied van wonen, economie, duurzaamheid, verkeer, natuur en recreatie geactualiseerd zijn. De actualisatie staat daarom in de periode 2021 – midden 2022 gepland. In de informatienota d.d. 13 oktober 2020 is de gemeenteraad daarover geïnformeerd.

.

Wijze uitvoering grondbeleid

Wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert

Om de doelen in deze begroting te realiseren heeft de gemeente Lingewaard de voorkeur voor het voeren van een faciliterend grondbeleid. Indien dit in de gegeven omstandigheden wenselijk is zal de gemeente een regisserende rol aannemen. Indien dit noodzakelijk is zal de gemeente een actieve vorm aannemen.

Op dit moment hebben we acht complexen waar we een actieve rol hebben aangenomen. We hebben vier actieve complexen voor woningbouw, waarvan het complex Dorpsstraat-Oostervelden wordt afgesloten.

Verder hebben we een actief complex voor glastuinbouw en drie actieve complexen voor bedrijventerreinen. In algemene zin zien we dat de verkopen bij deze complexen lager zijn als we bij het opstellen van de begroting 2020 hadden ingeschat. De oorzaak hiervan heeft te maken met COVID-19. De ondernemers wachten vanwege namelijk even met investeringen. Daarnaast maken banken een pas op de plaats met het verstrekken van leningen. We merken dat dit begin 2021 al weer aantrekt.

.

Beleidsuitgangspunten reserve

Algemene reserve grondexploitatie

Het grondbeleid heeft een grote financiële impact. De eventuele baten, maar vooral de financiële risico's zijn van belang voor de algemene financiële positie van de gemeente. Voor het grondbeleid is een algemene reserve grondexploitatie aanwezig. Deze reserve dient ter dekking van onvoorzienbare risico's en als voorziening voor risico's op aangekochte (strategische) gronden die nog niet in exploitatie zijn genomen. De Algemene Reserve Grondexploitatie wordt gevoed uit de (positieve) eindresultaten van alle afgesloten (grond)exploitaties, alle tussentijdse winstnemingen plus de positieve bijstellingen (verlagingen) van getroffen verliesvoorzieningen. Als uit de kostprijsberekening blijkt, dat bij een complex een verlies wordt verwacht, wordt hiervoor een voorziening getroffen (artikel 44 BBV) die ten laste van deze reserve wordt gebracht.

Indien de Algemene Reserve Grondexploitatie volledig is ingezet voor de afdekking van de (verwachte) verliezen van grondexploitaties, dan komen de tekorten, conform de nota Grondbeleid, ten laste van de algemene reserve. Indien de Algemene Reserve Grondexploitatie hoger is dan voor de verevening van de te verwachten tekorten/dekking van de risico's noodzakelijk is, dan kan de gemeenteraad bij de begroting/jaarrekening tot afroming besluiten. Zie de stand van de ARG.

Stand algemene reserve grondexploitatie

Stand algemene reserve grondexploitatie per 31-12-2020

Door de algemene reserve grondexploitaties (ARG) worden de financiële resultaten en risico's van de grondexploitaties gescheiden van de financiële huishouding van de Algemene Dienst. De Algemene Reserve Grondexploitatie vormt daarmee een buffer voor de financiële risico's die samenhangen met de grondexploitaties. Als onderdeel van het risicomanagement wordt een gewenste hoogte voor de Algemene Reserve Grondexploitatie bepaald.

Grondexploitaties
Bij het positief afsluiten van een grondexploitatie, wordt de winst toegevoegd aan de Algemene Reserve Grondexploitatie. Als op een grondexploitatie een tekort wordt verwacht, wordt hiervoor een verliesvoorziening gevormd ten laste van de Algemene Reserve Grondexploitatie. Mutaties in deze verliesvoorziening leiden dan ook tot wijzigingen in de Algemene Reserve Grondexploitatie.

Faciliterende projecten
Bij faciliterend grondbeleid is sprake van kostenverhaal. Als voor een faciliterend project de gemaakte kosten lager zijn dan de door de initiatiefnemer betaalde exploitatiebijdrage, dan komt het verschil ten

gunste van de Algemene Reserve Grondexploitatie. Als voor een faciliterend project de door de initiatiefnemer betaalde exploitatiebijdrage wordt overschreden, dan komen meerkosten ten laste van de Algemene Reserve Grondexploitatie.

Stand ARG

Algemene Reserve Grondexploitatie per 31-12-2019	5.681.478 V
Toename 2020 winstneming Project A.045 Houtakker, Bemmel	584.498 V
Toename 2020 winstneming Project A.032 Markt 20-24, Gendt	44.687 V
Toename 2020 afgesloten faciliterende projecten	261.918 V
Toename 2020 extra voorziening bedrijventerreinen	4.065.900 V
Toename 2020 conform totaaloverzicht	812.574 V
Mutaties 2020 faciliterende projecten	18.342 N
Afname 2020 storting in Algemene Reserve *)	4.065.900 N
Algemene Reserve Grondexploitatie per 31-12-2020	**7.366.813 V**

*) de extra getroffen voorziening voor de bedrijventerreinen valt vrij. Omdat we in het verleden middelen uit de Algemene Reserve hebben gehaald om de verliesvoorziening voor de bedrijventerreinen te treffen is dit bedrag in de Algemene Reserve gestort. De Algemene Reserve Grondexploitatie is hoog genoeg voor de financiële risico's die samenhangen met de grondexploitaties.

.

Prognoses resultaten complexen in exploitatie

Prognoses resultaten complexen in exploitatie

Parameters
Voor dit jaarverslag zijn alle grondexploitaties geactualiseerd. Bij de actualisatie van de grondexploitaties zijn de volgende parameters gebruikt:

Rentevoet : 2,25%
Inflatie : 3,00%

Opbrengstenstijging:

- voor de bedrijventerreinen Agropark en Pannenhuis II een opbrengstenstijging van 0%
- voor het bedrijventerrein Houtakker II een opbrengstenstijging van 0% tot 2023 en vanaf 2023 een opbrengstenstijging van 1%

Geprognosticeerde resultaten
In de financiële overzichten staan voor alle bouwgrondexploitaties de eindwaarden genoemd, zoals ze berekend zijn per 1-1-2020 en 1-1-2021.
De gevolgen van de wijzigingen zijn weergegeven in de kolommen:

1. "Bijstelling verliesvoorziening";
2. "Algemene Reserve Grondexploitatie";
3. "Rekeningresultaat jaarrekening 2020" of "Algemene Reserve".

Industrieterreinen

(V = voordeel / N = nadeel) en (- = afname / + = toename)

Industrieterreinen *(actief grondbeleid)*	Eindwaarde 1-1-2020	Eindwaarde 1-1-2021	Bijstelling verlies-voorziening	Algemene Reserve Grondexploitatie
Complexen in exploitatie				
A.040 Agropark, Huissen	1.252.499 V	1.457.137 V		
A.043 Pannenhuis II, Huissen	402.876 N	104.987 N	- 297.900	297.900
A.045 Houtakker II, Bemmel	2.493.677 V	1.882.327 V		
Totaal			**- 297.900**	**297.900**

Glastuinbouw

(V = voordeel / N = nadeel) en (- = afname / + = toename)

Glastuinbouw *(actief grondbeleid)*	Eindwaarde 1-1-2020	Eindwaarde 1-1-2021	Bijstelling verlies-voorziening	Algemene Reserve Grondexploitatie
Complexen in exploitatie				
A.110 Bergerden	2.459.722 N	1.977.809 N	- 481.900	481.900
Totaal			**- 481.900**	**481.900**

Woningbouw

(V = voordeel / N = nadeel) en (- = afname / + = toename)

Woningbouw *(actief grondbeleid)*	Eindwaarde 1-1-2020	Eindwaarde 1-1-2021	Bijstelling verlies-voorziening	Algemene Reserve Grondexploitatie
Complexen in exploitatie				
A.032 Markt 20-24, Gendt	127.101 V	69.762 V		
A.042 Fitness Centrum, Huissen	245.694 N	245.606 N		
A.051 Loovelden, Huissen	8.125 V	8.790 V		
A.063 Dorpsstraat/Oostervelden, Bemmel	570.316 N	537.626 N	- 570.400	32.774
Totaal			**- 570.400**	**32.774**

Totaal complexen in exploitatie

(- = afname / + = toename)

Totaal bouwgrondexploitatie	Bijstelling verlies-voorziening	Algemene Reserve Grondexploitatie
Industrieterreinen	- 297.900	297.900
Glastuinbouw	- 481.900	481.900
Woningbouw	- 570.400	32.774
Totaal projecten	**- 1.350.200**	**812.574**

.

Stand complexen in exploitatie

Industrieterreinen

A.040 Agropark, Huissen

Projectbeschrijving
Het plan omvat de realisatie in twee fasen van een bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van circa 22 hectare en de omzetting van een strook (glastuinbouw)grond, gelegen in het plan Bergerden ten behoeve van het bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van circa 1,3 hectare.

Fase 1
Fase 1 (bruto oppervlakte circa 9,5 hectare, waarvan circa 7,7 hectare uitgeefbaar) is geheel uitgegeven en bedrijfsrijp gemaakt.

Fase 2
Fase 2 (bruto oppervlakte circa 14 hectare, waarvan circa 12,5 hectare uitgeefbaar) is vanaf 2008 in ontwikkeling, de uitgeefbare percelen zijn in de verkoop. De gemeente heeft hier 8,2 ha uitgeefbaar gebied en Zaat 4,3 ha. De gemeente heeft het gehele terrein bouw- en bedrijfsrijp gemaakt. Zaat heeft hiervoor een exploitatiebijdrage betaald en draagt het verkooprisico van zijn eigen gronden.

Wat hebben we gedaan in 2020
In 2020 is er een grondverkoop (0,6 hectare) geweest. De marketing- en acquisitieactiviteiten hebben daarnaast geleid tot een grondverkoop van een perceel grenzend aan Bergerden ter grootte van circa 2,6 hectare begin 2021. Voor fase 2 is er een bestemmingsplanprocedure gestart om de huidige segmentering voor deze fase los te laten zodat sprake is van een regulier bedrijventerrein. Dit bestemmingsplan is vastgesteld en onherroepelijk geworden.

Afwijking van programmabegroting 2020: Ja

Boekwaarde per 31-12-2020	€ 4.055.911 N
Looptijd t/m	31-12-2025
Grondbeleid	Actief
Totaal uitgegeven kavels	10,4 hectare (door de gemeente)
Totaal uit te geven kavels	5,5 hectare (door de gemeente)
Raming nog te maken kosten	€ 1.033.552
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 6.546.600
Eindwaarde per 1-1-2020	€ 1.252.499 V
Eindwaarde per 1-1-2021	€ 1.457.137 V
Verklaring verschil	Het verschil wordt veroorzaakt door het onderhandelings-resultaat uit de in 2020 gerealiseerde grondverkoop en de grondverkoop die begin 2021 heeft plaatsgevonden (V). Daarnaast is de raming voor het woonrijp maken bijgesteld (N).
Winstverwachting	€ 1.457.137 V

A.043 Pannenhuis II, Huissen

Projectbeschrijving
Het plan omvat de realisatie van een bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van circa 19 hectare, waarvan circa 12,3 hectare uitgeefbaar.

Wat hebben we gedaan in 2020
De ingezette koers om meer inzet te plegen op marketing en acquisitie heeft geleid tot een grondverkoop (0,2 hectare).

Afwijking van programmabegroting 2020: Ja

Boekwaarde per 31-12-2020	€ 845.718 N
Looptijd t/m	31-12-2023
Grondbeleid	Actief
Totaal uitgegeven kavels	11,0 hectare
Totaal uit te geven kavels	1,3 hectare
Raming nog te maken kosten	€ 724.063
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 1.464.794
Eindwaarde per 1-1-2020	€ 402.876 N
Eindwaarde per 1-1-2021	€ 104.987 N
Verklaring verschil	Er zijn minder uren in 2020 aan het project besteed dan geraamd (V). De looptijd van de grondexploitatie is met 2 jaar verkort (V). Er is een onderhandelingsresultaat bij de grondverkoop in 2020 behaald (V).
Verliesverwachting	€ 104.987 N
Dekking	De verliesvoorziening wordt verlaagd van € 402.900 naar € 105.000

A.045 Houtakker II, Bemmel

Projectbeschrijving
Het plan omvat de realisatie van een bedrijventerrein met een bruto oppervlakte van circa 17 hectare, waarvan 9,3 hectare uitgeefbaar.

Wat hebben we gedaan in 2020
Ook in 2020 zijn er doorlopende gesprekken geweest met potentiële kopers. Dit resulteerde in een totale uitgifte van 0,7 hectare. Om de verkeersveiligheid van de voetgangers te bevorderen is er een voetpad aangelegd op de Houtakker II naar Houtakker I. Daarnaast is de groenstructuur verbeterd.

Afwijking van programmabegroting 2020: Ja

Boekwaarde per 31-12-2020	€ 424.444 N
Looptijd t/m	31-12-2026
Grondbeleid	Actief
Totaal uitgegeven kavels	6 hectare
Totaal nog uit te geven kavels	3,3 hectare
Raming nog te maken kosten	€ 1.068.246

Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 3.375.017
Eindwaarde per 1-1-2020	€ 2.493.677 V
Eindwaarde per 1-1-2021	€ 1.882.327 V
Verklaring verschil	Het verschil verklaart zich met name door de winstneming die dit jaar heeft plaatsgevonden. Daarnaast is de raming voor het woonrijp maken bijgesteld (N).
Winstverwachting	€ 1.882.327 V
Winstneming	Volgens de poc-methode wordt er een winst genomen van € 584.498. Dit bedrag gaat naar de Algemene Reserve Grondexploitatie

Glastuinbouw

A.110 Bergerden

Projectbeschrijving
Het plan omvat de uitgifte van kavels voor glastuinbouw. Er is nog circa 27,1 ha gemeentelijk grondeigendom voor glastuinbouw uitgeefbaar. Daarnaast is er nog een uitgeefbare woonkavel ter grootte van 0,4 hectare en circa 1,3 ha uitgeefbare grond die ruimtelijk onderdeel uitmaakt van het Agropark beschikbaar. In totaal bedraagt de uitgeefbare grond 28,8 hectare.

Wat hebben we gedaan in 2020
Mede onder invloed van het verbeterde economische klimaat in de glastuinbouw neemt de belangstelling voor uitbreiding en nieuwvestiging toe. Dit heeft dit jaar niet geleid tot verkoop van kavels. Er gaat veel tijd overheen voordat een partij die belangstelling heeft getoond daadwerkelijk tot verkoop van een glastuinbouwkavel overgaat. Daarom is de looptijd van de grondexploitatie met een jaar verlengd. Begin 2021 is er wel een kavel grenzend aan het Agropark ter grootte van circa 1,3 hectare verkocht. Frequent vindt overleg plaats met de Lingezegen Energy (de energiecoöperatie van een 15-tal tuinders) en andere tuinders over verduurzaming van het gebied.

Afwijking van programmabegroting 2020: Ja

Boekwaarde per 31-12-2020	€ 6.258.929 N
Looptijd t/m	31-12-2029
Grondbeleid	Actief
Totaal uitgegeven kavels	28,5 hectare
Totaal uit te geven kavels	28,8 hectare
Raming nog te maken kosten	€ 4.415.362
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 8.696.482
Eindwaarde per 1-1-2020	€ 2.459.722 N
Eindwaarde per 1-1-2021	€ 1.977.809 N
Verklaring verschil	Er is in 2021 een koopovereenkomst gesloten voor de vestiging van een logistiek bedrijf op kavel IVc gelegen grenzend aan het Agropark II. De juridische levering zal in 2021 plaatsvinden (V). De ramingen voor het bouw- en woonrijp maken zijn bijgesteld (N). De looptijd is met een jaar verlengd (N).

Verliesverwachting	€ 1.977.809 N
Dekking	De verliesvoorziening wordt verlaagd van € 2.459.800 naar € 1.977.900 N

Woningbouw

A.032 Markt 20-24, Gendt

Projectbeschrijving
Het plan omvat de verbouw van het pand Markt 22 tot twee appartementen, de sloop van het pand Markt 24 en nieuwbouw van een appartementencomplex bestaande uit 14 appartementen op de vrijkomende locatie.

Wat hebben we gedaan in 2020
Eind 2020 is het pand plaatselijk bekend Markt 22 verkocht. Verder is de voorbereiding op de planologische procedure gestart om de realisering van het appartementencomplex mogelijk te maken.

Afwijking van programmabegroting 2020: Ja

Boekwaarde per 31-12-2020	€ 86.163 N
Looptijd t/m	31-12-2023
Grondbeleid	Actief
Raming nog te maken kosten	€ 57.606
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 213.530
Eindwaarde per 1-1-2020	€ 127.101 V
Eindwaarde per 1-1-2021	€ 69.761 V
Verklaring verschil	De looptijd van het project is als gevolg van vertraging in de voorbereiding van de planologische procedure met een jaar verlengd (N). Volgens de poc-methode moest er conform het BBV winst worden genomen.
Winstverwachting	€ 69.761 V
Winstneming	Volgens de poc-methode is er een winst genomen van € 44.687. Dit bedrag gaat naar de Algemene Reserve Grondexploitatie

A.042 Fitness Centrum, deelgebied Rietbaan-Zuid, Huissen

Projectbeschrijving
Het plan omvat de verplaatsing van het Fitness Centre in het plangebied de Rietbaan-Zuid naar het sportpark Blauwenburcht. Op de vrijkomende percelen worden 4 vrije kavels uitgegeven.

Wat hebben we gedaan in 2020
In 2020 zijn alle vrije kavels verkocht. Op een aantal kavels is met de bouw van een woning gestart.

Afwijking van programmabegroting 2020: Ja

Boekwaarde per 31-12-2020	€ 138.685 N
Looptijd t/m	31-12-2022
Grondbeleid	Actief
Raming nog te maken kosten	€ 106.921
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 0
Eindwaarde per 1-1-2020	€ 245.694 N
Eindwaarde per 1-1-2021	€ 245.606 N
Verklaring verschil	
Verliesverwachting	€ 245.606 N
Dekking	Bij de jaarrekening 2019 is er een verliesvoorziening getroffen van € 245.700.

A.051 Loovelden, Huissen

Projectbeschrijving
De realisatie van een nieuwe woonwijk van 1.150 woningen met bijbehorende voorzieningen, zoals het Loopark en het Voorzieningencluster Plaza. Het plangebied bestaat uit verschillende fasen.

Wat hebben we gedaan in 2020
In 2020 zijn de laatste woningen opgeleverd in fase 8 Tuindorp Oost en fase 9 Het Riet, respectievelijk 68 en 4 woningen. Overname openbaar gebied is in voorbereiding. Daarnaast is het bestemmingsplan “Limes” onherroepelijk geworden. Dat maakt de bouw van 5 vrijstaande woningen mogelijk.

Afwijking van programmabegroting 2020: Ja

Boekwaarde per 31-12-2020	€ 81.341 V
Looptijd t/m	31-12-2022
Grondbeleid	Actief
Raming nog te maken kosten	€ 146.737
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 74.185
Eindwaarde per 1-1-2020	€ 8.125 V
Eindwaarde per 1-1-2021	€ 8.789 V
Verklaring verschil	
Winstverwachting	€ 8.789 V

A.063 Dorpsstraat/Oostervelden, Bemmel

Projectbeschrijving
Het plan omvat de sloop van de voormalige brandweerkazerne en twee woningen aan de Dorpsstraat en de herontwikkeling van het vrijgekomen gebied door middel van de bouw van een appartementencomplex van 24 woningen in de sociale sector.

Wat hebben we gedaan in 2020
In 2020 is het appartementencomplex opgeleverd en het omliggende openbaar gebied heringericht. Eind 2020 is het project afgesloten.

Afwijking van programmabegroting 2020: Ja

Boekwaarde per 31-12-2020	€ 537.626 N
Looptijd t/m	31-12-2020
Grondbeleid	Actief
Raming nog te maken kosten	€ 0
Raming nog te realiseren opbrengsten	€ 0
Eindwaarde per 1-1-2020	€ 570.316 N
Eindwaarde per 31-12-2020	€ 537.626 N
Verklaring verschil	Aanbestedingsvoordeel bij herinrichting openbaar gebied.
Dekking	Er is bij de jaarrekening 2017 en 2018 een verliesvoorziening gevormd van in totaal € 155.000 door onttrekking uit de Reserve inzet woningbouw (raadsbesluit 10 maart 2016). Daarnaast is een extra verliesvoorziening getroffen van € 415.400. Het verschil tussen de onttrekking uit de Reserve inzet woningbouw en de extra getroffen voorziening (in totaal € 570.400) en de eindwaarde afgerond (€ 537.626) vloeit terug naar de Algemene Reserve Grondexploitatie. Het gaat hierbij om een bedrag van € 32.774.

.

Uitgangspunten winst/verlies

Uitgangspunten (tussentijdse) winstneming en treffen verliesvoorziening

Winst
Als een grondexploitatie bij het afsluiten van het project een positief resultaat heeft dan wordt dat resultaat in de Algemene Reserve Grondexploitatie gestort.

Tussentijds winst nemen
De gemeente kan verplicht zijn om bij de jaarrekening tussentijds winst te nemen. De tussentijdse winstneming wordt bepaald aan de hand van de percentage-of-completion methode (poc-methode). De gemeente is verplicht om deze methode te volgen. Bij deze jaarrekening hebben we tussentijds winst moeten nemen bij de projecten Houtakker II te Bemmel en Markt 20-24 te Gendt. De tussentijdse winst is in de Algemene Reserve Grondexploitatie gestort.

Verliesvoorziening treffen
Voor exploitaties met een geraamd negatief resultaat op eindwaarde worden verliesvoorzieningen getroffen ten laste van de Algemene Reserve Grondexploitatie. Hiermee kunnen de toekomstige tekorten worden gedekt. Deze verliesvoorzieningen zijn een waarde correctie op de voorraad gronden en worden op de balans hierop in mindering gebracht. Zie de stand van de voorziening verliesgevende projecten.

.

Stand voorziening verliesgevende projecten

Stand voorziening verliesgevende projecten per 31-12-2020

In onderstaande tabel wordt de stand van alle verliesvoorzieningen weergegeven.

Totaal voorziening verliesgevende projecten per 31-12-2019	3.678.800
Mutatie 2020 (zie totaal bouwgrondexploitatie)	- 1.350.200
Voorziening verliesgevende projecten per 31-12-2020	**2.328.600**
Voorzieningen voor verliezen die ingebracht zijn in grondexploitaties	647.220
Totaal voorziening verliesgevende projecten per 31-12-2020	**2.975.820**

Extra voorziening bedrijventerreinen per 31-12-2019	4.065.900
Vermindering voorziening bedrijventerreinen jaarrekening 2020	4.065.900
Extra voorziening bedrijventerreinen per 31-12-2020	**0**

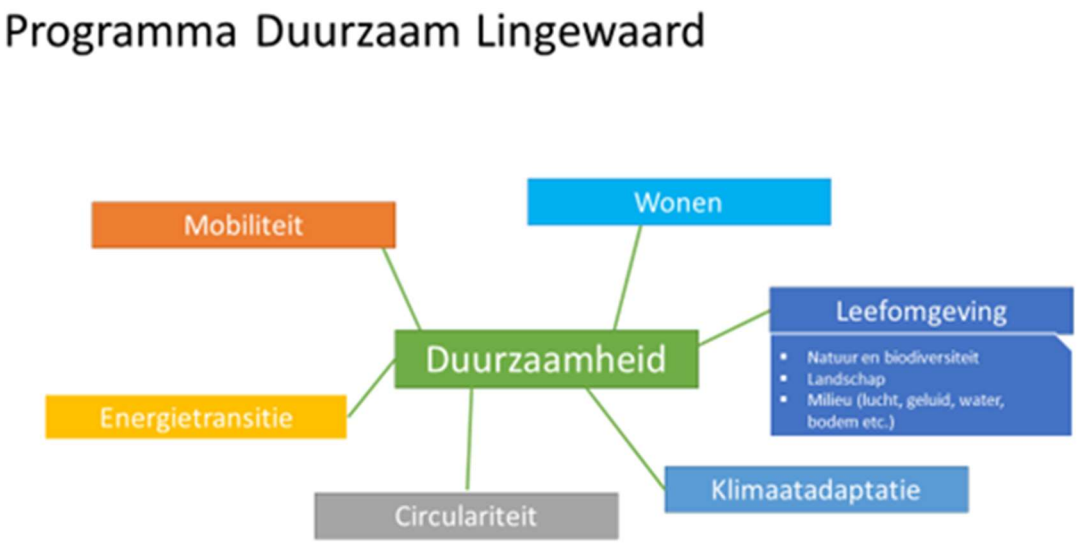
Paragraaf 8 Duurzaamheid

Deze paragraaf geeft een samenhangend overzicht van onze inzet op duurzaamheid. Duurzame ontwikkeling gaat over het voorzien in maatschappelijke behoeftes, zonder uitputting van de daarvoor benodigde hulpbronnen en zonder het doorschuiven van problemen die samenhangen met uitputting naar volgende generaties. Het is belangrijk om zuinig en goed om te gaan met energie, water en milieu.
Verduurzaming vindt plaats via hele specifieke veranderingen zoals de transitie van fossiele energie naar energie die niet leidt tot uitputting van de aarde. Verduurzaming gebeurt ook door aanpassingen in onze reguliere activiteiten, zoals op een andere manier omgaan met beheer en onderhoud van groen, wegen en gebouwen. Duurzame ontwikkeling gaat over het toekomstbestendig omgaan met hulpbronnen, in balans met de economische en sociale effecten.
In deze paragraaf beschrijven we wat we gedaan en bereikt hebben, wat dit heeft gekost, hoe we het deden op de gestelde indicatoren en welke beleid hiermee gepaard gaat.

.

Wat hebben we bereikt?

We hebben middels de vastgestelde startnotitie beleidskader energietransitie bereikt dat we een definitie hebben voor het begrip duurzaamheid. Dit is weergegeven in onderstaande figuur:

Tevens is het beleidskader energietransitie vastgesteld. Hierin is de werkwijze voor energietransitie opgenomen. Deze is samengevat in onderstaande figuur:

We hebben als doelstelling om in 2050 energieneutraal te zijn. We werken aan drie pijlers, namelijk energiebesparing, duurzame opwek en warmtetransitie (‘hoe gaan we van het aardgas af’). Per pijler hebben we tussendoelstelling voor 2030 bepaald, evenals een routekaart hoe deze tussendoelen behaald kunnen worden. We hebben ons als Lingewaard verbonden aan de afspraken in het Gelders Energie Akkoord (GEA).

.

Wat hebben we gedaan?

In 2020 hebben we gewerkt aan alle duurzaamheidsthema's. Dit is terug te vinden in diverse programma's in dit jaarverslag. In deze paragraaf lichten we per thema enkele zaken uit.

Route 1) Energietransitie

Pijler 1: Energiebesparing

- Overzicht verkregen over onze energiegegevens, zowel energiebesparing als duurzame opwek.
- Energieloket Lingewaard gecontinueerd.
- Duurzaamheidsprijs uitgereikt en aandacht gehad voor de Dag van de Duurzaamheid, zij het aangepast gezien de COVID-19 periode. Aan 'Schooldag van de duurzaamheid' deden vier scholen mee en zijn bijna 1000 kinderen bereikt.
- Toekomstbestendig wonen lening beschikbaar gesteld voor inwoners.
- Inwonersinitiatieven op duurzaamheid ondersteund, zoals Duurzaam Zilverkamp en Doornenburg Duurzaam met Energie.
- Energiebesparing door bedrijven gestimuleerd en gemonitord met controles en verduurzamings-projecten op o.a. bedrijventerreinen Agropark en de Houtakker.
- Regeling Reductie Energieverbruik (kortweg RRE-regeling) uitgevoerd door Lingewaard Energie o.a. voorlichting in kernen mbv energiebus waarbij zij 330 huishoudens hebben gesproken, 675 inwoners hebben een energiebespaarpakket ontvangen, 9 ambassadeurs geworven, 66 persoonlijke adviesgesprekken en er doen 45 huishoudens mee aan project 'grip op je energierekening'. Op de Zilverkamp zijn 90 maatwerkadviezen gegeven en er namen 79 mensen deel aan de informatieavond vanuit de RRE.
- RREW aanvraag ingediend als vervolg op de RRE-regeling.

Pijler 2: Duurzame opwek
- Vergunningverlening Caprice begeleid (zie ook programma 7).
- Zonnepanelen op daken gestimuleerd bij inwoners en bedrijven, middels Energieloket en verduurzamingsprojecten.
- Het college heeft positief besloten op het concept bod RES.

Pijler 3: Warmtetransitie
- Transitievisie warmte afgerond en ter inzage gelegd.
- Gestart met opstellen wijkuitvoeringsplan voor de Zilverkamp om toe te werken naar een concreet, aantrekkelijk aanbod voor duurzame verwarming van woningen.
- Besluitvorming voorbereid gemeentelijk warmtebedrijf en besluitvorming van ruim 1 km uitbreiding bestaand warmtenet van het glastuinbouwgebied NEXTgarden naar bedrijventerrein.
- Nader onderzoeken laten doen naar duurzame warmtebronnen zon-thermie en aquathermie als warmtebronnen voor de Zilverkamp.
- Aangesloten bij nationale onderzoek voor kansen voor geothermie (aardwarmte) en seismologisch onderzoek door de provincie Gelderland.
- Proefboring uit laten voeren ten behoeve van de haalbaarheid van Hoge Temperatuur Opslag (HTO).

Route 2) Verduurzaming reguliere activiteiten/programma's

Mobiliteit
- Het project elektrische deelauto gefaciliteerd, opgezet door Lingewaard Energie: twee testmaanden van een deelauto in Bemmel en Huissen en bijbehorende communicatie.
- Gestart met opzetten visie laadinfrastructuur.
- Deelgenomen aan Regionale aanpak laadinfrastructuur (GO RAL) pilot van de provincie Gelderland als koplopergemeente. Uitwisselen van kennis en ervaring op het gebied van beleid voor laadinfrastructuur.

Wonen
- Energiebesparing is gehandhaafd als onderdeel van de prestatieafspraken met woningcorporaties.
- Nota Wonen vastgesteld, waaronder een uitwerken van duurzaam wonen.

Circulariteit
- Ingezet op hergebruik van grondstoffen en hiermee reductie van afval gerealiseerd.

Klimaatadaptatie
- Bij ieder woningbouw project of civiel technisch project getoetst op de thema's wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen. Daar waar mogelijk en noodzakelijk zijn klimaatadaptieve maatregelen toegepast. Daarnaast werken we een adaptatiestrategie zowel op regionaal als lokaal niveau met uitvoeringsprogramma uitgewerkt, meer informatie staat in programma zeven.

Leefomgeving
- Biodiversiteit is bevorderd door het aanplanten van inheemse plantensoorten en bij-vriendelijke beplanting.

Gemeente als goede voorbeeld

- De openbare verlichting is vervangen door LED verlichting. De hoeveelheid openbare verlichting met LED is toegenomen met 11%. Nu heeft 40% van de armaturen LED verlichting.
- Invulling gegeven aan onze voorbeeldrol door gemeentelijke accommodaties minimaal naar energielabel B te brengen. Een toename van 30%. Nu heeft 86% van het gemeentelijk vastgoed energielabel B of hoger.
- Invulling gegeven aan onze voorbeeldrol door realisatie van zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed. Er zijn 3274 zonnepanelen aangebracht, verspreid over 6 gebouwen.
- Verduurzaming van aanbestedingen zou beter kunnen, echter met de beschikbaar gestelde middelen en huidige capaciteit werd verdere realisatie bemoeilijkt. In de regio zijn een aantal initiatieven ontplooid op dit gebied die een verdere impuls kunnen geven. Zo namen we deel aan het regionale project om ons in te zetten voor circulaire grond-, weg- en waterbouw (GWW-sector).

.

Wat heeft het gekost?

In deze paragraaf lichten we toe welke kosten zijn gemaakt voor duurzaamheid en energietransitie.

Structureel duurzaamheidsbudget:
Het structurele duurzaamheidsbudget van 245.000 euro is geheel benut. Dit is conform onze plannen onder andere besteed aan het Energieloket Lingewaard, subsidie enkele projecten Lingewaard energie t.b.v. energiebesparing, monitoring, opstellen routekaart voor het beleidskader energietransitie.
Conform de begroting is er 1,72 fte formatie ingezet en 2 fte ingezet op projecten.
Reserve Energietransitiefonds:
Het energietransitiefonds is in werking. In onderstaande tabel zijn toevoegingen en uitgaven weergegeven:

Saldo 1-1-2020	€ 1.116.400
Toevoeging	€ 15.000
Onttrekking	€ -145.000
Saldo 31-12-2020	€ 986.400

In de begroting stond dat we € 300.000 euro uit het energietransitiefonds wilden halen. We hebben € 145.000 gebruikt. De overige € 155.000 blijft beschikbaar in de reserve Energietransitiefonds.

<u>Toevoeging</u>

- We hebben een positief resultaat van het project ‘Zon op dak’ van € 15.000.

<u>Onttrekking</u>

- Het energietransitiefonds is beter benut dan in 2019. We hebben geconstateerd dat er minder uitgaven zijn gedaan dan vooraf gedacht. Het systeem werkt zo dat er een deel uit de bestemmingsreserve gehaald dient te worden om het geld te kunnen gebruiken. In de begroting 2020 was achteraf een te groot bedrag gezet. Uiteraard blijft het geld beschikbaar in het energietransitiefonds.
- Het budget is bedoeld voor het aanjagen van de energietransitie. Daarvoor is het ook ingezet; incidenteel en op projectbasis. In 2020 is het voornamelijk ingezet voor onderzoek naar

duurzame bronnen (zonthermie, aquathermie) en een bijdrage aan onderzoek naar energietransitie op de Houtakker.

We hebben een eerste termijn terugbetaling lening Gietwaterbedrijf binnen gekregen ter grootte van € 51.000. Bij de resultaatbestemming wordt gevraagd dit bedrag toe te voegen aan de reserve Energietransitiefonds.

Indicatoren

Route 1) Energietransitie

1A Energie besparen

Prog.	Activiteiten/ indicator	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
7	Energie besparen	% energie besparing t.o.v. vorig jaar	>1,5%	0,8

Dit is het meest recente cijfer uit de Klimaatmonitor. Dit betreft een inschatting van het cijfer van 2019. Inwoners besparen wel energie, maar als het aantal bedrijven in de gemeente stijgt, wordt er in de gemeente veel meer energie verbruikt.

1B Duurzaam energie opwekken

Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
Doelstelling GEA	14%	
Verwachte realisatie	15%	17,4%

Route 2) Verduurzaming reguliere activiteiten/programma's

Prog-ramma	Activiteiten/ indicator	Meetbaar resultaat 2020	Verwacht resultaat	Behaald resultaat
2	Vervangen van armaturen en masten	Energiebesparing door vervanging (in kWh)	100.000	99.667
5	Aanplanten autochtoon plantmateriaal	Percentage aanplant met autochtoon materiaal	80%	98%
7	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	Aantal gebouwen dat minimaal energielabel B heeft of op andere wijze is verduurzaamd.	75%	86%
7	Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	Aantal zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed	2.500	3.274
7	Warmtetransitie	Aantal bestaande woningen duurzaam verwarmd		*)
7	Omvang fijn huishoudelijk afval	Ingezamelde hoeveelheid kg fijn huishoudelijk afval per inwoner per jaar	100	85

*) Hiervoor zijn geen gegevens beschikbaar. Individueel meten is nagenoeg onmogelijk. Komende jaren gebruiken we deze indicator om te duiden hoeveel woningen van het aardgas zijn als gevolg van een actie (mede) van de gemeente.

.

Beleidsnota's

- Startnotitie Beleidskader Energietransitie (2020)
- Beleidskader Energietransitie (2020)
- Grondstoffenbeleid Lingewaard Circulair en Duurzaam (2019)
- Overige vastgestelde nota’s waar duurzaamheid onderdeel van is, zijn opgenomen in diverse programma’s.

Paragraaf 9 COVID-19

Inleiding
In deze paragraaf geven wij u een integraal overzicht van de gevolgen van COVID-19 op het boekjaar 2020.
Per programma geven wij aan welke activiteiten vanuit de begroting 2020 niet door zijn gegaan vanwege COVID-19 en welke activiteiten wij extra hebben gedaan wegens COVID-19 (Wat hebben we wel/niet gedaan?)
Daarnaast geven we een financiële toelichting op de extra COVID-19 baten en lasten (Wat heeft het gekost?).
De actuele COVID-19 risico's kunt u vinden in paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.
De specifieke impact van COVID-19 op een bepaald programma of paragraaf kunt u lezen in het betreffende onderdeel.
Voor de inhoudelijke toelichting op alle maatregelen, activiteiten en werkzaamheden verwijzen wij u naar het plan COVID-19 'Lingewaard herstelt stap voor stap'.

Bij de behandeling van het plan COVID-19 "Lingewaard herstelt stap voor stap' is vanuit de raad gevraagd per programma/budget inzicht te geven in de (extra) COVID-19 gerelateerde uitgaven, wat daarvan is gedekt door externe bronnen en of die middelen toereikend zijn. In het onderdeel "Wat heeft het gekost?" geven wij aan hoe groot de middelen vanuit Rijk en provincie en hoe we die hebben ingezet of nog gaan inzetten. Middelen die in 2020 mede als gevolg van COVID-19 niet zijn ingezet hebben we overgeheveld naar 2021 en blijven daarvoor voor 2021 (en eventueel latere jaren) beschikbaar.
De vraag of er op onderdelen van programma's wellicht ook minder geld is uitgegeven als gevolg van COVID-19 is niet zo makkelijk te beantwoorden. We zien met name in het sociaal domein dat er op onderdelen minder is uitgegeven dan verwacht. Daar ligt mogelijk een verband met COVID-19, maar we kunnen niet aangeven welk deel wel en welk deel niet.
Waar het gaat om de toereikendheid van de door het Rijk en provincie toegekende middelen, constateren wij dat deze middelen tot nu toe toereikend zijn om de individuele vragen om ondersteuning van verenigingen en instellingen te kunnen beantwoorden.

Wat hebben we gedaan?

Programma 1 – Veiligheid

Openbare orde en veiligheid

- De babbeltrucbijeenkomst voor senioren is vanwege de COVID-19-maatregelen niet doorgegaan. Gezien de doelgroep was ook een digitale bijeenkomst geen optie.
- De tweedaagse "Leerling Alert" op het OBC Huissen is in verband met de COVID-19 maatregelen zowel in maart als november niet doorgegaan.
- Om ondernemers en boeren in het buitengebied bewust te maken van het gevaar om zaken te doen met criminelen, nemen we deel aan het project Stuwdam. Als gevolg van de tweede lockdown hebben we de controle voor een bedrijventerrein in december afgelast.
- De in maart 2020 geplande bijeenkomst voor de ondertekening van de intentieverklaring voor het Keurmerk Veilig Ondernemen bij bedrijventerrein Gendt-Bemmel is door de COVID-19 maatregelen niet doorgegaan.

Handhaving

- Gedurende de zomermaanden zijn coronacoaches ingezet ter controle en voorkoming van samenscholing van groepen jongeren bij het Zwanenbad. Ook werden coronacoaches voorafgaand en tijdens de drukke momenten rondom de feestdagen ingezet. Zij hebben inwoners op een vriendelijke manier aangesproken en verzocht om de COVID-19 maatregelen na te leven. Na het gesprek ontving men een gadget van de gemeente (rolmaatje). Naast de coaches hebben we ook de boa's ingezet om ervoor te zorgen dat de COVID-19 maatregelen werden nageleefd.

Programma 2 – Verkeer, vervoer en waterstaat

Gemeentelijk mobiliteitsplan (GMP)

- In 2020 is mede door COVID-19 nog niet gestart met de volgende drie studies:
  - Verkeersveiligheid rotondes (wordt 2021);
  - Tweezijdige ontsluiting Essenpas (Bemmel). In 2021 doen we dit, rekening houdende met plannen van het OBC Bemmel;
  - Evaluatie verkeersplan Huissen. Kleine klachten, meldingen en storingen zijn uiteraard wel opgepakt.

Programma 3 – Economie

Bedrijfskavels

- De gerealiseerde verkoop (1,5 ha) bleef achter bij de doelstelling (2,8 ha.), vanwege de onzekerheden in verband met de COVID-19-crisis.

Ondernemersklimaat en dienstverlening aan ondernemers

- Fysieke bijeenkomsten en bedrijfsbezoeken konden niet of nauwelijks plaatsvinden. We hebben ondernemers waar mogelijk op afstand ondersteund en daarnaast geplande activiteiten op aangepaste wijze doorgang laten vinden.
- We hebben het gemeentelijk “coronaloket” ingericht om vragen van ondernemers over de maatregelen te beantwoorden. Met een helpdesk voor en door ondernemers is verduidelijking gegeven over ondersteuningsregelingen.
- Ter gelegenheid van de ‘Dag van de Ondernemer’ is samen met winkeliersverenigingen en de Veron een videoboodschap voor ondernemers gemaakt.
  De jaarlijkse bijeenkomst over inkoop en aanbesteding hebben we vervangen door een online variant “de ondernemers-date-weken”.
- We hebben meer terrasruimte bij horeca toegestaan om ondernemers de gelegenheid te bieden om met de geldende beperkingen om te kunnen gaan.

Bedrijventerreinen en winkellocaties

- Het verkrijgen van het Keurmerk Veilig Ondernemen is vanwege de COVID-19-crisis uitgesteld.

Recreatie en toerisme

- 2020 was een vreemd jaar vanwege allerlei beperkingen maar toeristisch hebben meer mensen de zomervakantie in eigen land doorgebracht. Onze campings en in mindere mate ook de winkelcentra hebben daarmee economische nadelen van COVID-19-maatregelen kunnen beperken.
- Fort Pannerden is vanwege COVID-19-maatregelen zeven maanden gesloten geweest voor publiek. Het aantal bezoekers was daar door beperkt (ca. 7.900, dat is een-derde van het aantal bezoekers in 2019). Door tijdig ingrijpen van de beheerstichting en steunmaatregelen

was er desondanks geen exploitatietekort. De toekenning van de nominatie voor de werelderfgoedlijst moest door alle beperkingen worden uitgesteld.

NEXTgarden

- Fysieke evenementen en promotie-activiteiten zoals bijvoorbeeld “kom in de kas” zijn in 2020 gecanceld.

Programma 4 – Onderwijs

Basisonderwijs

- Het afgelopen jaar ontstond er, mede door COVID-19, een sterkere overlegstructuur (frequent overleg en korte lijnen over de noodopvang) tussen kinderopvang, onderwijs en de gemeente. Diverse bijeenkomsten om te werken aan een versterking van de integrale ondersteuningsstructuur op scholen en de kinderopvang, gingen vanwege COVID-19 niet door. De prioriteit lag bij het aanbieden van thuisonderwijs (digitaal) en het bieden van noodopvang.
  Scholen, kinderopvang, Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en schoolmaatschappelijk werk werkten nauw samen om kinderen in een kwetsbare thuissituatie in beeld te krijgen en te houden. De leerplichtambtenaar bood in diverse casussen ondersteuning.
- De uitvoering van de doorgaande ontwikkelingslijn en onderwijsachterstandenbeleid stagneerde door COVID-19. Verdere uitvoering vindt plaats in 2021.
  Door COVID-19 gingen de meeste vergaderingen van de werkgroep Doorgaande Ontwikkelingslijn (DOL) en de lokaal educatieve agenda in 2020 niet door. Het bleek lastig om online thema’s te bespreken. Ook waren onze partners erg druk met het uitvoeren van hun basistaak: het bieden van onderwijs en kinderopvang.
- Het basisonderwijs werkte met het sportkennismakingsprogramma ‘Sjors Sportief en Creatief’. Ook werd op enkele basisscholen een sportclinic of naschools programma aangeboden. Door COVID-19 lukte het niet om op 5 scholen een sport- en beweegplan te realiseren.

Onderwijs/educatie en leerlingenvervoer

- Onder leiding van de RMC-coördinator regio Arnhem stelden we regionaal de “Route naar je toekomst, goed op weg naar school en werk - Ondersteuningsprogramma VSV" voor de periode 2021-2024 op, waarin ook een pre-ambule over COVID-19 is opgenomen. De landelijke deadline voor aanmelding van het programma was door COVID-19 verschoven van 1 juli naar 1 oktober. In 2020 werkten we daarom nog met het oude regionale programma voor de bestrijding van schooluitval. De resultaten over 2020 zijn nog niet bekend.

Laaggeletterdheid

- Ondanks de uitdagingen van digitaal lesgeven en begeleiden verzorgden de partners uit het Taalnetwerk een divers educatieaanbod. In de tijden dat lesgeven niet mogelijk was, bleek contact houden erg belangrijk en gewaardeerd.
- Wegens de COVID-19 maatregelen gingen de trainingen herkennen en doorverwijzen bij laaggeletterdheid’ aan de taalvrijwilligers bij SWL en aan onze werk- en inkomensconsulenten en schuldhulpverleners niet door. Geplande trainingen zijn verplaatst naar 2021.

Programma 5 – Sport, cultuur en recreatie

Sport en activering

- We verzorgden vanwege de COVID-19 maatregelen veel ondersteuning richting clubs. Deze ondersteuning bestond onder andere uit informeren, adviseren en het leveren van materialen zoals dranghekken.

(Sport)accommodaties

- In 2020 zijn we gestart met het uitwerken van de pilot Gendt en maakten we voor de kern Huissen een uitwerkingsscenario. De uitrol voor de kern Haalderen stokte door COVID-19, omdat live-bijeenkomsten niet mogelijk waren. We verwachten halverwege 2021 met een voorstel voor de uitrol komen.

Cultuur

- Wij trokken samen op met de Open Academie, die verantwoordelijk is voor het aanbod op de scholen. De Open Academie staat er financieel gezien weer goed voor. In financiële zin leidt de Open Academie geen schade door COVID-19. De uitvoering van de activiteiten is door COVID-19 wel anders.
- Fort Pannerden ontving vanwege de COVID-19 maatregelen een bijdrage voor het opvangen van exploitatietekorten en een kwijtschelding van de huur in de periode van maart t/m december 2020.
- Wij namen deel aan regionale gesprekken over de toekomstige culturele infrastructuur in Gelderland als gevolg van COVID-19 maatregelen.

Bibliotheek

- We zagen het ledenbestand verder teruglopen. Dit ligt in het verlengde van het landelijk gemiddelde en wordt voor een deel veroorzaakt door de veranderende functie van bibliotheken. Ook kan het een nasleep zijn van de tariefsverhoging per 1 januari 2020. Daarnaast heeft COVID-19 dit jaar waarschijnlijk ook effect gehad.

Programma 6 – Sociaal domein

Integraal beleid sociaal domein

- In maart stelde u de kaders voor het beleidsplan sociaal domein vast. Als gevolg van de COVID-19 crisis en de extra werkzaamheden die daaruit voortkwamen, liep het opstellen van het beleidsplan vertraging op. De afronding hiervan stelden we uit naar het tweede kwartaal van 2021.

Gebiedsgericht werken

- Als gevolg van de COVID-19 crisis liep het opstellen van gebiedsagenda's vertraging op. Vanwege samenhang met de coalities van het nieuwe beleidsplan hebben we deze onderdelen aan elkaar gekoppeld.

WMO 2015

- Veel ontmoetingsplekken werden gesloten als gevolg van de COVID-19 maatregelen. Door de beperkende maatregelen verwachtten we een toename van de eenzaamheid onder mensen. Hier gaan we in 2021 extra in investeren.

Participatie

- Het lukte niet het aantal uitkeringsgerechtigden te verlagen. Door de COVID-19 crisis zagen we ons bestand stijgen. Echter, minder dan we aanvankelijk verwachtten.
- We versterkten in het vierde kwartaal de poortfunctie voor jongeren < 27 door de werkconsulent vaker aan het begin van het proces te plaatsen. We hadden de verwachting dat het aantal jongeren in de uitkering zou stijgen door de COVID-19 maatregelen. We zagen hier slechts een kleine stijging.

- De voortgang van Perspectief op Werk (uitwerking van de regionale strategische arbeidsmarktagenda) stagneerde door COVID-19.

Inkomensregelingen

- Wij voerden in 2020 de TOZO regeling uit om ondernemers extra te ondersteunen gedurende de COVID-19 crisis.
- We intensiveerden onze communicatie over inkomensondersteuning en schuldhulpverlening om inwoners die hard door de COVID-19 crisis geraakt werden actief te informeren over de mogelijkheden.

Jeugd

- Door COVID-19 werd het toezicht op gastouders anders uitgevoerd dan normaal. De GGD hield gedurende de 1e sluiting van de kinderopvang 'vinger aan de pols' en voerde vanaf juni langzaam weer inspecties uit, waarbij onderzoeken bij gastouders niet de hoogste prioriteit hadden. De normen die gelden voor de uitvoering van de wettelijke taken in het verantwoordingsjaar worden versoepeld.
- I.v.m. COVID-19 is het niet gelukt om in 2020 al te onderzoeken of het inzetten van een gedragswetenschapper / POH GGZ Jeugd bij de huisartsen van toegevoegde waarde was.
- We monitorden onze cliënten die in verblijf zaten. We zagen een lichte daling van het aantal jeugdigen met zorgindicatie verblijf en een toename van ambulante zorg. Dit kan mogelijk een eerste effect zijn van het sturen op het verkorten van verblijf en het voorkomen van uithuisplaatsingen. COVID-19 kan echter ook voor deze toename gezorgd hebben.
- Het afgelopen jaar ontstond er, mede door COVID-19, een sterkere overlegstructuur tussen kinderopvang, onderwijs en de gemeente.
- Op 1 juli werd de regionale inkoop jeugd en Wmo afgerond. Door COVID-19 vonden de verificatiegesprekken digitaal plaats. We zetten stevig in op de kwaliteitstoetsing van aanbieders. Dit leidde tot een forse daling van het aantal aanbieders.

Taskforce sociaal domein

- De uitvoering van de maatregelen van de taskforce sociaal domein liep vertraging op als gevolg van de COVID-19 maatregelen.

Leefbaarheid

- Dit jaar startte Lingewaard Doet in verband met COVID-19 pas in september in Doornenburg en Huissen. In totaal werden 4.245 van de 9.830 verstuurde waardecheques gebruikt om initiatieven te ondersteunen (43%). Alle 43 aangemelde initiatieven haalden het streefbedrag op.
- Ondanks de COVID-19 ontstonden nieuwe initiatieven, vooral op het sociale vlak. In elke kern startte minimaal één maatschappelijk initiatief.
- Ondanks de COVID-19 crisis, gebeurde er veel op het gebied van de DOP's en WOP's.

Programma 7 – Volksgezondheid en milieu

Publieke gezondheid

- Sinds maart veranderde COVID-19 de prioriteiten. De bestrijding van de pandemie had de hoogste prioriteit. Desondanks lukte het toch om veel van het reguliere programma volksgezondheid uit te voeren, beperkende maatregelen vroegen om aanpassingen.

Riolering en water

- We voerden klimaatgesprekken en haalden informatie op voor onze Lokale Klimaatadaptatie Strategie (LAS). Door COVID-19 is de LAS met het uitvoeringsagenda met een half jaar vertraagd.

Huishoudelijk afval

- De communicatie richtten we in het voorjaar vooral op aanpassingen vanwege de nieuwe inzamelaar en de beperkingen door COVID-19.

Programma 8 – Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Ruimtelijke ordening

- Ondanks beperkingen voor fysieke bijeenkomsten is het participatietraject uitgevoerd. Fysieke activiteiten hebben we in aantal en qua aantal deelnemers beperkt. Daarentegen is meer gebruik gemaakt van het digitale platform voor de omgevingsvisie.

Programma 9 – Bestuur en ondersteuning

COVID-19 heeft ervoor gezorgd dat op het gebied van bedrijfsvoering sommige activiteiten/projecten (tijdelijk) iets anders verliepen. Tegelijk heeft dat ook weer kans geboden om verbeterslagen te maken.
Door de langere periode van continu thuiswerken is de werkdruk voor medewerkers toegenomen. Doordat iedereen thuiswerkte, verliep de afstemming tussen collega's en de omgeving niet optimaal. Hierdoor liepen werkzaamheden vertraging op. Ook werden veel extra uren aan COVID-19 besteed, waardoor andere werkzaamheden vertraging hadden en afspraken niet nagekomen konden worden. Inzet ter vervanging van medewerkers wegens ziekte en de specifieke inzet op COVID-19 gerelateerde werkzaamheden had financiële gevolgen.
In het plan COVID-19 “Lingewaard herstelt stap voor stap” zijn we dieper ingegaan op het risico van discontinuïteit van de ambtelijke organisatie en dat dit risico ten opzichte van het in de programmabegroting 2021 gemelde risico zowel in financiële impact als in kans van voorkomen is toegenomen.

.

Wat heeft het gekost?

We hebben in het kader van meerdere steunpakketten corona van het Rijk incidentele (extra) middelen ontvangen bij de september- en de decembercirculaire. Van de provincie Gelderland hebben we eveneens incidentele middelen ontvangen. We hebben in 2020 te maken gehad met incidentele lasten die met deze incidentele baten konden afdekken. We zien begin 2021 nog geen ontwikkelingen die van structurele invloed zouden kunnen zijn op het saldo van onze meerjarenbegroting.

Septembercirculaire 2020

In de septembercirculaire 2020 hebben wij (extra) middelen ontvangen van het Rijk in het kader van het steunpakket corona. Het gaat in totaal om € 797.000. In het plan COVID-19 “Lingewaard herstelt stap voor stap” hebben wij een toelichting gegeven op de verdeling van deze middelen. We geven hierna per onderdeel aan wat er met de ontvangen middelen is gedaan. We houden daarbij de volgorde in het plan COVID-19 aan.

1. Compensatie noodopvang kinderen en wegvallen eigen bijdrage ouders - € 81.000
In 2020 is hiervan € 7.500 ingezet voor compensatie noodopvang.
Het restant € 73.500 is overgeheveld naar 2021. Hiervan heeft € 19.000 betrekking op voorschoolse voorziening peuters en € 54.500 op noodopvang kinderen.

2. Voorschot inkomstenderving gemeenten diverse belastingen en leges - € 61.000
In 2020 is hiervan € 13.000 ingezet ter compensatie van de inkomstenderving evenementenleges. Daarnaast is € 4.700 gebruikt ter compensatie van de verminderde opbrengst staangelden weekmarkt.
Van het restant is € 23.000 m.b.t. toeristenbelasting aan de algemene middelen toegevoegd en is € 20.300 overgeheveld naar 2021.

3. Financiering Sociaal domein en inkomstenderving eigen bijdrage Wmo - € 178.000
In 2020 is het totale bedrag ingezet voor inhaalzorg en meerkosten in het sociaal domein en de inkomstenderving eigen bijdrage Wmo.

4. Organisatie verkiezingen - € 59.000
Dit budget is in zijn geheel overgeheveld naar 2021.

5. Toezicht, handhaving en verkeersmaatregelen - € 110.000
In 2020 is hiervan € 12.800 ingezet ter compensatie van de extra kosten die in het kader van toezicht en handhaving zijn gemaakt. Het restant € 97.200 is overgeheveld naar 2021.

6. Buurt- en dorpshuizen - € 32.000
In 2020 is hiervan € 15.000 ingezet als eenmalige bijdrage aan de verschillende dorpshuizen. Daarnaast is bijna € 4.000 ingezet voor de kwijtschelding van huren. Het restant € 13.000 is overgeheveld naar 2021.

7. Lokale culturele infrastructuur - € 256.000
In 2020 is hiervan € 45.000 ingezet als bijdrage aan Fort Pannerden en is bijna € 18.000 ingezet voor kwijtschelding van de huur van het Fort. Aan Kasteel Doornenburg is een bijdrage van € 35.000 verstrekt.
Iets meer dan € 6.000 is gebruikt voor kwijtschelding van huur van een aantal kleinere verenigingen. Het restant € 152.000 is overgeheveld naar 2021.

8. Vrijwilligersorganisaties (jeugd) - € 20.000
In 2020 is bijna € 1.000 ingezet voor het organiseren van activiteiten voor jongeren. Het restant € 19.000 is overgeheveld naar 2021.

Provinciale subsidie
Gemeenten die handen of budget te kort kwamen om o.a. de vitale functies uit te voeren, konden subsidie aanvragen bij de provincie Gelderland. Wij ontvingen een subsidie van € 131.000. Van dit budget is € 71.000 ingezet voor communicatie, informatisering en bijzondere beloningen. Het restant € 60.000 is overgeheveld naar 2021. Daarnaast konden ook andere organisatie uit Lingewaard zelfstandig subsidie aanvragen bij de provincie. Binnen Lingewaard is hier beperkt gebruik van gemaakt ten opzichte van andere omliggende gemeentes.

Decembercirculaire 2020
In de decembercirculaire 2020 hebben wij wederom (extra) middelen ontvangen van het Rijk in het kader van het steunpakket corona. Het gaat in totaal om € 124.000. Bij de resultaatbestemming in de jaarrekening 2020 willen we deze (extra) middelen reserveren voor 2021.

Samenvattend financieel overzicht

Omschrijving	Budget	Ingezet in 2020	Budget-overheveling	Resultaat-bestemming
Septembercirculaire				
1.	81.000	7.500	73.500	
2.	*) 61.000	17.700	20.300	
3.	178.000	178.000	0	
4.	59.000	0	59.000	
5.	110.000	12.800	97.200	
6.	32.000	19.000	13.000	
7.	256.000	104.000	152.000	
8.	20.000	1.000	19.000	
Provinciale subsidie	131.000	71.000	60.000	
Decembercirculaire	124.000	0	124.000	124.000
TOTAAL	**1.052.000**	**411.000**	**494.000**	**124.000**

*) De compensatie m.b.t. toeristenbelasting ad. € 23.000 is aan de algemene middelen toegevoegd.

Jaarrekening

Balans met toelichting

Balans per 31 december 2020

Activa (bedragen x € 1.000)	**31-12-2020**	**31-12-2019**
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten onderzoek en ontwikkeling	10	13
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	164	230
	174	**243**
Materiële vaste activa		
Investeringen met een economisch nut:		
- gronden uitgegeven in erfpacht	969	1.131
- overige investeringen met een economisch nut	62.156	54.363
	63.126	**55.494**
Investeringen met een economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	33.462	32.107
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	14.789	13.057
	111.377	**100.658**
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	49	49
Leningen aan woningbouwcorporaties	1.569	1.643
Overige langlopende leningen u/g	4.400	4.619
	6.018	**6.311**
Totaal vaste activa	**117.569**	**107.213**
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werk, inclusief bouwgronden in exploitatie	9.400	5.303
	9.400	**5.303**
Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	9.662	7.904
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	849	13.292
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	613	575
Overige vorderingen	2.123	1.253
	13.247	**23.024**
Liquide middelen		
Kassaldi	2	2
Banksaldi	755	1.049
	756	**1.051**
Overlopende activa	**4.500**	**2.315**
Totaal vlottende activa	**27.903**	**31.693**
Totaal activa	**145.472**	**138.906**

Passiva (bedragen x € 1.000)	**31-12-2020**	**31-12-2019**
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	17.783	22.597
Bestemmingsreserves	29.928	24.417
Gerealiseerd resultaat volgens het overzicht van baten en lasten	79	-4.730
	47.790	**42.284**
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.655	6.625
Voorzieningen ter egalisatie van kosten	4.043	3.700
Voorzieningen voor ontvangsten van derden met specifieke aanwending	6.950	6.564
	17.648	**16.889**
Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	52.789	55.425
Waarborgsommen	129	106
	52.918	**55.530**
Totaal vaste passiva	**118.357**	**114.703**
Vlottende passiva		
Vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar		
Overige schulden	4.561	9.711
Banksaldi	0	300
	4.561	**10.012**
Overlopende passiva		
Verplichtingen te betalen in een volgend begrotingsjaar	6.723	6.258
Ontvangen voorschotten met een specifiek bestedingsdoel	14.644	6.122
Overige vooruitontvangen bedragen	1.187	1.811
	22.554	**14.191**
Totaal vlottende passiva	**27.115**	**24.203**
Totaal passiva	**145.472**	**138.906**
Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen	**172.751**	**178.458**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken. De aan het einde van het begrotingsjaar bestaande verplichting wordt toegelicht onder de niet in de balans opgenomen gebeurtenissen, rechten en verplichtingen. Echter, indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) wordt wel een verplichting opgenomen.

COVID-19
In 2020 is de Corona-pandemie begonnen met een grote impact in de gehele wereld. Op basis van de ontwikkelingen in 2020 en hebben wij de eventuele risico’s beoordeeld. Hieruit concluderen wij dat het totaal aan risico’s voor ons niet heel veel toeneemt, maar zijn we ons wel bewust van de nog grotere noodzaak tot het voortdurend monitoren van de risico’s. Het college schat op basis van de uitgevoerde analyse dat het doorvoeren van een duurzame waardevermindering op de activa van de gemeente niet van toepassing is. De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op een continuïteitsveronderstelling. Hoewel de toekomstige financiële impact van de uitbraak van COVID-19 ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening niet duidelijk is, is het college van mening dat op basis van de thans beschikbare informatie, de inmiddels genomen maatregelen en de huidige liquiditeitspositie de bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling niet materieel wordt beïnvloed.

Activa
Immateriële vaste activa
Onder immateriële vaste activa wordt opgenomen:

- kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio;
- kosten van onderzoek en ontwikkeling.
- bijdragen aan activa in eigendom van derden

Door een wijziging in het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV) worden bijdragen aan activa in eigendom van derden vanaf 2016 verantwoord onder de immateriële vaste activa en niet langer onder de financiële vaste activa.

De afschrijvingstermijn op de kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio is maximaal gelijk aan de looptijd van de lening. De afschrijvingstermijn op de kosten van onderzoek en ontwikkeling bedraagt ten hoogste vijf jaar.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Investeringen met economisch nut

Deze investeringen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht, in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.
In afwijking van bovenstaande worden kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde niet geactiveerd.

Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of volledig worden gedaan ten behoeve van riolering of het inzamelen van huishoudelijk afval, worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Gronden en terreinen

Ondergronden met een beperkte levensduur, zoals renovaties van sportvelden, parkeervoorzieningen en dergelijke, worden afgeschreven overeenkomstig de verwachte gebruiksduur. Op overige gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Bedrijfsgebouwen

In de waardering van de schoolgebouwen is tevens de waarde van de grond begrepen. De grondkosten van de overige gemeentelijke eigendommen zijn geactiveerd onder “gronden en terreinen”.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut zijn in de balans opgenomen tegen de kosten die daaraan gespendeerd zijn verminderd met daarvoor ontvangen bijdragen van derden en eventueel een bijdrage uit een daartoe aangewende reserve. De basis voor de waardering is het totaal van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Financiële vaste activa
Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Afschrijvingstermijn en afschrijvingswijze

SCHATTINGSWIJZIGING AFSCHRIJVINGSWIJZE
In 2020 is besloten om alle materiële vaste activa af te gaan schrijven volgens de annuïtaire methode. Tot 2020 werden voor het afschrijven van de materiële vaste activa zowel de lineaire als de annuïtaire methode gehanteerd. Er is gekozen voor één methode van afschrijven en dat is de annuïtaire methode geworden vanwege de jaarlijks gelijkblijvende lasten van afschrijving en rente.
De termijnen voor de afschrijving zijn als gevolg van deze wijziging niet aangepast. Over de volledige looptijd van de afschrijving blijven de afschrijvingslasten voor de materiële vaste activa gelijk. Echter zal de last wel anders worden verdeeld over de resterende jaren.

De afschrijving van alle vaste activa (inclusief investeringen met maatschappelijk nut) geschiedt annuïtair op basis van de geschatte economische levensduur. Op 5 november 2020 heeft de raad de Nota Activabeleid 2020 vastgesteld. De afschrijvingstermijnen voor investeringen vanaf 1 januari 2020 worden gebaseerd op deze nota. De afschrijvingstermijnen van investeringen gedaan vóór 2020 zijn niet aangepast na het verschijnen van de nieuwe nota.

Voorraden
De voorraden hebben betrekking op de gronden zonder kostprijsberekening en onderhanden werken van de grondexploitatie. De gronden zonder kostprijsberekening zijn opgenomen op basis van de reeds uitgegeven kosten (aankoopkosten, voorbereiding en toezicht en dergelijke), de zogenaamde verkrijgingsprijs. Gronden waarvoor een reëel en stellig voornemen tot toekomstige bouw ontbreekt worden voor de verkrijgingsprijs, tot een maximum van de marktwaarde, naar de balans gebracht.
De onderhanden werken zijn opgenomen tegen de vervaardigingskosten (aankoopkosten, kosten bouwrijp maken, beplanting, overige exploitatiekosten en rente) verminderd met de opbrengsten van gerealiseerde verkopen. Voor onderhanden werken waarbij een verliesgevende exploitatie wordt verwacht, wordt een voorziening opgenomen ter grootte van het verwachte verlies.

Vorderingen
De vorderingen en schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde eventueel onder aftrek van een voorziening voor dubieuze vorderingen. Bij de bepaling van de voorziening wordt rekening gehouden met bijkomende kosten.

Liquide middelen en overlopende activa
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves (algemene reserve en bestemmingsreserves) en het nog te bestemmen gerealiseerd resultaat.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:
a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;

b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.
De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn onderbouwd met meerjarenonderhoudsplannen. In paragraaf 3 “Onderhoud kapitaalgoederen” van het jaarverslag is het betreffende beleid nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling, onder de balans het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans, bij het onderdeel niet in de balans opgenomen gebeurtenissen, rechten en verplichtingen is een uitgebreide toelichting opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2020

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeer-dering	Vermin-dering	Bijdragen derden	Af-schrijving	Af-waardering	Boekwaarde 31-12-2020
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	13.276	0	0	0	3.245	0	10.031
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	230.137	0	0	0	65.932	0	164.206
Totaal	**243.413**	**0**	**0**	**0**	**69.177**	**0**	**174.237**

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeer-dering	Vermin-dering	Bijdragen derden	Af-schrijving	Af-waardering	Boekwaarde 31-12-2020
Economisch nut investeringen							
Gronden uitgegeven in erfpacht	1.131.359	0	162.000	0	0	0	969.359
Gronden en terreinen	3.845.232	2.169.961	238.142	180.000	0	0	5.597.051
Woonruimten	34.718	0	0	0	3.244	0	31.474
Bedrijfsgebouwen	43.074.461	7.060.774	206.769	20.000	1.755.659	0	48.152.806
Vervoermiddelen	453.298	383.736	0	0	82.722	0	754.312
Machines, apparaten en installaties	1.751.577	1.804.456	5.308	0	120.145	0	3.430.581
Overige materiële vaste activa	960.694	477.499	0	0	358.026	0	1.080.168
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	4.243.076	-794.961	143.687	0	194.324	0	3.110.103
	55.494.414	**11.101.464**	**755.906**	**200.000**	**2.514.119**	**0**	**63.125.852**
Economisch nut investeringen met heffingsmogelijkheid							
Vervoermiddelen	15.954	0	0	0	5.239	0	10.715
Machines, apparaten en installaties	696.842	119.253	0	0	100.666	0	715.429
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	31.394.099	2.207.575	1.816	0	864.042	0	32.735.817

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeer-dering	Vermin-dering	Bijdragen derden	Af-schrijving	Af-waardering	Boekwaarde 31-12-2020
	32.106.896	**2.326.828**	**1.816**	**0**	**969.947**	**0**	**33.461.961**
Maatschappelijk nut investeringen							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	**13.057.052**	**2.877.695**	**186.452**	**273.350**	**686.047**	**0**	**14.788.899**
Totaal	**100.658.362**	**16.305.988**	**944.174**	**473.350**	**4.170.113**	**0**	**111.376.713**

Onderstaande investeringsprojecten (uitgaven > € 100.000) waren in 2020 in uitvoering:

Investeringsproject	Vermeer-dering	Vermin-dering	Bijdragen derden
Gronden en terreinen (inclusief erfpacht)			
Crematorium afwikkeling gemeentelijke werkzaamheden	550.453	336.156	180.000
Visie Polseweg herrubriceren uitgaven	1.591.522	0	0
Afwikkeling grondtransacties met provincie	0	63.986	0
Bedrijfsgebouwen			
Herbouw gemeentehuis	5.611.659	73.165	20.000
Herinrichting Ot en Sienpad	164.475	0	0
Uitbreiding Pro College	256.218	0	0
Huisvesting SGS	505.123	69.052	0
Visie Polseweg bouwkosten en herrubriceren uitgaven	473.568	53.505	0
Vervoermiddelen			
Aankoop materieel Technisch wijkbeheer	277.065	0	0
Servicewagens sociaal domein	106.671	0	0
Machines, apparaten en installaties			
Herbouw gemeentehuis inventaris, installaties en automatisering	1.045.893	0	0
Aankoop materieel Technisch wijkbeheer	106.680	0	0
Zonnepanelen op gemeentelijke daken	590.910	0	0
Plaatsen (ondergrondse) afvalcontainers	119.253	0	0
Overige materiële vaste activa			

Investeringsproject	Vermeer-dering	Vermin-dering	Bijdragen derden
Automatisering inclusief samenwerking Overbetuwe	391.309	0	0
Pro College inrichting/meubilair	62.000	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken			
Visie Polseweg aanleg velden	1.501.417	56.070	0
Visie Polseweg herrubriceren uitgaven	-2.506.450	0	0
Voorbereidingskosten Aloysiuslocatie	169.720	0	0
Vervangingen en maatregelen riolering	2.196.960	1.816	0
Verduurzaming eigendommen/gebouwen	67.780	0	0
Revitalisering Zilverkamp (tm fase IV)	956.811	0	23.750
Openbare verlichting vervangen armaturen en masten	421.328	0	0
Dorpensingel	622.741	186.452	0
Carway (groep van 4 investeringsprojecten)	92.392	0	249.600
Reconstructies wegen, kruispunten en parkeerplaatsen	676.141	0	0
Overige investeringen	254.349	103.972	0
Totaal	**16.305.988**	**944.174**	**473.350**

In de bijlage 'Overzicht lopende investeringsprojecten' is aanvullende informatie opgenomen.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeer-dering	Vermin-dering	Bijdragen derden	Af-lossing	Af-waardering	Boekwaarde 31-12-2020
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	49.000	0	0	0	0	0	49.000
Leningen aan woningcorporaties	1.642.694	0	0	0	74.069	0	1.568.625
Overige langlopende leningen u/g	4.619.369	619.076	0	0	838.307	0	4.400.138
Totaal	**6.311.062**	**619.076**	**0**	**0**	**912.376**	**0**	**6.017.763**

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	Boekwaarde 31-12-2020
37.387 aandelen NV Vitens	6.081
19.305 aandelen NV Bank Nederlandse Gemeenten	42.919
Totaal	**49.000**

Leningen aan woningbouwcorporaties
Dit betreft een langlopende lening aan Woonstichting Gendt waarop jaarlijks wordt afgelost. Sinds de oprichting van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) in 1983 verstrekken gemeenten geen leningen meer aan woningcorporaties. In plaats daarvan lenen woningcorporaties bij banken waarbij het WSW garant staat richting de bank.

Overige langlopende leningen u/g	Vermeer-dering	Af-lossing
Lening Kredietbank Nederland	0	0
Startersleningen: nieuw verstrekt	369.076	0
Startersleningen: ontvangen aflossingen	0	374.049
Toekomstbestendig wonen	250.000	0
Hypothecaire leningen medewerkers	0	289.388
Vitens: ontvangen aflossing achtergestelde lening	0	167.094
Leningen aan woningcorporaties	0	74.069
Overige leningen	0	7.776
Totaal	**619.076**	**912.376**

In 2020 is de Toekomstbestendig wonen lening van de provincie Gelderland ook toegankelijk geworden voor woningeigenaren in Lingewaard.Met deze lening bieden we inwoners, die hiervoor zelf geen of onvoldoende financiële middelen hebben, de mogelijkheid om hun woning (meer) toekomstbestendig te maken. De provincie Gelderland co-financiert deze lening. Aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland is een werkkapitaal beschikbaar gesteld van € 250.000 voor het verstrekken van leningen.

Gemeente Lingewaard heeft met ingang van 1 januari 2018 de sociale kredietverlening bij Kredietbank Nederland ondergebracht. Aan de Kredietbank is een werkkapitaal van € 650.000 beschikbaar gesteld. In 2020 is de hoogte van het werkkapitaal niet gewijzigd.

Voorraden

Onderhanden werk	31-12-2020	31-12-2019
Bouwgronden in exploitatie	11.728.514	13.047.977
Af: voorziening verliesgevende grondexploitaties	2.328.600	7.744.700
	9.399.914	**5.303.277**

Het totale bedrag aan verliesvoorzieningen dat in mindering is gebracht op de voorraadwaardering bedraagt € 2.328.600.
In 2020 zijn de verliesvoorzieningen voor Pannenhuis II en Bergerden verlaagd met respectievelijk € 297.900 en € 481.900. Verder is de extra getroffen verliesvoorziening voor de bedrijvencomplexen met € 4.065.900 verlaagd tot nihil.

Het project Dorpsstraat-Oostervelden is afgesloten met een nadelig resultaat van € 537.626. Voor dit project is een verliesvoorziening getroffen van € 570.400. De voorziening is voor een bedrag van € 537.626 ingezet als dekking voor het verlies. Het restant van € 32.774 is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie en toegevoegd aan de reserve Grondexploitatie.
Er is in het verleden een bedrag van € 647.220 ingebracht in het project Fitness Centre, Huissen.

In de grondexploitaties bestaat onzekerheid over de na boekjaar 2020 nog te realiseren kosten en opbrengsten. Hoewel de kosten met een hogere mate van zekerheid zijn te voorspellen en te beïnvloeden, liggen er wel risico's aan de opbrengstenkant. Met COVID-19 in het achterhoofd waren de verkopen in 2020 met betrekking tot de bedrijventerreinen goed. Daar staat tegenover dat de verkopen Bergerden achterbleven. Het in de berekeningen van de grondexploitaties gehanteerde uitgiftetempo blijft onzeker.

Complexen in exploitatie: verloop 2020

Complex	Boek-waarde 31-12-2019	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Winst-/ verlies-neming	Boek-waarde 31-12-2020	Verlies-voorziening complexen	Balans-waarde 31-12-2020
A.110 Bergerden	6.112.244	163.452	16.764	0	6.258.932	1.977.900	4.281.032
A.040 Agropark	4.617.889	183.222	745.200	0	4.055.911	0	4.055.911
A.043 Pannenhuis II	996.062	112.477	262.821	0	845.718	105.000	740.718
A.045 Houtakker II	406.142	394.741	960.935	584.498	424.446	0	424.446
Bedrijvencomplexen	0	0	0	0	0	0	0
A.032 Markt 20-24	186.824	58.707	204.056	44.687	86.162	0	86.162
A.042 Fitness Centre	273.538	44.723	179.575	0	138.686	245.700	-107.014
A.063 Dorpsstraat / Oostervelden	552.707	70.066	85.147	-537.626	0	0	0
A.051 Loovelden	-97.429	29.086	12.999	0	-81.342	0	-81.342
	13.047.977	**1.056.474**	**2.467.497**	**91.559**	**11.728.513**	**2.328.600**	**9.399.913**

Prognose van het uiteindelijke resultaat per complex

Complex	Boek-waarde 31-12-2020	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
A.110 Bergerden	6.258.932	4.415.362	8.696.482	1.977.809	1.654.942
A.040 Agropark	4.055.911	1.033.552	6.546.600	-1.457.137	-1.303.718
A.043 Pannenhuis II	845.718	724.063	1.464.794	104.986	98.931
A.045 Houtakker II	424.446	1.068.246	3.375.017	-1.882.327	-1.647.082
Bedrijvencomplexen	0	0	0	0	0
A.032 Markt 20-24	86.162	57.606	213.530	-69.762	-65.257
A.042 Fitness Centre	138.686	106.921	0	245.606	236.069
A.063 Dorpsstraat / Oostervelden	0	0	0	537.626	537.626
A.051 Loovelden	-81.342	146.737	74.185	-8.790	-8.407
	11.728.513	**7.552.487**	**20.370.608**	**-551.989**	**-496.896**

In de kolom "geraamd resultaat" geeft een positief bedrag een negatief resultaat per complex weer.
Een negatief bedrag heeft vervolgens een positief resultaat van het complex weer.

Uitzettingen < één jaar

Vorderingen op openbare lichamen	31-12-2020	31-12-2019
Belastingdienst (BTW-compensatiefonds)	8.087.122	6.642.642
Afrekening BVO-DRAN	272.809	0
Uitkering Gemeentefonds	225.291	253.960
Vergoeding niet gesprongen explosieven	344.654	472.430
Vergoeding personeelsinzet div. gemeenten	238.493	
Afrekening ODRA	161.742	293.829
Afrekening 2020 ICT samenwerking	127.081	0
Inzet BOA t.b.v. GR Lingezegen	70.076	0
Subsidie Dorpsstraat/Oostervelden	81.200	0
Overige vorderingen	53.243	241.245
Totaal	**9.661.710**	**7.904.106**

Uitzettingen in 's Rijks schatkist	31-12-2020	31-12-2019
Saldo schatkistbankieren	849.081	13.291.995

De Wet verplicht schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun overtollige middelen aan te houden in de schatkist bij het ministerie van Financiën.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
(1)	**Drempelbedrag**	**800,205**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**440**	**353**	**685**	**674**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	360	448	115	126
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag					
			Verslagjaar		
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar		106.694		
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen		106.694		
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat		0,00		
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag		800,21		

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	40.085	32.079	63.014	62.034
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) = (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	440	353	685	674

Rekening-courant verhoudingen met niet financiële instellingen	**31-12-2020**	**31-12-2019**
R/C Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten	613.489	574.881

Het SVn verstrekt in naam van gemeente Lingewaard leningen aan starters op de woningmarkt. De SVn verzorgt ook de afhandeling en administratie. Via de RC worden de inkomende en uitgaande geldstromen administratief verwerkt.

Overige vorderingen:	**31-12-2020**	**31-12-2019**
Debiteuren	1.195.000	517.313
Belastingdebiteuren	620.021	500.646
Debiteuren sociale zaken	2.386.038	2.331.468
subtotaal	*4.201.059*	*3.349.427*
Af: voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	-1.869.697	-1.933.835
Af: voorziening dubieuze debiteuren overig	-208.472	-162.965
Totaal	**2.122.890**	**1.252.627**

Van de debiteurenvordering van € 1.195.000 stond op 15 april 2021 nog € 107.500 open.

De belastingaanslagen 2020 zijn opgelegd op 29 februari 2020.

Liquide middelen

Liquide middelen	**31-12-2020**	**31-12-2019**
Bank Nederlandse Gemeenten	754.588	1.048.523
Overige liquide middelen	1.622	2.375
Totaal	**756.210**	**1.050.898**

Overlopende activa

	31-12-2020	**31-12-2019**
Nog te ontvangen rente	11.689	12.239
Vooruitbetaalde bedragen	2.242.081	727.280
Overige nog te ontvangen bedragen	2.245.941	1.575.473
Totaal	**4.499.710**	**2.314.991**

Specificatie vooruitbetaalde bedragen	31-12-2020	31-12-2019
- huur vervangende kantoorruimte na calamiteit	0	55.332
- kosten afvalinzameling januari	95.950	0
- verzekeringspremies	78.430	54.948
- licenties en contributies	103.710	289.657
- BVO DRAN	610.751	260.470
- bevolkingszorg	21.844	21.379
- bijdrage brandweer 1e helft 2021	1.023.247	0
- fietsplan	0	10.219
- contributie VNG	69.617	0
- kosten met betrekking tot verkiezingen	25.537	0
- Lingewaard energie subsidie	76.071	0
- voorschotten sociaal domein	34.194	0
- overig	102.730	35.275
Totaal	**2.242.081**	**727.280**

Specificatie nog te ontvangen bedragen:	31-12-2020	31-12-2019
- vergoeding voor inzamelen drankkartons, glas, papier en kunststof	135.053	101.061
- eigen bijdragen WMO	63.463	110.277
- afrekening diftar	1.152.334	823.954
- bevoorschotting uitkering schade calamiteit	0	302.745
- verkoop hulpmiddelen WMO	686.210	0
- rente en aflossing gietwaterbedrijf	50.950	0
- aanslag toeristenbelasting	85.514	99.773
- overig	72.417	137.663
Totaal	**2.245.941**	**1.575.473**

Eigen vermogen

Onderstaand overzicht laat zien dat het eigen vermogen met € 5.506.070 toeneemt t.o.v. 2019. Dit is inclusief het nog te bestemmen resultaat 2020.

Stand per	**31-12-2020**	**31-12-2019**
Algemene reserve	17.782.778	22.597.393
Bestemmingsreserves	29.928.115	24.417.157
Gerealiseerd resultaat	79.413	-4.730.315
Stand per	**47.790.306**	**42.284.235**

Gerealiseerd resultaat 2020	
Baten	121.968.939
Lasten	116.462.868
Saldo voor aanspreken reserves	**5.506.071**
Reservemutaties:	
Onttrekkingen aan de reserves	8.361.078
Stortingen in de reserves	13.787.736
Per saldo storting in reserves	**5.426.658**
Resultaat voor verwerking resultaatvoorstellen	**79.413**

Algemene reserve
De algemene reserve betreft het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente en dit is bedoeld om risico's op te kunnen vangen. De noodzakelijke hoogte van de algemene reserve wordt mede bepaald aan de hand van het weerstandsvermogen van de gemeente.
Onderstaand overzicht laat zien dat de algemene reserve met € 4.814.615 afneemt t.o.v. 2019. Dit is exclusief het nog te bestemmen resultaat 2020.

Stand per 31-12-2019	**22.597.393**
Bij:	
Opbrengst precario 2020	558.400
COVID-19 compensatie opbrengst toeristenbelasting 2020	23.000
Vrijval verliesvoorziening bedrijventerreinen	4.065.900
Af:	
Gerealiseerd resultaat 2019	-4.730.315
Bestemd gerealiseerd resultaat 2019	-125.600
Bijdrage Scalabor 2020	-479.000
Revitalisering Houtakker I	-75.000
Dekking invoering Omgevingswet	-375.000
Uitvoering verkeersbesluiten	-66.000
Huur tijdelijke kleedlokalen Jonge Kracht	-11.000
Toevoeging aan reserve Sociaal domein t.b.v. Taskforce	-3.000.000
Extra toevoeging aan Taskforce Sociaal domein	-500.000
Rente lening Vitens t.g.v. exploitatie	-100.000
Stand per 31-12-2020	**17.782.778**

Bestemmingsreserves	Stand 31-12-2019	Resultaat-bestemming	Toe-voegingen	Ont-trekkingen	Vrijval	Dekking afschrijving	Stand 31-12-2020
Reserves t.b.v. dekking van afschrijvingslasten							
917001 Sociaal Culturele Centra	514.196	0	0	0	0	-39.428	474.768
917002 Aanpassing kruising Valom	325.000	0	0	0	0	0	325.000
Reserves t.b.v. toekomstige uitgaven en/of investeringen							
912001 Bovenwijkse voorzieningen	3.166.019	0	0	0	0	0	3.166.019
912003 Reserve inzet woningbouw	1.804.714	0	0	0	0	0	1.804.714
Reserves t.b.v. personele verplichtingen en risico's							
915001 Personele verplichtingen	74.910	0	0	0	0	0	74.910
915002 Bedrijfsvoering	1.549	0	0	0	0	0	1.549
Reserve grondexploitaties							
916001 Reserve grondexploitatie	5.681.480	0	1.728.646	-43.311	0	0	7.366.815
Reserves t.b.v. egalisatie groot onderhoud							
914001 Onderhoud gebouwen	0	0	0	0	0	0	0
914002 Onderhoud schoolgebouwen	20.049	0	0	-5.669	-14.381	0	0
Reserves overige bestemmingen							
913001 Budgetoverhevelingen	618.058	0	1.559.324	-618.058	0	0	1.559.324
913002 Grondsanering gemeentewerf Gendt	126.548	0	0	-119.861	0	0	6.687
913003 Vastgoed	0	0	0	0	0	0	0
913004 Werkplannen wijkplatforms	0	30.000	0	0	0	0	30.000
913006 Opsporing en ruiming niet gesprongen explosieven	24.037	0	0	-15.000	0	0	9.037
913007 Civieltechnische kunstwerken	68.944	0	27.500	0	0	0	96.444
913008 Revitalisering Zilverkamp	26.320	0	0	-2.150	0	0	24.170

Bestemmingsreserves	Stand 31-12-2019	Resultaat-bestemming	Toe-voegingen	Ont-trekkingen	Vrijval	Dekking afschrijving	Stand 31-12-2020
913011 Inzet combinatiefunctionarissen	40.092	0	0	-11.900	0	0	28.192
913012 Kunst	57.118	0	8.078	0	0	0	65.196
913013 Landschapsfonds	135.300	0	27.500	-25.398	0	0	137.402
913016 Stimuleren vraag naar huishoudelijke hulp	277.800	0	0	-65.000	0	0	212.800
913017 Sociaal domein	0	0	3.500.000	-1.822.500	0	0	1.677.500
913019 Bestemmingsreserve afvalstoffenheffing	0	0	0	0	0	0	0
913020 Duurzaamheid	0	0	0	0	0	0	0
913021 Fonds ruimtelijke ontwikkeling	277.481	0	106.136	0	0	0	383.617
913022 Herinrichting openbaar gebied Sancta Maria Huissen	135.467	0	0	0	0	0	135.467
913023 Startersleningen	403.850	0	0	0	0	0	403.850
913025 Digitaliseren documenten en archieven	0	0	0	0	0	0	0
913026 Generieke digitale infrastructuur v/h implementatie Nationaal Uitvoerings-Programma (i-NUP)	0	0	0	0	0	0	0
913027 Revolverend fonds Vastgoed	320.800	-320.800	0	0	0	0	0
913028 Precariobelasting	8.002.684	0	2.056.928	0	0	0	10.059.612
913029 Vervanging straatmeubilair	55.328	0	20.000	0	0	0	75.328
913030 NEXTgarden	700.000	0	0	-601.765	0	0	98.235
913031 Vluchtelingen en statushouders	0	0	0	0	0	0	0
913032 Activiteiten regio Arnhem-Nijmegen	90.000	0	30.650	-60.406	0	0	60.244
913033 Rehabilitatie wegen	114.386	0	60.778	-3.195	0	0	171.969
913034 Visie Kinkelplein	138.000	0	0	-138.000	0	0	0
913035 Algemene uitkering	200.000	-200.000	0	0	0	0	0
913036 Transitiefonds Energie (voorheen Duurzaamheid)	500.000	616.400	14.896	-145.056	0	0	986.240
913037 Tijdelijke huisvesting SGS	418.000	0	0	-24.000	0	0	394.000
914004 Groenfonds	99.026	0	0	0	0	0	99.026
	24.417.157	**125.600**	**9.140.436**	**-3.701.269**	**-14.381**	**-39.428**	**29.928.115**

Hieronder worden aard, reden of doel van elke reserve kort toegelicht.

Reserves t.b.v. dekking van afschrijvingslasten

917001 en 917002 en Sociaal culturele centra en Aanpassing kruising Valom
De afschrijvingslasten van de investeringsprojecten worden gedekt uit deze reserves. Voor het project aanpassing kruising Valom worden vanaf 2021 afschrijvingslasten onttrokken aan de reserve.

Reserves t.b.v. toekomstige uitgaven en/of investeringen

912001 Bovenwijkse voorzieningen
Deze reserve heeft als doel de financiering van geplande openbare voorzieningen met een bovenwijks karakter. Toevoegingen aan de reserve zijn afkomstig uit diverse grondexploitaties. In 2020 zijn geen onttrekkingen gedaan.

912003 Reserve inzet woningbouw
Het doel van de reserve is het verstrekken van bijdragen aan projecten en activiteiten ter bevordering van de verbouw en nieuwbouw van woningen in het algemeen en het realiseren van betaalbare woningen in het bijzonder. In 2020 zijn geen onttrekkingen gedaan.

Reserves t.b.v. personele verplichtingen en risico's

915001 Personele verplichtingen
De reserve personele verplichtingen wordt ingezet voor personele doelen zoals opleiding, cafetariamodel, teamontwikkeling etc. In 2020 zijn geen onttrekkingen gedaan.

915002 Bedrijfsvoering
Bestemd voor het oplossen van vraagstukken op het gebied van personeel zoals mogelijke WW-verplichtingen, re-integratie budget ter voorkoming van WW-verplichtingen en kosten van bovenformatief personeel. In 2020 zijn geen onttrekkingen gedaan.

Reserves t.b.v. grondexploitaties

916001 Grondexploitatie
Kernfunctie van deze reserve is het fungeren als buffer voor bedrijfs- of ondernemersrisico's binnen de gemeentelijke (facilitaire) grondexploitaties. Saldo's van afgesloten grondexploitaties komen ten gunste of ten laste van deze reserve. Te treffen verliesvoorzieningen komen eveneens ten laste deze reserve. De mutaties per grondexploitatie zijn opgenomen in de paragraaf 'Grondbeleid'.

- Toevoegingen 2020:
Betreft onder ander een tussentijdse winstneming van € 584.498 bij de grondexploitatie A.045 Houtakker II en een tussentijdse winstneming van € 44.687 bij de grondexploitatie A.032 Markt 20-24.
Verder zijn de verliesvoorzieningen van A.043 Pannenhuis II en A.110 Bergerden verlaagd met respectievelijk € 297.900 en € 481.900. Deze bedragen zijn toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.
Het saldo van de extra getroffen verliesvoorziening voor bedrijventerreinen is in zijn geheel vrijgevallen. Omdat de reserve Grondexploitatie van voldoende omvang is om mogelijke toekomstige

risico's op te vangen is het vrijgevallen bedrag van € 4.065.900 toegevoegd aan de Algemene reserve.
Daarnaast is een bedrag van € 319.661 toegevoegd op basis van de positieve resultaten van diverse afgesloten facilitaire projecten.

- Onttrekkingen 2020:
Ten behoeve van diverse facilitaire projecten is voor een totaalbedrag van € 43.311 onttrokken.

Reserves t.b.v. groot onderhoud

914002 Onderhoud schoolgebouwen
De kosten van groot onderhoud aan schoolgebouwen worden gedekt uit deze reserve. Sinds 2015 is het onderhoud van de schoolgebouwen voor rekening van de schoolbesturen, wat betekent dat door schoolbesturen ingediende aanvragen voor een bijdrage niet langer worden gehonoreerd. De reserve wordt aangehouden ter dekking van nog uit te voeren werkzaamheden die bij een onderhoudsschouw naar voren zijn gekomen. In 2020 is € 5.669 onttrokken als dekking voor gemaakte kosten m.b.t. de overdracht van de juridische eigendom van scholen. Het resterende saldo van € 14.381 is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie en via de budgetoverheveling beschikbaar gesteld voor 2021.

Reserves t.b.v. overige bestemmingen

914004 Budgetoverhevelingen
Het doel van deze reserve is het beschikbaar houden voor besteding in het eerstvolgende boekjaar van niet bestede budgetten uit het huidige boekjaar. Niet bestede budgetten 2020 worden toegevoegd aan de reserve en de niet bestede budgetten uit 2019 zijn onttrokken voor besteding in 2020.

913002 Grondsanering gemeentewerf Gendt
Deze reserve is ingesteld als dekking voor de kosten van de noodzakelijke grondsanering van de gemeentewerf in Gendt. In 2020 is € 119.861 onttrokken als dekking voor de begrote uitgaven in 2020. De werkelijke uitgaven in 2020 waren € 18.861 en het restantbudget is via de budgetoverheveling beschikbaar voor besteding in 2021.

913003 Vastgoed
Reserve ter dekking van de kosten voor het inhuren van externe ondersteuning ten behoeve van het project 'Vastgoed op orde'. Het saldo van de reserve is sinds ultimo 2019 nihil en in 2020 zijn er geen mutaties geweest.
Voorgesteld wordt om de reserve op te heffen.

913004 Wijkplatforms
Vanuit het wijkplatform Bemmel is de wens kenbaar gemaakt om € 30.000 te reserveren als bijdrage voor het nog te realiseren fiets-voetveer Bemmel-Ooij. Bij de resultaatbestemming 2019 is hiermee ingestemd en zijn de middelen in deze reserve gereserveerd.

913006 Opsporing en ruiming niet gesprongen explosieven
In deze reserve worden middelen gereserveerd voor de opsporing en ruiming van explosieven. Met explosieven kunnen we geconfronteerd worden bij onder meer grondexploitaties en civieltechnische werkzaamheden.

913007 Civieltechnische kunstwerken
In deze reserve worden middelen gereserveerd ten behoeve van het onderhoud en de vervanging van civieltechnische kunstwerken (bruggen, steigers etc.). In 2020 is alleen de jaarlijkse toevoeging van € 27.500 verwerkt.

913008 Revitalisering Zilverkamp
Dekking van de kosten voor revitalisering van wijk Zilverkamp te Huissen. In 2020 is € 2.150 onttrokken.

913011 Combinatiefunctionarissen
In deze reserve zijn van het Rijk ontvangen middelen gereserveerd die ingezet gaan worden voor combinatiefunctionarissen die het werkveld van sport, cultuur, onderwijs en kunst met elkaar verbinden. In 2020 is in verband met het verlengen van het sportbeleid € 11.900 onttrokken. Deze middelen zijn ingezet voor stimuleringsactiviteiten gerelateerd aan sport.

913012 Kunst
De kosten van onderhoud aan kunstobjecten komen ten laste van deze reserve. Jaarlijks wordt een bedrag van € 8.078 toegevoegd.

913013 Landschapsfonds
Dekking van de kosten van projecten die deel uitmaken van het door de raad vastgestelde Uitvoeringsprogramma Landschapsontwikkelingsplan. In 2020 is uit het budget Natuur en landschap een bedrag van € 27.500 toegevoegd. De kosten voor het uitvoeren van de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma zijn in 2020 voor een deel gedekt uit de reserve. Het gaat om een bedrag van € 25.398.

913016 Stimuleren vraag naar huishoudelijke hulp
Het rijk heeft in 2015 en 2016 middelen beschikbaar gesteld voor het stimuleren van de vraag naar huishoudelijke hulp, om zoveel mogelijk volwaardige werkgelegenheid te behouden. Omdat niet bestede middelen aan het rijk moeten worden terugbetaald zijn de middelen gereserveerd. In 2020 is € 65.000 onttrokken als dekking voor de pilot Was- en strijkservice.

913017 Sociaal domein
Bij de behandeling van de begroting 2020 is bij amendement bepaald dat de middelen in deze reserve bedoeld zijn om investeringen ten behoeve van een nieuwe werkwijze in het sociaal domein mogelijk te maken en doorlopende of nieuwe tekorten waar nodig te kunnen dekken.
In 2020 is een bedrag van € 3.500.000 toegevoegd ten behoeve van de uitvoering van de Taskforce maatregelen. Als dekking voor de uitgevoerde maatregelen is een bedrag van € 1.822.500 onttrokken.
913019 Bestemmingsreserve afvalstoffenheffing
Het doel van deze reserve is het egaliseren van de tarieven voor inzameling en verwerking van afval. Het werkelijke saldo van baten en lasten wordt gemuteerd op deze reserve. Ultimo 2019 was het saldo van de reserve nihil en in 2020 zijn geen toevoegingen gedaan. De reserve kan daarom niet worden ingezet als dekking van het tekort op het taakveld Afval.

913020 Duurzaamheid
De reserve 'Duurzaamheid' wordt ingezet als dekking voor het uitvoeren van projecten uit het duurzaamheidsprogramma. Per einde 2019 zijn de gereserveerde middelen volledig besteed. In 2020 zijn er geen mutaties meer geweest. De activiteiten uit het duurzaamheidsprogramma worden inmiddels (indien nodig) gedekt uit de reserve Transitiefonds energie.
Voorgesteld wordt om de reserve op te heffen.

913021 Fonds ruimtelijke ontwikkeling
De reserve is ingesteld als dekking van de kosten van de projecten die zijn opgenomen in de uitvoeringsparagraaf van de Structuurvisie Lingewaard 2012 – 2022. De toevoegingen van € 106.136 bestaan uit bijdragen die voortvloeien uit exploitatieovereenkomsten met private partijen. In 2020 zijn geen onttrekkingen gedaan.

913022 Herinrichting openbaar gebied Sancta Maria te Huissen
Oorspronkelijk was het doel van deze reserve de aanleg van een nieuwe ontsluiting van parkeerterrein Achter de Gracht, opwaardering en herinrichting van parkeerterrein Achter de Gracht en het aanleggen van openbaar groen, aansluitend bij het park Altena en Stadswal. Dit plan is niet doorgegaan. Een nieuw plan zal meegenomen worden bij de centrumvisie Huissen. In 2020 zijn er geen mutaties geweest.

913023 Startersleningen
Doel is het dekken van de kosten van het verstrekken van startersleningen om de kansen van starters op de koopwoningmarkt te stimuleren. Indien een onttrekking noodzakelijk is wordt dit gevraagd bij de resultaatbestemming. In 2020 zijn er geen mutaties geweest.

913025 Digitaliseren documenten en archieven
De reserve is ingesteld als dekking van het wegwerken van achterstanden in het archief en het digitaliseren van documenten en archieven. Het saldo van de reserve is nihil.
Voorgesteld wordt om de reserve op te heffen.

913026 Generieke digitale infrastructuur v/h Uitvoering Nationaal UitvoeringsProgramma
De gereserveerde middelen zijn bedoeld om de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen te handhaven en te verbeteren. Het saldo van de reserve is nihil.
Voorgesteld wordt om de reserve op te heffen.

913027 Revolverend fonds Vastgoed
Deze reserve is ingesteld voor het financieren van projecten die bijdragen aan het verduurzamen van gemeentelijke gebouwen in eigendom. Hierbij richten wij ons met name op buitensportaccommodaties. De besparingen op de kosten die hiermee worden gerealiseerd vloeien terug in de reserve waardoor nieuwe projecten gefinancierd kunnen worden. Alle middelen voor het stimuleren en versnellen van de energietransitie zijn ondergebracht in de reserve Transitiefonds energie. Bij de resultaatbestemming 2019 is het saldo van de reserve ook toegevoegd aan de nieuwe reserve.
Voorgesteld wordt om de reserve op te heffen.

913028 Reserve Precariobelasting
Sinds 2014 wordt precariobelasting geheven voor het hebben van kabels en leidingen in, op of boven openbare gemeentegrond. Op basis van de opgelegde aanslagen precariobelasting is € 2.056.928 toegevoegd aan de reserve.

913029 Vervangen straatmeubilair
Ingesteld met als doel het dekken van de kosten van onderhoud en vervanging van straatmeubilair. Er wordt jaarlijks een bedrag van € 20.000 toegevoegd aan de reserve.

913030 NEXTgarden
Het doel is het uitvoeren van projecten op het gebied van infrastructuur, innovatie, markt en afzet en duurzaamheid. Het bestaande programma voor NEXTgarden is verlengd tot eind 2021. Verantwoording over de bestede middelen vindt plaats in de jaarrekening 2020 en 2021. In 2020 is een bedrag van € 601.765 onttrokken als dekking voor de gemeentelijke kosten.

Een toelichting op de activiteiten is opgenomen in programma 3, onderdeel Wat hebben we gedaan?
Een toelichting op de inkomsten en uitgaven is opgenomen in programma 3, onderdeel Wat heeft het gekost?

913031 Vluchtelingen en statushouders
We zetten in op versterking en een nieuwe aanpak van de arbeidstoeleiding voor statushouders. Deze aanpak vraagt een eenmalige extra inzet van mensen en middelen. Het saldo van de reserve is nihil. Voorgesteld wordt om de reserve op te heffen.

913032 Activiteiten regio Arnhem-Nijmegen
In 2017 is de positieve eindafrekening ontvangen van de voormalige Stadsregio Arnhem Nijmegen. De meeste taken van de Stadsregio zijn ondergebracht bij de provincie Gelderland. Na finale afwikkeling van de balans en winst- en verliesrekening van de voormalig Stadsregio Arnhem-Nijmegen is het restant van de middelen verdeeld onder de voormalig deelnemers. Lingewaard kwam een bedrag toe van € 30.650. Dit is toegevoegd aan de reserve. In 2020 is € 60.406 onttrokken als dekking voor de gemeentelijke bijdrage aan het regionaal mobiliteitsfonds.

913033 Rehabilitatie wegen
De reserve is ingesteld om via jaarlijkse toevoegingen voldoende middelen beschikbaar te krijgen voor toekomstige rehabilitatieprojecten. Als jaarlijkse bijdrage is in 2020 een bedrag van € 60.778 toegevoegd. Als dekking voor gedane uitgaven is € 3.195 onttrokken.

913034 Visie Kinkelplein
De herinrichting van het Kinkelplein is opgeschort tot de herbouw van het gemeentekantoor is afgerond en de tijdelijke kantoorunits zijn verwijderd. Van de beschikbaar gestelde € 150.000 is in 2018 al € 12.000 uitgegeven. In 2020 is € 138.000 aan de reserve onttrokken als dekking voor de begrote uitgaven 2020. De werkelijke uitgaven in 2020 waren echter nihil. Om het budget beschikbaar te behouden is een bedrag van € 138.000 via de budgetoverheveling gereserveerd voor besteding in 2021.

913035 Algemene uitkering
Over 2018 moest naar verwachting een bedrag van ongeveer € 200.000 aan algemene uitkering worden terugbetaald aan het Rijk. Dit bedrag gereserveerd in een hiervoor ingestelde reserve. Via de resultaatbestemming 2019 is het saldo vrijgevallen ten gunste van de algemene reserve. Voorgesteld wordt om de reserve op te heffen.

913036 Transitiefonds energie (duurzaamheid)
Het transitiefonds is ingesteld als hefboom en katalysator voor de energietransitie. Het Transitiefonds energie is bedoeld voor:

- (voor-)financieren/ mogelijk maken van grotere projecten die een bijdrage leveren aan duurzame opwek of energiebesparing;
- beschikbaar stellen van co-financiering om subsidies van bijvoorbeeld Provincie en Rijk aan te kunnen spreken;
- steunen van inwonersinitiatieven.

Het transitiefonds heeft een startkapitaal van € 500.000 gekregen uit algemene middelen om te kunnen beginnen. Het fonds wordt verder gevuld door creatief ondernemerschap en door bijvoorbeeld afspraken te maken met projectontwikkelaars.

Via de resultaatbestemming 2019 is een bedrag € 616.400 toegevoegd aan de reserve. De netto opbrengst in 2020 uit het via zonnepanelen opwekken van energie is € 14.896. Dit bedrag is eveneens toegevoegd.
In 2020 is € 145.056 onttrokken als dekking voor de uitvoering van duurzaamheidsactiviteiten.

913037 Tijdelijke huisvesting SGS
De raad heeft op 11 december 2019 ingestemd met het realiseren van tijdelijke huisvesting voor turnvereniging SGS Lingewaard. Als onderdeel van dit besluit is een bestemmingsreserve ingesteld van € 418.000 waaruit de kosten van de tijdelijke huisvesting worden gedekt. In 2020 is een bedrag van € 24.000 onttrokken als dekking voor de inhuur van de projectleider.

914004 Groenfonds Lingewaard
Reserve heeft als doel te zorgen voor financiële dekking om de plannen uit het beleidsplan te kunnen realiseren. De baten uit giften, subsidies, het waarborgfonds schade bomen en de 1%-regeling agrarische percelen voor locatieontwikkeling worden aan de bestemmingsreserve toegevoegd.
In 2020 zijn er geen mutaties geweest.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven. In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen die zijn vrijgevallen ten gunste van het saldo van baten en lasten.

	Stand 31-12-2019	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrij-val	Stand 31-12-2020
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Wethouderspensioenen	6.215.059	325.607	-294.843	0	6.245.823
Voorziening ruilverkaveling	46.465	0	0	0	46.465
Bijdrage De Bongerd - Langstraat/Kruisstraat Gendt	363.022	0	0	0	363.022
Voorziening afwikkeling grondexploitaties	0	0	0	0	0
	6.624.545	**325.607**	**-294.843**	**0**	**6.655.310**
Egalisatievoorzieningen					
Onderhoud wegverhardingen	1.921.707	1.361.414	-1.715.690	0	1.567.431
Onderhoud civieltechnische kunstwerken	167.181	53.000	-51.139	0	169.042
Onderhoud buitensport accommodaties	75.150	358.875	-97.832	0	336.193
Onderhoud gebouwen	1.535.838	1.427.357	-992.568	0	1.970.627

	Stand 31-12-2019	Toe-voeging	Ont-trekking	Vrij-val	Stand 31-12-2020
	3.699.877	**3.200.646**	**-2.857.229**	**0**	**4.043.294**
Voorzieningen van derden verkregen middelen met specifieke besteding					
Voorziening planschade	334.892	103.055	-33.217	-9.855	394.876
Voorziening riolering	5.089.850	0	-63.480	0	5.026.370
Voorziening grafrechten	846.499	226.919	0	-69.444	1.003.974
Voorziening vooruitontvangen leges	292.850	304.681	-73.073	0	524.458
	6.564.090	**634.655**	**-169.770**	**-79.299**	**6.949.677**
Totaal	**16.888.513**	**4.160.908**	**-3.321.841**	**-79.299**	**17.648.281**

Hieronder worden aard, reden of doel van elke voorziening kort toegelicht.

Wethouderspensioenen
De voorziening wordt aangehouden om te kunnen voldoen aan toekomstige pensioen- en wachtgeldverplichtingen. In 2020 is € 325.607 toegevoegd om aan toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen en € 294.843 onttrokken ten behoeve van bestaande pensioenverplichtingen.

Voorziening Ruilverkaveling
Deze is ingesteld ten behoeve van de bestaande verplichtingen uit het wettelijk landinrichtingsplan ‘Ruilverkaveling Overbetuwe-Oost’ die hun oorzaak vinden in de periode voor 1-1-2013. De verwachting is dat in 2022 de laatste uitgaven worden gedaan waarna de voorziening kan worden opgeheven.

Bijdrage De Bongerd-Langstraat/Kruisstraat, Gendt
Ontvangen bijdrage van ontwikkelaar ten behoeve van de realisering van een rotonde (reeds aangelegd). Het college heeft in de vergadering van 9 februari 2021 ten aanzien van de meer grootschalige uitbreiding van woningbouw in Gendt, een afweging gemaakt tussen het gebied aangeduid als Vleumingen-West, fase 2, en De Bongerd.
Daarbij is er de voorkeur aan gegeven eerst het gebied Vleumingen-West, 2e fase te ontwikkelen. Na Vleumingen-West, fase 2 zal De Bongerd worden ontwikkeld voor meer grootschalige woningbouw in Gendt.

Onderhoud wegverhardingen
Voor het groot onderhoud aan wegen is een beleidsplan vastgesteld met daaraan gekoppeld een onderhoudsplan. Het onderhoud wordt uitgevoerd op basis van dit plan. Dit geeft in individuele jaren een piek of een dal in de onderhoudskosten. Ten behoeve van een gelijkmatige verdeling van kosten is een voorziening gevormd. In 2020 is de begrote toevoeging van € 1.361.414 gedaan. De onttrekking van € 1.715.690 betreft de kosten van uitgevoerde werkzaamheden. Een toelichting op de uitgevoerde werkzaamheden is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Onderhoud civieltechnische kunstwerken
Voor het groot onderhoud aan civieltechnische kunstwerken (bruggen, duikers, tunnels en dergelijke) is een beleidsplan vastgesteld met daaraan gekoppeld een onderhoudsplan. Dit geeft in individuele jaren een piek of een dal in de onderhoudskosten. Ten behoeve van een gelijkmatige verdeling van de lasten is de voorziening gevormd. Een toelichting op de uitgevoerde werkzaamheden is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Onderhoud buitensportaccommodaties
In de Sportnota 2016-2020 is het onderhoudsplan voor buitensportaccommodaties opgenomen op basis waarvan deze voorziening is gevormd. In 2020 is de begrote toevoeging van € 358.875 gedaan. De onttrekking van € 97.832 betreft de kosten van uitgevoerde werkzaamheden.

Onderhoud gebouwen
In 2019 is een voorziening onderhoud gebouwen ingesteld om de kosten van groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen gelijkmatig over de jaren te verdelen.
In 2020 is de begrote toevoeging van € 1.393.862 gedaan en is de SPUK-sport uitkering van € 33.495 toegevoegd. De onttrekking van € 992.568 betreft de kosten van uitgevoerde werkzaamheden. Een toelichting op de uitgevoerde werkzaamheden is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Voorziening planschade
Ingesteld met als doel toegekende planschadevergoedingen uit te kunnen keren. Op basis van planschadeverhaalovereenkomsten worden door initiatiefnemers van bouwprojecten bedragen gestort in deze voorziening. Voor zover de gestorte bedragen niet gebruikt zijn, worden deze 5 jaar na het onherroepelijk worden van het besluit dat de planschade tot gevolg had, terugbetaald aan de initiatiefnemers. De toevoeging betreft met name ontvangen bijdragen van initiatiefnemers. De onttrekking betreft de uitbetaling aan gedupeerden en de vrijval betreft de terugbetaling na 5 jaar aan een initiatiefnemer.

Voorziening riolering
Het doel van deze reserve is het egaliseren van de tarieven van de rioolrechten. Het werkelijke saldo van baten en lasten wordt gemuteerd op deze reserve. Het saldo van het taakveld riolering is € 63.480 negatief en dit is onttrokken aan de voorziening.Een nadere toelichting is opgenomen in de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Voorziening grafrechten
De ontvangen grafrechten vormen een verplichting aan degene die de afkoopsom heeft betaald. De gemeente is verplicht de ontvangen gelden te besteden aan het onderhouden van het kerkhof en de graven. Het grafrecht dat betrekking heeft op het begrotingsjaar valt jaarlijks vrij ten gunste van de exploitatie. In 2020 is € 226.919 voor besteding in komende jaren toegevoegd en € 69.444 vrijgevallen ten gunste van de exploitatie 2020.

Voorziening vooruitontvangen leges
Rijkswaterstaat heeft een vooruitbetaling gedaan op de te betalen leges t.b.v. de aanleg van de door te trekken A15. Deze middelen zijn bestemd als dekking voor de gemeentelijke kosten voor de behandeling van de nog in te dienen vergunningaanvraag. In 2020 heeft Rijkswaterstaat opnieuw een vooruitbetaling gedaan op de te betalen leges. Dit bedrag van € 304.681 is toegevoegd. In verband met verrichte werkzaamheden is een bedrag van € 73.073 onttrokken.

Vaste schulden > 1 jaar

Omschrijving schuld	Saldo 31-12-2019	Vermeer-dering	Aflossing / vermindering	Saldo 31-12-2020
Onderhandse leningen	55.424.834	0	2.636.135	52.788.699
Waarborgsommen	105.580	23.657	0	129.236
Totaal	**55.530.414**	**23.657**	**2.636.135**	**52.917.936**

De onderhandse leningen betreffen bij de Bank Nederlandse Gemeenten afgesloten leningen. De totale rentelast van de opgenomen geldleningen bedraagt € 2,0 miljoen. Volgens het aflossingsplan is in 2020 een bedrag van € 2,6 miljoen afgelost. In 2020 zijn geen nieuwe leningen afgesloten.
De vermeerdering bij de waarborgsom betreft met name ontvangsten voor uitgegeven containerpassen.

Vlottende schulden < 1 jaar

Overige schulden	31-12-2020	31-12-2019
Sociale zaken betalingen onderweg	58.217	39.056
Crediteuren	4.502.783	5.856.354
Ingetrokken aanslagen precario	0	3.807.840
Soza te verwerken debiteurenontvangsten	0	8.217
Totaal	**4.561.000**	**9.711.466**

Banksaldi	31-12-2020	31-12-2019
Banksaldi BNG	160	300.285
	160	**300.285**

Overlopende passiva

Verplichtingen te betalen in een volgend begrotingsjaar	31-12-2020	31-12-2019
Nog te betalen bedragen	6.387.921	5.906.566
Nog te betalen rente onderhandse leningen	334.745	351.155
Totaal	**6.722.667**	**6.257.721**

Nog te betalen bedragen
Deze post bestaat uit diensten, leveringen en afdrachten die betrekking hebben op 2020 waarvoor in 2021 een factuur is ontvangen.

	31-12-2020	31-12-2019
- kosten inhuur personeel	127.483	197.473
- salarissen, sociale lasten en loonheffing	1.805.252	1.489.000
- jeugdgezondheid	37.413	0
- wegen, verkeerstellingen en kruispunten	215.667	0
- diverse uitgaven WMO en participatie etc.	2.333.257	2.796.444
- btw en vennootschapsbelasting huidig jaar	385.218	275.444
- btw suppleties oude jaren	369.840	0

	31-12-2020	31-12-2019
- Covid-19 waaronder compensaties	477.108	0
- kosten mbt afval (waaronder plastic)	47.308	150.073
- ODRA, afrekening dienstverlening afgelopen jaar	114.773	127.625
- kosten onderzoek en ruiming explosieven	177.502	215.797
- kosten FUWA	54.519	0
- overige	242.581	654.710
Totaal	**6.387.921**	**5.906.566**

Nog te betalen rente onderhandse leningen

Betreft de rente op onderhandse leningen die bij de Bank Nederlandse Gemeenten zijn afgesloten.

Ontvangen voorschotten met een specifiek bestedingsdoel	**31-12-2020**	**31-12-2019**
Ontvangen voorschotten op subsidies	14.644.215	6.121.645

Dit betreffen (vooruit) ontvangen subsidies en uitkeringen inzake projecten waarvan de besteding nog niet heeft plaatsgevonden. Bij niet besteden moet de subsidie of uitkering worden terugbetaald aan de verstrekker van de subsidie.

Subsidie of specifieke uitkering (SPUK)	**Saldo 31-12-2019**	**Ontvangen bijdragen**	**Besteed of terugbetaald**	**Saldo 31-12-2020**
SPUK stimulering sport 2019	772.978	0	110.023	662.955
SPUK stimulering sport 2020	0	718.358	289.032	429.326
SPUK gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	64.909	319.265	225.623	158.551
SPUK gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagen-problematiek	0	24.458	0	24.458
Provinciale subsidie t.b.v. activiteiten NEXTgarden	731.684	534.595	423.656	842.623
SPUK Proeftuinen Aardgasvrije Wijken	0	3.341.632	0	3.341.632
Provinciale subsidie t.b.v. realisatie snelfietsroute F15	4.500.000	0	0	4.500.000
Provinciale subsidie t.b.v. gemeentelijke monumenten	0	38.000	0	38.000
SPUK stimulering verkeersveiligheidsmaat-regelen 2020-2021	0	186.647	0	186.647
Provinciale subsidie t.b.v. uitvoeringsprogramma Landschap en biodiversiteit Lingewaard	11.857	11.857	11.857	11.857
SPUK reductie energiegebruik	0	180.000	103.409	76.591
SPUK Tijdelijke Overbruggingsregelingen Zelfstandig Ondernemers (TOZO) 1-2-3	0	7.840.037	3.508.679	4.331.358
Zwerfafvalsubsidie 2019-2020	40.217	40.217	40.217	40.217
Totaal	**6.121.645**	**13.235.066**	**4.712.496**	**14.644.215**

SPUK stimulering sport

Sinds 1 januari 2019 is de btw op sport gerelateerde uitgaven kostprijsverhogend. Ter compensatie is door het Rijk een subsidieregeling in het leven geroepen: de SPUK-sportregeling. Via deze regeling kunnen gemeenten aanspraak maken op een (gedeeltelijke) vergoeding van de btw in de sportuitgaven. Het niet gebruikte deel van de subsidie moet worden terugbetaald..

Provinciale subsidie t.b.v. activiteiten NEXTgarden
Door de provincie Gelderland is een subsidie toegekend van € 4.781.985 voor het programma NEXTgarden. De subsidie wordt ingezet in de periode 2017 t/m 2021.

Een toelichting op de activiteiten is opgenomen in programma 3, onderdeel Wat hebben we gedaan?
De inkomsten en uitgaven worden toegelicht in programma 3, onderdeel Wat heeft het gekost?

SPUK Proeftuinen Aardgasvrije wijken
Het rijk heeft een eenmalige uitkering verstrekt voor de activiteiten die tot doel hebben om via een wijkgerichte aanpak bestaande woningen en andere gebouwen aardgasvrij of aardgasvrij-ready te maken met het oog op leren hoe de wijkgerichte aanpak kan worden ingericht en opgeschaald.

Provinciale subsidie t.b.v. realisatie snelfietsroute F15
Betreft subsidie voor een, samen met de gemeente Duiven, te realiseren snelfietsroute tussen de snelfietsroute RijnWaalpad en de snelfietsroute De Liemers, met bijbehorende voorzieningen en kunstwerken. Realisatie staat gepland in de periode 2020 t/m 2024.

SPUK stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021
Betreft een subsidie van het Rijk ten behoeve van het verkeersveiliger maken van de verkeersinfrastructuur.

SPUK reductie energiegebruik
Betreft een subsidie van het Rijk ten behoeve van het verminderen van de CO2-uitstoot door het nemen van energiebesparende maatregelen door huiseigenaren en huurders.

SPUK Tijdelijke Overbruggingsregelingen Zelfstandig Ondernemers 1-2-3
De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers te ondersteunen tijdens de COVID-19 crisis.

Overige vooruit ontvangen bedragen	**31-12-2020**	**31-12-2019**
Overige ontvangsten	1.187.330	1.811.335

Dit betreft uitgaven voor diensten, leveringen en afdrachten die betrekking hebben op 2021 waarvoor de betaling al in 2020 is ontvangen.

	31-12-2020	**31-12-2019**
- bijdragen facilitaire projecten	795.736	1.013.317
- bijdragen parkeerfonds	96.000	72.000
- bijdragen realisatie crematorium	0	430.447
- eigen bijdragen vraag afhankelijk vervoer	26.040	48.947
- BBZ 2020 voorlopige rijksbijdrage	228.195	223.552
- overige	41.360	23.072
Totaal	**1.187.330**	**1.811.335**

Niet in de balans opgenomen gebeurtenissen, rechten en verplichtingen

Afwikkeling btw-claim in relatie tot de calamiteit gemeentekantoor
Op verzoek van de accountant hebben wij de wijze waarop in de jaarrekening onze btw-claim in relatie tot de brand in het gemeentehuis was opgenomen aangepast. Deze claim is nu opgenomen onder “niet in de balans opgenomen gebeurtenissen, rechten en verplichtingen”.
Deze technische aanpassing zorgt in 2020 voor een incidenteel nadeel. Wij gaan ervan uit dat onze claim in 2021 volledig wordt toegewezen. In dat geval zal € 1,4 miljoen in onze financiële administratie worden opgenomen.

Financieringsovereenkomst Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Met de BNG is een financieringsovereenkomst voor een Krediet- en Depotarrangement en elektronisch betalingsverkeer gesloten welke stilzwijgend wordt verlengd met telkens een kalenderjaar. Onderdeel van het kredietarrangement is een krediet in rekening-courant met een limiet van € 5,0 miljoen.

Uitstaande vakantierechten
De ultimo 2020 uitstaande verplichting voor opgebouwde vakantierechten bedraagt € 1.011.500.

Inkoopcontracten
De gemeente Lingewaard heeft diverse contracten afgesloten die elk een inkoopwaarde hebben van meer dan € 750.000. Hieronder staan de categorieën aan kosten waarvoor contracten zijn afgesloten:

- Detachering / inhuur personeel
- Afvalinzameling
- Onderhoud groen
- Software applicaties
- Zorginkoop sociaal domein (hulpmiddelen, hulp bij het huishouden, leerlingenvervoer)

Borg- en garantstellingen
De afgegeven 100% garantieverstrekkingen aan verenigingen en/of stichtingen bedragen per 31 december 2020 nog € 10.000. De afgegeven directe garantieverstrekkingen aan instellingen en/of organisaties bedroegen per 31 december 2020 bijna € 5,0 miljoen.

Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Per 31 december 2020 was door het WSW voor een bedrag van € 42,4 miljoen aan garantie-verstrekkingen afgegeven. Woningcorporaties kunnen via het WSW voordelig geld lenen tegen gunstige voorwaarden op de kapitaalmarkt voor investeringen in sociale huurwoningen en (sociaal) maatschappelijk vastgoed. De zekerheidsconstructie van het WSW zorgt daarvoor. Gemeenten vormen voor 50% de achtervang op de borgstelling door het WSW. Het risico dat gemeenten als achtervang lopen is theoretisch: het bestaat uit het verstrekken van een relatief kleine en renteloze lening, die het WSW te zijner tijd terugbetaalt. Dit speelt pas als een corporatie niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen en het garantievermogen niet toereikend blijkt.

Waarborgfonds Eigen Woningen
Per 31 december 2020 was door het WEV voor een bedrag van € 123,5 miljoen aan garantieverstrekkingen afgegeven. Het WEV heeft sinds 1 januari 1995 als doel het eigen woning bezit te bevorderen en is belast met de uitvoering van de Nationale Hypotheek Garantie. Het Rijk en gemeenten vormen de achtervang voor het geval het WEW niet aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Tot en met 2010 droegen het Rijk en gemeenten ieder voor 50% de achtervang. Met ingang van 2011 draagt het Rijk voor nieuwe gevallen de volledige achtervang.

Hypotheekfonds overheidspersoneel

Per 31 december 2020 was voor een bedrag van € 640.000 aan 100% garantstelling afgegeven. Tenslotte staat per 31 december 2020 een bedrag van ruim € 1,2 miljoen aan 100% garantstelling uit voor hypothecaire leningen afgesloten voor 1 januari 1995.

Overzicht van verleende borg en garantstellingen

Naam organisatie	Lening bij aanvang	Borg-stelling	Borgstelling 31-12-2019	Borgstelling 31-12-2020
Verenigingen/stichtingen				
Stichting tot behoud en instandhouding van Fort Pannerden	100.000	50%	20.000	10.000
			20.000	*10.000*
Instellingen/organisaties				
Betuweland, Liduina Bemmel	1.574.400	100%	1.574.400	1.485.600
Zorgcentrum St. Jozef Gendt	1.497.475	100%	673.864	636.427
Woonstichting Gendt	2.732.664	100%	1.282.828	1.168.167
Woonstichting Gendt	2.722.681	100%	1.291.801	1.180.613
Stichting Waardwonen	546.455	100%	546.455	488.219
Vitens		4%	232.885	0
			5.602.233	*4.959.025*
Waarborgfondsen				
WSW/woningcorporaties	84.819.217	50%	41.412.401	42.409.608
WEW/Nationale Hypotheek-garantie (t/m 2010)	247.000.000	50%	129.000.000	123.500.000
WEW/Nationale Hypotheek-garantie (vanaf 2011)	510.000.000	n.v.t.	0	0
			170.412.401	*165.909.608*
Overige				
Hypotheekfonds voor overheidspersoneel		100%	652.691	640.301
Regeling gemeente garantie (t/m 1994)		100%	1.770.838	1.232.267
			2.423.529	*1.872.567*
			178.458.163	**172.751.200**

In 2020 heeft het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) een aan WOONstichting Gendt verstrekte lening geborgd. Het betreft een lening van € 1 miljoen waarbij Lingewaard een achtervangpositie inneemt van 50%. Deze borgstelling is opgenomen onder WSW/woningcorporaties.

In 2020 is de gemeente niet aangesproken als borgsteller en zijn er geen betalingen als zodanig gedaan. De raad heeft wel een besluit genomen over verlenging van de borgstelling aan Fort Pannerden.
Het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) kan bij dreigende liquiditeitstekorten in verband met tot en met 31 december 2010 afgegeven borgtochten een beroep doen op achtergestelde, renteloze leningen van het Rijk (50%) en van de gemeenten (50%). Ten aanzien van per 1 januari 2011 afgegeven borgtochten wordt de volledige achtervangfunctie door het Rijk vervuld.

Eigen bijdrage op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
Een aanvrager van een maatwerkvoorziening (bijvoorbeeld: begeleiding, hulp in de huishouding of scootmobiel) is op grond van de Wmo 2015 een eigen bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

(Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020			Begroting 2020 na wijziging			Begroting 2020 primitief		
Programma's	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
1 Veiligheid	70	-3.753	-3.683	59	-3.428	-3.369	72	-3.309	-3.237
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	161	-5.407	-5.246	115	-5.484	-5.369	185	-5.442	-5.257
3 Economie	8.714	-4.803	3.911	4.462	-6.094	-1.632	4.436	-5.488	-1.052
4 Onderwijs	260	-4.067	-3.807	319	-4.311	-3.992	245	-4.104	-3.859
5 Sport, cultuur en recreatie	867	-8.468	-7.601	869	-8.690	-7.821	491	-8.279	-7.788
6 Sociaal domein	13.850	-49.706	-35.856	9.559	-46.689	-37.130	9.266	-43.347	-34.081
7 Volksgezondheid en milieu	10.235	-11.557	-1.322	10.509	-11.700	-1.191	10.245	-11.476	-1.231
8 Volkshuisv., RO en stedelijke vernieuwing	3.754	-5.710	-1.956	2.842	-4.979	-2.137	2.413	-4.801	-2.388
9 Bestuur en ondersteuning	1.347	-5.586	-4.239	970	-5.804	-4.834	844	-6.613	-5.769
Subtotaal programma's	*39.258*	*-99.058*	*-59.800*	*29.704*	*-97.179*	*-67.475*	*28.197*	*-92.859*	*-64.662*
Alg. dekkingsmiddelen	81.256	-20	81.236	81.185	-130	81.055	79.027	-173	78.854
Overhead	1.454	-17.382	-15.928	1.891	-16.648	-14.757	16	-13.660	-13.644
Vennootschapsbelasting	0	-4	-4	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd totaal van baten en lasten	121.968	-116.464	5.504	112.780	-113.957	-1.177	107.240	-106.692	548
Toevoegingen (-) onttrekkingen (+) aan reserves									
1 Veiligheid	15	0	15	15	0	15	15	0	15
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	140	-108	32	175	-105	70	88	-105	-17
3 Economie	752	-5.561	-4.809	738	-131	607	75	0	75
4 Onderwijs	20	-12	8	20	-12	8	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	146	-36	110	156	-16	140	54	-8	46
6 Sociaal domein	2.721	-3.864	-1.143	2.804	-3.864	-1.060	629	-3.000	-2.371
7 Volksgezondheid en milieu	137	-27	110	300	-51	249	300	50	350
8 Volkshuisv., RO en stedelijke vernieuwing	620	-777	-157	707	-307	400	505	0	505
9 Bestuur en ondersteuning	3.811	-3.402	409	3.854	-3.385	469	4.089	-3.538	551
Subtotaal reserves	*8.362*	*-13.787*	*-5.425*	*8.769*	*-7.871*	*898*	*5.755*	*-6.601*	*-846*
Gerealiseerd resultaat	**130.330**	**-130.251**	**79**	**121.549**	**-121.828**	**-279**	**112.995**	**-113.293**	**-298**

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Toelichting budgetafwijkingen

Voor een toelichting op de budgetafwijkingen per programma klik de betreffende link hieronder.

Programma 1 Veiligheid
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat
Programma 3 Economie
Programma 4 Onderwijs
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie
Programma 6 Sociaal domein
Programma 7 Volksgezondheid en milieu
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Programma 9 Bestuur en ondersteuning

Begrotingsrechtmatigheid

Op grond van de Gemeentewet zijn alle overschrijdingen op de lasten ten opzichte van de begroting (na wijziging) onrechtmatig. In de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV staan de uitgangspunten voor de begrotingsrechtmatigheid. Op basis hiervan is voor de programma's waarbij sprake is van een lastenoverschrijding getoetst op deze rechtmatig zijn.

Tevens zijn de lopende investeringen waarbij het budget wordt overschreden beoordeeld.

Begrotingsrechtmatigheid programma's
Hieronder worden de lastenoverschrijdingen per programma toegelicht met daarbij vermelding van de kwalificatie rechtmatig of onrechtmatig.

Lasten programma	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Meer uitgegeven	Rechtmatig / Onrechtmatig
1. Veiligheid	3.752.925	3.427.925	325.000	R

De overschrijding betreft in 2020 gemaakte (meer)kosten voor het opsporen en ruimen van explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Omdat niet altijd bekend is waar explosieven liggen is het lastig om vooraf de hoogte van de kostenn in te schatten. In 2021 wordt via de algemene uitkering uit het gemeentefonds (via de meicirculaire) een vergoeding ontvangen voor (een deel van) de kosten. Op basis hiervan vinden wij de overschrijding van de begroting rechtmatig.

Lasten programma	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Meer uitgegeven	Rechtmatig / Onrechtmatig
6. Sociaal domein	49.705.956	46.688.777	3.017.179	R

De overschrijding is ontstaan op het product Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004). Op dit product hebben wij de zogenaamde TOZO-regeling verantwoord. In de begroting is hiermee geen rekening gehouden. Zowel bij de lasten als bij de baten heeft dit een afwijking van € 3,7 miljoen veroorzaakt. Per saldo is de budgetoverschrijding € 22.000 en deze vinden wij rechtmatig.
In 2020 is het toegekende budget per PGB toegenomen. Hierbij gaat het om enkele duurdere maatwerktrajecten. De overschrijding van € 55.000 past binnen de door de raad gestelde beleidskaders en daarmee is deze rechtmatig.
De uitgaven voor jeugdzorg in natura zijn in 2020 bijna € 962.000 hoger dan begroot. Hierbij is sprake van meerdere oorzaken die met name zijn te vinden in de Covid-19 pandemie. De overschrijding past binnen de door de raad gestelde beleidskaders en daarmee vinden wij deze rechtmatig.

Lasten programma	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Meer uitgegeven	Rechtmatig / Onrechtmatig
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.710.089	4.979.268	730.821	R

Op het product Actief grondbeleid zijn de lasten in 2020 bijna € 930.000 hoger dan begroot. Tegenover deze hogere uitgaven staan voor minimaal hetzelfde bedrag hogere baten. De budgetoverschrijding van € 730.821 achten wij daarmee rechtmatig.

Lasten programma	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Meer uitgegeven	Rechtmatig / Onrechtmatig
9. Bestuur en ondersteuning	22.991.650	22.581.503	410.147	R

De lasten op het product Treasury zijn hoger dan begroot. Hiervan wordt € 275.000 veroorzaakt door de stelpost lagere afschrijvingen door de wijziging van de afschrijvingsmethodiek. De lagere afschrijvingslast is in de begroting volledig verwerkt in programma 9. De werkelijke lagere afschrijvingen zijn verwerkt over de verschillende programma's. Tegenover het nadeel op programma 9 staan voordelen op de andere programma's.
Op het product Gronden algemeen zijn de lasten bijna € 162.000 hoger dan begroot. In 2020 is de aan- en verkoop en afwaardering van een aantal percelen afgewikkeld. Het betreft verwerving/verkoop van percelen in verband met realisatie van het crematorium en percelen rondom NEXTgarden en de Karstraat te Huissen. Dit heeft ook voor hogere baten gezorgd waardoor per saldo een voordeel van € 260.000 is behaald. Daarmee achten wij de totale budgetoverschrijding van € 410.000 rechtmatig.

Begrotingsrechtmatigheid investeringen
Hieronder worden de overschrijdingen op de uitgaven per investeringsbudget toegelicht met daarbij vermelding van de kwalificatie rechtmatig of onrechtmatig.

Investeringsproject	Werkelijke uitgaven	Begrote uitgaven	Meer uitgegeven	Rechtmatig / Onrechtmatig
Carway, Huissen	1.209.952	349.295	-860.657	R

Voor de realisatie van het project Carway zijn de uitgaven begroot op € 349.000. De werkelijke uitgaven bedragen € 1.210.000. Een overschrijding van € 861.000. Tegenover de hogere uitgaven staan hogere inkomsten uit ontvangen subsidies van € 998.000. Op basis hiervan vinden wij de budgetoverschrijding rechtmatig.

Investeringsproject	Werkelijke uitgaven	Begrote uitgaven	Meer uitgegeven	Rechtmatig / Onrechtmatig
Verkeersplan Centrum Huissen	625.582	420.000	-205.582	R

Bij de uitvoering van dit project zijn we tegen flinke weerstand opgelopen vanuit de omgeving en hebben we last gehad van een aantal technische problemen, waardoor de uitvoering is vertraagd. Door de extra tijd en energie die in dit project is gestoken, zijn de kosten € 205.000 hoger uitgevallen dan geraamd. De overschrijding van het budget is in 2019 al gemeld aan de raad en daarmee achten wij de overschrijding rechtmatig.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

WNT-verantwoording 2020 Gemeente Lingewaard

De WNT is van toepassing op Gemeente Lingewaard. Het voor Gemeente Lingewaard toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

bedragen x € 1	J. Wijnia	I. van der Valk	P.J. Peters
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 11/08	25/08 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 71.472	€ 41.691	€ 97.472
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 12.459	€ 7.163	€ 16.688
Subtotaal	*€ 83.931*	*€ 48.854*	*€ 114.160*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 123.016	€ 70.844	€ 201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 83.931	€ 48.854	€ 114.160
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019		
	J. Wijnia	**P.J. Peters**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 113.289	€ 91.825
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.534	€ 15.279
Subtotaal	*€ 132.823*	*€ 107.104*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000	€ 194.000
Bezoldiging	€ 132.823	€ 107.104

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Niet van toepassing

Tabel 1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700

De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen) [1]

Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700*, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700.*

Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder*, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1d, Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder.*

Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Voor het inzicht in de financiële positie op korte en langere termijn is het voor de raad van groot belang om een goed beeld te hebben van het structureel begrotingssaldo. Ook bij het nemen van besluiten met grotere financiële gevolgen is het van belang dat raadsleden kunnen zien wat de gevolgen daarvan zijn op langere termijn.
Om vast te kunnen stellen dat sprake is van een structureel evenwicht is belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel.
Structurele baten en lasten zijn baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting, meerjarenraming en jaarrekening zijn opgenomen. Voor structurele baten en lasten geldt in het algemeen, dat zij tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd opgenomen zijn. Met andere woorden, er is (nog) geen einddatum bekend.
Van structurele baten en lasten is ook sprake indien de ramingen bijvoorbeeld om het jaar opgenomen zijn. Zolang deze posten maar periodiek terug blijven komen en er geen eindtijd bepaald is. Deze fluctuaties blijken uit de meerjarenraming. Denk hierbij aan de lasten van verkiezingen. Ook door nieuw beleid of door bezuinigingen kunnen de hoogte van structurele lasten en baten worden beïnvloed. Baten en lasten die zich vier jaar of langer voordoen zijn in beginsel structureel van aard.

Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om éénmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben. Een begroting, meerjarenraming of jaarrekening kan ieder jaar dergelijke eenmalige zaken bevatten. Ook kan het voorkomen dat een eenmalige subsidie voor een bepaalde activiteit wordt verkregen, maar dat de lasten van de uitvoering van die activiteit zich over meerdere jaren uitspreidt. Gezien de koppeling met de subsidie hebben deze lasten dan een incidenteel karakter.
Een incidentele baat of last, die vier jaar of langer geraamd wordt, blijft gezien de soort of de eigenschap van een begrotingspost altijd incidenteel en wordt niet opeens structureel door deze langer dan drie jaar te ramen.

Afwijkingen zoals beschreven in de programma's bij de afwijkingen ten opzichte van de begroting, als gevolg van COVID-19, maken geen onderdeel uit van onderstaand overzicht. Hiervoor verwijzen wij naar de COVID-19 paragraaf.

	2020 - Begroot				2020 - Werkelijk				2020 Saldo (- is voordeel)			
	Incidentele lasten	Incidentele baten	Mutaties reserves	Effect incidentele posten	Incidentele lasten	Incidentele baten	Mutaties reserves	Effect incidentele posten	Incidentele lasten	Incidentele baten	Mutaties reserves	Effect incidentele posten
Programma 1 "Veiligheid"	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Programma 1 "Veiligheid"	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Programma 2 "Verkeer, vervoer en waterstaat"												
Capaciteitsonderzoek kruispunten (2e turap 2020)	-25.000	0	0	-25.000	-22.400	0	0	-22.400	-2.600	0	0	-2.600
Totaal Programma 2 "Verkeer, vervoer en waterstaat"	*-25.000*	*0*	*0*	*-25.000*	*-22.400*	*0*	*0*	*-22.400*	*-2.600*	*0*	*0*	*-2.600*
Programma 3 "Economie"												
Revitalisering bedrijventerrein Houtakker-I, Bemmel	-50.000	0	50.000	0	-10.000	0	10.000	0	-40.000	0	40.000	0
Doorbelasting uren Next Garden	200.000	0	0	200.000	153.900	0	0	153.900	46.100	0	0	46.100

	2020 - Begroot				2020 - Werkelijk				2020 Saldo (- is voordeel)			
	Incidentele lasten	Incidentele baten	Mutaties reserves	Effect incidentele posten	Incidentele lasten	Incidentele baten	Mutaties reserves	Effect incidentele posten	Incidentele lasten	Incidentele baten	Mutaties reserves	Effect incidentele posten
Totaal Programma 3 "Economie"	*150.000*	*0*	*50.000*	*200.000*	*143.900*	*0*	*10.000*	*153.900*	*6.100*	*0*	*40.000*	*46.100*
Programma 4 "Onderwijs"												
Klimaatinstallatie IKC de Regenboog, Bemmel (2e turap 2020)	-110.000	0	0	-110.000	-110.000	0	0	-110.000	0	0	0	0
Overdracht juridisch eigendom scholen (1e turap 2020 / budgetoverheveling / vrijval reserve)	-7.900	0	7.900	0	-5.700	0	20.000	14.300	-2.200	0	-12.100	-14.300
Totaal Programma 4 "Onderwijs"	*-117.900*	*0*	*7.900*	*-110.000*	*-115.700*	*0*	*20.000*	*-95.700*	*-2.200*	*0*	*-12.100*	*-14.300*
Programma 5 "Sport, cultuur en recreatie"												
Verlenging sportbeleid	-19.000	0	19.000	0	-11.900	0	11.900	0	-7.100	0	7.100	0
Uitvoeringsprogramma Landschap en biodiversiteit	-37.300	11.900	25.400	0	-37.300	11.900	25.400	0	0	0	0	0
Huur tijdelijke accommodatie Jonge Kracht, Huissen	-31.600	0	0	-31.600	-36.000	0	0	-36.000	4.400	0	0	4.400

	2020 - Begroot				2020 - Werkelijk				2020 Saldo (- is voordeel)			
	Incidentele lasten	Incidentele baten	Mutaties reserves	Effect inciden-tele posten	Inciden-tele lasten	Inciden-tele baten	Mutaties reserves	Effect inciden-tele posten	Inciden-tele lasten	Inciden-tele baten	Mutaties reserves	Effect inciden-tele posten
Verkoop groen-en reststroken	-140.500	177.500	0	37.000	-144.400	156.200	0	11.800	3.900	21.300	0	25.200
Totaal Programma 5 "Sport, cultuur en recreatie"	*-228.400*	*189.400*	*44.400*	*5.400*	*-229.600*	*168.100*	*37.300*	*-24.200*	*1.200*	*21.300*	*7.100*	*29.600*
Programma 6 "Sociaal Domein"												
Transformatiefonds jeugdhulp	-28.300	28.300	0	0	-28.600	28.600	0	0	300	-300	0	0
Project 'Begeleide Omgangsregeling' van Humanitas (uit 2019)	-42.400	0	42.400	0	-5.900	0	42.400	36.500	-36.500	0	0	-36.500
Middelen t.b.v. Taskforce	-100.000	0	0	-100.000	0	0	0	0	-100.000	0	0	-100.000
Liquidatie Presikhaaf Bedrijven	0	0	0	0	0	118.600	0	118.600	0	-118.600	0	-118.600
BTW op ingezette re-integratiemiddelen over de periode 2017-2019	0	0	0	0	0	152.700	0	152.700	0	-152.700	0	-152.700
Opbrengst verkoop hulpmiddelen WMO (1e turap 2021)	0	210.000	0	210.000	0	686.200	0	686.200	0	-476.200	0	-476.200
Totaal Programma 6 "Sociaal Domein"	*-170.700*	*238.300*	*42.400*	*110.000*	*-34.500*	*986.100*	*42.400*	*994.000*	*-136.200*	*-747.800*	*0*	*-884.000*

	2020 - Begroot				2020 - Werkelijk				2020 Saldo (- is voordeel)			
	Incidentele lasten	Incidentele baten	Mutaties reserves	Effect inciden-tele posten	Inciden-tele lasten	Inciden-tele baten	Mutaties reserves	Effect inciden-tele posten	Inciden-tele lasten	Inciden-tele baten	Mutaties reserves	Effect inciden-tele posten
Programma 7 "Volksgezondheid en milïeu"												
Boeterente afdracht BTW opbrengst OBD	0	0	0	0	-61.800	0	0	-61.800	61.800	0	0	61.800
Lening aan het Gietwaterbedrijf Bergerden	0	0	0	0	0	51.000	0	51.000	0	-51.000	0	-51.000
Vervanging materieel algemene begraafplaatsen	-4.400	0	0	-4.400	0	0	0	0	-4.400	0	0	-4.400
Totaal Programma 7 "Volksgezondheid en milïeu"	*-4.400*	*0*	*0*	*-4.400*	*-61.800*	*51.000*	*0*	*-10.800*	*57.400*	*-51.000*	*0*	*6.400*
								0				0
Programma 8 "Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing"												
Toepassing bestuursdwang (2e turap 2020)	-124.100	124.100	0	0	-139.100	0	0	-139.100	15.000	124.100	0	139.100

	2020 - Begroot				2020 - Werkelijk				2020 Saldo (- is voordeel)			
	Incidentele lasten	**Incidentele baten**	**Mutaties reserves**	**Effect incidentele posten**	**Incidentele lasten**	**Incidentele baten**	**Mutaties reserves**	**Effect incidentele posten**	**Incidentele lasten**	**Incidentele baten**	**Mutaties reserves**	**Effect incidentele posten**
Voorbereiding en Implementatie Omgevingswet	-269.900	0	375.000	105.100	-231.800	0	375.000	143.2-00	-38.100	0	0	-38.100
Bijdrage expl.tekort Waardwonen Mariaplein Haalderen	-130.000	0	130.000	0	0	0	0	0	-130.000	0	130.000	0
Totaal Programma 8 "Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing"	*-524.000*	*124.100*	*505.000*	*105.100*	*-370.900*	*0*	*375.000*	*4.100*	*-153.100*	*124.100*	*130.000*	*101.000*
Programma 9 "Bestuur en ondersteuning"												
Sanering Muijland, Angeren (1e turap 2020)	-100.000	0	0	-100.000	-121.700	0	0	-121.700	21.700	0	0	21.700
Grondsanering gemeentewerf Gendt (1e turap 2020 ná budgetoverheveling)	-25.000	0	25.000	0	-18.900	0	18.900	0	-6.100	0	6.100	0
Aan-/verkoop en afwaardering percelen crematorium (saldo)	0	0	0	0	-137.700	450.800	0	313.100	137.700	-450.800	0	-313.100

	2020 - Begroot				2020 - Werkelijk				2020 Saldo (- is voordeel)			
	Incidentele lasten	**Incidentele baten**	**Mutaties reserves**	**Effect incidentele posten**	**Incidentele lasten**	**Incidentele baten**	**Mutaties reserves**	**Effect incidentele posten**	**Incidentele lasten**	**Incidentele baten**	**Mutaties reserves**	**Effect incidentele posten**
Afwikkeling calamiteit gemeentekantoor i.r.t. btw-claim verzekeraar	-668.900	668.900	0	0	-710.600	-302.700	0	-1.013.300	41.700	971.600	0	1.013.300
Vervangingsinvestering en materieel Technisch Wijkbeheer	-28.300	0	0	-28.300	0	0	0	0	-28.300	0	0	-28.300
Van Werk Naar Werk	-150.000	0	0	-150.000	-552.000	0	0	-552.000	402.000	0	0	402.000
Functiewaardering	0	0	0	0	105.000	0	0	105.000	-105.000	0	0	-105.000
Bewustwording privacy	-22.000	0	22.000	0	-22.400	0	0	-22.400	400	0	22.000	22.400
WOZ - wijziging waarderingsgrondslag	-15.000	0	0	-15.000	-15.000	0	0	-15.000	0	0	0	0
Opbrengst precariobelasting	0	3.431.000	-2.040.000	1.391.000	0	3.447.900	-2.056.900	1.391.000	0	-16.900	16.900	0
Opbrengst precariobelasting afbouwen t.g.v. algemene reserve	0	0	-558.400	-558.400	0	0	-558.400	-558.400	0	0	0	0
Totaal Programma 9 "Bestuur en ondersteuning"	*-1.009.200*	*4.099.900*	*-2.551.400*	*539.300*	*-1.473.300*	*3.596.000*	*-2.596.400*	*-473.700*	*464.100*	*503.900*	*45.000*	*1.013.000*
Totaal incidentele baten en lasten	**-1.929.600**	**4.651.700**	**-1.901.700**	**820.400**	**-2.164.300**	**4.801.200**	**-2.111.700**	**525.200**	**234.700**	**-149.500**	**210.000**	**295.200**

Structurele mutaties reserves

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Naam van de reserve	Omschrijving	Rekening 2020	Begroting 2020 na wijziging	Begroting 2020 primitief
913007 Civieltechnische kunstwerken	Jaarlijkse dotatie	27.500	27.500	27.500
913029 Vervanging straatmeubilair	Jaarlijkse dotatie	20.000	20.000	20.000
913033 Rehabilitatie wegen	Jaarlijkse dotatie	60.778	57.193	57.193
913012 Kunst	Jaarlijkse dotatie	8.078	8.078	8.078
917001 Sociaal culturele centra	Afschrijvingslasten de Kinkel	-39.428	-42.850	-42.850
		76.928	**69.921**	**69.921**

Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen

Financieel overzicht

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Het betreft met name de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen in tegenstelling tot heffingen zoals de afvalstoffenheffing of rioolheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel.

(bedragen x € 1.000)

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2019	Begroot 2020*	Rekening 2020
OZB (groei + index)	11.437	11.874	11.942
Gemeentefonds (Algemene uitkering)	55.227	59.506	59.601
Uitkering deelfonds sociaal domein	5.465	5.799	5.795
Dividenden	89	53	0
Bespaarde rente reserves/ voorzieningen	-	-	-
Precariobelasting	581	3.431	3.448
Saldo van de financieringsfunctie	55	69	134
Overige algemene dekkingsmiddelen	321	323	316
Totaal algemene dekkingsmiddelen	**73.175**	**81.055**	**81.236**
Reservering opbrengsten precariobelasting	-1.520	-2.598	-2.615
Vrij besteedbare middelen	**71.655**	**78.456**	**78.621**

** Begroting 2020 na wijzigingen.*

Onroerende zaakbelasting

In de paragraaf Lokale heffingen is een specificatie van de onroerende zaakbelasting opgenomen en zijn de ontwikkelingen toegelicht. Verwezen wordt dan ook naar genoemde paragraaf.

Algemene uitkering

Algemene uitkering
Jaarlijks informeren wij de raad over de ontwikkelingen in het Gemeentefonds via de mei- en septembercirculaire. In 2020 hebben we de decembercirculaire ontvangen waarin onder andere € 124.000 aan extra middelen beschikbaar zijn gesteld uit het 3e compensatiepakket COVID-19. Bij

de vaststelling van de jaarrekening doen wij u een voorstel om deze middelen te reserveren. Deze middelen kunnen dan in 2021 gebruikt worden voor het plan "Lingewaard herstelt stap voor stap". Hierover heeft de raad ook reeds een informatienota ontvangen.
De overige middelen uit de decembercirculaire zullen worden verwerkt bij de meicirculaire 2021. Dit laatste is omdat deze bedragen nog kunnen wijzigen of pas vanaf 2021 beschikbaar worden gesteld.

Integratie-uitkering Sociaal domein
De hiervoor aangehaalde decembercirculaire leidt tot een aanpassing in de middelen die niet zijn overgeheveld naar de algemene uitkering, maar nog als integratie-uitkering beschikbaar worden gesteld. Deze aanpassing wordt veroorzaakt door wijzigingen in de aantallen die het ministerie gebruikt bij de berekening van deze integratie-uitkering.

Dividend

Wij ontvangen jaarlijks dividenduitkeringen uit hoofde van aandelenbezit. Dividenden moeten verantwoord worden in het jaar waarin het recht op het ontvangen van dividend ontstaat oftewel in het jaar waarin de algemene vergadering van aandeelhouders beslist over het dividend.

	Begroting 2020 na wijziging	Rekening 2020
BNG; uitkering over 2019 *	€ 24.000	€ 0
Vitens; uitkering over 2019 **	€ 29.000	€ 0
Totaal	**€ 53.000**	**€ 0**

*) De BNG heeft bericht dat een derde deel van het dividend over 2019 met zekerheid in 2021 wordt uitgekeerd. De rest van het dividend over 2019 komt waarschijnlijk pas na september 2021. Uit voorzichtigheid is in 2020 geen ontvangst verantwoord.

**) 2e Tussentijdse rapportage 2020:
In de jaarrekening 2019 gaven wij aan dat de dividendopbrengst van Vitens € 67.000 lager uitviel dan begroot. We hebben ook aangegeven dat sprake was van een structurele verlaging.

Voor een toelichting, zie programma 9 Verbonden partijen.

Bespaarde rente reserves en voorzieningen

Vanaf 2017 verantwoorden wij alleen de werkelijke rentelasten in de begroting. Er wordt, conform het advies van de commissie BBV, geen rentevergoeding meer berekend over het eigen vermogen en de voorzieningen.

Precariobelasting

De heffing van de precariobelasting is ingevoerd per 1 juli 2014. De opbrengst van deze belasting wordt ingezet als algemeen dekkingsmiddel. Deze belasting wordt in Lingewaard alleen geheven voor

het hebben van kabels en leidingen in, op of boven openbare gemeentegrond. Voor 2020 werd een opbrengst geraamd van € 3,43 miljoen (afgerond).
Per 2022 wordt de precariobelasting in heel Nederland afgeschaft.

Van de netto-opbrengst hebben we € 2.615.328 in reserves gestort, waarvan

- een bedrag van € 2.056.928 in de bestemmingsreserve Precariobelasting en
- een bedrag van € 558.400 in de Algemene Reserve.

De opbrengst precariobelasting van de hoogspanningsmasten en het gasleidingnetwerk (ca. € 1,4 miljoen) wordt qua saldo geleidelijk afgebouwd, door deze opbrengst te storten in de algemene reserve.

Saldo van de financieringsfunctie

Bij de bepaling van het renteresultaat voor de begroting 2020 is gerekend met een renteomslagpercentage van 1,5%. In werkelijkheid is 1,59% rente aan de taakvelden toegerekend. Dit levert een voordeel op van € 134.000. Verder gingen we er bij de begroting 2020 nog van uit dat er in 2020 een nieuwe langlopende geldlening van € 5,0 miljoen aangetrokken zou moeten worden. Deze lening is niet aangetrokken. Dit was niet nodig doordat bij diverse investeringen vertraging in de uitvoering is opgetreden. Op de industrieterreinen is meer grond verkocht dan verwacht.
Tot slot is de grote, op termijn door te betalen subsidie, uit 2019 nog steeds niet doorbetaald. De verwachting is dat deze subsidie in 2021 wel doorbetaald zal worden. Hierdoor zal in 2021 € 10,0 miljoen worden aangetrokken i.p.v. € 5,0 miljoen, zoals in de begroting 2021 is opgenomen.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Dit betreft de opbrengsten van de hondenbelasting € 230.800 (begroot was € 229.600) en de toeristenbelasting € 85.500 (begroot was € 92.800).
De opbrengst reclamebelasting ad € 85.300 (begroot € 81.700) wordt niet meegenomen als algemeen dekkingsmiddel omdat bij de instelling van het ondernemersfonds is afgesproken dat de netto-opbrengst van de reclamebelasting (ná aftrek van perceptiekosten) rechtstreeks beschikbaar wordt gesteld aan het ondernemersfonds.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 is gemeente Lingewaard belastingplichtig geworden voor de vennootschapsbelasting. Op basis van de verrichte inventarisatie over 2016 en 2017 ontstaat er vennootschapsbelastingplicht voor de activiteiten reclame en de verkoop van (afval)grondstoffen. Voor 2020 wordt een Vpb-last verwacht van circa € 4.500. Hiervoor is een voorlopige aanslag ontvangen.
Ten aanzien van de grondexploitaties nemen wij het standpunt in dat er geen sprake is van vennootschapsbelastingplicht. Hierover is afstemming gezocht met de Belastingdienst. De Belastingdienst heeft schriftelijk aangegeven in te kunnen stemmen met het ingenomen standpunt dat er geen sprake is van een belastingplichtig grondbedrijf voor de vennootschapsbelasting.

Overzicht van de aanwending van het bedrag onvoorzien

Lingewaard had als beleid om voor onvoorziene uitgaven jaarlijks € 100.000 op te nemen in de begroting. Bij de Kadernota 2010 is dit bedrag, als onderdeel van de te realiseren bezuinigingen, verlaagd tot nihil.
In de begroting 2020 is het budget voor onvoorziene uitgaven dus geraamd op nihil. In lijn hiermee zijn er ook geen uitgaven gedaan ten laste van dit budget.

Overhead

Tot de kosten van overhead behoren alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces:

- financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- personeel en organisatie;
- de gemeentesecretaris;
- inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- juridische zaken;
- bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen;
- facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging);
- documentaire informatievoorziening (DIV);
- managementondersteuning primair proces.

Overhead (bedragen x € 1.000)	**Werkelijk 2020**	**Begroot 2020 (na wijziging)**
Salarissen	21.046	23.736
Inhuur derden	2.745	0
Algemene en advieskosten	117	176
Overige personeelslasten	95	76
Opleidingen	288	367
Directe uren naar producten	-14.055	-14.447
Totaal personeelslasten	10.236	9.907
Huisvesting	1.040	985
Informatievoorziening & automatisering	2.387	2.319
Facilitaire dienstverlening	396	491
Materieel Technisch Wijkbeheer	-65	0
Organisatieontwikkeling	67	75
Personeelsbeleid & -beheer	201	276
Totaal indirecte lasten	4.091	4.145
Begroting en verantwoording	75	75
Communicatie	80	65
Juridische kwaliteitszorg	262	260
Documentaire informatievoorziening	196	224
Representatie	39	79
Totaal overhead producten	653	704
Totaal	**14.915**	**14.756**
Herbouw gemeentekantoor na calamiteit	1.013	0
Totaal overhead	**15.928**	**14.756**

Taakvelden baten en lasten

Taakvelden 2020							
Nr.	**Doel**	**Werkelijk Lasten**	**Werkelijk Baten**	**Werkelijk Saldo**	**Begr. na wijz. Lasten**	**Begr. na wijz. Baten**	**Begr. na wijz. Saldo**
0.1	Bestuur	-1.905.584	1.492	-1.904.092	-1.911.099	0	-1.911.099
0.10	Mutatie reserves	-13.787.736	8.361.078	-5.426.658	-7.873.657	8.771.633	897.976
0.11	Resultaat rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0
0.2	Burgerzaken	-851.429	431.648	-419.782	-983.850	549.750	-434.100
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-1.491.020	605.338	-885.682	-1.293.768	147.440	-1.146.328
0.4	Overhead	-17.381.976	1.453.916	-15.928.060	-16.647.696	1.891.389	-14.756.307
0.5	Treasury	-278.028	118.456	-159.572	123.549	145.433	268.982
0.61	OZB woningen	-194.641	8.981.190	8.786.549	-194.800	8.950.240	8.755.440
0.62	OZB niet-woningen	0	2.961.766	2.961.766	0	2924000	2.924.000
0.64	Belastingen overig	-885.145	3.771.019	2.885.874	-947.750	3.802.300	2.854.550
0.7	Algemene uitk. en ov. uitk. gem.fonds	0	65.396.793	65.396.793	0	65.305.000	65.305.000
0.8	Overige baten en lasten	0	132.005	132.005	-726.089	131.000	-595.089
0.9	Vennootschapsbelasting	-3.826	0	-3.826	0	0	0
	Totaal Bestuur en ondersteuning	**-36.779.385**	**92.214.701**	**55.435.317**	**-30.455.160**	**92.618.185**	**62.163.025**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.665.082	33.047	-2.632.035	-2.352.664	35.000	-2.317.664
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.087.843	36.726	-1.051.117	-1.075.261	23.600	-1.051.661
1	**Totaal Veiligheid**	**-3.752.925**	**69.773**	**-3.683.152**	**-3.427.925**	**58.600**	**-3.369.325**
2.1	Verkeer en vervoer	-5.366.329	160.744	-5.205.585	-5.439.401	115.400	-5.324.001
2.2	Parkeren	-40.980	0	-40.980	-44.239	0	-44.239
	Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat	**-5.407.309**	**160.744**	**-5.246.565**	**-5.483.640**	**115.400**	**-5.368.240**
3.1	Economische ontwikkeling	-598.840	40.888	-557.952	-692.435	30.650	-661.785
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-3.791.188	8.659.842	4.868.654	-4.848.109	4.295.221	-552.888
3.3	Bedrijvenloketten bedrijfsregelingen	-166.046	14.191	-151.856	-211.140	15.300	-195.840
3.4	Economische promotie	-247.157	84.992	-162.165	-342.718	213.600	-129.118
	Totaal Economie	**-4.803.231**	**8.799.913**	**3.996.681**	**-6.094.402**	**4.554.771**	**-1.539.631**
4.1	Openbaar basisonderwijs	-49.913	0	-49.913	-69.145	0	-69.145
4.2	Onderwijshuisvesting	-2.458.210	24.973	-2.433.236	-2.473.978	0	-2.473.978
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.558.708	235.187	-1.323.521	-1.768.220	319.265	-1.448.955
	Totaal Onderwijs	**-4.066.831**	**260.160**	**-3.806.670**	**-4.311.343**	**319.265**	**-3.992.078**
5.1	Sportbeleid en activering	-629.794	24.860	-604.934	-669.717	24.860	-644.857
5.2	Sportaccommodaties	-2.432.775	486.715	-1.946.060	-2.443.955	445.353	-1.998.602
5.3	Cult.-presentatie, -productie en -partic	-315.649	7.662	-307.987	-382.598	-81	-382.679
5.5	Cultureel erfgoed	-120.925	17.080	-103.845	-135.450	40.550	-94.900
5.6	Media	-819.334	6.294	-813.040	-849.136	6.300	-842.836

Taakvelden 2020							
Nr.	**Doel**	**Werkelijk Lasten**	**Werkelijk Baten**	**Werkelijk Saldo**	**Begr. na wijz. Lasten**	**Begr. na wijz. Baten**	**Begr. na wijz. Saldo**
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	-4.149.434	324.816	-3.824.617	-4.208.935	352.212	-3.856.723
	Totaal Sport, cultuur en recreatie	**-8.467.911**	**867.427**	**-7.600.483**	**-8.689.791**	**869.194**	**-7.820.597**
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-4.874.199	512.069	-4.362.130	-5.358.409	570.160	-4.788.249
6.3	Inkomensregelingen	-14.377.368	12.515.732	-1.861.635	-11.125.235	8.799.621	-2.325.614
6.4	Begeleide participatie	-5.713.098	0	-5.713.098	-5.993.400	0	-5.993.400
6.5	Arbeidsparticipatie	-984.799	71.100	-913.699	-1.158.454	20.000	-1.138.454
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-3.893.598	751.170	-3.142.428	-3.967.287	287.500	-3.679.787
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-7.178.454	0	-7.178.454	-7.552.350	-33.000	-7.585.350
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-11.061.399	0	-11.061.399	-9.959.400	-85.000	-10.044.400
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-1.623.042	0	-1.623.042	-1.574.242	0	-1.574.242
	Totaal Sociaal domein	**-49.705.957**	**13.850.071**	**-35.855.885**	**-46.688.777**	**9.559.281**	**-37.129.496**
7.1	Volksgezondheid	-1.629.039	0	-1.629.039	-1.668.847	0	-1.668.847
7.2	Riolering	-3.324.139	4.890.861	1.566.723	-3.386.715	4.726.100	1.339.385
7.3	Afval	-4.218.960	4.868.290	649.330	-3.965.748	5.279.532	1.313.784
7.4	Milieubeheer	-2.074.677	339.081	-1.735.597	-2.350.118	303.000	-2.047.118
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-310.150	136.884	-173.266	-328.431	200.000	-128.431
	Totaal Volksgezondheid en milieu	**-11.556.965**	**10.235.116**	**-1.321.849**	**-11.699.859**	**10.508.632**	**-1.191.227**
8.1	Ruimtelijke ordening	-1.763.776	1.112.613	-651.163	-1.809.149	589.822	-1.219.327
8.2	Grondexploitatie(niet-bedrijventerrein)	-1.179.294	1.256.756	77.462	-250.000	250.000	0
8.3	Wonen en bouwen	-2.767.019	1.502.741	-1.264.278	-2.920.119	2.108.638	-811.481
	Totaal Volkshuisv.,RO en Stedelijke vernieuwing	**-5.710.089**	**3.872.110**	**-1.837.979**	**-4.979.268**	**2.948.460**	**-2.030.808**
	Saldo	**-130.250.603**	**130.330.015**	**79.413**	**-121.830.165**	**121.551.788**	**-278.377**

SiSa bijlage voor specifieke uitkeringen

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021									
FIN	**B1**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R* *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/06*
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
BZK	**C1**	**Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik** Gemeenten	Totaal ontvangen bedrag beschikking *Aard controle R* *Indicator: C1/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/02*				
			€ 180.000	Nee				

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

	Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen. Alleen invullen bij akkoord ministerie.
	Aard controle n.v.t. *Indicator: C1/03*	*Aard controle R* *Indicator: C1/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/05*	*Aard controle R* *Indicator: C1/06*
1	Maatwerkadviezen opstellen	€ 21.079	Ja	
2	Energiebesparing maatregelen/vouchers	€ 19.627	Ja	
3	Mobiel energieloket	€ 15.973	Ja	
4	Monitoring energieverbruik	€ 6.550	Ja	
5	Energie ambassadeurs	€ 7.361	Ja	
6	Organisatie en communicatie	€ 32.819	Ja	
7				
100				
	Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid	Toelichting	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
				en volledigheid van de verantwoordingsinformatie				
			Aard controle n.v.t. *Indicator: C1/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/08*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/09*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C1/10*		
		1	Maatwerkadviezen opstellen	€ 21.079		Nee		
		2	Energiebesparing maatregelen/vouchers	€ 19.627		Nee		
		3	Mobiel energieloket	€ 15.973		Nee		
		4	Monitoring energieverbruik	€ 6.550		Nee		
		5	Energie ambassadeurs	€ 7.361		Nee		
		6	Organisatie en communicatie	€ 32.819		Nee		
		7						
		100						
BZK	**C30**	**Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 2e ronde**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Eventuele toelichting op niet **volgens plan/aanvraag uitgevoerde** projecten

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
		Gemeenten		Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie			Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld
			Aard controle R *Indicator: C30/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C30/02*	*Aard controle D2* *Indicator: C30/03*	*Aard controle D2* *Indicator: C30/04*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C30/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: C30/06*
			€ 0	€ 0	0	0	Ja	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C30/07*					
			Nee					
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstanden beleid 2019-2022 (OAB)**	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021							
		Gemeenten	*Aard controle R* *Indicator: D8/01*	*Aard controle R* *Indicator: D8/02*	*Aard controle R* *Indicator: D8/03*	*Aard controle R* *Indicator: D8/04*	
			€ 191.317	€ 34.306	€ 0	€ 64.909	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**	
			Aard controle n.v.t. *Indicator: D8/05*	*Aard controle R* *Indicator: D8/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	*Aard controle R* *Indicator: D8/08*	
		1					
		100					
len W	**E20**	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021									
			Aard controle R *Indicator: E20/01*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	*Aard controle R* *Indicator: E20/03*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*			
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk			
			Aard controle n.v.t. *Indicator: E20/05*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*			
		1							
		20							
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020**	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) **IOAW**	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) **IOAZ**	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk)	

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 6.637.868	€ 27.793	€ 738.783	€ 1.250	€ 83.936	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiew	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Gemeente I.7 Participatiewet (excl. Rijk) (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/12*
			€ 12.076	€ 4.711	€ 0	€ 269.039	€ 0	Ja
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
		opgericht op grond van de Wgr.	*Aard controle R* *Indicator: G3/01*	*Aard controle R* *Indicator: G3/02*	*Aard controle R* *Indicator: G3/03*	*Aard controle R* *Indicator: G3/04*	*Aard controle R* *Indicator: G3/05*	*Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 19.700	€ 0	€ 330.527	€ 0	€ 0	€ 0
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/07*					
			Ja					
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020**	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		*Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01*	*Aard controle R Indicator: G4/02*	*Aard controle R Indicator: G4/03*	*Aard controle R Indicator: G4/04*	*Aard controle R Indicator: G4/05*	*Aard controle R Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 2.819.055	€ 94.442	€ 579.099	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 490.329	€ 30.000	€ 28.185	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 283.612	€ 10.157	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderho	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021

						ud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)		
				Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/07*	*Aard controle R* *Indicator: G4/08*	*Aard controle R* *Indicator: G4/09*	*Aard controle R* *Indicator: G4/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	698	27	€ 31.537	Ja	
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	128	16		Ja	
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	102	5		Ja	
				Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
				Indicator: G4/12	*Indicator: G4/13*	*Indicator: G4/14*	*Indicator: G4/15*	*Indicator: G4/16*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)				
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten		Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*			
				€ 718.358	-€ 1.819.987			
				Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021							
			Indicator: H4/03	*Indicator: H4/04*	*Indicator: H4/05*	*Indicator: H4/06*	*Indicator: H4/07*	*Indicator: H4/08*
		1	Gymnastieklokaal Abacus	€ 2.902	€ 3.220	€ 0	€ 0	
		2	Gymnastieklokaal Aloysius	€ 697	€ 484	€ 0	€ 0	
		3	Gymnastieklokaal Hoenderik	€ 8.162	€ 6.647	€ 0	€ 0	
		4	Gymnastieklokaal Doornick	€ 2.286	€ 1.529	€ 0	€ 0	
		5	Gymnastieklokaal Haalderen	€ 276	€ 192	€ 0	€ 0	
		6	Gymnastieklokaal Gendt	€ 756	€ 3.418	€ 0	€ 0	€ 3.108 artikel 13 uitgaven
		7	Gymnastieklokaal Wijkstraat	€ 17.600	€ 5.329	€ 0	€ 0	
		8	Gymzaal Kulturhus	€ 25.598	€ 43.042	€ 0	€ 0	€ 4.793 artikel 13 uitgaven
		9	Sportaccommodatie Koelhuis	€ 2.499	€ 2.005	€ 0	€ 0	
		10	Sportcomplex De Heister	€ 3.004	€ 1.842	€ 1.191	€ 0	
		11	Sporthal De Bongerd	€ 51.284	€ 35.516	€ 0	€ 0	
		12	Sporthal De Brink	€ 293.595	€ 8.285	€ 0	€ 0	
		13	Sporthal De Heister	€ 151.000	€ 0	€ 0	€ 0	
		14	Sporthal Walburgen	€ 8.201	€ 24.081	€ 0	€ 0	€ 18.397 artikel 13 uitgaven
		15	Sportpark De Blauwenburcht	€ 89.990	€ 60.761	€ 73.222	€ 0	€ 46.762 artikel 13 uitgaven
		16	Sportpark De Notenboom	€ 105.252	€ 73.760	€ 9.126	€ 0	
		17	Sportpark De Poel	€ 1.923	€ 7.922	€ 0	€ 0	€ 7.922 artikel 13 uitgaven
		18	Sportpark De Vijvzel	€ 3.274	€ 143	€ 1.191	€ 0	
		19	Sportpark Ressen MHC	€ 152.845	€ 173.385	€ 4.175	€ 0	€ 59.693 artikel 13 uitgaven

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021							
		20	Sportpark Ressen SCB	€ 22.927	€ 157.481	€ 1.191	€ 0	€ 134.047 artikel 13 uitgaven
		21	Sportpark Schalkshof	€ 72.204	€ 36.135	€ 39.797	€ 0	
		22	Sportpark Walburgen	€ 292.556	€ 121.874	€ 57.413	€ 0	€ 18.516 artikel 13 uitgaven
		23	Tenniscomplex Hazekamp	€ 5.243	€ 2.845	€ 1.191	€ 0	
		24	Tenniscomplex LTC	€ 10.128	€ 20.573	€ 0	€ 0	
		25	Tenniscomplex TC Haalderen	€ 0	€ 9.157	€ 0	€ 0	€ 9.157 artikel 13 uitgaven
		26	Turnhal SGS	€ 526.467	€ 493.408	€ 0	€ 0	
		27	Verenigingsgebouw HV Huissen	€ 0	€ 420	€ 0	€ 0	€ 420 artikel 13 uitgaven
		28	Visie Polseweg	€ 3.194.400	€ 903.380	€ 0	€ 0	
		29	Sport mengpercentage	€ 88.294	€ 0	€ 0	€ 153.014	
		30						
		100						

	Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)
	Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*
	Indicator: H4/09	*Indicator: H4/10*	*Indicator: H4/11*
1	Gymnastieklokaal Abacus	€ 3.220	0%
2	Gymnastieklokaal Aloysius	€ 484	0%
3	Gymnastieklokaal Hoenderik	€ 6.647	1%

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021				
		4	Gymnastieklokaal Doornick	€ 1.529	0%
		5	Gymnastieklokaal Haalderen	€ 192	0%
		6	Gymnastieklokaal Gendt	€ 3.418	0%
		7	Gymnastieklokaal Wijkstraat	€ 5.329	2%
		8	Gymzaal Kulturhus	€ 43.042	4%
		9	Sportaccommodatie Koelhuis	€ 2.005	0%
		10	Sportcomplex De Heister	€ 3.033	0%
		11	Sporthal De Bongerd	€ 35.516	7%
		12	Sporthal De Brink	€ 8.285	41%
		13	Sporthal De Heister		21%
		14	Sporthal Walburgen	€ 24.081	1%
		15	Sportpark De Blauwenburcht	€ 133.983	13%
		16	Sportpark De Notenboom	€ 82.886	15%
		17	Sportpark De Poel	€ 7.922	0%
		18	Sportpark De Vijvzel	€ 1.334	0%
		19	Sportpark Ressen MHC	€ 177.560	21%
		20	Sportpark Ressen SCB	€ 158.672	3%
		21	Sportpark Schalkshof	€ 75.932	10%
		22	Sportpark Walburgen	€ 179.287	41%
		23	Tenniscomplex Hazekamp	€ 4.036	1%
		24	Tenniscomplex LTC	€ 20.573	1%
		25	Tenniscomplex TC Haalderen	€ 9.157	0%
		26	Turnhal SGS	€ 493.408	73%
		27	Verenigingsgebouw HV Huissen	€ 420	0%

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
		28	Visie Polseweg	€ 903.380	445%			
		29	Sport mengpercentage	€ 153.014	12%			
		30						
		100						
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord**	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	
			€ 0	€ 30.208	€ 0	€ 30.208	Ja	

Bijlagen

Samenstelling gemeentebestuur

Gemeenteraad 2020

Mw. J.P.M. Meijers (t/m 23 september)	**Voorzitter**
Mw. P.T.A.M. Kalfs (v.a. 24 september)	**Voorzitter**
Dhr. P.J. Peters	**Raadsgriffier**
Dhr. R.T.H.M. Derksen	Lokaal Belang Lingewaard (fractievoorzitter)
Mw. M.J. Bouwmeister-Bremer	Lokaal Belang Lingewaard
Dhr. J.A.W. Joosten	Lokaal Belang Lingewaard
Dhr. S.A.G. Rasing	Lokaal Belang Lingewaard (t/m 11 oktober)
Dhr. H. Minkhorst	Lokaal Belang Lingewaard (v.a. 5 november)
Mw. C.B.P. Claassen (v.a. 28 november)	SP (fractievoorzitter v.a. 28 november)
Dhr. B.J.A. Claassen (t/m 27 november)	SP (fractievoorzitter t/m 27 november)
Dhr. H.R.M. van Assen	SP
Dhr. H.A. van 't Hullenaar	SP
Mw. B.H.L. Raes	CDA (fractievoorzitter)
Dhr. T.W.M. Peren	CDA
Dhr. J.G.J. Giesen	CDA
Dhr. P.A.T.W. Hegeman	B06 (fractievoorzitter)
Mw. M.C.J.H. Roelofs	
Dhr. F.H. den Houting	lingewaard.NU (fractievoorzitter)
Mw. M.J.A. van Aalten-Janssen	lingewaard.NU
Mw. T. Zonnenberg	Lijst Zonnenberg
Dhr. M.M. van de Woerdt	VVD (fractievoorzitter)
Dhr. T.B.M. Aaldering	VVD
Dhr. N.T.P. Hubers	VVD
Dhr. B.L. de Pauw	VVD (t/m 7 juli)
Dhr. A.R.J. Rensen	VVD (v.a. 3 september)
Mw. M.W.L. Peters-Bruger	VVD
Dhr. H.G.H. Wilkens	VVD
Dhr. L.L. Dekkers	D66 (fractievoorzitter)
Mw. C.M. Dolmans-Klumper	D66
Dhr. M.J.A. van den Bos	PvdA (fractievoorzitter)

Mw. L.G. Duiven	GroenLinks (fractievoorzitter)
Mw. J.E.M. Brûens	GroenLinks
Mw. I. Sloot	GroenLinks
Dhr. F.M. Schut	Lijst Frans Schut (fractievoorzitter)

Fractievoorzittersoverleg 2020

Mw. J.P.M. Meijers (t/m 23 september)	
Mw. P.T.A.M. Kalfs (v.a. 24 september)	
Dhr. P.J. Peters	**Raadsgriffier**
Dhr. R.T.H.M. Derksen	Lokaal Belang Lingewaard
Mw. C.B.P. Claassen (v.a. 28 november)	SP
Dhr. B.J.A. Claassen (t/m 27 november)	SP
Mw. B.H.L. Raes	CDA
Dhr. P.A.T.W. Hegeman	B06
Dhr. F.H. den Houting	lingewaard.NU
Dhr. M.M. van de Woerdt	VVD
Dhr. L.L. Dekkers	D66
Dhr. M.J.A. van den Bos	PvdA
Mw. L.G. Duiven	GroenLinks
Dhr. F.M. Schut	Lijst Frans Schut

Agendacommissie 2020

Mw. M.J. Bouwmeister	**Voorzitter (plv. voorzitter van de raad)**
Dhr. P.J. Peters	**Raadsgriffier/secretaris/adviseur**
Mw. J.P.M. Meijers	Adviseur (voorzitter raad) t/m 23 september
Mw. P.T.A.M. Kalfs	Adviseur (voorzitter raad) v.a. 24 september
Mw. L.G. Duiven	Lid
Dhr. M.J.A. van den Bos	Lid
Mw. B.H.L. Raes	Lid
Dhr. N.T.P. Hubers	Lid

College van burgemeester en wethouders 2020

Mw. P.T.A.M. Kalfs	Burgemeester/voorzitter (v.a. 24 september)
Mw. J.P.M. Meijers	Burgemeester/voorzitter (t/m 23 september)
Dhr. J.H.A.P. Sluiter	Wethouder
Dhr. A. Slob	Wethouder
Mw. H.W.M. Witjes	Wethouder
Dhr. Th. Janssen	Wethouder
Dhr. I.P. van der Valk	Gemeentesecretaris (v.a. 25-08-2020)
Dhr. J. Wijnia	Gemeentesecretaris (t/m 11-08-2020)

Kerngegevens

SOCIALE STRUCTUUR	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroot 2020	31-12-2020
Aantal inwoners	46.475	46.601	46.725	46.836
Aantal inwoners naar leeftijd				
- inwoners < 20 jaar	10.700	10.589	10.648	10.448
- inwoners > 64 jaar	9.752	10.137	10.100	10.462
Aantal personen met een				
uitkering: (WWB-IOAW-IOAZ-LKS)	517	523	535	570
Leerlingen per 1 oktober:				
- basisonderwijs	4.060	3.952	3.950	3.878
- speciaal basisonderwijs	231	247	228	244
- voortgezet onderwijs	2.527	2.426	2.457	2.331

Het werkelijk aantal inwoners is steeds het aantal op 31 december. Het aantal is gebaseerd op de meest recente betaalspecificatie van de algemene uitkering gemeentefonds. Deze aantallen kunnen afwijken van de cijfers zoals deze in de jaarrekening 2019 zijn opgenomen. Afwijkingen worden veroorzaakt door mutaties in de gemeentelijke basisadministratie.

FYSIEKE STRUCTUUR	Werkelijk 2018	Werkelijk 2019	Begroot 2020	31-12-2020
Oppervlakte gemeente in ha.	6.914	6.914	6.914	6.914
Waarvan				
-binnenwater	720	721	725	725
-historische stads- en dorpskern	5	5	5	5
Openbaar groen in ha (excl. water en bermen)	251	257	259	259
Lengte van riolering in km	400	413	440	445
Lengte van wegen in km	340	345	345	345
Woonruimten	19.877	19.906	20.030	20.049
Gem. aantal inwoners per woning	2,34	2,34	2,33	2,34

Overzicht personele sterkte en personeelslasten

Onderdeel	werkelijk per 31-12-2020		Loonkosten
	Personen	FTE	2020
Bestuursorganen			
Gemeenteraad	29	29,00	€ 466.513
College van B&W	5	5,00	€ 591.410
Subtotaal	34	34,00	€ 1.057.922
Ambtelijke organisatie			
Raadsgriffie	3	2,89	€ 276.678
Directie	2	2,00	€ 264.100
Staf/Concerncontrol	10	8,35	€ 712.277
Team Sociaal Beleid	15	14,08	€ 1.254.782
Team Toegang Sociaal Domein	38	31,20	€ 2.160.233
Team Bedrijfsbureau Sociaal Domein	30	30,83	€ 2.006.018
Team Ruimtelijk Beleid	22	18,92	€ 1.668.495
Team Projectrealisatie	22	19,94	€ 1.811.950
Team Openbare Ruimte & Vastgoed	26	22,42	€ 1.759.036
Team Technisch Wijkbeheer	27	26,30	€ 1.528.353
Team Veiligheid, Toezicht & Handhaving	20	19,44	€ 1.130.654
Team Klant Contact Centrum	26	20,39	€ 973.659
Team Financiën, Juridische Zaken & Inkoop	31	25,57	€ 1.841.980
Team Informatievoorziening	34	32,60	€ 2.115.085
Team Personeel en Organisatie & Communicatie	20	15,35	€ 1.378.565
Team Bestuurs- en Managementondersteuning & Facilitaire Zaken	21	15,52	€ 884.387
Subtotaal	347	305,80	€ 21.766.253
Overig			
Voormalige wethouders	24	24,00	€ 294.843
Ambtenaren Burgerlijke Stand	5	5,00	€ 15.908
Subtotaal	29	29,00	€ 310.751
	410	**368,80**	**€ 23.134.926**

Het aantal personen en fte's wijkt af van de cijfers in de jaarrekening 2019. Dat komt doordat we in de jaarrekening 2019 zijn uitgegaan van de werkelijke bezetting, terwijl we in de jaarrekening 2020 zijn uitgegaan van de beschikbare formatie.

Overzicht van vaste activa

Activum	Cumulatieve investering 1-1-2020	Cumulatieve afschrijving t/m 2019	Verwijderd na volledige afschrijving	Boekwaarde 01-01-2020	Vermeerderingen	Verminderingen	Bijdragen van derden	Afschrijving 2020	Boekwaarde 31-12-2020
Onderzoek en ontwikkelingskosten	16.595	3.319	0	13.276	0	0	0	3.245	10.031
Bijdragen aan activa van derden	803.537	573.400	0	230.137	0	0	0	65.932	164.206
Gronden en terreinen	5.062.640	86.049	0	4.976.591	2.169.961	400.142	180.000	0	6.566.410
Woonruimten	69.435	34.718	0	34.718	0	0	0	3.244	31.474
Bedrijfsgebouwen	78.823.882	33.907.806	1.841.615	43.074.461	7.060.774	206.769	20.000	1.755.659	48.152.806
Grond-, weg- en waterbouw met economisch nut	7.013.912	2.547.974	222.862	4.243.076	-794.961	143.687	0	194.324	3.110.103
Grond-, weg- en waterbouw met economisch nut waarvoor heffing mogelijk is	39.972.651	8.253.764	324.787	31.394.099	2.207.575	1.816	0	864.042	32.735.817
Grond-, weg- en waterbouw met maatschappelijk nut	21.056.534	7.844.987	154.494	13.057.052	2.877.695	186.452	273.350	686.047	14.788.899
Vervoermiddelen	731.649	233.351	45.000	453.298	383.736	0	0	82.722	754.312
Vervoermiddelen waarvoor heffing mogelijk is	42.544	26.590	0	15.954	0	0	0	5.239	10.715
Machines, apparaten en installaties	2.054.718	244.142	58.999	1.751.577	1.804.456	5.308	0	120.145	3.430.581
Machines, apparaten en installaties waarvoor heffing mogelijk is	1.192.059	495.217	0	696.842	119.253	0	0	100.666	715.429
Overige materiële vaste activa	2.867.351	1.404.378	502.278	960.694	477.499	0	0	358.026	1.080.168
Kapitaalverstrekking deelnemingen	49.000	0	0	49.000	0	0	0	0	49.000
Leningen woningbouwcorporaties	1.643.856	1.162	0	1.642.694	0	73.824	0	245	1.568.625
Overige langlopende leningen	4.888.447	95.533	173.545	4.619.369	619.076	834.531	0	3.776	4.400.138
Totaal	**166.288.808**	**55.752.390**	**3.323.580**	**107.212.837**	**16.925.064**	**1.852.528**	**473.350**	**4.243.311**	**117.568.712**

Overzicht lopende investeringsprojecten

In de gemeentelijke Nota activabeleid 2020 is vastgelegd dat investeringsbudgetten (inclusief voorbereiding) binnen 5 jaar na autorisatie afgewikkeld moeten zijn. Investeringsbudgetten die, na beschikbaarstelling door de raad, aan het eind van een begrotingsjaar ouder zijn dan 5 jaar worden niet voor verdere uitvoering in het volgend begrotingsjaar in stand gehouden. Het college kan aan de raad voor afloop van deze termijn, of zo snel mogelijk na afloop ervan, een onderbouwd voorstel doen tot verlenging.

Investerings-nummer	Omschrijving	Begrote uitgaven	Begrote inkomsten	Saldo van Begroting	Werkelijke uitgaven	Werkelijke inkomsten	Saldo van realisatie tot en met 31-12-2020	Som van restant budget	Per 31-12-2020 afsluiten	Afronding in
303013	Crematorium aankoop grond/aanleg ventweg	1.375.000	-1.375.000	0	1.349.017	-1.302.757	46.260	-46.260	-	2022
304005 t/m 08	Herbouw gemeentekantoor (2020)	7.986.500	-100.000	7.886.500	7.878.958	-173.165	7.705.793	180.707	-	2021
304009	Verduurzaming eigendommen	47.040		47.040	37.480		37.480	9.560	-	2021
304011	ARBO-wetgeving faciliteiten thuiswerken	82.500		82.500	0		0	82.500	-	2021
304233 t/m 49	Informatiserings- en Automatiseringsplan 2020	888.833	0	888.833	591.008	0	591.008	297.825	-	2020
304225	Vervanging vrachtwagen 2 TWB	333.500	0	333.500	282.652		282.652	50.848	Ja	
321131	Reviseren natzout-strooimachines	109.400	0	109.400	106.680	0	106.680	2.720	Ja	
321132	Upgrade strooimanagementsysteem	26.910	0	26.910	24.190	0	24.190	2.720	Ja	
365002	Vervanging 3 servicewagens	95.600	0	95.600	106.671	0	106.671	-11.071	Ja	
304220	Privacyscherm bij 't Convent	60.000	0	60.000	59.910	0	59.910	90	-	2021
I400	Carway, Huissen	349.295	0	349.295	1.209.952	-998.400	211.552	137.743	-	2021
I401	NEXTgarden	5.481.985	-4.781.985	700.000	2.868.152	-2.376.855	491.297	208.703		2021
321039	Revitalisering Zilverkamp fase I cluster 1 , 2, 3 & 5, Huissen	1.050.000	0	1.050.000	911.681	-32.696	878.986	171.014	-	2023

Investerings-nummer	Omschrijving	Begrote uitgaven	Begrote inkomsten	Saldo van Begroting	Werkelijke uitgaven	Werkelijke inkomsten	Saldo van realisatie tot en met 31-12-2020	Som van restant budget	Per 31-12-2020 afsluiten	Afronding in
321117	Revitalisering Zilverkamp fase II, III en IV, Huissen.	7.500.000	0	7.500.000	1.304.075	-24.560	1.279.515	6.220.485	-	2023
321075	Hoogwatervrij maken Looveerweg	150.000	0	150.000	23.479	0	23.479	126.521	-	2022
321086	Verkeersplan Centrum Huissen	420.000	-200.000	220.000	625.582	-210.562	415.020	-195.020	Ja	
321105	RW Bosweistraat en omgeving	115.000	0	115.000	115.000	0	115.000	0	Ja	
321108	Kruispunt Nielant-Wagenweg, Huissen	340.000	0	340.000	30.315	0	30.315	309.685	-	2021
321109	Reconstructie Loostraat	300.000	0	300.000	208.846	0	208.846	91.154	Ja	
321110	Dorpensingel	2.200.000	0	2.200.000	1.291.612	-264.271	1.027.341	1.172.659	-	2023
321111	Voet-/fietspad Viswei-Irenestraat, Angeren	25.000	0	25.000	0	0	0	25.000	-	2022
321114	Vervanging armaturen 2019	500.000	0	500.000	500.717	0	500.717	-717	Ja	
321115	Vervanging masten 2019	200.000	0	200.000	200.052	0	200.052	-52	Ja	
321116	Herontwikkeling Park Holthuizen	80.000	0	80.000	58.773	0	58.773	21.227	-	2022
321118	Fietsparkeervoorzieningen Huissen	50.000	0	50.000	40.559	0	40.559	9.441	-	2021
321119	Oplaadpalen electrische fietsen	50.000	0	50.000	0	0	0	50.000	-	2021
321120	Maatregelen wegcategoriseringsplan 2019	55.000	0	55.000	24.006	0	24.006	30.994	-	2021
321121	Kruispunt Hegsestr.-Kapelstr. Gendt	245.000	0	245.000	12.783	0	12.783	232.217	-	2021
321122	Voorbereiding Aanpak Papenstraat, Bemmel	100.000	0	100.000	20.755	0	20.755	79.245	-	2022
321123	Voorbereiding Fietsvoorzieningen De Plak, Bemmel	75.000	0	75.000	34.092	0	34.092	40.908	-	2022
321124	Revitalisering Houtakker-I, Bemmel	100.000	0	100.000	88.018	0	88.018	11.982		2021
321125	Ontsluiting parkeerplaatsen de Heister, Bemmel	25.000	0	25.000	19.648	0	19.648	5.352	-	2021

Investerings-nummer	Omschrijving	Begrote uitgaven	Begrote inkomsten	Saldo van Begroting	Werkelijke uitgaven	Werkelijke inkomsten	Saldo van realisatie tot en met 31-12-2020	Som van restant budget	Per 31-12-2020 afsluiten	Afronding in
321126	Reconstructie Nijmeegsestraat, Gendt	745.000	0	745.000	0	0	0	745.000	-	2021
321127	Verkeersmaatregelen Nijmeegsestraat, Gendt	195.000	0	195.000	0	0	0	195.000	-	2021
321128	RW Onderhoud wegen 't Zand, Huissen	231.085	0	231.085	231.085	0	231.085	0	-	2022
321130	RW Peperstraat-Gasthuisstraat Huissen	36.200	0	36.200	36.200	0	36.200	0	Ja	
321133	RW Woerdsestraat, Gendt	87.000	0	87.000	0	0	0	87.000	-	2022
321134	Ontsluiting Karstraat - Houtakker II	25.000	0	25.000	4.300	0	4.300	20.700	-	2022
321135	Maatregelen wegcategoriseringsplan 2020	50.000	0	50.000	5.738	0	5.738	44.262	-	2021
321136	Fietsparkeervoorzieningen	50.000	0	50.000	0	0	0	50.000	-	2021
321137	Maatregelen Verkeershandhavingsprojecten	100.000	0	100.000	0	0	0	100.000	-	2021
321138	RW Doelenstraat/Conventstraat, Huissen	35.000	0	35.000	35.000	0	35.000	0	-	2021
322004	Parkeerplaatsen Molenweide, Huissen	100.000	0	100.000	1.745	0	1.745	98.255	-	2021
342119	Herinrichting Ot en Sienpad Huissen	200.000	0	200.000	195.015	0	195.015	4.985	-	2021
342120	Pro College Bemmel: Uitbreiding	513.000	0	513.000	513.000	0	513.000	0	Ja	
342121	Pro College Bemmel: Inrichting/meubilair	62.000	0	62.000	62.000	0	62.000	0	Ja	
342122	Voorbereiding OBC de Heister school	548.000	0	548.000	0	0	0	548.000	-	2024
342123	Voorbereiding OBC de Heister gymzalen	151.000	0	151.000	0	0	0	151.000	-	2024

Investerings-nummer	Omschrijving	Begrote uitgaven	Begrote inkomsten	Saldo van Begroting	Werkelijke uitgaven	Werkelijke inkomsten	Saldo van realisatie tot en met 31-12-2020	Som van restant budget	Per 31-12-2020 afsluiten	Afronding in
342124	Voorbereiding OBC de Heister 10-14 college	35.000	0	35.000	0	0	0	35.000	-	2024
342125	Voorbereiding IKC Het Sterrenbos	232.000	0	232.000	0	0	0	232.000	-	2023
342126	Voorbereiding IKC De Doornick	130.000	0	130.000	0	0	0	130.000	-	2023
342127	Voorbereiding IKC De Vonkenmorgen	186.000	0	186.000	0	0	0	186.000	-	2023
352001	Verplaatsing Jonge Kracht / Polseweg	5.200.000	-200.000	5.000.000	4.417.164	-532.019	3.885.145	1.114.855	-	2021
352027	Uitbreiding kleedruimtes de Bataven	100.000	0	100.000	14.079	0	14.079	85.921	-	2021
352028	Tijdelijke huisvesting SGS	457.000	0	457.000	505.123	-69.052	436.071	20.929	-	2021
352039	Verduurzaming binnensportaccommodaties	245.280	0	245.280	19.545	0	19.545	225.735	-	2021
352040	Verduurzaming buitensportaccommodaties	43.680	0	43.680	10.755	0	10.755	32.925	-	2021
357002	Uitvoeringsprogramma Landschap Lingewaard	126.936	-72.606	54.330	101.527	-47.521	54.007	323	-	2021
I570/357012	Uitvoeringsprogramma Landschap & Biodiv. 2019-2023	157.800	-86.100	71.700	37.255	-11.857	25.398	46.302	-	2023
357013	Vervanging speelvoorzieningen 2020	50.000	0	50.000	0	0	0	50.000	-	2021
357014	Vervanging groen en bomen 2020	115.000	0	115.000	30.845	0	30.845	84.155	-	2021
361025	Aankoop grond OC Doornenburg	13.350	0	13.350	15.011	0	15.011	-1.661	Ja	
372112	Rioleringswerkzaamheden 't Zand, Huissen	1.694.620	0	1.694.620	651.414	0	651.414	1.043.206	-	2022
372113	Rioolvervanging Korte Loostraat, Huissen	30.000	0	30.000	51.495	0	51.495	-21.495	-	2023
372137	GRP 13/15 Bosweistraat	1.580.000	0	1.580.000	1.234.830	-52.710	1.182.120	397.880	Ja	
372148	Kleine afkoppelprojecten	100.000	0	100.000	87.119	0	87.119	12.881	Ja	

Investerings-nummer	Omschrijving	Begrote uitgaven	Begrote inkomsten	Saldo van Begroting	Werkelijke uitgaven	Werkelijke inkomsten	Saldo van realisatie tot en met 31-12-2020	Som van restant budget	Per 31-12-2020 afsluiten	Afronding in
372149	Riolering Wardstraat west/Flierenhofstr.	332.000	0	332.000	262.223	0	262.223	69.777	Ja	
372150	Reconstr Nijmeegsestr Gendt riool/wegen	2.135.000	0	2.135.000	232.544	0	232.544	1.902.456	-	2021
372151	Reconstructie Loostraat, riolering	210.000	0	210.000	145.130	0	145.130	64.870	Ja	
372152	Relinen riolering 2019	275.000	0	275.000	223.584	0	223.584	51.416	-	2021
372156	Afkoppelen part.percelen Doornenburg en Angeren	275.000	0	275.000	134.886	0	134.886	140.115	-	2021
372158	Rioolverv. Peperstraat-Gasthuisstraat	433.800	0	433.800	340.275	0	340.275	93.525	-	2021
372159	Regenwaterriolering Ot en Sienpad, Huissen	69.000	0	69.000	68.872	0	68.872	128	Ja	
372160	Vervangen vacuumputten mech.riolering	110.000	0	110.000	106.864	0	106.864	3.136	-	2021
372161	Voorb. verv/verb. riol. Doelenstraat/Conventstraat, Huissen	635.000	0	635.000	15.944	0	15.944	619.056	-	2021
372162	Voorb. verv/verb. riol Woerdsestr., Gendt	30.000	0	30.000	11.919	0	11.919	18.081	-	2022
372205	Renovatie/vervangen pompen en gemalen 2017	520.000	0	520.000	437.807	0	437.807	82.193	-	2021
372607	Uitvoeringskrediet duikers Gendt	338.000	-80.000	258.000	362.398	-77.932	284.466	-26.466	Ja	
372700/05	Waterbergingbanken (2014)	126.242	-126.242	0	105.152	-20.125	85.027	-85.027	-	2024
372710	Waterberging openbare ruimte	50.000	0	50.000	0	0	0	50.000	-	2023
372712	Zonnepanelen op gemeentelijke daken	1.650.000	0	1.650.000	1.215.592	-420	1.215.172	434.828	-	2021

Investerings-nummer	Omschrijving	Begrote uitgaven	Begrote inkomsten	Saldo van Begroting	Werkelijke uitgaven	Werkelijke inkomsten	Saldo van realisatie tot en met 31-12-2020	Som van restant budget	Per 31-12-2020 afsluiten	Afronding in
372713	Reconstructie wegfundering Wardstraat, Bemmel	295.000	0	295.000	295.000	0	295.000	0	Ja	
373006	Ondergrondse afvalcontainers 2019	137.500	0	137.500	135.216	0	135.216	2.284	-	2021
375012	Begraafplaatsen Gendt, Bemmel en Huissen (2016)	90.000	0	90.000	88.581	0	88.581	1.419	Ja	
383014	Voorbereiding ontwikkeling Aloysiuslocatie, Huissen	350.000	0	350.000	298.195	0	298.195	51.805	-	2023
383016	Herontwikkeling locatie voormalige gemeentewerf, Gendt	24.500	0	24.500	24.480	0	24.480	20	Ja	
383017	Voorbereidingskrediet Zandsestraat, Bemmel	50.000	0	50.000	15.872	0	15.872	34.128	-	2028
		52.177.556	**-7.021.933**	**45.155.623**	**32.805.438**	**-6.194.901**	**26.610.537**	**18.545.086**		

303013 - Crematorium aankoop grond/aanleg ventweg
Doel:
Realisatie van een crematorium in Lingewaard door het beschikbaar stellen van grond en de aanleg van de daarvoor benodigde infrastructuur.
Voortgang:
Uitvaartorganisatie DELA geeft aan dat de bouw is vertraagd door een tussentijds fusieproces. Er zijn nog beperkte kosten te verwachten in het kader van begeleiding van het Explosievenonderzoek en de overdracht van de ventweg aan de gemeente. In 2021 start de bouw van het crematorium.

304005 t/m 08 - Herbouw gemeentekantoor (2020)
Doel:
Herbouw van het gemeentekantoor Bemmel.
Voortgang:
De eindoplevering neemt meer tijd in beslag dan gepland.

304009 - Verduurzaming eigendommen
Doel:
Vóór 2022 tenminste energielabel B voor ons gemeentelijk vastgoed (althans de energielabelplichtige gebouwen).
Voortgang:
De uitvoering loopt in 2021.

304011 - ARBO-wetgeving faciliteiten thuiswerken
Doel:
Op grond van de Arbeidsomstandighedenwet draagt de gemeente ook Arbo-verantwoordelijkheden voor de werkplek thuis. In de Arbowet zijn ook regels opgenomen over thuiswerken en de manier waarop de gemeente ervoor dient te zorgen dat de mensen veilig en gezond hun werk kunnen uitvoeren binnen de geldende Arbonormen. Op grond van de Arbowetgeving is het niet toegestaan om kosten voor Arbo-voorzieningen voor rekening van de medewerker te laten komen. Om de thuiswerkplek goed te kunnen inrichten vragen we krediet aan (€ 82.500) voor een bureaustoel en een bureau.
Voortgang:
Uitvoering geschiedt in 2021.

304233 t/m 49 - Informatiserings- en Automatiseringsplan 2020
Doel:
Het Informatiserings- en Automatiseringsplan geeft aan welke investeringen en vervangingen we de komende jaren moeten doen om het huidige ICT-landschap op orde te houden.
De informatie-, applicatie en technische architecturen en de ICT-dienstverlening wordt zoveel mogelijk afgestemd op de behoefte van de inwoner en de interne klant.
Voortgang:
Door de ICT-samenwerking hebben we investeringen uitgesteld zodat we een gezamenlijke infrastructuur kunnen realiseren. Doorschuiven naar 2021 en 2022.

304225 - Vervanging vrachtwagen tbv Technisch Wijkbeheer
321131 - Reviseren natzout-strooimachines
321132 - Upgrade strooimanagementsysteem
365002 - Vervanging 3 servicewagens

Doel:
Vervanging en revisering van verschillend (financieel) afgeschreven materieel in 2020. Dit betreft een vrachtwagen, natzout-strooimachines, het strooimanagementsysteem en 3 servicewagens
Afwikkeling:
Het genoemde materieel is volgens planning vervangen in 2020 en draait volop mee in de uitvoering. De onderschrijding op de vrachtwagen komt doordat afdracht van bpm achterwege blijft.

304220 - Privacyscherm bij 't Convent

Doel:
Realiseren van een privacyscherm voor de omwonenden in het kader van de herbestemming van het voormalige gemeentekantoor Huissen.
Voortgang:
Na afronding van de grondruil in 2021 kan het krediet worden afgesloten.

I400 - Carway, Huissen

Doel:
Het project bestaat uit de volgende onderdelen:
- Kruispunt Valom
- Oversteek Zandsedwarsstraat
- Bocht Zandsevoetpad
- Doorsteek Nieuwediep

Voortgang:
In november 2017 heeft de provincie Gelderland een éénmalige subsidie toegekend van maximaal € 1.560.000. Het project dient op 1 juli 2022 te zijn afgerond. De aanvraag tot vaststelling van de subsidie moet uiterlijk 1 oktober 2022 ingediend worden.
Voor de deelprojecten ‘Kruispunt Valom’ (afgerond) en de ‘Oversteek Zandsedwarsstraat’ (uitvoering eind 2021/begin 2022) is deze planning geen probleem. Voor de deelprojecten ‘Bocht Zandsevoetpad’ en ‘Doorsteek Nieuwediep’ is overleg gaande met de provincie Gelderland. Dit naar aanleiding van de aangenomen motie van de gemeenteraad om te staken met de beide deelprojecten.
In het 3e kwartaal van 2021 moet duidelijk worden op welke wijze de subsidiebeschikking moet worden bijgesteld dan wel moet worden afgerond.

I401 - NEXTgarden

Doel:
Op 7 april 2017 is er door provincie Gelderland een subsidie toegekend van €3 miljoen voor het programma NEXTgarden. De afspraken over de besteding van deze middelen zijn vastgelegd in de op 12 juni 2017 ondertekende samenwerkingsovereenkomst tussen provincie Gelderland en gemeente Lingewaard. In deze samenwerkingsovereenkomst zijn ook nadere financiële afspraken opgenomen: gemeente en provincie spannen zich in om aanvullend de uit de eerste fase herstructurering glastuinbouw Huissen-Angeren resterende middelen beschikbaar te stellen. Dit is een bedrag van €1.781.985,- aan provinciale middelen en €700.000,- aan gemeentelijke middelen. De gemeenteraad van Lingewaard heeft deze middelen bij besluit van 9 november 2017 toegekend. De provincie heeft middels de aangepaste beschikking van 13 december 2018 laten weten de middelen beschikbaar te stellen. In 2020 hebben gemeente en provincie besloten de samenwerkingsovereenkomst te verlengen met een jaar. Ook de beschikking is hierop aangepast. Voor de uitvoering van het

programma NEXTgarden is hiermee in de periode 2017 – 2021 een totaal budget van (afgerond) €5,5 miljoen beschikbaar.
Voortgang:
In 2020 is € 1.025.422 van de € 5,5 miljoen besteed aan het programma NEXTgarden. Hiermee is ruim binnen het budget van € 1.721.380 voor 2020 gebleven. Gedurende 2020 hebben we conform de subsidiebeschikking van de provincie € 534.595 ontvangen. Restantbudget voor NEXTgarden in 2021 bedraagt € 1.911.515. Verantwoording over de bestede middelen vindt plaats in de jaarrekening 2021.

321039 - Revitalisering Zilverkamp fase I cluster 1, 2, 3 & 5, Huissen
Doel:
Groot onderhoud van de Zilverkamp
Voortgang:
Het resterende budget is vooral bestemd voor activiteiten in het kader van duurzaamheid.

321117 - Revitalisering Zilverkamp fase II, III en IV, Huissen.
Doel:
Groot onderhoud van de Zilverkamp
Voortgang:
Vanwege Covid-19 zijn veel straatbijeenkomsten afgelast, de planvorming is daardoor vertraagd.

321075 - Hoogwatervrij maken Looveerweg
Doel:
Het opstellen van een voorstel voor het uitvoeren van concrete matregelen waarmee de bereikbaarheid van het industrieterrein verbetert en veiliger wordt. DIt voorbereidingskrediet is voor 2020-2022. Uitvoering is gepland in 2023-2029.
Voortgang:
In het investeringsplan is realisatie van maatregelen voorzien in de periode 2023 - 2029. Het nemen van maatregelen is afhankelijk van meerdere aspecten (effect op waterstand, effect op natuur, etc) en medewerking van andere overheden. Hierover wordt overleg gevoerd en worden opties voor maatregelen uitgewerkt. Beiden lopen door tot 2022. Activiteiten in 2020 ten laste van het voorbereidingskrediet zijn toegelicht in het jaarverslag.
In voorgaande jaren is een rivierkundige verkenning uitgevoerd. Het restant van het voorbereidingskrediet is voor loon- en advieskosten verbonden aan het project. In 2020 is in overleg met andere overheden geïnventariseerd welke mogelijkheden er bestaan voor het vervolg. Begin 2021 worden die bevindingen aan het college voorgelegd.

321086 - Verkeersplan Centrum Huissen
Doel:
Het autoluw en verkeersveiliger maken van het centrumgebied van Huissen door de realisatie van verzinkbare palen.
Afwikkeling:
Bij de uitvoering van dit project zijn we tegen flinke weerstand opgelopen vanuit de omgeving en hebben we last gehad van een aantal technische problemen, waardoor de uitvoering is vertraagd. Door de extra tijd en energie die in dit project is gestoken, zijn de kosten ook hoger uitgevallen dan vooraf was geraamd. Het ontvangen subsidiebedrag was nodig om het project uit te kunnen voeren.

321105 - RW Bosweistraat en omgeving

Afwikkeling:
Dit project is uitgevoerd in combinatie met investeringsnummer 372137. De uitgaven zijn meegevallen voornamelijk door een voordelige aanbesteding. De aannemer heeft scherp ingeschreven.
Het werk is voor het overgrote deel in 2018 en 2019 uitgevoerd. Het project kon in 2019 niet afgesloten worden in verband met de aanplant van het openbaar groen in 2020.

321108 - Kruispunt Nielant-Wagenweg, Huissen

Doel:
Het verbeteren van de oversteekbaarheid van de Nielant in Huissen en het verbeteren van de verkeersveiligheid op de kruising Nielant-Wagenweg in Huissen.
Voortgang:
Project is momenteel in voorbereiding. Na het doorlopen van de juridische planprocedure (omgevingsvergunning) kan het project naar verwachting in Q2 2021 worden aanbesteed en aansluitend uitgevoerd.

321109 - Reconstructie Loostraat

Afwikkeling::
Dit project is in combinatie uitgevoerd met investeringsnummer 372151. Oorzaak van onderschrijding is een groot aanbestedingsvoordeel en daarnaast ook het lager uitvallen van de voorbereidingskosten.

321110 - Dorpensingel

Doel:
Op 19 maart 2019 hebben de gemeenten Nijmegen en Lingewaard een samenwerkings- en realisatieovereenkomst ‘Dorpensingel’ (SOK) ondertekend. Samen met de gemeente Nijmegen wordt er gewerkt de uitwerking van de vier deelprojecten:
- De realisatie van de Dorpensingel op grondgebied Lingewaard en Nijmegen
- Een veilige fietsoversteek RijnWaalpad over de Ressensestraat
- Een verkeersveilig Vossenhol
- Verkeersmaatregelen op de Vossenpelsestraat

Voortgang:
Project loopt nog door.

321111 - Voet-/fietspad Viswei-Irenestraat, Angeren

Doel:
Het aanleggen van een voet-/fietspad tussen de Viswei en de Irenestraat te Angeren.
Voortgang:
De uitvoering van deze verkeersmaatregel wacht op de definitieve plannen van het woningbouwplan De Poel. Binnen deze woningbouwontwikkeling dient een voet-/fietspad aangelegd te worden.

321114 - Vervanging armaturen 2019

Doel:
Het doel was om oude veel energie verbruikende armaturen te vervangen voor zuinige led-exemplaren. Met deze investering is een gedeelte van het areaal vervangen door led-armaturen. Totaal 1.300 stuks.
Afwikkeling:
Het project is volgens planning uitgevoerd.

321115 - Vervanging masten 2019

Doel:
Het doel was het vervangen van oude lichtmasten door nieuwe exemplaren. Met deze investering zijn bijna alle oude lichtmasten vervangen. Het gehele areaal heeft nu een gemiddelde leeftijd van 20 jaar.
Afwikkeling:
Het project is volgens planning uitgevoerd.

321116 - Herontwikkeling Park Holthuizen

Doel:
Het aansluiten van het park op de bestaande wegen- en paden, in verband met het intensiever recreatief gebruik van de locatie van de voormalige manege.
Het aansluiten op bestaande infra omvat drie onderdelen, te weten het verleggen van de Parkdreef, het afstemmen van parkeervoorzieningen en het regelen van de toegankelijkheid van het schouwpad langs een watergang.
Grondslag is de uitvoeringsovereenkomst tussen initiatiefnemer en gemeente.
Voortgang:
In 2020 is met het verleggen van de Parkdreef het in financieel opzicht grootste onderdeel gerealiseerd. Het restant dient beschikbaar te blijven voor eventuele kosten verbonden aan de andere twee afspraken. De uitvoering daarvan is gekoppeld aan een uitvoeringsovereenkomst. In 2021 wordt het bestemmingsplan in procedure gebracht. Als het plan onherroepelijk is (2022) kan worden beoordeeld in hoeverre het restant van het investeringskrediet nog nodig is.

321118 - Fietsparkeervoorzieningen Huissen

Doel:
Het uitbreiden van het aantal fietsparkeervoorzieningen in Huissen.
Voortgang:
Door de COVID-19 crisis hebben we het restbudget niet kunnen inzetten voor de realisatie van extra fietsparkeervoorzieningen. In 2021 willen we het restbudget gaan inzetten voor extra fietsparkeervoorzieningen.

321119 - Oplaadpalen elektrische fietsen

Doel:
Het realiseren van oplaadpalen voor elektrische fietsen
Voortgang:
Door een tekort aan personele capaciteit (begin 2020) en de COVID-19 crisis is dit project vertraagd. In 2020 is er een concept-plan opgesteld en voorgelegd aan stakeholders. We verwachten het plan in 2021 uit te voeren.

321120 - Maatregelen wegcategoriseringsplan 2019

Doel:
Het uitvoeren van diverse verkeersmaatregelen uit het Wegencategoriseringsplan.
Voortgang:
De uitvoering van diverse verkeersmaatregelen loopt door in 2021.

321121 - Kruispunt Hegsestr.-Kapelstr. Gendt

Doel:
Verbeteren oversteekbaarheid en verkeersveiligheid op de kruispunten Kapelstraat - Hegsestraat en Kapelstraat - Bonkelaar in Gendt.
Voortgang:
De planvoorbereidingsfase wordt begin 2021 afgerond. Daarna start de aanbestedingsprocedure, zodat het project in 2021 kan worden uitgevoerd.

321122 - Voorbereiding Aanpak Papenstraat, Bemmel

Doel:
Verbeteren van de verkeersveiligheid en (verkeers)leefbaarheid op de Papenstraat in Bemmel.
Voortgang:
We verwachten de planvoorbereiding in 2022 af te ronden. Daarna volgt de uitvoeringsfase.

321123 - Voorbereiding Fietsvoorzieningen De Plak, Bemmel

Doel:
Het realiseren van fietsvoorzieningen op De Plak in Bemmel tussen de Deellaan en de Kattenleger.
Voortgang:
Dit project wordt in 2021 nader voorbereid. Bij de begrotingsbehandeling 2021 is een uitvoeringskrediet gereserveerd voor de uitvoering in 2022.

321124 - Revitalisering Houtakker-I, Bemmel

Doel:
Er wordt ingezet op het aantrekkelijker maken van de Houtakker I. Ondernemers hebben aangegeven in te willen zetten op de aanleg van een voetpad, verduurzaming van het bedrijventerrein en een gevel c.q. voorterreinen renovatieprogramma. De projecten worden in samenwerking met de ondernemers en met de stichting beheer bedrijventerrein Houtakker opgepakt. Het krediet wordt ingezet voor investeringen in de openbare ruimte. Ondernemers hebben gewezen op het belang van een goede veiligheid (camerabewaking) en verwijzingsborden naar bedrijven op het terrein. Het groen zal kwalitatief verbeterd worden.
Voortgang:
Op basis van afspraken tussen gemeente en ondernemers op het terrein zijn vanuit het budget bijdragen geleverd aan concrete voorstellen voor het nemen van maatregelen. Het merendeel daarvan is in 2020 uitgevoerd. In 2020 zijn nog aanvragen binnen gekomen die in 2021 worden afgehandeld. Na die afhandeling is het project afgerond.
Een restantbudget komt als investeringsbudget voor het terrein Gendt-Bemmel beschikbaar.

321125 - Ontsluiting parkeerplaatsen de Heister, Bemmel

Doel:
Door De Heister te ontsluiten via het Drieske zijn de parkeerplaatsen aan het einde van De Heister weer beschikbaar voor de bewoners van de Poeldrik en omgeving. Aangezien daar een tekort aan parkeerplaatsen was, is nu een alternatieve parkeervoorziening beschikbaar.
Voortgang:
Werkzaamheden zijn uitgevoerd, het restant wordt gereserveerd voor evaluatie (één jaar naar uitvoering).

321126 - Reconstructie Nijmeegsestraat, Gendt

Doel:
Verbeteren wegconstructie (incl. fundering) Nijmeegsestraat. Door de weg te voorzien van een goede fundering wordt de overlast door geluid en trillingen voor de omwonenden minder. Dit wordt als integraal project uitgevoerd waarbij ook de riolering en weginrichting aangepast worden.
Voortgang:
Dit project heeft in combinatie met investeringsnummer 372150 een doorlooptijd van meerdere jaren en kan nog niet worden afgesloten.

321127 - Verkeersmaatregelen Nijmeegsestraat, Gendt

Doel:
Betere afstemming van de weginrichting op de functie en het gebruik van de weg. Een groot deel van de weg wordt 30 km/uur-gebied. Hierdoor verhogen we de veiligheid. Het gedeelte waar 50 km/uur gereden mag worden maken we veiliger met rode fietsstroken. Dit wordt als integraal project uitgevoerd waarbij ook de riolering aangepast wordt en een betere wegfundering aangelegd wordt.
Voortgang:
Dit project heeft in combinatie met 372150 een doorlooptijd van meerdere jaren en kan nog niet worden afgesloten.

321128 - RW Onderhoud wegen 't Zand, Huissen

Voortgang:
Dit project wordt gecombineerd uitgevoerd met investeringsnummer 372112. Dat project wordt in 2 fasen uitgevoerd. De 1e fase is nu in uitvoering. Fase 2 heeft vertraging opgelopen. De verwachting is dat de 2e fase in 2022 wordt afgerond.

321130 - RW Peperstraat-Gasthuisstraat Huissen

Doel:
Tijdens de rioolvervanging wordt ook direct de wegfundering vervangen in een integraal project.
Voortgang:
Dit project wordt in combinatie met de rioleringswerkzaamheden uitgevoerd (372158) en tegelijkertijd afgesloten. Het budget is in zijn geheel overgeheveld naar het budget 372158.

321133 - RW Woerdsestraat, Gendt

Doel:
Tegelijk met de vervanging van de riolering wordt ook het wegdek verbeterd.
Voortgang:
De voorbereiding heeft vertraging opgelopen in verband met te weinig personele capaciteit. De verwachting is wel dat de voorbereiding in 2021 kan worden afgerond en de uitvoering van dit project in 2022.

321134 - Ontsluiting Karstraat - Houtakker II

Doel:
Voorbereidingskrediet t.b.v. voorbereidingskosten voor het realiseren van een optimale ontsluiting Bedrijventerrein Houtakker II en ter ontlasting van de Papenstraat.
Voortgang:
Dit betreft een voorbereidingskrediet dat nodig is voor de planvoorbereiding van de realisatie van een extra ontsluiting van bedrijventerrein Houtakker II op de Karstraat. De planvoorbereiding loopt door in 2021.

321135 - Maatregelen wegcategoriseringsplan 2020
Doel:
Het uitvoeren van verkeersmaatregelen die voortvloeien uit het Wegencategoriseringsplan.
Voortgang:
De uitvoering van verschillende verkeersmaatregelen loopt door in 2021.

321136 – Fietsparkeervoorzieningen
Doel:
Het plaatsen en vervangen van fietsparkeervoorzieningen in de centrumgebieden van Angeren, Doornenburg en Gendt.
Voortgang:
We zijn van plan in 2021 de fietsparkeervoorzieningen te realiseren.

321137 - Maatregelen Verkeershandhavingsprojecten
Doel:
Het aanbrengen van aanvullende snelheidsremmende maatregelen binnen de 30 km/uur-zone op de Kamervoort (Angeren), de Hoeve (Huissen) en de Pannerdenseweg (Doornenburg).
Voortgang:
We zijn van plan in 2021 de snelheidsremmende maatregelen te realiseren.

321138 - RW Doelenstraat/Conventstraat, Huissen
Doel:
Tijdens de rioolvervanging wordt ook direct de wegfundering vervangen in een integraal project.
Voortgang:
De vervanging van riolering en wegdek kan pas starten als de woningbouw gereed is. De verwachting is dat de start hiervan in 2021 is.

322004 - Parkeerplaatsen Molenweide, Huissen
Doel:
Uitbreiding parkeerterrein van de Molenweide, voor zowel auto's als camperplaatsen.
Voortgang:
Project loopt nog door.

342119 - Herinrichting Ot en Sienpad Huissen
Doel:
Herinrichting van het Ot en Sienpad ivm de renovatie van het scholencomplex.
Voortgang:
Het project moet nog worden afgerond met de aanpassing van het groen.

342120 - Pro College Bemmel: Uitbreiding
342121 - Pro College Bemmel: Inrichting/meubilair

Doel:

- Uitbreiding en renovatie van het schoolgebouw van het Pro College aan de Sportlaan 1k te Bemmel.
- Inrichting van het schoolgebouw van het Pro College aan de Sportlaan 1k te Bemmel na de renovatie en uitbreiding.

Afwikkeling:
De uitbreiding en renovatie van het Pro College was begin 2020 gereed. Het schoolbestuur was bouwheer, dus wij konden als gemeente weinig sturen hierin. Er is vertraging opgelopen door wijziging van de Pfas/stikstof maatregelen. Ook is er door COVID-19 wat vertraging opgelopen in de afrondende fase.

342122 - Voorbereiding OBC de Heister school

Doel:
Nieuwbouw van het schoolgebouw OBC De Heister te Bemmel.
Voortgang:
Dit is een complex project waar verschillende belangen spelen. Dat vergt een zorgvuldige uitvoering die soms wat langer duurt. Zo heeft het vaststellen van de massastudie door het College enige tijd in beslag genomen. Ook is dit project wat vertraagd door de beperkende maatregelen rondom COVID-19.

342123 - Voorbereiding OBC de Heister gymzalen

Doel:
Nieuwbouw van drie gymzalen behorend bij het schoolgebouw OBC De Heister te Bemmel.
Voortgang:
Dit is een complex project dat parallel loopt aan de nieuwbouw van het schoolgebouw De Heister. In 2020 is door het College de vraag gesteld of er wel/niet een sporthal gerealiseerd kan worden i.p.v. 3 gymzalen. Dit heeft gevolgen voor de exploitatie en de investering en voor de planning van het project. Om dit goed in kaart te brengen is er extra tijd nodig geweest. Ook is dit project wat vertraagd door de beperkende maatregelen rondom COVID-19.

342124 - Voorbereiding OBC de Heister 10-14 college

Doel:
Realisatie van vier lokalen voor het nog te ontwikkelen 10-14 college in gemeente Lingewaard.
Voortgang:
De ontwikkeling van het 10-14 onderwijs komt nog niet van de grond. Op dit moment verwachten we dat deze vier lokalen in de eerste termijn van het IHP (2019-2023) niet nodig zijn.

342125 - Voorbereiding IKC Het Sterrenbos

Doel:
Renovatie of nieuwbouw van IKC Het Sterrenbos te Huissen.
Voortgang:
Het project is nog in uitvoering.

342126 - Voorbereiding IKC De Doornick
Doel:
Renovatie of nieuwbouw van IKC De Doornick te Doornenburg.
Voortgang:
Het project is nog in uitvoering.

342127 - Voorbereiding IKC De Vonkenmorgen
Doel:
Renovatie of nieuwbouw van IKC De Vonkenmorgen te Gendt.
Voortgang:
Het project is nog in uitvoering.

352001 - Verplaatsing Jonge Kracht / Polseweg
Doel:
Het uitvoeren van de visie Polseweg zoals door de raad in 2017 is vastgesteld. Het project behelst de verplaatsing van het sportcomplex Schalkshof (inclusief bijbehorende infrastructuur) woningbouw en natuurontwikkeling.
Voortgang:
Project loopt nog.

352027 - Uitbreiding kleedruimtes de Bataven, Gendt.
Doel:
Oplossen kleedruimte problematiek De Bataven.
Voortgang:
Omdat het realiseren van twee kleedruimten voor De Bataven niet binnen het gestelde budget past, is als alternatieve oplossing een berging in overleg met De Bataven voorgesteld. Dit alternatief voldoet aan de wensen. In 2021 realiseren we de berging.

352028 - Tijdelijke huisvesting SGS
Doel:
Omdat de huidige gymzaal van SGS wordt herontwikkeld, heeft de raad eind 2019 besloten om een tijdelijke gymzaal voor SGS te bouwen. Locatie park 't Rosendael in Huissen.
Voortgang:
Budget beschikbaar door raad was € 457.488. We verwachten nog een SPUK-bijdrage van € 74.000. Van het budget moet in het voorjaar van 2021 nog groen in de buitenruimte van worden gerealiseerd (hegje en inzaaien gras), omdat we in de winter geen gras willen inzaaien en heggen willen plaatsen.

352039 - Verduurzaming binnensportaccommodaties
Doel:
Vóór 2022 tenminste energielabel B voor ons gemeentelijk vastgoed (althans de energielabelplichtige gebouwen).
Voortgang:
De uitvoering loopt in 2021.

352040 - Verduurzaming buitensportaccommodaties

Doel:
Vóór 2022 tenminste energielabel B voor ons gemeentelijk vastgoed (althans de energielabelplichtige gebouwen).
Voortgang:
De uitvoering loopt in 2021.

357002 - Uitvoeringsprogramma Landschap Lingewaard

Doel:
Uitvoering van verbeteringen in de landschappelijke structuur die passen bij de doelstellingen van het Landschaps Ontwikkelings Plan uit 2005.
Voortgang:
In 2020 is de uitvoering gestart van drie uitvoeringsprojecten. Na afronding hiervan stopt het programma en worden op basis van het nieuwe in 2020 vastgestelde uitvoeringsprogramma landschap en biodiversiteit nieuwe projecten gefaciliteerd.
De financiële afwikkeling van de provinciale cofinanciering van projecten vindt in 2021 plaats. Daarna kan het budget worden afgesloten.

I570/357012 - Uitvoeringsprogramma Landschap & Biodiv. 2019-2023

Doel:
Met het raadsbesluit van januari 2020 zijn de doelen vastgelegd, te weten:
- borging van landschap en landschapsverbeteringen die ondersteunend zijn aan cultuurhistorie, versterking biodiversiteit en klimaatadaptatie;
- aanleg, onderhoud en herstel van landschapselementen in het buitengebied;
- ondersteuning van vrijwilligers-groepen die actief zijn in landschapsbeheer;
- het stimuleren van de betrokkenheid van inwoners bij landschap en landschapsbeheer.

Voortgang:
In 2020 zijn de eerste projecten vanuit het programma gestart, waaronder een beplantingsproject en de ondersteuning van een “hoogstambrigade”. Het programma loopt door tot en met 2023.

357013 - Vervanging speelvoorzieningen 2020

Doel:
Op 18 september 2019 heeft de gemeenteraad het Speelruimteplan ‘Samen buiten ontdekken’ vastgesteld. Eén van de beslispunten van het speelruimteplan is het doorvoeren van een verbeterslag in de bestaande speelplekken en dan met name de buurtspeelplekken en sportplekken.
Voortgang:
Door de COVID-19 beperkingen was het lastig om interactief met bewoners aan de slag te gaan ter verbetering van speelplekken in de gemeente. De voorbereiding voor drie speelplekken is gereed alleen de uitvoering is niet meer gelukt in 2020. De uitvoering staat op de planning voor het voorjaar van 2021.

357014 - Vervanging groen en bomen 2020

Doel:
Om de kwaliteit van het openbaar groen en ons bomenbestand te waarborgen zijn structurele vervangingen noodzakelijk.
Voortgang:
De voorbereiding voor de groenvervangingsprojecten is gereed. Begin 2021 start de aannemer met het vervangen van groen en bomen.

361025 - Aankoop grond OC Doornenburg

Doel:
Het kunnen voortzetten van de huidige activiteiten die worden verzorgd in en door het OC Doornenburg inclusief buitenruimte.
Afwikkeling:
De voorbereiding heeft meer tijd gekost, hierdoor zijn extra kosten gemaakt.

372112 - Rioleringswerkzaamheden 't Zand, Huissen

Doel:
Vervangen riolering. Daarnaast de aanleg van een regenwaterstelsel om de kans op wateroverlast te verminderen en voor een duurzaam gescheiden afvoer.
Voortgang:
Het project in ’t Zand in Huissen is opgesplitst in twee fasen. De eerste fase is nu in uitvoering. Fase twee, de van Gochsestraat, heeft vertraging opgelopen. De reden hiervoor is dat er afstemming moet plaatsvinden met Verkeer en omgeving, waarbij tevens een relatie moet worden gelegd met toekomstige woningbouwprojecten. Voor fase 2 is vanuit het GRP nog een krediet beschikbaar van € 605.380. De verwachting is dat fase 2 in 2022 wordt afgerond.

372113 - Rioolvervanging Korte Loostraat, Huissen

Doel:
Vervangen riolering. Daarnaast de aanleg van een regenwaterstelsel om de kans op wateroverlast te verminderen en voor een duurzaam gescheiden afvoer.
Voortgang:
Er zijn extra kosten gemaakt in de voorbereiding omdat het bouwplan Korte Loostraat 6-12 voorrang heeft gekregen. Hierdoor waren extra noodmaatregelen noodzakelijk in het riool.
Overigens gaat het hier om overschrijding van het voorbereidingskrediet. Na de voorbereiding kan een totaal raming worden gemaakt van het project en wordt het zogenaamde uitvoeringskrediet opgevraagd (totaal benodigde projectkrediet minus reeds gevoteerde voorbereidingskrediet).
De voorbereidingen zijn voorlopig gestaakt, omdat besloten is voorrang te geven aan het bouwplan Korte Loostraat 6-12. Dit in verband met de aanvoerroute bouwmaterialen.

372137 - GRP 13/15 Bosweistraat, Bemmel

Doel:
Vervangen riolering. Daarnaast de aanleg van een waterberging onder de rijbaan om de kans op wateroverlast te verminderen en voor een duurzaam gescheiden afvoer.
Afwikkeling:
De uitgaven zijn meegevallen voornamelijk door een voordelige aanbesteding. De aannemer heeft scherp ingeschreven en daarnaast kon de uitkomende grond in een ander project worden gebruikt.
De meevallende baten betreft vooral de bijdrage van het waterschap van € 52.110 vanuit het waterplan. Deze kon nog niet worden voorzien tijdens de voorbereidingen en bij het voteren van het uitvoeringskrediet.
Het werk is voor het overgrote deel in 2018 en 2019 uitgevoerd. Het project kon in 2019 niet afgesloten worden in verband met de aanplant van het openbaar groen in 2020.

372148 - Kleine afkoppelprojecten

Doel:
Het afkoppelen van schoon regenwater van de riolering. Hierdoor wordt de riolering ontlast en kan schoon regenwater de grond infiltreren of worden afgevoerd naar sloten of vijvers. Dit budget is beschikbaar voor het jaar 2018/2019/2020 en wordt pas aangesproken als er zich kansen voordoen of als daar aanleiding toe is.
Afwikkeling:
In verband met COVID-19 is minder afgekoppeld bij particulieren in het jaar 2020.

372149 - Riolering Wardstraat west/Flierenhofstr.

Doel:
Vervangen riolering. Daarnaast de aanleg van een regenwaterstelsel om de kans op wateroverlast te verminderen en voor een duurzaam gescheiden afvoer.
Afwikkeling:
De aannemer heeft scherp ingeschreven. Hierdoor viel de inschrijving lager uit dan de begroting. De voorbereiding in 2019 en de uitvoering in 2020 is conform planning uitgevoerd.

372150 - Reconstr Nijmeegsestr Gendt riool/wegen

Doel:
Vervangen riolering. Daarnaast de aanleg van een regenwaterstelsel om de kans op wateroverlast te verminderen en voor een duurzaam gescheiden afvoer.
Voortgang:
Project heeft een doorlooptijd van meerdere jaren en is nog niet afgerond.

372151 - Reconstructie Loostraat, riolering

Doel:
Vervangen riolering en afkoppelen woningen. Het betreft hier een bijdrage vanuit het GRP voor het project.
Afwikkeling:
Oorzaak van onderschrijding is een groot aanbestedingsvoordeel en daarnaast ook het lager uitvallen van de voorbereidingskosten.

372152 - Relinen riolering 2019

Doel:
Het relinen van de riolering, zodat er weer een nieuwe levenscyclus ontstaat. Dit is vergelijkbaar met het vervangen van de riolering. Er wordt een nieuwe buis in de bestaande buis gebracht, zonder dat hiervoor de weg dient te worden opengebroken.
Voortgang:
De voorbereidingen zijn begin 2020 opgepakt maar tijdelijk gestaakt i.v.m. mogelijke nieuwe regelgeving m.b.t. asbest in rioolbuizen. Inmiddels is de uitvoering volop aan de gang.

372156 - Afkoppelen part.percelen Doornenburg en Angeren

Doel:
Het zoveel mogelijk afkoppelen van schoon regenwater van de riolering zodat het gemeentelijk riool wordt ontlast. Het gaat hier dan om het afkoppelen van schoon regenwater van particuliere percelen (bestrating en daken). Dit regenwater wordt na het afkoppelen afgevoerd naar een sloot of waterpartij, of infiltreert ter plaatse in de bodem.
Voortgang:
Het project loopt door over meerdere jaren en is nog niet afgerond.

372158 - Rioolverv. Peperstraat-Gasthuisstraat
Doel:
Vervangen riolering. Daarnaast het afkoppelen van schoon regenwater om de kans op wateroverlast te verminderen en voor een duurzaam gescheiden afvoer.
Voortgang:
Het project wordt volgens planning uitgevoerd.

372159 - Regenwaterriolering Ot en Sienpad, Huissen
Doel:
Aanleg van een regenwaterriolering en wadi zodat schoon regenwater niet meer hoeft te worden vermengd met vuil rioolwater. Daarnaast wordt de kans op wateroverlast verminderd. Het betreft hier een bijdrage vanuit het GRP voor het project.
Afwikkeling:
Geen vertraging.

372160 - Vervangen vacuumputten mech.riolering
Doel:
Het vervroegd vervangen van 45 vacuümpompen. De reden van hiervan is dat de putten niet meer voldoen aan de Arbowetgeving en een deel van de putten tevens moeilijk bereikbaar is omdat deze zijn aangelegd op particulier terrein.
Voortgang:
Er is geen vertraging te melden. Het project is bijna klaar, maar kon net niet meer in 2020 worden afgerond.

372161 - Voorb. verv/verb. riol. Doelenstraat / Conventstraat, Huissen
Doel:
Vervangen riolering. Daarnaast de aanleg van een regenwaterstelsel om de kans op wateroverlast te verminderen en voor een duurzaam gescheiden afvoer.
Voortgang:
Er wordt vooralsnog geen vertraging verwacht. Het project loopt door over meerdere jaren en is nog niet afgerond.

372162 - Voorb. verv/verb. riol Woerdsestr.. Gendt
Doel:
Vervangen riolering. Daarnaast de aanleg van een regenwaterstelsel om de kans op wateroverlast te verminderen en voor een duurzaam gescheiden afvoer.
Voortgang:
Na deze voorbereiding kan een totaal raming worden gemaakt van het project en wordt het zogenaamde uitvoeringskrediet opgevraagd. De voorbereiding heeft vertraging opgelopen in verband met te weinig personele capaciteit. De verwachting is wel dat de voorbereiding in 2021 kan worden afgerond en de uitvoering van dit project in 2022.

372205 - Renovatie/vervangen pompen en gemalen 2017

Doel:
Het renoveren of vervangen van pompen en gemalen na het einde van de levensduur. Het betreft een uitvoeringskrediet. Diverse pompen en gemalen worden vervangen en gerenoveerd over meerdere jaren. Er is nog voldoende budget om ook in 2021 pompen en gemalen te kunnen vervangen. De eigen buitendienst is hier nauw bij betrokken.
Voortgang:
Het is een project wat is uitgesmeerd over meerdere jaren. In 2021 kan dit project worden afgesloten.

372607 - Uitvoeringskrediet duikers Gendt

Doel:
Het vergroten van duikers om de afvoer te verbeteren.
Voortgang:
Het project verliep financieel voorspoedig tot aanvang Langstraat: nutspartijen hadden – tegen eerdere uitspraken in - toch werk en veroorzaakten aanvullende werkzaamheden door en stilstand van de Liemers.
Door de verschuiving in planning diende asfalt in januari gedraaid te worden; veel asfaltcentrales zijn dan in onderhoud. Ook dit bracht meerwerk met zich mee.
De grootste tegenvaller zat in af te voeren grond van de Langstraat; in het verkennende bodemonderzoek vooraf leek de grond AW-kwaliteit. Bij bemonstering in depot bleek de grond bestrijdingsmiddelen ver over de interventiewaarde te bevatten.
Het gewenste resultaat is behaald.

372700/05 - Waterbergingbanken (2014)

Doel:
De aanleg van een waterbergingslocatie voor de waterbergingsbank. De gemeente legt de waterberging aan. Een waterbergingsbank geeft een initiatiefnemer van een ruimtelijk project de mogelijkheid om te kunnen voldoen aan de waterbergingsopgave van het waterschap. Wanneer deze niet op de projectlocatie kan worden aangelegd, dan kan gebruik worden gemaakt van de waterbergingsbank. De initiatiefnemer kan dan participeren in de waterbergingsbank en de waterbergingsopgave wordt dan afgekocht.
Voortgang:
De ‘Begrote ontvangsten’ zijn de bijdragen van de participanten. Intern is afgesproken dat na 8 jaar dit project financieel wordt afgesloten. Dan ook zal blijken of er genoeg participanten zijn, en of er een positief of negatief saldo is.
Bij de waterbergingsbank is er voor iedere waterbergingslocatie, dus per kern, een financiële huishouding ingericht. Dit betekent dat er eerst uitgaven zijn voor de aanleg, en dat later de participanten zorgen voor de inkomsten. Omdat er mogelijk in het begin nog niet genoeg aan afkoopsommen van de participanten zijn ontvangen, zal het benodigde investeringskrediet zo nodig worden geactiveerd. Uiteindelijk dienen alle uitgaven, ook de voorfinancieringskosten, te worden gedekt door het totaal aan inkomsten. Het kan zijn dat er na jaren nog niet genoeg deelnemers participeren in de betreffende waterbergingsbanklocatie. Ook kan het zo zijn dat de uitgaven onverhoopt hoger blijken te zijn dan de inkomsten van de ontvangen afkoopsommen. In beide gevallen wordt de investering altijd na 8 jaar afgesloten. Financieringskosten kunnen dan niet eindeloos blijven doorlopen.
In mei 2014 heeft uw raad besloten om een eventueel nadelig saldo dan ten laste te brengen van de bestemmingsreserve ‘Riolering en Waterzuivering’ (inmiddels is dit een voorziening geworden). Omgekeerd komt een batig saldo ten gunste van deze voorziening.

De waterbergingsbanken in Huissen en Bemmel zijn aangelegd in 2016. In Doornenburg is de waterbergingsbank in 2017 aangelegd. Locaties Angeren, Gendt en Haalderen zijn in 2018 aangelegd.

372710 - Waterberging openbare ruimte

Doel:
Het betreft hier een krediet dat door de gemeente wordt ingezet t.b.v. 2 woningbouwprojecten: Hof van Ambe (Bemmel) en Homoetstraat (Doornenburg). Het gaat hier om bijdrage in de kosten voor extra watermaatregelen. De gemeente heeft deze wensen en kan nu doelmatig meeliften binnen deze 2 projecten. De meerkosten hiervoor worden aan de projectontwikkelaars vergoed.
Voortgang:
Dit is volledig afhankelijk van de planning van de projectontwikkelaar. De werkzaamheden aan de Homoetstraat zijn afgerond, maar de financiele afwikkeling moet nog plaatsvinden. De uitvoering m.b.t. Hof van Ambe moeten nog worden opgestart.

372712 - Zonnepanelen op gemeentelijke daken

Doel:
Het plaatsen van zonnepanelen op 5 gemeentelijke gebouwen.
Voortgang:
De zonnepanelen zijn geïnstalleerd, echter voor de teruglevering van energie en inregelen subsidie SDE+ zijn nog afrondende werkzaamheden nodig.

372713 - Reconstructie wegfundering Wardstraat, Bemmel

Doel:
Tijdens de rioolvervanging ook direct de wegfundering vervangen in een integraal project.
Afwikkeling:
De voorbereiding in 2019 en de uitvoering in 2020 is conform planning uitgevoerd.

373006 - Ondergrondse afvalcontainers 2019

Doel:
Vervanging van bovengrondse naar ondergrondse containers.
Voortgang:
In de planning werd aangenomen dat containers 1-op-1 konden worden vervangen, dat blijkt in de praktijk niet het geval. Daarnaast hebben we projectcapaciteit ingezet voor slimme combinaties met projecten. In de periode 2017-2020 zijn ook containers geplaats die oorspronkelijk niet waren opgenomen in de planning van dit project. Daardoor hebben we binnen het project van bovengronds naar ondergronds een aantal containers naar 2021 verplaatst.

375012 - Begraafplaatsen Gendt, Bemmel en Huissen (2016)

Doel:
Vervanging van beplanting, verbeteren van verharding van paden, vervangen van terreinafscherming. Uitbreiding van parkeercapaciteit door een terrein te voorzien van halfverharding. Aanleg van strooivelden en uitbreiding capaciteit van verzamelgraven.
Afwikkeling:
De laatste werkzaamheden zijn in 2020 verricht. Die betroffen vooral inboet op de beplanting en inzaaien dat in eerdere jaren gebeurde. Samen met de uitbreiding van de capaciteit van het verzamelgraf in Huissen is ook in Bemmel een verzamelgraf gemaakt. Daarin zetten we de stoffelijke resten bij van graven waarvan rechthebbenden afstand doen.

383014 - Voorbereiding ontwikkeling Aloysiuslocatie, Huissen

Doel:
Herontwikkeling van de Aloysiuslocatie (schoolgebouw) tot wooncomplex met half verdiepte parkeergarage.
Voortgang:
Gezien de kosten bouwrijpmaken (sloop, NGE, sanering, archeologie), aanpassing omliggende infrastructuur, herinrichtingsraadhuisplein, boekwaarde is de verwachting dat de exploitatie negatief is. Dit is eerder gemeld aan de raad. Over de baten valt nu nog niets te zeggen.

383016 - Herontwikkeling locatie voormalige gemeentewerf, Gendt

Doel:
In februari 2020 heeft het college besloten om de ontwikkeling van de voormalige gemeentewerf stop te zetten. Hierbij is tevens besloten om de samenwerking met Heijting Milieu stop te zetten en af te kopen. Deze afkoopsom is opgenomen in dit investeringsbudget.
Afwikkeling:
De afkoopsom is betaald. Hiermee kan dit budget afgesloten worden.

383017 - Voorbereidingskrediet Zandsestraat, Bemmel

Doel:
Om de woningbouw voor de kern Bemmel een impuls te geven is het initiatief genomen voor het realiseren van een woningbouwontwikkeling van ca. 85 woningen. De kosten voor de voorbereiding zijn geraamd op € 50.000 en zullen t.z.t. ten laste van de woningbouwontwikkeling worden gebracht. Onder de voorbereidingskosten worden verstaan het opstellen van de stedenbouwkundige visie, de informatiebijeenkomst, het haalbaarheidsonderzoek, de nadere uitwerking van een stedenbouwkundig plan en nadere onderzoeken betrekking hebbende op de planvorming.
Voortgang:
Voorbereiding loopt nog.

Toelichting grondexploitaties

Projecten in exploitatie:	Boekwaarde 31-12-2019	Mutaties 2020	Boekwaarde 31-12-2020
Industrieterreinen:			
G.040 Agropark, Huissen	4.617.889	-561.978	4.055.911
G.043 Pannenhuis II	996.062	-150.343	845.718
G.045 Houtakker II	406.142	18.304	424.446
	6.020.093	**-694.017**	**5.326.076**
Glastuinbouw:			
G.110 Bergerden	**6.112.244**	**146.688**	**6.258.932**
Woningbouw:			
G.032 Markt 20-24, Gendt	186.825	-100.662	86.162
G.042 Fitness Centre, Huissen	273.538	-134.852	138.686
G.051 Loovelden, Huissen:			
- Gronden ca.	0	0	0
- Gemeentelijke kosten	-97.429	16.087	-81.341
G.063 Dorpsstraat/Oostervelden, Bemmel	552.707	-552.707	0
	915.641	**-772.134**	**143.507**
Totaal projecten in exploitatie	**13.047.977**	**-1.319.464**	**11.728.513**